

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปิยวรรณ คงประเสริฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มีนาคม 2551

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปิยวรรณ คงประเสริฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มีนาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ
ของ
ปิยวรรณ คงประเสริฐ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มีนาคม 2551

ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี* ปริญญาโท วท. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.พรณี บุญประกอบ, อาจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกและใช้หลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยบูรณาการแผนพัฒนาทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และจิตใจไว้ในแผนเดียวกัน และบูรณาการความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ รายการตรวจสอบทรัพยากร และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยจากรายการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว พบว่า ทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด อ่าว น้ำตก เกาะ และป่าไม้ ทรัพยากรวัฒนธรรมและสิ่งที่สร้างขึ้น ได้แก่ วัด ศาล พระเจดีย์ และพระพุทธรูปจำลอง ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล ได้แก่ งานฟูลมูนปาร์ตี้ การแข่งขันหาหอยกลม และประเพณีลากพระทางทะเล ทรัพยากรด้านกิจกรรม ได้แก่ การดำน้ำดูปะการัง การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การพายคายัค แคนู เรือนำเที่ยว และการประมงพื้นบ้าน ทรัพยากรด้านบริการ ได้แก่ โรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน บริการด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก บริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล และสถานบริการด้านสุขภาพ สถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง บริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และการมีป้ายบอกทิศทาง และระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว

แนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

INTEGRATED ECOTOURISM PLANNING
FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT ON PHA-NGAN ISLAND,
SURATTHANI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
PIYAWAN KONGPRASERT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Ecotourism Planning and Management
at Srinakharinwirot University
March 2008

Piyawan Kongprasert. (2008). *Integrated Ecotourism Planning for Sustainable Tourism Development on Pha-ngan Island, Suratthani Province*. Master thesis, M.Sc. (Ecotourism Planning and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Dr.Panee Boonprakop, Ed.D , Dr.Cholvit Jearajit.

The purposes of the research were conduct the tourism resource audit, the SWOT analysis of the current tourism development and the application of the principles of integrated ecotourism to develop a sustainable tourism planning on Pha-ngan Island, Suratthani Province in which the social, economic, community and environmental development were integrated planning in one holistic planning as well as the 4 sample groups: Government official sector, Private sector, Local people and foreign tourists included 400 samples. The instruments used were Resource Audit Checklists and Questionnaires, descriptive statistic were applied percentage, Mean and Standard deviation by using processing programme.

The research revealed the result from the resource audit that tourism resources are natural resources; beaches bays waterfalls islands forest and natural park Cultural resources; temples Chinese shrines pagoda and Buddha footprint on the mountain Events, Festival and way of life resources; Full Moon Party local amusement and Buddha image processing ceremony in sea Activity resources; snorkeling trekking canoeing Kayaking and boat service and local fishing Service resources; standard Accommodations good transportation and communication visitor center hospitals and health services local product shop infrastructure and interpretation in attractions signage.

Guidelines for planning strategies to develop sustainable ecotourism on Pha-ngan Island, Suratthani Province have to develop Ecotourism to raise awareness for the preservation of nature, culture local traditional and wisdom to be the center of Marine World Class Tourism Site in order to stimulate to local grass root economy and good administration and empower the local community focusing on the principles of sufficiency economy sustainable agriculture aiming at the sustainable and self reliance local development

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ของ

ปิยวรรณ คงประเสริฐ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)

..... กรรมการ

(ดร. ปิ่นสีก์ สุรัสวดี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พรณี บุญประกอบ ประธานผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดการวิจัย และ อาจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ กรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และ แนะนำในการจัดทำงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัย และเป็นประธานสอบปริญญานิพนธ์ และ ดร. ปิ่นสักก์ สุรัสวดี ที่ให้ความกรุณามาเป็นคณะกรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตรที่ให้ความรู้ และคำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลีพันธุ์ สถิตยुทธการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรองแก้ว พุทธิพิทยาสถาพร และอาจารย์ณลินา ประไพรัชสิทธิ์ที่ช่วยกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำงานวิจัยในด้านการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงันเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายอำเภอมนัส กาญจนคเชนทร์ นายอำเภอเกาะพะงัน และ ปลัดอำเภอสันต์ เย็นมะโนช ปลัดอำเภอเกาะพะงัน ที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในหน่วยงานราชการทุกแห่งในอำเภอเกาะพะงัน นายนิพัฒน์ บุญสวัสดิ์ นิติกร 4 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใต้ เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับเกาะพะงัน และให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล นายจักรกฤษณ์ เองจ้วน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่จากสำนักงานการท่องเที่ยวภาคใต้ เขต 5 หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอเกาะพะงัน อาจารย์ประจำโรงเรียนเกาะพะงัน และชาวเกาะพะงันทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ที่สำคัญผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายชัชพล พิทยาธิคุณ ผู้สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ที่เป็นผู้สนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ไปช่วยเก็บข้อมูลในพื้นที่ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษา และทำยสุดคุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยบูชาแต่ บิดา มารดาของผู้วิจัย ที่ได้อบรมสั่งสอน ปลูกฝังความดีงาม ตลอดจนอาจารย์ทุกท่าน ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ปิยวรรณ คงประเสริฐ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตรหรือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย.....	35
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน.....	38
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา มีส่วนร่วม และการบูรณาการ.....	43
แนวคิดด้านการตลาด.....	49
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์ และการวางแผนพัฒนาประเทศ.....	53
ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอเกาะพะงัน.....	79
บริบทพื้นที่ที่ศึกษา.....	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	91
สำรวจพื้นที่ศึกษา และตรวจสอบทรัพยากร.....	91
การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	91
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
ผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว.....	100
การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	128
ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	130
ความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเกาะพะงัน.....	144
ทัศนคติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค.....	164
ทัศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการใน	
การพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะพะงัน.....	180
การมีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วนในการพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะพะงัน.....	219
บทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนในการพัฒนากการท่องเที่ยวเกาะพะงัน.....	236
แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเกาะพะงัน.....	245
การสรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง.....	246
แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
อย่างยั่งยืนของ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	253

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	257
ความสำคัญของการวิจัย.....	257
ขอบเขตของการวิจัย.....	257
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	258
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	259
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	259
สรุปผลการวิจัย.....	259
อภิปรายผล.....	273
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	297
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	298
บรรณานุกรม.....	299
ภาคผนวก	309
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม.....	310
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม.....	313
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย.....	315
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	325
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	351

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน.....	81
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ.....	130
3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน.....	131
4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน.....	134
5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	136
6 จำนวนร้อยละของลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว	139
7 จำนวนร้อยละ วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	139
8 จำนวนร้อยละ การพักค้างคืนที่เกาะพะงัน ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	140
9 จำนวนร้อยละ ประเภทที่พักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	140
10 จำนวนร้อยละ ระยะเวลาในการพักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	141
11 จำนวนร้อยละ ที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ที่เกาะพะงันอย่างนักท่องเที่ยว.....	142
12 จำนวนร้อยละ ความต้องการกลับมาท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	142
13 จำนวนร้อยละค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในครั้งนี้ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว...	143
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน.....	144
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมและสิ่งที่สร้างขึ้นของเกาะพะงัน จังหวัดเชียงใหม่.....	148

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี วิถีชีวิตและงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	152
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่า ท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	156
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่ เหมาะสมของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	160
19. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	164
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	168
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสใน การพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	172
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อ การพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	176
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ใน การพัฒนาเกาะพะงัน เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน.....	180
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเกาะพะงัน.....	185
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน.....	190
26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ อย่างยั่งยืน ในด้านการจัดการ ด้านการคมนาคม และสาธารณสุข.....	219

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร.....	224
28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว.....	227
29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ด้านการจัดการด้านกิจกรรม.....	230
30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ.....	233
31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในภาครัฐ.....	236
32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในภาคเอกชน.....	239
33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในภาคประชาชน.....	242
34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	245

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (5 A)	10
3 องค์ประกอบการท่องเที่ยวของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย.....	29
4 การทำงานของระบบการท่องเที่ยวและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
5 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ.....	31
6 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน.....	43
7 วงจรการวางแผนยุทธศาสตร์.....	58
8. กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว.....	69
9 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	83
10 แผนที่เกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	84
11 หาดรีน และแผนที่หาดรีน.....	100
12 หาดทองนายปาน ถนนไปหาดทองนายปาน และแผนที่หาดทองนายปาน.....	101
13 หาดแม่หาด และแผนที่หาดแม่หาด.....	102
14 หาดธารเสด็จ และแผนที่หาดธารเสด็จ.....	103
15 หาดสน.....	103
16 หาดยาว.....	104
17 แผนที่หาดสลัด.....	104
18 หาดบ้านใต้ และแผนที่หาดบ้านใต้.....	105
19 อ่าวโลกหล้า.....	105
20 อ่าววกตุ่ม.....	106
21 อ่าวโนนก.....	106
22 อ่าวหินกอง.....	107
23 อ่าวศรีธนู.....	107

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
24 อ่าวทองคำ.....	108
25 น้ำตกแพง.....	108
26 น้ำตกธารเสด็จ.....	109
27 รอยจารึก.....	109
28 เกาะพะงัน.....	109
29 เกาะแตนใน.....	110
30 เกาะม้า.....	110
31 ประการังได้รับผลกระทบจากเอลนีโญที่เกาะม้า.....	111
32 วัดราษฎร์เจริญ.....	113
33 ศาลเจ้าแม่กวนอิม.....	113
34 พระพุทธรูปปางห้ามญาติสีทอง.....	114
35 พระเจดีย์ภูเขาน้อย.....	114
36 งานฟูลมูนปาร์ตี้.....	115
37 การแข่งขันหาหอยกลม.....	116
38 ประเพณีลากพระทางทะเล.....	117
39 การดำน้ำดูปะการัง.....	118
40 อุทยานแห่งชาติเกาะพะงัน-ธารเสด็จ.....	118
41 วานเพชิ่ง.....	119
42 เรือแคนู.....	119
43 เรือนำเที่ยว.....	119
44 การทำประมงพื้นบ้าน.....	120
45 ที่พักบนเกาะพะงัน.....	120

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
46 เรือโดยสาร และเรือเฟอร์รี่ที่เกาะพะงัน.....	122
47 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว.....	123
48 เดินทางโดยสองแถว.....	123
49 ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว.....	124
50 โรงพยาบาลเกาะพะงัน.....	124
51 ป้ายบอกทิศทางในเกาะพะงัน.....	127
52 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน.....	146
53 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน.....	147
54 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจของเกาะพะงัน.....	150
55 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจของเกาะพะงัน.....	151
56 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลเกาะพะงัน.....	154
57 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลของเกาะพะงัน.....	155
58 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อกิจกรรม การท่องเที่ยวของเกาะพะงัน.....	158

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
59 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อกิจกรรม การท่องเที่ยวของเกาะพะงัน.....	159
60 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อ การบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน.....	162
61. แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ การบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน.....	163
62 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อจุดแข็งของเกาะพะงัน.....	166
63. แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ จุดแข็งของเกาะพะงัน.....	167
64 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อจุดอ่อนของเกาะพะงัน.....	170
65 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ จุดอ่อนของเกาะพะงัน.....	171
66 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน.....	174
67 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ โอกาสในการพัฒนาของเกาะพะงัน.....	175
68 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่ออุปสรรค ต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน.....	178
69 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ อุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน.....	179
70 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน.....	183
71 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน.....	184

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
72 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน.....	188
73 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อ ยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน.....	189
74 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการคมนาคม และสาธารณสุขปลอดภัย.....	222
75 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการคมนาคมและสาธารณสุขปลอดภัย.....	223
76 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร.....	225
77 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร.....	226
78 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว.....	228
79 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว.....	229
80 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม.....	231

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
81 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการด้านกิจกรรม.....	232
82 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ.....	234
83 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ.....	235
84 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาครัฐ.....	237
85 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาครัฐ.....	238
86 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคเอกชน.....	240
87 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคเอกชน.....	241
88 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคประชาชน.....	243
89 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคประชาชน.....	244

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้เป็นตัวเงินให้กับประเทศชาติและประชาชนในทุกระดับ เมื่อมีแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาซึ่งจะเกิดการใช้จ่ายแล้วทำให้เกิดการหมุนเวียนของรายได้ ในปี 2548 มีสถานการณ์ที่เป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย เช่น การเปิดตัวของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low cost airline) ซึ่งสามารถทำการตลาดจากการจองตั๋วเครื่องบินทางอินเทอร์เน็ตได้ และสามารถทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานในการรองรับ และการจัดการอย่างเป็นระบบจึงส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และเศรษฐกิจเสียหาย ด้วยเหตุนี้เองจึงได้เกิดกระแสสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้น 3 ด้าน (สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540: 2-1 – 2-3) ดังนี้ ได้แก่ กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในด้านการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ และกระแสนี้จึงเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะที่ยั่งยืน และนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ

ในการพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน และไปในทิศทางเดียวกัน รัฐบาลมีนโยบายที่จะใช้การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักตัวหนึ่งในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น จากนโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว 3 ด้านคือ ด้านการบริการและการท่องเที่ยวโดยมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพ และมาตรฐานของบริการและยกระดับความสามารถในด้านการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาภาคบริการ โดยปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น จัดให้หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (นโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว, 2544) แต่ในทางตรงกันข้ามการท่องเที่ยวที่มีมากขึ้นนั้นกลับทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง การจัดการการท่องเที่ยวโดยทั่วไปจึงมักประสบกับปัญหาที่สวนทางกันระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2548 ที่กล่าวไว้ว่า รัฐบาลจะเน้นการเพิ่มมูลค่ามากกว่าการเพิ่มปริมาณ โดยรัฐบาลจะร่วมมือกับภาคเอกชน ท้องถิ่น และชุมชน ในการรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม จัดระบบรับรองมาตรฐานโรงแรมและสถานบริการ เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ รัฐบาลจะเร่งฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมตลอดจนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจะเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และเชิงสุขภาพซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) กล่าวว่า การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับการรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีธรรมชาติที่งดงามตลอดทุกภูมิภาคของประเทศโดยเฉพาะในบริเวณภาคใต้จัดว่าเป็นภาคที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ลักษณะของพื้นที่ในภาคใต้เป็นแหลมของคาบสมุทรอินโดจีนซึ่งยื่นลงไปในทะเลจีนใต้ และทะเลอันดามัน และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวจะมีความหลากหลายทางชีวภาพที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นปลาชนิดต่าง ๆ ปะการัง พืชทะเลที่มีมากมายหลากหลายชนิด ตลอดจนลักษณะภูมิทัศน์ที่งดงามซึ่งเกิดจากทิวเขาที่ทอดตัวยาวตลอดแนวของภาคอยู่ตอนกลางของพื้นที่แล้ว ยังมีทิวเขาสัน ๆ แทรกอยู่มีทิศทางขนานไปกับทิวเขาหลักเกือบทั้งสิ้น และมีบางส่วนของทิวเขาที่ยื่นลงไปทะเลแล้วทำให้เกิดเกาะน้อยใหญ่ที่มีชื่อเสียงและเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ได้แก่ เกาะภูเก็ต เกาะสมุย และเกาะพะงัน โดยเฉพาะเกาะพะงันเป็นเกาะที่เป็นที่รู้จักกันไปทั่วโลกเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวในเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party)

เกาะพะงัน เกิดมาจากทิวเขานครศรีธรรมราชมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาทอดตัวจากทิศเหนือลงทางทิศใต้ มีที่ราบเชิงเขาอยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญ ด้านตะวันออกมีชายหาดและหาดโค้งหลายแห่ง ระบบนิเวศทั้งบนบก และในท้องทะเลยังคงอุดมสมบูรณ์ มีหาดทรายที่งดงาม เป็นแหล่งประมง และมีปะการังที่ค่อนข้างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวบนเกาะพะงันจึงรวบรวมเอาความน่าสนใจของทั้งแหล่งเกษตรกรรม ประมง ธรรมชาติ วัฒนธรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากันไว้อย่างลงตัว เกาะพะงันจึงเป็นเกาะแห่งหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและมีการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากเนื่องจากมีหาดทรายที่ขาวสะอาดและปะการังที่งดงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคืนพระจันทร์เต็มดวงในแต่ละเดือน บริเวณเกาะพะงันเป็นจุดที่เห็นพระจันทร์ชัดและงดงามที่สุดแห่งหนึ่งจึงมีการจัดเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ขึ้นในบริเวณเกาะพะงัน และ

กิจกรรมนี้เองที่เป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่เกาะพะงันเป็นจำนวนมากในแต่ละเดือน ซึ่งก่อให้เกิดขยะและน้ำเสียเป็นอย่างมาก จึงเป็นการที่ทำให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศเป็นอย่างมากด้วย แต่ก็ทำให้เกิดการหมุนเวียนรายได้ของประชาชนในพื้นที่อย่างมหาศาลเช่นกัน จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สนใจผลกระทบที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ และถ้าเป็นอย่างนี้เรื่อยไปก็จะทำให้เกาะพะงันมีลักษณะการพัฒนา ดังเช่นเกาะสมุย เนื่องจากเกาะสมุยมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วโดยขาดการจัดการดูแลที่ถูกต้อง ทำให้เกาะสมุยในปัจจุบันมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ยากที่จะกลับฟื้นฟูให้กลับมาเป็นดังเดิม และพื้นที่ของเกาะพะงันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และการทำอาชีพเกษตรกรรมก็เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวเกาะพะงัน แต่คนที่มีการเกษตรอยู่ก็ต่างขายที่เพื่อทำที่พัก รีสอร์ท เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งผู้ที่มาซื้อที่ส่วนใหญ่ก็เป็นนายทุนที่มาจากต่างชาติ เพราะการทำเกษตรไม่ค่อยได้ผลกำไรดีเท่าที่ควร จนทำให้เกาะพะงันมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอุปโภคบริโภคต่าง ๆ เพราะมีการผลิตที่ไม่เพียงพอที่จะใช้ภายในเกาะ และมีราคาแพงกว่าที่ควรจะเป็น จนทำให้ค่าครองชีพของประชาชนภายในเกาะสูงขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นที่จะศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน โดยอาศัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ไปในทิศทางที่เหมาะสม เพราะเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน้อยที่สุด และมีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งจากหน่วยงานรัฐบาล และท้องถิ่น แก่นักท่องเที่ยว ที่สำคัญคือต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว และมีการบูรณาการทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และจิตใจเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

- 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงัน
- 2 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกตลอดจนการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน
- 3 เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการที่เกาะพะงัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยจะได้ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว และแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วนำผลการศึกษาที่ได้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงันต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาประชากร 4 กลุ่ม คือ

1. ภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจากสำนักงาน ททท.ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะพะงัน สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงัน และตำบลบ้านใต้ และที่ทำการอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน
2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน เช่น หอการค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย บริษัทนำเที่ยว บริษัทดำน้ำ บริษัทเช่ารถ โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล
3. ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเกาะพะงัน จำนวน 10,720 คน (สำนักพัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน. 2549)
4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 46,664 คนต่อปี (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ. 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงาน ททท.ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะพะงัน สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงัน และ ตำบลบ้านใต้ และที่ทำการอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน รวมจำนวน 100 คน

2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น หอการค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย บริษัทท่องเที่ยว บริษัทดำน้ำ บริษัทเช่ารถ โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล รวมจำนวน 100 คน

3. ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมจำนวน 100 คน

4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวภายใน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมจำนวน 100 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การท่องเที่ยว** หมายถึง การเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจ ความสนุกสนาน ศึกษาหาความรู้ ติดต่อธุรกิจ การศาสนา การติดต่อประชุมสัมมนาต่าง ๆ และการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องที่เกิดขึ้นในอำเภอเกาะพะงัน

2. **ทรัพยากรการท่องเที่ยว** หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ทรัพยากรเทศกาล หรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทรัพยากรด้านกิจกรรม ทรัพยากรบริการ และวิถีชีวิตที่มีอยู่ในบริเวณอำเภอเกาะพะงัน

3. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมบริเวณอำเภอเกาะพะงัน ที่พักค้างแรม และไม่พักค้างแรม เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยนักท่องเที่ยวและชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และนักท่องเที่ยวต้องได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม ท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังหมายรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย

4. **การพัฒนาอย่างยั่งยืน** หมายถึง การพัฒนาที่นำเอาทรัพยากรทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ หรือมนุษย์ โดยนำมาจัดเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง การกินดีอยู่ดี และความอุดมสมบูรณ์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสมดุลอย่างยั่งยืนระหว่างการผลิต การบริโภค ประชากร และเหมาะสมภายใต้ขีดจำกัดทางนิเวศ ขึ้นอยู่กับสภาพการจัดการที่ถูกต้องภายในเกาะพะงัน

5. การบูรณาการ หมายถึง การประสานกลมกลืนของแผน กระบวนการสารสนเทศ การตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากร การปฏิบัติ ผลลัพธ์ การวิเคราะห์ และการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์หลักของทั้งองค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผลจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบมีการจัดการและดำเนินการที่เชื่อมโยงกัน

6. นักท่องเที่ยว(Tourist) หมายถึง ชาวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนในอำเภอเกาะพะงันทั้งพักค้างคืน และไม่พักค้างคืน

7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ หมายถึง การบูรณาการการท่องเที่ยวในมิติที่ควบคู่กันไปทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ตลอดจนมิติด้านจิตใจ และยังหมายถึงการบูรณาการ แนวความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้ประมวลผลร่วมกันเพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎี ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตรหรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย
5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา การมีส่วนร่วม และการบูรณาการ
7. แนวคิดด้านการตลาด
8. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์ และการวางแผนพัฒนาประเทศ
9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอเกาะพะงัน
10. บริบทพื้นที่ที่ศึกษา
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจการงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

ปรีชา แดงโรจน์ (2544: 29-30) ได้อ้างถึง คำนิยามการท่องเที่ยวขององค์การสหประชาชาติที่ได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเงื่อนไขเกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ 1) ต้องมีการเดินทาง 2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และ 3) ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง และได้อธิบายเพิ่มเติมของจุดมุ่งหมายของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวต้องมีใช่เพื่อการประกอบอาชีพ และการไปอยู่ประจำ และเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ ได้แก่ เพื่อพักผ่อนในวันหยุด เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา เพื่อการศึกษา เพื่อการ

กีฬาและบันเทิง เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ เพื่องานอดิเรก เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และเพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

ซูสิทธี ชูชาติ (2542: 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากบ้านพัก เป็นการชั่วคราว ระยะเวลาสั้นเพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่นๆ ทางด้านท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535: 1) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งที่มีัก หมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ

ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ (2533: 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการ รูปแบบหนึ่งที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีักหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม

วินิจ วีรยางกูร (2532: 6) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่นๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติ และการเดินทางเพื่อไปอาศัยที่อื่นๆ

ประเสริฐ วิทยารัฐ (2530: 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าอื่นๆ คือผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยวต้องมาหาสินค้าด้วยตนเองแทนที่สินค้าจะไปหาซื้อ สำหรับตัวสินค้าก็มีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป คือ ผู้ซื้อไม่สามารถเก็บสินค้าไว้เป็นสมบัติได้ แต่ผู้ซื้อจะได้รับความรื่นรมย์ ความพึงพอใจ ความแปลกใหม่ ประเทืองปัญญา พักผ่อน สนุกสนาน ความคุ้มค่าของผู้ซื้อจึงอยู่ที่ความรู้สึกพึงพอใจ ประทับใจ และมีการบอกเล่าถึงความประทับใจแก่ผู้อื่นเพื่อชักชวนให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

แมคอินทอช และโกลด์เนอร์ (McIntosh; & Goeldner 1984: 132-135) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจบริการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือสร้างความพอใจให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

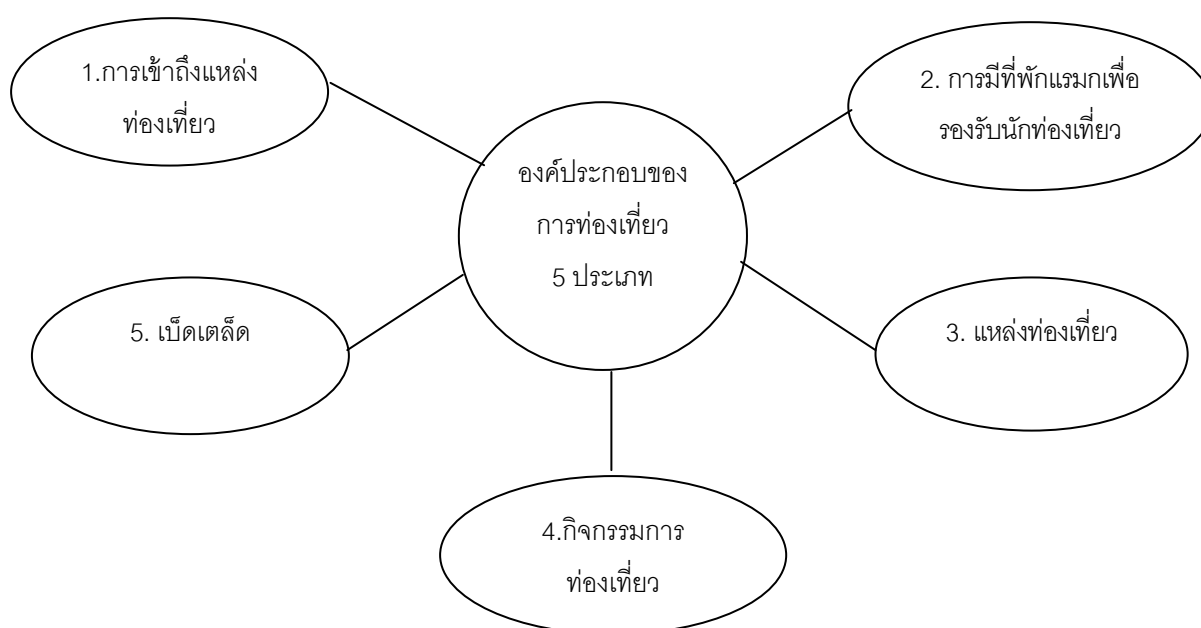
จี และชอย (Gee ;&Choy 1989: 98-101) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยที่นักเดินทางนั้นคือนักท่องเที่ยวนั่นเอง

ดังนั้น การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และพึงพอใจของผู้เดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อการประกอบกิจกรรมที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ และการไปอยู่อาศัย

1.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่มีองค์ประกอบเป็นอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมจำนวนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมที่พักแรม อุตสาหกรรมนันทนาการ อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและบริการ ข้างเคียงต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ดังนี้

พยอม ธรรมบุตร (เอกสารประกอบการสอน สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2549: 1 – 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภทดังนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประเภท ได้แก่

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง (Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)
2. การมีที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (Accommodation) ที่ต้องการค้างคืน ได้แก่ ที่พักประเภทต่าง ๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักแรม ประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับต่าง ๆ กันซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกัน ได้แก่ ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ น้ำ บาร์ ฟิตเนสเซ็นเตอร์ ชาวน่า ศูนย์กลางธุรกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุดของการเดินทาง เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น เช่น ดอยอินทนนท์ ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพของเทือกเขาหิมาลัย หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทพนมรุ้งซึ่งแสดงถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรขอม ตลอดจนการท่องเที่ยวชนบทเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถานยุคเก่าแก่ก่อนประวัติศาสตร์ เช่น วัฒนธรรมบ้านเชียง เป็นต้น

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และกิจกรรมนันทนาการ (Tourist Activities และ Recreational Activities) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในยุคปัจจุบันเพราะการท่องเที่ยวมิได้หมายเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น แต่เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเดินป่าศึกษาระบบนิเวศเขตเส้นศูนย์สูตรในป่าดิบชื้น การล่องแก่งในแม่น้ำที่ตื้นเขิน การปีนหน้าผา การดำน้ำในรูปแบบ Scuba Diving หรือ Snorkeling การพายเรือแคนูในบริเวณป่าชายเลน การตกปลาหมึกในทะเลลึก ตลอดจนการร่วมกิจกรรมกับชุมชนเจ้าบ้าน เช่น การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ (Experience) ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้

5. บริการเบ็ดเตล็ดทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา ฯลฯ

องค์ประกอบทั้ง 5 ประการควรปรากฏอยู่บนระบบฐานข้อมูลการจัดการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทุกแหล่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง (Destination Management System: DMS)

1.3 นักท่องเที่ยว

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว เพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งระดับประเทศและระดับโลก จะทำการศึกษาวิจัยและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแบ่งลักษณะนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 แบบ โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเวลาและสถานที่ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2533: 19-20)

1) นักท่องเที่ยวนานาชาติ (Inbound Tourists) ทั้งท่องเที่ยวที่เดินทางมาให้ประเทศไทยและพำนักไม่น้อยกว่า 1 วัน และไม่มากไปกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน รักษาสุขภาพ เยี่ยมญาติ ดูงาน มาศึกษา ประชุมสัมมนา เป็นตัวแทนนักกีฬา เป็นต้น

2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปต่างประเทศ (Outbound Tourist) หมายถึง ชาวไทยที่เดินทางไปต่างประเทศและพำนักอยู่ในประเทศนั้นน้อยกว่า 1 ปี

3) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเดินทางจากจังหวัดที่ตนอยู่ไปยังจังหวัดอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเดินทางมิใช่เพื่อหารายได้ในสถานที่ไปเยือน ระยะเวลาพำนักไม่เกิน 60 วัน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ใช้คำว่านักท่องเที่ยวตามลักษณะแตกต่างกันดังนี้

1) นักทัศนอาศรมภายในประเทศ (Excursionists) เป็นบุคคลที่เดินทางไปตามจังหวัดต่าง ๆ โดยไม่ค้างคืน

2) นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังหรือมาจากต่างประเทศ (Tourists) ไปพำนักที่ประเทศที่ไปเยือนไม่น้อยกว่า 1 ปี

3) นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปประเทศอื่นที่มีแหล่งที่อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว (Visitors) และพำนักอยู่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

1.4 การเปลี่ยนแปลงแนวคิดด้านการท่องเที่ยว (Tourism Planning: 5 Schools of Thought) สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปี 2542 ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการด้านการท่องเที่ยวจากในอดีตเป็นแบบมวลชนมาถึงแบบเชิงนิเวศในปัจจุบัน เริ่มต้นจาก พ.ศ. 2493 – 2503 (1950-1960) การท่องเที่ยวเป็นแบบกลุ่มใหญ่ (Mass Tourism) ทุกคนชอบท่องเที่ยวมาก ไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ หาความสุขความพอใจจากธรรมชาติ โดยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยวถูกใช้และเกิดผลกระทบมากมาย ผู้ประกอบการขอมีประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว เรียกว่า ยุค Boosterism ในปี พ.ศ. 2504 – 2513 (1961-1970) เกิดอุปสงค์ อุปทาน มีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวมาก การพัฒนาเศรษฐกิจมุ่งแต่วัตถุมากกว่าสนใจสิ่งแวดล้อม และมีการการเงินใช้เงินต่อเงิน ทำให้เศรษฐกิจฟองสบู่ ในปี พ.ศ. 2514 – 2523 (1971 - 1980) การท่องเที่ยวเริ่มเปลี่ยนแปลง แหล่งท่องเที่ยวต้องมีพื้นฐานการจัดการโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม, การวางแผนการใช้ที่ดิน และมีกิจกรรมที่ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ในปี พ.ศ. 2524 – 2533 (1981 - 1990) การท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงเป็นการต้องอยู่บนพื้นฐานของชุมชน คือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วม, ให้ชุมชนมีอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ หวงแหนแหล่งท่องเที่ยว นั้น และในปี พ.ศ. 2534 – 2549 (1991 - 2006) การท่องเที่ยวเป็นแบบเชิงนิเวศ และพัฒนาต่อมาเป็นแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในปัจจุบัน

1.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1.5.1 นักท่องเที่ยว คือ ผู้ที่ลงทุนเงินและเวลาเพื่อแสวงหาสินค้าและบริการ ตลอดจนประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

1.5.2 ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและบริการต่าง ๆ ผู้ประกอบการลงทุนทำธุรกิจดังกล่าวโดยมีเป้าหมายที่จะเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพให้นักท่องเที่ยวโดยมุ่งสร้างกำไรจากธุรกิจ

1.5.3 ภาครัฐ ซึ่งหมายถึง รัฐบาลของประเทศที่รองรับซึ่งต้องการดึงดูดนักท่องเที่ยวมาสู่จุดหมายปลายทาง เพื่อที่จะใช้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสร้างเงินและสร้างงานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

1.5.4 ภาคประชาชน ได้แก่ ชุมชนที่เกิดการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์จะเสนอแหล่งท่องเที่ยวและบริการแก่นักท่องเที่ยวตลอดจนแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1 สาเหตุที่ทำให้การท่องเที่ยวแบบเดิมมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบเน้นปริมาณนำเศรษฐกิจมาสู่ประเทศกำลังพัฒนา แต่การท่องเที่ยวแบบนี้ทำให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยขาดจิตสำนึก สร้างมลภาวะให้ธรรมชาติขาดการป้องกันแก้ไข เกิดผลกระทบไปทั่วโลก องค์การการท่องเที่ยวโลก หรือ WTO ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ Tourism, Ecotourism and Protected Area โดย (Lascurain. 1996: 14) ว่า “การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ทางการเมือง วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจที่สำคัญของศตวรรษที่ 20 ประเทศทั้งหลายไม่ควรจะทำให้มันแตกต่างกัน” และเสริมว่าประชาคมโลกของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของแต่ละประเทศโดยรวมเหมือนเป็นสมบัติของโลก นักท่องเที่ยวทุกคนมีสิทธิ์มาดู มาชื่นชม และสัมผัสความงดงาม ความน่าทึ่ง ดูแล้วเกิดความคิด เกิดความสนใจ เกิดความพอใจ ทุกประเทศจึงควรร่วมมือกันอนุรักษ์ ส่วนใดเสียหายก็ควรปรับปรุงแก้ไขให้ธรรมชาติกลับคืนมาอย่างเดิมเพื่อประโยชน์ของคนรุ่นหลัง

2.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หลังจากที่การท่องเที่ยวแบบ Mass Tourism มาถึงจุดที่ธรรมชาติรับไม่ได้ เพราะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ช่วงนั้นเกิดนักอนุรักษ์ที่มีอุดมคติ และมีวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมได้แพร่กระจายความคิดออกไปอย่างกว้างขวาง และบางประเทศรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรอนุรักษ์ระดับชาติถึงนานาชาติ ทุกกลุ่มมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ มีความคิดที่จะปกป้องและรักษาสภาพ

ของแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมทั่วโลกให้ยั่งยืน โดยตั้งความประสงค์ที่จะนำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาแก้ปัญหาการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิม เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ด้านอนุรักษ์ด้วย

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในหนังสือเรื่องในหลวงกับสิ่งแวดล้อมไทย (2545: 20) ทรงให้พระราชวินิจฉัยว่า “ความเสื่อมโทรมของทรัพยากร หมายถึงการสูญเสียองค์ประกอบในระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม ทำให้ระบบนิเวศทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์”

2.3. ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มาจากคำว่า “Ecotourism” ซึ่งเป็นคำผสมกันระหว่าง Ecology หรือ นิเวศวิทยา กับคำว่า Tourism หรือการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในวงการท่องเที่ยวยังมีการใช้ภาษาอังกฤษอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ “Nature Tourism” หรือ “Biotourism” หรือ “Green Tourism” เพื่อบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อย่างไรก็ตามนิยาม และความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ถูกกำหนดขึ้นจากบุคคลและกลุ่มคนต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างมากมาย ทั้งในและต่างประเทศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540:5) ให้ความหมายไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวไปในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อม ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมกับท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539: 15) ใช้คำว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ให้ความหมายว่าเป็นการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ

นักวิชาการไทย 3 ท่าน (วัลลีย์พันธ์ สถิติยุทธการ; สำอางค์ หิรัญบุรณะ; และพยอม ธรรมบุตร. 2538: 3) ให้ความหมายว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมเหล่านั้นให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือกระทบน้อยที่สุด รวมถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ต้องให้การศึกษาที่ยังรากลึกลงในจิตสำนึกของแต่ละคนให้ตระหนักถึงความจำเป็น

และความสำคัญอย่างยิ่งยวดในอันที่จะถนอมสภาพแวดล้อมรอบตัวเราไว้ ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และสามารถได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงความพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

เสรี วังสไพจิตร (2537: 22) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยรักษาสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดและดั้งเดิมให้คงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งอนุรักษ์คุณค่าของธรรมชาติ เป็นการพัฒนาโดยถือว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมของระบบนิเวศโดยไม่ให้เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย

ภราเดช พยัฆวิเชียร (2537: 29) ให้ความหมายว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ พยายามให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมน้อยที่สุด และในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดผลของความรู้ ความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและธรรมชาติกับชุมชนท้องถิ่นหรือสังคมที่ตนเองเข้าไปอยู่

ศรีพร สมบุญธรรม (2536:53) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความหมายเช่นเดียวกับ กรีน ทัวริซึม (Green tourism) นั่นคือ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติวัฒนธรรม รวมทั้งพยายามลดผลกระทบจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด

สุวิทย์ ยอดมณี (2536:3) ใช้คำว่า “นิเวศทัศน์” หมายความว่า การพานักท่องเที่ยวไปที่ใดที่หนึ่งที่มีสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ และที่พานักท่องเที่ยวเข้าไปต้องมีความสามารถที่จะอธิบายทางวิชาการให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

พงศธร เกษสำลี (2530: 40) ใช้คำว่า อีโคทัวร์ (Ecotour) หรือ นิเวศสัญจร พร้อมให้ความหมายว่าเป็นการนำเอาการท่องเที่ยวมาประสานเข้ากับความรู้ความเข้าใจ ในหลักวิชานิเวศวิทยา โดยนอกจากจะเดินทางท่องเที่ยวไปตามแหล่งท่องเที่ยวทั่ว ๆ ไปแล้ว ยังมุ่งที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมของเส้นทางที่ผ่านไปด้วย เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน และได้รับความรู้พร้อมกัน

เฮคเตอร์ ซี ลาซูลเลน (Hector Ceballos Lascurain, 1998: 118) แห่งสหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources: IUCN) เป็นบุคคลแรกที่กำหนดความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษา เรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น

อลิซาเบธ บู (Elizabeth Boo, 1991:114-115) เป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่กับงานวิจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลาตินอเมริกาและหมู่เกาะคา리บเบียน พร้อมกับเขียนรายงานเรื่อง “Ecotourism: The Potentials and Pitfalls” ได้ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีรายได้สำหรับการดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนหรือท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

คอस्ताส คริสต์ (Costas Christ, 2002: 23) ให้ความหมายว่า เป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ พร้อมกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปด้วย และช่วยสร้างสวัสดิการให้ชุมชนท้องถิ่น และยังได้กล่าวอีกว่า นักท่องเที่ยวสับสนคำว่าท่องเที่ยวธรรมชาติกับคำว่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งไม่เหมือนกัน เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องใช้ธรรมชาติ และปฏิบัติต่อสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน และยังคงบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อเป็นทุนในการอนุรักษ์ รวมทั้งเพื่อให้คนในชุมชนมีฐานะดีขึ้น

อลิซาเบธ สตาร์ค (Elizabeth Stark, 1993:78) ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนของสถานที่ท่องเที่ยว โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ปราศจากสิ่งฟุ่มเฟือยต่าง ๆ มีเพียงสิ่งจำเป็นในการท่องเที่ยวเท่านั้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การท่องเที่ยวธรรมชาติ” (Natural Travel)

แคลร์ เอ กันน์ (Clare A Gunn 1994:48) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสามารถทำให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ และวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจด้วย

2.4 องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากความหมายและแนวคิดข้างต้นสถาบันการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ให้ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่ามีหลักการพื้นฐาน 5 อย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติ (Nature-Based Tourism) หมายถึง ต้องเจาะจงเรื่องชีววิทยา ลักษณะกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และวัฒนธรรม ศึกษาเรื่องการอนุรักษ์ การวางแผน การพัฒนา การจัดการด้านท่องเที่ยว เพราะทั้งหมดเป็นพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

2.ต้องทำให้ระบบนิเวศยั่งยืน (Ecological Sustainable Tourism) หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยเศรษฐกิจที่ยั่งยืน สังคมที่ยั่งยืน และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน การทำแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนเป็นกุญแจดอกสำคัญ นำไปสู่การจัดการกิจกรรมของมนุษย์ นอกจากนั้นยังเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่ยอมรับกันในการจัดการด้านธรรมชาติวิทยา เป็นการพัฒนาด้านศักยภาพในการรับรองและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้สิ่งแวดล้อมคงอยู่ และไม่ได้รับความเสียหาย

3.ต้องศึกษาสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ (Environmentally Educative Tourism) เป็นการศึกษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมและแปลความหมาย สิ่งนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสร้างความสนุกสนานและให้ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีความหมาย ช่วยดึงดูดผู้คนที่ปรารถนาจะมีส่วนร่วมให้ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีสำนึก โดยพัฒนาความคิด จิตใจ ความรู้สึกชื่นชมต่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาเรื่องนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและชุมชน ซึ่งช่วยให้กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ได้อย่างยั่งยืน การแปลความหมายช่วยให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพในการพิจารณาสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน ซึ่งให้ทั้งคุณค่าทางวัฒนธรรมและธรรมชาติพอ ๆ กัน

4.ต้องให้ชุมชนมีรายได้ (Locally Beneficial Tourism) เป็นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ถือว่าไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์กับชุมชน และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังช่วยพัฒนาคุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยว ชุมชนในท้องถิ่นมักให้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยการให้ความรู้ ให้บริการ ให้ความสะดวก และขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ผลประโยชน์เหล่านี้จะมีน้ำหนักกว่าที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีให้ต่อแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศช่วยก่อให้เกิดรายได้ไว้จัดการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว นอกเหนือไปจากผลต่อสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น เงินบริจาคก็เป็นทุนช่วยเหลือโครงการอนุรักษ์ได้ เช่น ช่วยเหลือนักวิจัยที่มาเก็บรายละเอียดหรือวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5. ต้องให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจ (Tourist Satisfaction) ความพอใจเป็นสิ่งที่สำคัญต่อนักท่องเที่ยว แมคอินทอช (McIntosh; 1975:176 อ้างอิงจาก Pearce. 1991) กล่าวว่ามนุษย์มี Fulfillment Needs เรื่องการท่องเที่ยวซึ่งเรียกว่า Travel Needs Ladder ซึ่งหมายถึง ขั้นตอนของความพึงพอใจการท่องเที่ยว เช่น พอใจในเรื่องของความปลอดภัย พอใจในเรื่องของความมั่นคงทางสังคม พอใจในข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้อง พอใจกับการจัดประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เหมาะสม พอใจความคาดหวังที่เป็นจริงให้กับนักท่องเที่ยว ถึงอย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจควรเป็นอันดับรองจากการอนุรักษ์

2.5 แนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับการผลักดันและส่งเสริมให้เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถให้เป็นเครื่องมือหรือมาตรการหนึ่งในการส่งเสริมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะลดน้อยหรือเสื่อมโทรมลงอันเป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และจากแนวโน้มสองประการ คือ แนวโน้มเกี่ยวกับการอนุรักษ์และความเปลี่ยนแปลงเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Elizabeth Boo, 1991:148) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. แนวโน้มเรื่องการอนุรักษ์ การที่ประชากรเพิ่มขึ้น และภาวะทางเศรษฐกิจถดถอยในหลายประเทศ กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การทำไม้ การทำเหมืองแร่ และการเกษตรเกิดขึ้นรอบๆและภายในพื้นที่อนุรักษ์ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศจนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศกำลังพัฒนา จึงพยายามผสมผสานเรื่องการอนุรักษ์เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ประโยชน์พื้นที่อนุรักษ์ที่ได้จัดตั้งขึ้นให้เป็นแหล่งพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการสงวนรักษาระบบนิเวศตามธรรมชาติโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ อย่างเช่นในอุทยานแห่งชาติ ด้วยความเชื่อว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นความเชื่อที่ว่าท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นทางเลือกหนึ่งที่เปิดโอกาสให้มีการจ้างงานและการสร้างรายได้จำนวนมากทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ตลอดจนเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มอนุรักษ์และประชาชนทั่วไปยอมรับว่าการท่องเที่ยวที่มีการวางแผนที่ดีมีศักยภาพใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆได้เป็นอย่างดี

2. แนวโน้มเรื่องการท่องเที่ยว สำหรับแนวโน้มเรื่องการท่องเที่ยวปรากฏชัดในระยะ 7-8 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการใช้เวลาว่างในการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีแนวโน้มว่าต้องการการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เข้าไปมีส่วนร่วมและสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังอยากศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ไปเยือนตั้งแต่เรื่องระบบนิเวศจนถึงชนิดพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่หายากหรือกำลังสูญพันธุ์และประเด็นปัญหาด้านการอนุรักษ์ เช่น การสูญทรัพยากรป่าไม้ การลักลอบล่าสัตว์ป่า เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากการตื่นตัวและให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากแนวโน้มสองประการนี้จึงส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงมีความหมายมากกว่าการท่องเที่ยวให้แหล่งธรรมชาติเพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์ควบคู่ไปด้วย และแนวโน้มทั้ง 2 ประการที่ได้กล่าวมาแล้ว จาก

การศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยว และรักษาระบบนิเวศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ยังระบุว่ามีความจำเป็นจากกระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากประชาชนพื้นฐาน อันเป็นหลักประกันที่จะให้การพัฒนาที่มีทิศทางที่ถูกต้อง มีการกระจายรายได้ที่เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของผู้ที่อยู่ในพื้นที่มากขึ้น

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติหรือแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบโดยไม่ทำให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาความรู้เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และจัดการการท่องเที่ยวแล้วจะต้องเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนอีกด้วย

2.6 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.6.1 หลักการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอยู่อย่างจำกัดได้ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรการท่องเที่ยว และนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เช่น ชาวบ้านกับชาวบ้าน ชาวบ้านกับรัฐ ชาวบ้านกับนายทุน รัฐกับนายทุน นักอนุรักษ์กับนักพัฒนายายทุนกับนักอนุรักษ์ และรัฐกับนักอนุรักษ์ เป็นต้น

แต่ละฝ่ายต่างพยายามที่จะผลักดันต่อสู้เพื่อให้มีทางออกในระดับนโยบาย และมีกฎหมายที่เหมาะสมสอดคล้อง รองรับความต้องการแต่ละฝ่ายทั้งภาครัฐ นายทุนที่ต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชน และนักท่องเที่ยว เป้าหมายจึงมุ่งเน้นไปที่การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมที่สุด ยาวนานที่สุด และสามารถรักษา หรืออนุรักษ์ทรัพยากรดังกล่าวให้คงสภาพให้ได้มากที่สุด ขณะเดียวกัน ก็สามารถตอบรับกับกระแสในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 2 กระแส (เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : 2545: 21-22) คือ

กระแสที่ 1 คือ ความต้องการให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก ทั้งการอนุรักษ์ ป้องกัน และแก้ไขวิกฤตการณ์ในระดับท้องถิ่นและระดับโลก โดยเฉพาะการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อให้คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศในซีกโลกตะวันตกที่สนับกับคุณภาพ และการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเหมาะสมมากขึ้น

กระแสที่ 2 คือ ความต้องการพัฒนาคน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น อันจะเป็นหลักประกันที่จะทำให้การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม ตลอดจนมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

กระแสดังกล่าวนี้นำไปสู่หลักการในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืน คือ เป็นการจัดการที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็สามารถปกป้อง และรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านั้นไว้ได้

โดยสรุปแล้ว หลักการในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ก็คือ การจัดการทรัพยากรเชิงระบบเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมไปกับการรักษาสุขภาพ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และกระบวนการทางนิเวศวิทยานั้นเอง โดยเป้าหมายสูงสุดของการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็คือ ความยั่งยืน

2.6.2 แนวทางในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนมี 2 ประการ คือ การสร้างสมดุลระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสนองตอบความต้องการในอนาคตโดยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งเป็นการผลักดัน และสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : 2545: 23-24)

1. การสร้างสมดุลระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการใช้งานในอนาคต โดยพยายามควบคุมผลกระทบทางลบให้มากที่สุด ซึ่งการจัดการทรัพยากรดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้นั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่น รัฐ นักวิชาการ นักอนุรักษ์ รวมถึงนักท่องเที่ยว จะต้องร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้รอบครอบที่สุดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ฉะนั้น การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวทางนี้จะต้องจัดให้มีการดำเนินการ และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถในการรองรับทั้ง 3 ด้าน กล่าวคือ

1.1 การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการโดยยอมให้มี “จำนวนคนมากที่สุด” ที่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวได้โดยไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และไม่ทำให้ประสบการณ์ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับนั้นมีคุณภาพลดลงจนไม่อาจยอมรับได้

1.2 การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับทางด้านการตลาด หมายถึง การจัดการโดยไม่ยอมให้มี “จำนวนคน” เพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่ไปขัดขวางความสามารถของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการที่จะให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว เพราะหากเกินขีดความสามารถในการรองรับแล้ว ตลาดการท่องเที่ยวจะถึงจุดวิกฤต

1.3 การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน หมายถึง การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการนี้จะต้องพยายามไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ เพราะหากเกินขีดความสามารถแล้ว ชุมชนในบริเวณนั้นจะรู้สึกถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

โดยสรุปแล้วแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ดังนี้ คือ เป็นการใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาดโดยผู้ที่ใช้จะต้องทราบว่า จะสามารถใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ในระดับไหนจึงจะไม่ทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องถูกทำลาย และเป็นการใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบในระดับต่ำ และมีการสูญเสียทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยที่สุด

2. การผลักดัน และสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบทางลบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้ คือ

2.1 การส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา ก็คือ การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการกระจายรายได้ แต่การที่จะผลักดัน และสนับสนุนการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะต้องพิจารณาสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจสรุปได้ 8 ประการ ได้แก่

- 1) การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องมีการจัดการแบบองค์รวม
- 2) การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อความอยู่รอด และผลประโยชน์ของชุมชน
- 3) การตอบสนองความต้องการหรือพันธะทางสังคม หมายถึง การให้ความเคารพต่อวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ รวมถึงความหลากหลาย และมรดกทางวัฒนธรรม
- 4) สุนทรียภาพนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม การจัดการจึงควรต้องมีการบำรุงรักษาไว้ซึ่งสุนทรียภาพของสถานที่เหล่านั้น
- 5) กระบวนการ และขอบเขตทางนิเวศวิทยาเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง เพื่อให้การพัฒนาและการจัดการสามารถรักษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งกายภาพ และชีวภาพที่เปราะบางเอาไว้ได้

6) การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์พืช และสัตว์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้คือทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ

7) การดำรงไว้ซึ่งระบบสนับสนุนชีวิต จะช่วยให้สิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลกในนี้สามารถมีชีวิตอยู่รอดต่อไปได้

8) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ และปกป้องทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 การผลักดันให้มีมาตรการเพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีดังนี้

1) มาตรการทางสังคม เป็นการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับสังคม และประชาชน หากมีผู้ไม่ปฏิบัติตามก็จะถูกสังคมประณาม ทำให้เกิดความอับอายต่อสังคม และยังต้องชดเชยค่าเสียหาย และทำให้เสียเวลาอีกด้วย

2) มาตรการทางธรรมชาติ เนื่องจากธรรมชาติมีการรักษาสมดุลในตัวเองอยู่แล้ว หากมีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ทรัพยากรเหล่านั้นก็สามารถฟื้นตัวได้ในระยะเวลาอันควร

3) มาตรการทางการเมือง การกำหนดนโยบาย การวางแผนที่ชัดเจนในการป้องกันและปราบปราม มีการออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4) มาตรการทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษีเพื่อนำไปใช้ในการจัดการดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งอาจแบ่งออกเป็น มาตรการเก็บภาษีโดยตรง ซึ่งเป็นการเรียกเก็บรายหัวโดยรวมกับการใช้บริการ เช่น การเก็บค่าธรรมเนียม หรือ ภาษีในการเข้าอุทยาน และมาตรการทางอ้อม ได้แก่ การเก็บค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และค่ากำจัดขยะ

5) มาตรการทางการจัดการ เป็นการจ้ดระบบการจัดการในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสภาพที่สมดุล โดยมี การวางแผนการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การแบ่งเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ การจัดทำป้ายบอกทาง และการจัดทำคู่มือท่องเที่ยว การควบคุม เช่น การจัดรถ/เรือรับส่งตามตารางเวลา การจัดให้มีผู้เข้าชม การจัดระบบการจราจรให้รถไม่ติดขัด และปลอดภัย การจัดฝึกอบรมบุคลากร และระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

2.6.3 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญของโลกได้แก่ปัญหาโลกร้อน เป็นปัญหาที่ทุกคนสามารถช่วยกันแก้ไขได้ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือ และความตั้งใจของทุกคน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็เป็นวิธีการหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจึงเป็นการช่วยลดปัญหาโลกร้อนได้อีกทางหนึ่ง เพราะ

เป็นการท่องเที่ยวที่มีระบบในการบริหารจัดการ และดูแลสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้ ด้วยการใช้พลังงานทดแทนในแหล่งท่องเที่ยว

พลังงานทดแทน (Alternative Energy) หมายถึงพลังงานใด ๆ ที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทดแทนแหล่งพลังงาน ซึ่งมีการสะสมตามธรรมชาติและใช้หมดไป (เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และแร่ยูเรเนียม) เมื่อพลังงานที่สะสมลดลง พลังงานทดแทนภายในประเทศซึ่งมีความเป็นไปได้ในการนำมาใช้ผลิตพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ โดยเป็นสิ่งที่มีการกระจายอยู่ตามธรรมชาติแต่ไม่มีความสม่ำเสมอ ความเป็นไปได้ในการนำแหล่งพลังงานทดแทน มาใช้ประโยชน์ผลิตพลังงานก็จำเป็นต้องมีมากขึ้น โดยพลังงานที่นำมาผลิตพลังงานทดแทน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2548) ได้แก่

1) พลังงานจากแสงอาทิตย์

ดวงอาทิตย์ให้พลังงานจำนวนมหาศาลแก่โลก พลังงานจากดวงอาทิตย์จัดเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สำคัญที่สุด เป็นพลังงานสะอาดไม่ทำปฏิกิริยาใด ๆ อันจะทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เซลล์แสงอาทิตย์จึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่ง ที่ถูกนำมาใช้ผลิตไฟฟ้า เนื่องจากสามารถเปลี่ยนเซลล์แสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้าได้โดยตรง ส่วนใหญ่เซลล์แสงอาทิตย์ทำมาจากสารกึ่งตัวนำพวกซิลิคอน มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้าได้สูงถึง 22 เปอร์เซ็นต์ และเนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณใกล้เส้นศูนย์สูตรจึงได้รับพลังงานจากแสงอาทิตย์ในเกณฑ์สูง

2) พลังงานลม

เป็นพลังงานธรรมชาติที่เกิดจากความแตกต่างของอุณหภูมิ 2 ที่ ซึ่งสะอาดและบริสุทธิ์ใช้แล้วไม่มีวันหมดสิ้นไปจากโลก ได้รับความสนใจนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง ในขณะเดียวกัน กังหันลมก็เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่สามารถนำพลังงานลมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ โดยเฉพาะในการผลิตกระแสไฟฟ้า และในการสูบน้ำ ศักยภาพของพลังงานลมที่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ได้สำหรับประเทศไทย มีความเร็ว อยู่ระหว่าง 3 - 5 เมตรต่อวินาที และความเข้มพลังงานลมที่ประเมินไว้ได้อยู่ระหว่าง 20 - 50 วัตต์ต่อตารางเมตร

3) พลังงานความร้อนใต้พิภพ

เป็นพลังงานตามธรรมชาติที่เกิด และเก็บสะสมตัวอยู่ภายใต้ผิวโลก เช่นเดียวกับ น้ำมันดิบปิโตรเลียม หากแต่ว่าแหล่งพลังงานเหล่านี้ เก็บอยู่ในรูปของน้ำร้อนหรือไอน้ำร้อน ลักษณะที่ปรากฏออกมาให้เห็นบนผิวโลก ได้แก่ บ่อโคลนเดือด พุกำซ บ่อน้ำร้อน และน้ำพุร้อน ในประเทศไทย มีปรากฏการณ์ตามธรรมชาติในลักษณะน้ำพุร้อนกว่า 60 แห่งตามแนวเหนือ-ใต้แถบชายแดนตะวันตกของประเทศไทย (แนวเทือกเขาตะนาวศรี) น้ำร้อนที่ถูกนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้า

แล้วนั้น แม้อุณหภูมิจะลดลงบ้าง แต่ก็ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการอบแห้ง และใช้ในห้องเย็นสำหรับเก็บรักษาพืชผลทางการเกษตรได้ นอกจากนั้น น้ำที่เหลือใช้แล้วยังสามารถนำไปใช้ในกิจการเพื่อกายภาพบำบัด และการท่องเที่ยวได้อีก ท้ายที่สุดคือ น้ำทั้งหมดซึ่งยังมีสภาพเป็นน้ำอุ่นอยู่เล็กน้อย จะถูกปล่อยลงไปผสมกับน้ำตามธรรมชาติในลำน้ำ ซึ่งนับเป็นการเพิ่มปริมาณน้ำให้กับเกษตรกรในฤดูแล้งได้อีกทางหนึ่งด้วย

4) พลังงานน้ำ

พื้นผิวโลกถึง 70 เปอร์เซ็นต์ ปกคลุมด้วยน้ำ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย น้ำเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงสถานะและหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา ระหว่างผิวโลกและบรรยากาศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเรียกว่า วัฏจักรของน้ำ น้ำที่กำลังเคลื่อนที่มีพลังงานสะสมอยู่มาก และมนุษย์รู้จักนำพลังงานนี้มาใช้หลายร้อยปีแล้ว เช่น ใช้หมุนกังหันน้ำ ปัจจุบันมีการนำพลังงานน้ำไปหมุนกังหันของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าพลังน้ำเพื่อผลิตไฟฟ้า

5) พลังงานจากชีวมวล

เชื้อเพลิงที่มาจากชีวะ หรือสิ่งมีชีวิตเช่น ไม้ฟืน แกลบ กากอ้อย เศษไม้ เศษหญ้า เศษเหลือทิ้งจากการเกษตร เหล่านี้ใช้เผาให้ความร้อนได้ และความร้อนนี้แหละที่เอาไปปั่นไฟ นอกจากนี้ยังรวมถึงมูลสัตว์และของเสียจากโรงงานแปรรูปทางการเกษตร เช่น เปลือกสับปะรดจากโรงงานสับปะรดกระป๋อง หรือน้ำเสียจากโรงงานแป้งมัน ที่เอามาหมักและผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ โดยเหตุที่ประเทศไทยทำการเกษตรอย่างกว้างขวาง วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น แกลบ ชี้เลี้ยง ชานอ้อย กากมะพร้าว ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก (เทียบได้น้ำมันดิบปีละไม่น้อยกว่า 6,500 ล้านลิตร) ก็ควรจะใช้เป็นเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้าในเชิงพาณิชย์ได้

6) พลังงานจากขยะ

พลังงานจากขยะจากบ้านเรือน และกิจการต่างๆ เป็นแหล่งพลังงานที่มีศักยภาพสูง ขยะเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นมวลชีวภาพ เช่น กระดาษ เศษอาหาร และไม้ ซึ่งสามารถใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าที่ถูกรออกแบบให้ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงได้ ที่เมืองบัลโม ประเทศสวีเดน ไฟฟ้าที่ใช้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ มาจากการเผาขยะ โรงไฟฟ้าที่ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิง จะนำขยะมาเผาบนตะแกรง ความร้อนที่เกิดขึ้นใช้ต้มน้ำในหม้อน้ำจนกลายเป็นไอน้ำเดือด ซึ่งจะไปหมุนกังหันของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เหมือนกับโรงไฟฟ้าอื่นๆ)

7) พลังงานจากน้ำเสีย (มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม, 2550)

ลักษณะสำคัญของน้ำเสียที่สามารถนำมาผลิตก๊าซชีวภาพโดยวิธีไร้อากาศได้จะต้องมีส่วนประกอบที่เป็นสารอินทรีย์อยู่มาก เมื่อนำน้ำเสียมาหมักในระบบปิดจุลินทรีย์จะทำการย่อยสลายสารอินทรีย์และปล่อยก๊าซชีวภาพออกมา โดยก๊าซชีวภาพที่ได้สามารถนำไปแทนก๊าซหุงต้ม

นำไปใช้แทนน้ำมันเตาในกระบวนการผลิต หรือนำไปผลิตกระแสไฟฟ้า ตัวอย่างของอุตสาหกรรมที่เหมาะสม กับเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง ฟาร์มเลี้ยงสุกร ฟาร์มเลี้ยงไก่ โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปผักผลไม้บรรจุกระป๋อง โรงงานผลิตเครื่องดื่มและแอลกอฮอล์ โรงงานปลากระป๋อง

8) ไบโอดีเซล

ไบโอดีเซลเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพที่ผ่านการผลิตมาจากน้ำมันพืช หรือไขมันสัตว์ ผสมกับเอทานอล (Ethanol) หรือ เมทานอล (Methanol) เพื่อให้ได้เชื้อเพลิงโมเลกุลเล็กลง ซึ่งจะมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับน้ำมันดีเซลและสามารถใช้ทดแทนได้ โดยวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลสามารถผลิตได้จากวัตถุดิบหลากหลายชนิด เช่น น้ำมันพืช ไขมันสัตว์ แต่ที่นิยมใช้ผลิตคือ น้ำมันปาล์ม น้ำมันพืชใช้แล้ว และน้ำมันจากเมล็ดสบู่ดำ มีการใช้ประโยชน์ได้กับเครื่องยนต์หมุนช้า ใช้แทนน้ำมันดีเซลได้ 100 % และเครื่องยนต์หมุนเร็ว ใช้แทนน้ำมันดีเซลได้ 5 % (B5) และที่สำคัญประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตและการใช้ไบโอดีเซลมีมากมายทำให้สามารถพึ่งพาตนเองด้วยการผลิตไบโอดีเซลทดแทน ลดการใช้น้ำมันดีเซล ช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร เช่น ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว สบู่ดำ ช่วยเพิ่มมูลค่าของน้ำมันพืชใช้แล้ว ช่วยลดการนำน้ำมันพืชใช้แล้วกลับมาสู่วงจรการบริโภคซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งในผู้บริโภค ลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ และส่งเสริมนโยบายของประเทศด้านพลังงานทดแทน

นอกจากการใช้พลังงานทดแทนแล้ว เรายังสามารถที่จะมีการลดการใช้พลังงานอีกวิธีการหนึ่งก็คือ การใช้หลัก 4R ได้แก่ การลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และ การซ่อมบำรุง (Repair) โดยการลด (Reduce) หมายถึงการลดการใช้ทรัพยากรในช่วงต่าง ๆ ลงไป การใช้ซ้ำ (Reuse) หมายถึงการนำทรัพยากรซึ่งผ่านช่วงการนำไปใช้เรียบร้อยแล้ว และพร้อมที่จะเข้าสู่ช่วงของการทำลายกลับมาใช้ใหม่ การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) หมายถึงการนำทรัพยากรหรือชิ้นส่วนของทรัพยากรที่อยู่ในช่วงของการทำลายมาผ่านกระบวนการแล้วนำกลับในใช้ใหม่ และการซ่อมบำรุง (Repair) เป็นการยืดอายุช่วงชีวิตของการใช้งานซึ่งท้ายที่สุดสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้(หลักการของ EcoDesign, 2550)

2.7 การจัดการที่พักรวมเชิงอนุรักษ์

มูลนิธิไบโอดีเซลเป็นองค์กรที่มีความต้องการที่จะพัฒนารัฐกิจกาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ได้ก่อตั้งขึ้นด้วยความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความตั้งใจจริงของทั้ง 6 องค์กร รวมทั้งองค์กรที่ได้ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจกาการท่องเที่ยวและการโรงแรมนี้ คือ **โครงการไบโอดีเซล** ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรม

สิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ซึ่งได้จัดทำแบบประเมินการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานโรงแรมไว้ให้โรงแรมตรวจสอบการปฏิบัติงานของคน เพื่อให้คณะกรรมการ คสสท. ได้ตรวจสอบและประเมินผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่คณะกรรมการ คสสท. ได้จัดทำจากโรงแรมอ้างอิง จากผลการประเมินนี้ คณะกรรมการ คสสท. จะได้จัดอันดับโรงแรมต่างๆ เพื่อมอบเกียรติบัตรใบไม้เขียว (The Green Leaf Certificate) ทั้งหมด 1-5 ใบ ตามลำดับความสามารถในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (Accreditation System) ในโรงแรม มูลนิธิใบไม้เขียว เชื่อมโยงถึงศักยภาพความมุ่งมั่นของเจ้าของ ผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการ และ ผู้มีสนับสนุนด้านการดำเนินธุรกิจโรงแรมที่จะร่วมกันจัดการดำเนินธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังให้เป็นที่ยอมรับขององค์กรต่างๆ ทั่วโลก โดยให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมของคนไทย เพื่อความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงของธุรกิจท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

โครงการใบไม้เขียว ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการดำเนินงานมูลนิธิใบไม้เขียว ที่สร้างปรากฏการณ์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้บังเกิดเป็นรูปธรรม อย่างเด่นชัด โดย 79 โรงแรมทั่วประเทศที่ได้รับเกียรติบัตรแห่งความสำเร็จด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมนั้น จะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า การร่วมมือกันยกระดับการจัดมาตรฐานด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมของทุกองค์กรจะนำไปให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ และเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของโครงการใบไม้เขียว

1. ผลักดันให้ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานให้มีและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนามาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและการพัฒนาประสิทธิภาพของเทคโนโลยี
3. ส่งเสริมการมีบทบาทและส่วนร่วมในการรักษาสีสิ่งแวดล้อมของโรงแรมและการท่องเที่ยว
4. พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของโรงแรมและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แนวทางการดำเนินงานโครงการใบไม้เขียว

- 1 จัดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว เช่น การประชุม สัมมนา จัดกิจกรรมสร้างสรรคอื่นๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ และไม่เป็นภาระต่อสิ่งแวดล้อม
2. จัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมชม ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จัดให้มีการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและวิจัย เพื่อจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการวัดประสิทธิภาพการให้บริการของสถานประกอบการ

4. จัดทำและมอบเกียรติบัตรใบไม้เขียว ให้แก่โรงแรมและสถานประกอบการการท่องเที่ยว เพื่อแสดงระดับการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยจำนวนใบไม้ตั้งแต่ 1-5 ใบ

5. จัดทำสมุดบันทึกรายชื่อโรงแรมและสถานประกอบการการท่องเที่ยวที่ได้รับเกียรติบัตรใบไม้เขียว เพื่อเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ

6. เผยแพร่รายชื่อโรงแรมเพื่อโลกสวยและกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจในสื่อต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

7. จัดให้มีการพัฒนาและปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีการเปลี่ยนแปลงตามพัฒนาการของสังคม

8. จัดและส่งเสริมกิจกรรมที่จะเสริมสร้างบทบาท และการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น

มาตรฐานของโรงแรมเพื่อโลกสวย (โรงแรมใบไม้เขียว) แบ่งการจัดการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การตรวจสอบโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการฯ (Screening Questionnaire) ว่ามีการดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากผ่านขั้นตอนนี้จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการใบไม้เขียว หรือ Green Leaf Letter of Participation

2. การพิจารณาในเรื่องขอบเขตของความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงแรม (Qualifying Questionnaire)

3. การตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจ (Grading Questionnaire) เพื่อตรวจสอบว่าขั้นตอนต่างๆ นี้ ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร โดยในขั้นตอนที่สามนี้ จะประกอบด้วยคำถามรวม 11 หมวด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการ ซึ่งประกอบด้วยหมวดต่างๆดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย

หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ

หมวดที่ 4 การจัดซื้อ

หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร

หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ

หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง

หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ

หมวดที่ 9 การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ

หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

โดยในขั้นตอนที่ 3 นี้ จะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น

1. เมื่อโรงแรมได้รับแบบสอบถามแล้ว จะมีเวลา 15 วัน ในการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจตามแบบสอบถามนั้น ๆ และจะต้องแนบเอกสาร รูปภาพ หรือ ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการตอบแบบสอบถาม

2. เมื่อส่งมาถึงกรรมการฯ แล้ว กรรมการฯจะส่งต่อให้คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการตรวจสอบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานในโรงแรม คณะกรรมการจะตรวจสอบแบบสอบถามและเอกสารที่แนบมาเพื่อเตรียมพร้อมในการไปตรวจสอบที่โรงแรมนั้นๆโรงแรมจะได้รับการติดต่อภายใน 48 ชั่วโมง คณะตรวจสอบจะเดินทางไปทำการตรวจสอบโรงแรมและเมื่อได้รับผลการตรวจสอบแล้วคณะกรรมการจะประมวลผลคะแนนเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานที่ได้จากโรงแรมอ้างอิง 20 โรงแรม เพื่อจัดอันดับของโรงแรมในการเข้ารับเกียรติบัตรไปไม่เขียว 1-5 ใบ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตรหรือ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การท่องเที่ยวเชิงการศึกษาธรรมชาติ (Nature Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Litho Travel) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางธรรมชาติ (Natural Health Tourism) เพียงแต่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเน้นที่การเดินทางไปยังพื้นที่เกษตรกรรมต่างๆ สถานที่ราชการ สถาบัน ที่มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตร เพื่อชื่นชมทัศนียภาพทางธรรมชาติ ความสวยงาม ตลอดจนความสำเร็จและความเพลิดเพลินในกิจกรรมการเกษตรในลักษณะต่างๆทั้งในด้านการผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร แต่ก็เป็นการท่องเที่ยวที่ทำให้ได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆบนพื้นฐานความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ เช่นเดียวกัน (วิลาวรรณ ภัทรสิริวงศ์. 2549)

3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

นำชัย ทนุผล (2543) ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าหมายถึง การท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้ และเข้าใจธรรมชาติ วัฒนธรรม และการเกษตร อันเกิดจากภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติ วัฒนธรรม และรูปแบบการทำเกษตรที่หลากหลายบนพื้นที่จริงของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะยึดหลักแห่งการเคารพซึ่งศักดิ์ศรีของระบบนิเวศ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และเอื้ออำนวยประโยชน์และโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

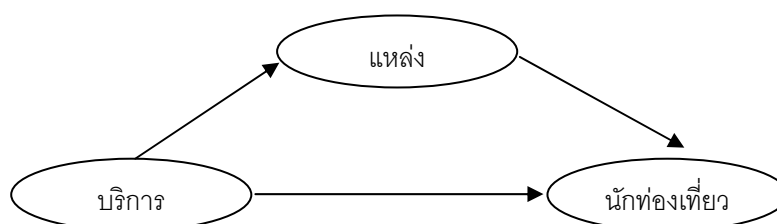
สุรเชษฐ์ เชนฐุมาส (2541) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวที่นำนักท่องเที่ยวออกสู่พื้นที่ที่เป็นแหล่งพืชไร่ พืชสวน ชาวเกษตรกรจะเป็นผู้นำหรืออาจจะมีมัคคุเทศก์นำ แต่ได้มีการศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร รวมทั้งดำเนินงานในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และบางครั้งนักท่องเที่ยวเองสามารถที่จะเข้าไปร่วมช่วยเหลือเกษตรกรได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรมสวนเกษตรวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ สถานที่ราชการ ตลอดจน สถาบัน การศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตทางการเกษตร ที่ทันสมัย ฯลฯ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในกิจกรรม ทางเกษตรในลักษณะต่าง ๆ ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น

3.2 องค์ประกอบ และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร (2543) นิยามการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้หลักการต่าง ๆ ในการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

1. การให้นิยามโดยการใช้หลักองค์ประกอบ การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบปัจจัยภายในที่สำคัญ 3 ประการ คือ แหล่งหรือสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว บริการ และนักท่องเที่ยวจากการพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 3 ประการในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรดังภาพประกอบ 2 มีลักษณะดังนี้

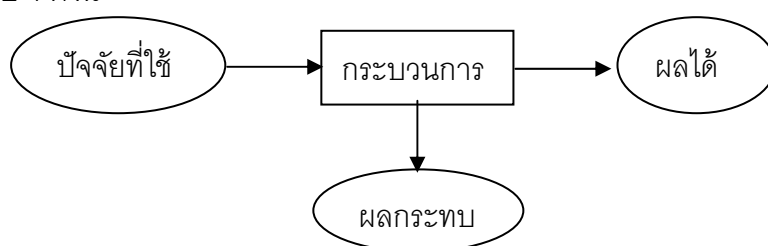
ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบการท่องเที่ยว

ที่มา : ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร (2543)

แหล่ง หมายถึง กิจกรรมการเกษตรที่สามารถดึงดูดและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว
บริการ หมายถึง มีจัดไว้ให้รองรับเพื่อตอบสนองตามมาตรฐานความต้องการของ
นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ต้องการได้รับความรู้และเพลิดเพลินมีความสามารถและ
ยินดีจะจ่ายเพื่อเข้าถึงแหล่งและใช้บริการ

2.การให้นิยามโดยใช้หลักการเชิงระบบ พิจารณาว่าการท่องเที่ยวมีปัจจัยที่ใช้
(Input) กระบวนการ (process) และผลได้ (output) รวมทั้งผลข้างเคียงหรือผลกระทบ ดังแสดงใน
ภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 การทำงานของระบบการท่องเที่ยวและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
ที่มา : ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร (2543)

- 2.1 ปัจจัยที่ใช้ หมายถึง ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมเกษตรเป็นหลัก
- 2.2 กระบวนการ หมายถึง การบริหาร และการจัดการไว้เพื่อรองรับการท่องเที่ยว
- 2.3 ผลได้ หมายถึง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และรายได้ของเกษตรกร
- 2.4 ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ

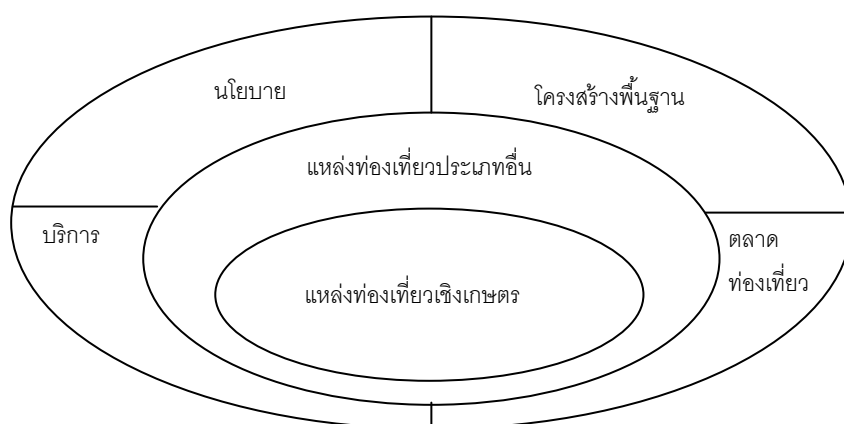
สรุปนิยาม และความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยพิจารณาจาก
หลักการเชิงระบบ คือ การท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มี
การบริหารและการจัดไว้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและ
สร้างรายได้แก่เกษตรกร และมีการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

3.นิยามการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยหลักการจัดการทรัพยากรยั่งยืน เป็นหลักที่
พิจารณาโดยคำนึงถึงหลักการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับการคำนวนถึงปัญหาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนและมีการจัดระบบบริหารและจัดการที่ดี จึงให้ความหมาย
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความสนใจไปที่กิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มีการจัดการโดยใช้
หลักการเชิงอนุรักษ์ โดยเกษตรกรและชุมชนเข้ามีส่วนร่วม มีการจัดระบบการบริหาร การจัดการ

คุณภาพโดยมุ่งให้บังเกิดผลทางด้านส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร คุณภาพชีวิตของเกษตรกร การพักผ่อน และการศึกษาทางวัฒนธรรม และการรักษาสภาพแวดล้อม

ภาพรวมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะเป็นเพียงจุดท่องเที่ยวเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะหมายรวมถึงองค์ประกอบทุกส่วนที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนอกจากการจัดส่วนผสมองค์ประกอบให้ได้สัดส่วนและทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์แล้ว ยังต้องคำนึงถึงการจัดการหรือส่วนผสมของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างครบวงจร ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 5 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ

ที่มา : ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร (2543)

จากผลการศึกษาได้สรุปการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งความสนใจไปยังกิจกรรมการเกษตร หรือสภาพแวดล้อมทางการเกษตรเป็นหลัก
2. เป็นการท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ทางเกษตรเป็นหลัก
3. เป็นการท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวยังมีความพร้อมในการดำเนินการ สามารถควบคุมและดำเนินการปัจจัยภายนอกและภายใน
4. เป็นการท่องเที่ยวที่มีกลไกกระจายรายได้ไปยังเกษตรกร
5. เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน เกิด

การพักผ่อนหย่อนใจ การสร้างเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชาติ

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลักด้านเกษตรเพื่อการดึงดูดและเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมทำให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเกษตร เรียนรู้ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยมี

บริการที่พักรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจัดไว้เพื่อตอบสนองตามมาตรฐานความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน

3.2 การเกษตรกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มีผลกระทบในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต เนื่องจากทุกครั้งที่มีการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน ต้องมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบในทางลบต่ออนาคต การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นแนวคิดในการแก้ปัญหาโดยการพยายามอนุรักษ์ธรรมชาติไว้ในลักษณะที่เป็นส่วนร่วม คือหากมีความจำเป็นที่จะดำเนินการให้กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในที่ใดที่หนึ่ง ก็จะต้องเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในที่อื่น ๆ เป็นการชดเชยเพื่อให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมคงอยู่ได้ดังเดิม (สถาบันนวัตกรรมวชิราวุธ : 2549)

และในด้านการเกษตรช่วง 20 ปีที่ผ่านมาการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่การผลิต ส่วนใหญ่มาจากผลการใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มการผลิตในรูปแบบที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืน จึงทำลายสภาพแวดล้อม และมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และชุมชน แนวคิดการพัฒนาการเกษตรในปัจจุบันจึงได้ให้ความสำคัญต่อความสมดุลของระบบนิเวศมากขึ้น โดยไม่ได้มองเฉพาะผลผลิตเพียงอย่างเดียว แต่เน้นเสถียรภาพและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมตลอดจนคุณภาพชีวิตของชุมชนในสังคมด้วย

การทำเกษตรกรรมเพื่อความยั่งยืนเป็นระบบการผลิตทางการเกษตรที่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นฟู และดำรงรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศ โดยมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสังคมที่เป็นธรรม ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมทั้งพัฒนาสถาบันทางสังคมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการฟื้นฟู และรักษาความสมดุลของระบบนิเวศกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น โดยระบบการใช้การจัดการฟาร์มที่ให้ความสำคัญกับการหมุนเวียนของธาตุอาหารพืช การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเกษตรผสมผสาน ระบบการปลูกพืชไม่พุ่มตามแนวระดับความลาดชัน การเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น ส่วนในระดับชุมชนเป็นกิจกรรมที่มีองค์การชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ เช่น การจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบวนเกษตร การพัฒนาแหล่งน้ำ และการจัดการในระดับไร่นา การใช้แรงงานแลกเปลี่ยน (มิราวัฒน์ ไชยวัชรนิมิต 2546)

และจากการพัฒนาการเกษตรโดยไม่คำนึงถึงความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมานี้เองที่ทำให้เกิดการถดถอยของภาคเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก ใน

ปัจจุบันจึงมีการพัฒนา และชักจูงให้ใช้การเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ที่พึงพาธรรมชาติ และปลอดภัย หรือลดสารเคมีให้น้อยที่ในการทำการเกษตรมากขึ้น เพราะเห็นคุณประโยชน์ของการทำเกษตรเพื่อความยั่งยืนที่สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และยังส่งผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกร และสิ่งแวดล้อม เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การทำเกษตรยั่งยืน และการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรอินทรีย์ (Organic Agriculture) หมายถึง ระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงบำรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร เกษตรอินทรีย์จึงลดการใช้ปัจจัยการผลิตภายนอก และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ เช่น ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามประยุกต์ใช้ธรรมชาติในการเพิ่มผลผลิต และพัฒนาความต้านทานโรคของพืชและสัตว์เลี้ยง หลักการเกษตรอินทรีย์นี้เป็นหลักการสากลที่สอดคล้องกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ-สังคม ภูมิอากาศ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย (วิฑูรย์. 2541)

เกษตรยั่งยืน (Sustainable Agriculture) หมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อสนองความจำเป็นอันเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ โดยสามารถดำรงหรือบำรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หรือ เป็นระบบการเกษตรที่สร้างความเจริญในด้านเศรษฐกิจให้ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าหรือเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตในแนวทางของการอนุรักษ์ร่วมกับการพัฒนาบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพื่อสนองความต้องการของบุคคลเป้าหมายผู้ที่เกี่ยวข้องและสังคมส่วนรวมให้เกิดความพึงพอใจทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพโดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อม และได้รับการยอมรับจากสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (พัฒนา. 2541)

เศรษฐกิจพอเพียง (Self-Sufficiency Economic) เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไป ในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัว ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี

และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึก ในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. 2542)

วิธีการทำเกษตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน(คู่มือการทำเกษตรอินทรีย์. 2549)

1. ไม่เผาตอซังพืชทุกชนิด เพราะเศษพืชทุกชนิดช่วยปรับปรุงบำรุงดิน การเผาตอซังทำให้ดินเสีย และจุลินทรีย์ดี ๆ ที่มีอยู่ในดินตายหมด แล้วพางข้าวก็ยังมีประโยชน์ในการนำไปทำเป็นน้ำหมักชีวภาพอีกด้วย

2. ใช้ปุ๋ยพืชสดในการบำรุงดิน ปุ๋ยพืชสดคือปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบ ต้น ใบ และส่วนต่าง ๆ ของพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว ในช่วงออกดอก ซึ่งเป็นช่วงที่มีธาตุอาหารสูงสุด แล้วปล่อยให้ทิ้งไว้ให้เน่าเปื่อยพุดัง ย่อยสลายเป็นอาหารแก่พืชที่จะปลูกตามมา พืชที่ใช้เป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ โสนอินเดีย ปอเทือง อัญชัน ไมยราบไร้หนาม พืชตระกูลถั่วต่าง ๆ เป็นต้น

3. ใช้ปุ๋ยคอกหมัก ปุ๋ยคอกเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้มาจากมูลสัตว์ ปุ๋ยคอกไม่เพียงแต่จะให้อินทรีย์วัตถุเท่านั้น แต่ยังให้ธาตุอาหารหลัก และธาตุอาหารรองที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช แต่ยังช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ทำให้ดินมีการระบายน้ำ และอากาศดีขึ้น ช่วยเพิ่มความคงทนให้แก่เม็ดดิน เพิ่มจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน ลดการชะล้างพังทลายของดิน และช่วยรักษาหน้าดินไว้ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งธาตุอาหารของจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน ซึ่งมีผลทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ของจุลินทรีย์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธาตุอาหารที่พบในมูลสัตว์มีธาตุอาหารหลักจะมีอยู่ค่อนข้างน้อย ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ยกเว้นในมูลสุกร มูลไก่ และมูลค่างควา แต่ธาตุอาหารรองมีอยู่ค่อนข้างสูง ได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม กำมะถัน และธาตุอาหารเสริม เช่น เหล็ก แมงกานีส สังกะสี ทองแดง โบรอน โมลิบดีนัม และคลอรีน นอกเหนือจากนั้นยังให้ฮอร์โมนและสารควบคุมการเจริญเติบโตชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับพืชอีกมากมาย

4. น้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เป็นผลผลิตจากการนำวัสดุเหลือใช้ หรือกากวัสดุเหลือทิ้ง เช่น เศษขยะจากครัวเรือน ขยะจากตลาดสด เศษวัสดุจากโรงงานแปรรูปอาหารต่าง ๆ นำมาหมักโดยเติม กากน้ำตาลหรือเติมหัวเชื้อจุลินทรีย์ สำหรับวิธีการหมัก แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบหมักให้อากาศและแบบหมักอับอากาศ โดยขบวนการหมักมี 2 ขั้นตอน คือ กระบวนการพลาสโมไลซิส เป็นการเติมกากน้ำตาล หรือน้ำตาล เพื่อดึงน้ำเลี้ยงออกจากเซลล์พืช ขั้นตอน

ที่ 2 เป็นการย่อยสลายของจุลินทรีย์ ทำให้สารอินทรีย์ถูกย่อยสลายเล็กลง และอาจจะมีการสร้างสารอินทรีย์บางชนิดขึ้นมา และการย่อยสลายของจุลินทรีย์ทำให้การปลดปล่อยธาตุอาหารพืชออกมา

5. น้ำส้มควันไม้ ควันที่เกิดจากการเผาถ่านในช่วงที่ไม่กำลังเปลี่ยนเป็นถ่านเมื่อทำให้เย็นลงจนควบแน่นแล้วกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ มีกลิ่นไหม้ ส่วนประกอบส่วนใหญ่เป็นกรดอะซิติกมีความเป็นกรดต่ำ มีสีน้ำตาลแกมแดง น้ำส้มควันไม้มีสารประกอบต่างๆ มากมาย เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรจะมีคุณสมบัติ เช่น เป็นสารปรับปรุงดิน สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสารเร่งการเติบโตของพืช

การทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะอาศัยพึ่งพาธรรมชาติเป็นสำคัญ นั่นก็คือการสนับสนุนให้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนนั่นเอง การพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการเกษตร ซึ่งนอกจากจะยังประโยชน์แก่เกษตรกรโดยตรงแล้วยังมีความหมายต่อความเจริญของภาคเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม เช่น โครงการปลูกพืชและผลไม้เมืองหนาวของโครงการหลวง การสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตรในโครงการสหกรณ์เพื่อการเกษตร เป็นต้น มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การช่วยเหลือส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสนับสนุนความเจริญในระดับสังคมท้องถิ่นสู่ระดับประเทศต่อไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย

4.1 การเปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากการท่องเที่ยวมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อประมาณ 40 ปีก่อน ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่ด้อยพัฒนาเป็นสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีคนที่ 11 ผู้นำในยุคนั้นได้เห็นประโยชน์ของการท่องเที่ยวในต่างประเทศว่าทำรายได้ให้กับประเทศเหล่านั้นได้อย่างมหาศาล และพิจารณาว่าประเทศไทยมีศักยภาพพร้อมอยู่แล้วเหมือนกัน สมควรพัฒนาเรื่องการท่องเที่ยวให้มีผลทางด้านเศรษฐกิจจึงออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2503 มีหน้าที่เชิญชวนและแนะนำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศได้มารู้จักแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมประเพณีอันสวยงาม ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสนใจ และเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมากเกินความคาดหมายของทางภาครัฐ ขณะเดียวกันประเทศไทยก็ไม่ได้วางแผนป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาติจิตสำนึก

ทั้งสองฝ่ายล้มตระหนักรั้งถึงความสามารถในการรองรับด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และไม่ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านนิเวศวิทยาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าพื้นที่ถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว กรณีที่ระบบนิเวศอ่อนแอ จะเกิดผลเสียทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ พืชและสัตว์อาจสูญพันธุ์ รวมถึงสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมชุมชน (มนัส สุวรรณ. 2530: 167-171)

4.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประเทศไทยไม่สามารถใช้การท่องเที่ยวแบบเดิมหรือหยุดยั้งไว้อย่างเดิม เพราะ มีแต่การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงต้องวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทุกกระยะ 5 ปี และวางแผนการอนุรักษ์ไว้ดังนี้

1. กำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ
2. ผสมผสานความต้องการของทุกกลุ่ม
3. มีเป้าหมายในการอนุรักษ์วัตถุเป็นพื้นฐาน
4. มีมาตรการให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ
5. กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
6. ลดผลกระทบ
7. สนับสนุนองค์กรท้องถิ่นในการพัฒนา
8. มีระบบติดตามและประเมินผล

(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549)

4.3 กรอบแผนงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของรัฐบาล

4.3.1 รัฐบาลได้วางกรอบเรื่องการท่องเที่ยวให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันดังนี้

- 4.3.1.1 พัฒนาบริการแหล่งท่องเที่ยว
- 4.3.1.2 ทำทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์
- 4.3.1.3 ทำแผนพัฒนากิจกรรมภายใน
- 4.3.1.4 พัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.3.2 นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

(พรพัญญู จริญญาณกุล. 2542: 22) รัฐบาลได้เน้นในเรื่องดังต่อไปนี้

- 4.3.2.1 ด้านการลงทุน ผลิต หรือบริการต้องเสมอภาค และกระทบสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- 4.3.2.2 จัดเครือข่ายครอบคลุมทุกส่วนทุกระดับ ดำเนินการได้อิสระ ภายใต้กรอบที่ตั้งไว้

4.3.2.3 ประชาชนมีส่วนร่วมวางแผน ตัดสินใจ ติดตาม ประเมินผล จนกระทั่งได้รับประโยชน์

4.3.2.4 ส่งเสริมองค์กรณีบุคคล และไม่ใช่บุคคล ดูแลสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.3.2.5 แก้ไขปรับปรุง ข้อบังคับ ระเบียบ และพัฒนากฎหมายรวมถึงงบประมาณของรัฐบาลให้เอื้อต่อความร่วมมือของหน่วยงานท้องถิ่น และประชาชน ให้ความช่วยเหลือการมีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของรัฐบาล และจัดเก็บรายได้ พื้นฟูท้องถิ่น

4.3.2.6 สนับสนุนศักยภาพของประชาชนให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การรักษาสิ่งแวดล้อมของประชาชน ให้ความช่วยเหลือการมีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของรัฐบาล และจัดเก็บรายได้ พื้นฟูท้องถิ่น

4.3.2.7 องค์การพัฒนาเอกชนต้องดูแลการจัดตั้งธุรกิจของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดลำดับกลยุทธ์ในการอนุรักษ์เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของรัฐบาล ดังนี้ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารการจัดการแบบบูรณาการ

สำหรับความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 4-77) กล่าวว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย เห็นว่ายังอยู่ในระดับพอใช้ (53.8%) ซึ่งดีกว่าในอดีต เพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติจินตนาการสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์ การพัฒนาของรัฐบาลบางครั้งก็สวนทางกับการอนุรักษ์ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดลังเลใจ วิธีแก้ไขของรัฐบาลคือจะต้องไม่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากเกินไป ควรมีกฎหมายบังคับเรื่องสิ่งแวดล้อมให้จริงจัง และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

5.1 ความหมาย

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนว่า เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยต้องเป็นการจัดการที่ยั่งยืนและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสนองตอบความต้องการของคนยุคปัจจุบัน และมีทรัพยากรเหลือไว้ใช้ในยุคต่อไปได้ใช้เพื่อสนองตอบความต้องการได้เช่นกัน

จากกระแสความคิดในการที่จะปรับกระบวนการ และวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวรวมทั้งมีการเรียกร้องให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทวีความรุนแรงและต่อเนื่องมากขึ้นมีการโจมตีการท่องเที่ยวมากขึ้นว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทั้งของแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม และชุมชน เป็นเหตุให้มีการจัดประชุมนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาแบบยั่งยืนขึ้นที่เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา หรือที่เรียกกันว่า Globe' 90 Conference การประชุมในครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบยั่งยืนที่จะเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จากผลการประชุมในครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า “เป็นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน ในขณะเดียวกันก็ปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง จึงมีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพพร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศได้ด้วย” จากคำจำกัดความดังกล่าวสามารถนำมาแปลเป็นหลักการเบื้องต้นและแนวทางปฏิบัติของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ 10 ประการ (จุลสารการท่องเที่ยว. 2536 (12))

1) มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างจริงจังก่อน แล้วจึงพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายหลัง เพื่อให้เหมาะสมกับระบบสาธารณูปโภคที่รองรับเป็นสำคัญ

2) มุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3) มุ่งพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ควรพยายามผลักดันให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้น ๆ

4) มุ่งให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

5) มุ่งใช้วัสดุและผลผลิตในท้องถิ่น เพื่อช่วยลดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเป็นการเพิ่มรายได้กับคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

6) มุ่งกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเพื่อนำรายได้เข้าท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ในระยะยาวของชุมชนท้องถิ่น

7) มุ่งจ้างงานในท้องถิ่น โดยส่งเสริมรูปแบบของงานที่น่าสนใจ และได้รับผลตอบแทนสูงให้แก่ชุมชนท้องถิ่นนั้น

8) มุ่งพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น อันจะช่วยยกระดับการบริการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น

9) มุ่งรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้อยู่รอดในระยะยาวเพื่อเป็นแหล่งรองรับการท่องเที่ยวตลอดไป

10) มุ่งทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาคระหว่างภาคธุรกิจการท่องเที่ยว องค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และรัฐบาล บนหลักการข้างต้น

5.2 หลักการการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หลักการการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Principles of sustainable tourism) (Tourism Concern. 1992) ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainably) ควรคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางสังคม และทรัพยากรทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม เนื่องจากสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ และเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจระยะยาว

2) การลดการบริโภคที่มากเกินไปจนความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing over-consumption and waste) ทำให้ทรัพยากรเหลือเก็บไว้ใช้ได้ยาวนานขึ้น และเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสีย หรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย

3) การรักษาและการส่งเสริมความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintaining diversity) สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และยังช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อีกด้วย

4) การประสานการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบการวางแผนพัฒนา (Integrating tourism into planning) ทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น รวมทั้งการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของการท่องเที่ยวในระยะยาว

5) การสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting local economies) โดยการสนับสนุนการซื้อสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนในท้องถิ่น และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เพื่อเกิดรายได้หมุนเวียนในท้องถิ่น

6) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น (Involving local communities) การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นจะทำให้เกิดคุณภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่น และเป็นการลดความขัดแย้งของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

7) การปรึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในท้องถิ่น (Consulting stakeholders and the public) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งของประชาชนในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

8) การฝึกอบรมบุคลากร (Training staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อบุคลากรในท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะช่วยยกระดับการบริการการท่องเที่ยวได้

9) การทำการตลาดด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Marketing tourism responsibility) การตลาดเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการก็ต้องทำการตลาดให้ลูกค้าทราบถึงจริยธรรมของบริษัท ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการตลาดนี้ผู้ประกอบการจะต้องสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวด้วยการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์

10) การดำเนินการวิจัย (Undertaking research) เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการช่วยแก้ไข ปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน

นอกจากนี้ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้เสนอแนวทางเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไทยไว้ 5 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ให้มองความยั่งยืนของการท่องเที่ยวในความหมายที่กว้างกว่าเรื่องของตัวเลข ทั้งตัวเลขของจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ ควรมองถึงความยั่งยืนอย่างมีประโยชน์ หมายความว่าให้มีนักท่องเที่ยวในปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งทรัพยากร และวัฒนธรรมก็จะยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ควรมีการสร้างหลากหลายทางการท่องเที่ยว ให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง การท่องเที่ยวเพื่อความพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น แม้ในปัจจุบันจะมีผู้จัดการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอ และต้องมีจินตนาการทำอะไรที่แปลกใหม่

ประเด็นที่ 3 ทำให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของสังคม ไม่ใช่ธุรกิจ ทำเงินให้แก่ประเทศเพียงอย่างเดียว ต้องมีการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้จากเดิมที่เรียนรู้ตามหลักสูตรในห้องเรียน ให้มีการเรียนไปพร้อมกับการทำกิจกรรม ให้การท่องเที่ยวเป็นเวทีสำคัญของการเรียนรู้ นอกห้องเรียน

ประเด็นที่ 4 ควรมีการปรับบทบาทขององค์กรทางการท่องเที่ยวของรัฐเสียใหม่ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสู่การให้ความรู้มากขึ้น ให้สามารถนำมาใช้จัดการการท่องเที่ยวทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นที่ 5 ให้ความสำคัญกับ “คน” มากกว่ารายได้ ต้องมองคนเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการการท่องเที่ยว “คน” ในที่นี้ หมายถึง คนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ผู้ให้บริการ นักท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 1-5) กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องพัฒนาการท่องเที่ยวใน 6 องค์ประกอบหลัก คือ

- 1) การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 2) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 3) การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 4) การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 5) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 6) การพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO. 1997: 253-255)

ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไว้ดังนี้

1) มีการดำเนินการจัดการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติ (Carrying Capacity) ในการทดแทนฟื้นฟู ให้สามารถผลิตและให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดไป โดยไม่ลดทอนหรือเสื่อมโทรมลง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Local Participation) และความต้องการของชุมชน (Local needs)

2) มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น (Equity)

3) ให้ประสบการณ์นันทนาการที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว (Quality of experience)

4) ให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากร และวิถีชีวิต (Education and understanding)

5) เน้นการออกแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และใช้วัสดุในท้องถิ่น (Local architecture and local material)

6) เน้นการผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ (Integration of sustainable tourism to local, regional and national plans)

7) เน้นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบ (Information and monitoring) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: ออนไลน์) ได้กำหนดถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับหลักการขององค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ดังนี้

- 1) คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับสภาพทางกายภาพชุมชน
- 2) ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- 3) ต้องก่อให้เกิดการกระจายรายได้ (ผลประโยชน์) อย่างเท่าเทียมกัน
- 4) การจัดการพื้นที่ต้องเป็นไปด้วยความยินดีของประชาชนในชุมชนในพื้นที่นั้น

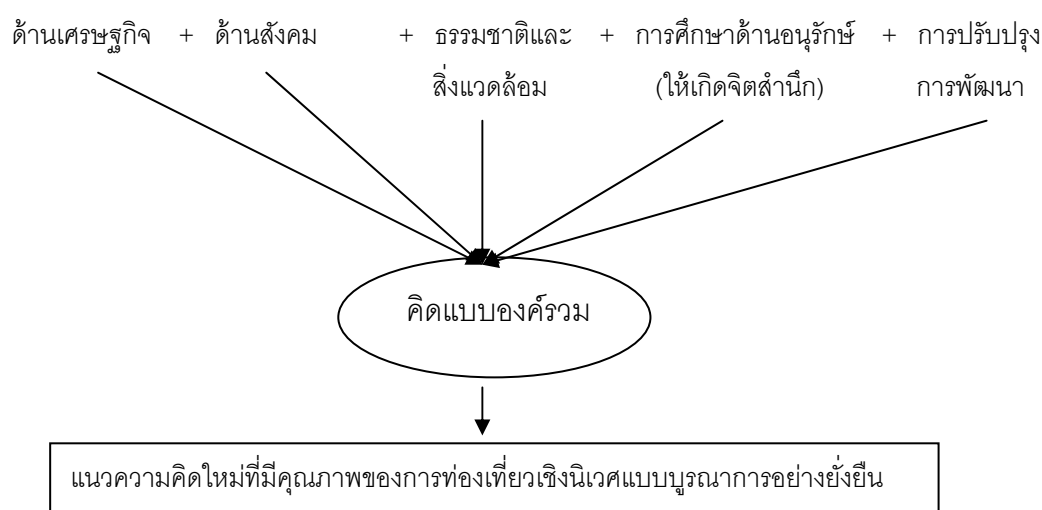
5.3 การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ปี 2550 -2554 ได้ผสมผสานแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนให้ประเทศไทยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกอย่างบูรณาการไปพร้อมกับการทำให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ ดังนี้ คือ ด้านเศรษฐกิจคือจะยกระดับให้เป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรม โดยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการคมนาคม และการขนส่ง เชื่อมโยงการค้าและการลงทุน ปรับปรุงให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวควรสร้างมาตรฐานสินค้า และธุรกิจบริการท่องเที่ยวสู่สากล เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย รักษาสิ่งแวดล้อมโดยการให้เกิดจิตสำนึก ขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจชายแดน ด้านสังคมต้องพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของผู้ประกอบการขนาดย่อม

เจอร์ลัด ฟัยน์เบิร์ก และโรเบิร์ต ซาปิโร. (Gerald Feinberg ;& Robert Spapirol. 1980) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า “เป็นการยากที่สุดที่จะแยกสิ่งมีชีวิตออกจากสิ่งไม่มีชีวิต ระหว่างสรรพสิ่งทั้งหลายบนผิวโลก ต้องอาศัยพึ่งพากัน และกันเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้งแยกออกจากกันไม่ได้ ดังนั้น ระบบนิเวศซึ่งรวมสิ่งมีชีวิต ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเปลือกโลก ต่างเป็นสิ่งมีชีวิตไม่รูปใดก็รูปหนึ่ง และมีความเป็นไปได้ว่าโลกนี้มีชีวิตได้จริง รู้เรื่องที่เกิดขึ้นกับมันได้ โลกแก้ไข และปรับตัวเองได้ มีวิวัฒนาการได้ สามารถจัดองค์กรตนเองด้านสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ มนุษย์เป็นเพียงส่วนย่อยในระบบนิเวศแต่มีอิทธิพลสำคัญในการสร้างผลกระทบอย่างมหาศาล”

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ผู้พัฒนาโครงสร้างงานการท่องเที่ยวต้องมองให้ลึกกว่า การท่องเที่ยวสัมพันธ์กับเรื่องใดบ้าง แล้ว นำมาพิจารณาเป็นองค์รวม (Holistic) องค์รวม คือ ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับการเกิด การคงอยู่ และวิวัฒนาการที่อิงธรรมชาติ และกลมกลืนกับธรรมชาติ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 6 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ที่มา : พระจิต ตามประทีป (2549)

จึงเห็นได้ว่าการบูรณาการอย่างยั่งยืนต้องมีการจัดระเบียบที่ดี ทรัพยากรปัจจุบันจึงจะอยู่ได้ถึงลูกหลาน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงหมายถึงแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธรรมชาติและพัฒนากิจการ ส่วนคำว่ายั่งยืนเป็นกลยุทธ์นำไปสู่การจัดกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงระบบนิเวศ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง รักษาธรรมชาติให้อยู่ได้ในระยะยาว

6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา การมีส่วนร่วม และการบูรณาการ

6.1 การพัฒนา

6.1.1 ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535: 35) ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา คือ การทำให้เจริญ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือในทางบวก มีทิศทาง ต้องมีการกำหนดแผน เน้นความสำคัญที่คน โดยสันติวิธี ต้องมุ่งเน้นต่อการอนุรักษ์ สามารถพัฒนาเพื่อช่วยตนเองได้ มีการเปลี่ยนแปลงเสมอไม่มีที่สิ้นสุด

ปิยะ อุทาโย (2543: 32) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมทางสังคม ความเสมอภาคทางสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่ดี มุ่งเน้นต่อการอนุรักษ์ มีคุณภาพในการจัดสรรและกระจายทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และประชาชนพึ่งตนเองได้

6.1.2 กระบวนการวางแผนพัฒนา

กมล ส่งวัฒนา (2534: 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า แผน ไว้คือ สิ่งที่ได้มีการกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความมุ่งหวัง การคาดการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต ส่วนการวางแผนเป็นวิธีการหรือกระบวนการเพื่อที่จะได้มาซึ่งแผนนั่นเอง ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การเตรียมหัวข้อต่าง ๆ ของแผน การอนุมัติข้อเสนอของแผน กำหนดตัวบุคคลและผู้วางแผน หาตัวเลขจำเป็น ต้องสรุป ตลอดจนการขออนุมัติ

เสถียร เหลืองอร่าม (2517: 294) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า เป็นทางเลือกวิธีทางในอนาคตจากทางเลือกหลายๆทาง สำหรับการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร และอย่างไร การวางแผนเป็นกิจกรรมที่เลือกโดยวิธีการที่ถูกต้องที่สุด

อภิรมย์ พรหมจรรยา (2544) กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นเรื่องของการกระทำกิจกรรมใดๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการสำหรับผู้ปฏิบัติไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ กำหนดแนวทางเลือกที่เหมาะสมและถูกหลักการมากที่สุด เพื่อให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การวางแผนพัฒนาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

- การวางแผนจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-down planning)
- การวางแผนจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (Bottom-up planning)

การวางแผนการพัฒนา 2 ลักษณะนี้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สะท้อนความต้องการ และปัญหาของท้องถิ่นโดยสอดคล้องกับแผนส่วนกลาง แต่การวางแผนที่สมบูรณ์และเหมาะสมควรเป็นการวางแผนแบบผสมผสาน (Integrative planning)

แผนพัฒนาที่ดี หมายถึง การประสานงานกับด้านต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับสภาพศักยภาพ ข้อจำกัด ปัญหา การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ปัญหาความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับระบบและระเบียบการบริหารงานพัฒนาในปัจจุบัน

นอกจากนี้ การวางแผนพัฒนาจึงต้องคำนึงถึงความต้องการการพัฒนาของรัฐ ปัญหาและความจำเป็นของประชาชน และขีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการพัฒนา และยังต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน

6.2 การมีส่วนร่วม

6.2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบกันในการประชุมเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นครริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อปี พ.ศ.2535 ตามแผนปฏิบัติการที่ 21 (กรมควบคุมมลพิษ, 2535) มีการเรียกร้องให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการพัฒนาต่าง ๆ ให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับประชาชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้วางรากฐานทางกฎหมายเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร สิทธิของประชาชนในการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิในการรับรู้ข่าวสาร สิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตนเอง นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ยังได้มุ่งเน้นให้เกิดความสำคัญกับการพัฒนาแบบให้ชุมชนเข้มแข็งและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

6.2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ให้ความหมาย และแนวคิดการมีส่วนร่วม ไว้ในมุมมองที่กว้างว่า เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับ และทุกรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบแนวคิดการมีส่วนร่วม สัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือก การบริการ และประเมินผลของแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ที่จะนำมาซึ่งการยกระดับความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมจะประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นอิทธิพลของประชาชนต่อการตัดสินใจนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรร และการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเพื่อการผลิต
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน และการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะสร้างโอกาสด้านสังคม และเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้ การจ้างงาน และเพิ่มการกินดีอยู่ดี
3. การมีส่วนร่วมเป็นการตัดสินใจของประชาชนที่สองต่อความต้องการในการที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคน ฉะนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้

บรรลู่วัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำมาซึ่งการกระจายอำนาจทางการบริหาร และทรัพยากรสู่ท้องถิ่น

6.2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

ไพรัช เดชะรินทร์ (2516: 91-95) ได้สรุปหลักการ และแนวทางการพัฒนาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไว้ว่า

1. ต้องยึดหลักความต้องการ และปัญหาของประชาชน เป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม
2. กิจกรรมต้องดำเนินการในรูปกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบร่วมกัน
3. ให้คำนึงถึงขีดความสามารถของประชาชน ปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ
4. กิจกรรมที่ต้องสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร วัฒนธรรมชุมชน
5. การเริ่มต้นควรอาศัยผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านเคารพนับถือ
6. ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

ปกรณ ปรียากร (2527: 49 - 64) ได้ให้แนวคิดว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การที่ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมมีผลประโยชน์ซึ่งกันทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน
2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน
3. เป็นผู้ที่มีบทบาทในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้า และบริการให้สมบูรณ์ขึ้น
4. เป็นผู้ที่มีพลังพอใจ และมีแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นแนวทาง และจุดมุ่งหมายปลายทางโดยตัวของมันเอง ในแง่ที่ว่าประชาชนทุกคนต่างมีจิตปรารถนา และเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการที่จะได้เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติงานที่เกื้อหนุนต่อการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตน

จากคำนิยามการมีส่วนร่วม แสดงถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่กล่าวถึงการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งได้ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และหาทุนได้เอง และจัดสรรหน้าที่ให้ “อนุรักษ์ศิลป ประเพณี ความรู้ท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมที่ดี พิทักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติได้นั้น จำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมกับภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน และการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนรวมถึงลดการบุกรุกพื้นที่

ป่าหรือลัทธิลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม การวางแผนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การวางแผนจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-down Planning) หรือการวางแผนจากส่วนกลาง กำหนดให้ส่วนท้องถิ่นหรือระดับล่างปฏิบัติ และการวางแผนจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (Bottom-up Planning) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สะท้อนความต้องการ และปัญหาท้องถิ่นโดยสอดคล้องกับแผนของส่วนกลาง แต่การวางแผนที่จะสมบูรณ์ และเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ควรเป็นแผนพัฒนาแบบ (Comprehensive Development Planning) หรือ เป็นการวางแผนแบบผสมผสาน (Integrative Planning) ซึ่งคำนึงถึงการประสานแนวทางการพัฒนาจากเบื้องบนกับเบื้องล่าง การประสานการพัฒนาระหว่างสาขาพัฒนา และประสานการพัฒนาระหว่างพื้นที่

แผนพัฒนาที่ดี นอกจากต้องมีการประสานด้านต่าง ๆ ในการวางแผนแล้วจะต้องมีความเหมาะสม (Appropriated plan) กับสภาพ ศักยภาพ ข้อจำกัด ปัญหา การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับระบบและระเบียบการบริหารงานพัฒนาในปัจจุบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6.2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น

พยอม ธรรมบุตร (เอกสารประกอบการสอน สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2549) ได้กำหนดบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นไว้ 4 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมระดับการตัดสินใจ (Decision Making Level) ชุมชนท้องถิ่นควรมีโอกาสเข้าร่วมตัดสินใจ ก่อนเริ่มการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน โดยชุมชนควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทั้งด้านบวก และด้านลบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน ถ้ามีการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชนควรมีการประชุมแล้วลงความเห็นร่วมกันในการตัดสินใจว่าควรหรือไม่ควรพัฒนาการท่องเที่ยว และถ้าจะพัฒนาควรพัฒนาไปในลักษณะใด

2. การมีส่วนร่วมระดับการวางแผน (Planning Level) ชุมชนควรร่วมกับวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน เพราะชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากร มีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากร การร่วมวางแผนคือการร่วมรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ ของการพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว (Implementation Level) ชุมชนควรเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม โฮมสเตย์ ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านขายสินค้า OTOP บริการนำเที่ยว บริการเช่ารถ เช่าเรือ ดำน้ำ และการเดินป่า

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน (Evaluation Level) ชุมชนควรร่วมประเมินผลของการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อการปรับปรุงแผนพัฒนาให้ยั่งยืน และระยะยาว

การมีส่วนร่วมของชุมชนในทั้ง 4 ระดับดังกล่าว ทำให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และสร้างความเป็นเจ้าของ (Ownership) ของธุรกิจชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

6.3 การบูรณาการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายบูรณาการรวมหน่วย คือ การนำหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ได้นิยามคำว่า “บูรณาการ” ไว้ว่า “...การทำให้หน่วยงานย่อย ๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามารวมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว และได้กล่าวถึงลักษณะและองค์ประกอบของการบูรณาการว่า “ในการบูรณาการนั้นจะเอาหน่วยย่อยหน่วยหนึ่งมารวมเข้าในองค์รวมที่มีหน่วยย่อยหน่วยอื่นแล้วก็ได้ หรือจะเอาหน่วยย่อยทั้งหลายที่ต่างกันแยกกันอยู่ มารวมเข้าด้วยกันเป็นองค์รวมก็ได้ อันนี้ เรียกว่าบูรณาการทั้งสิ้น แต่ข้อสำคัญจะต้องมีตัวยึดเป็นหลักอยู่ 3 อย่าง ในเรื่องบูรณาการ คือ

1. มีหน่วยย่อย องค์ประกอบ ชิ้นส่วน หรือชั้น ระดับ แง่ ด้าน ที่จะเอามาประมวลเข้าด้วยกัน อันนี้คือสิ่งที่เอามาประมวลเข้าด้วยกัน คือ สิ่งย่อย ส่วนย่อย
2. หน่วยย่อยเป็นต้นนั้น มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง อิงอาศัยซึ่งกันและกัน อันนี้ อาจจะเลยไปถึงลักษณะที่ว่า ยึดหยุ่น ปรับตัวได้ มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาด้วย
3. เมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้วก็จะความครบถ้วนเต็มบริบูรณ์ โดยมีความประสานกลมกลืน เกิดภาวะได้ที่ พอดี หรือสมดุลพอได้ที่ หรือพอดีสมดุลแล้ว องค์รวมนั้น มีชีวิตชีวา ดำรงอยู่และดำเนินไปด้วยดีอันเป็นภาวะของบูรณาการ

โดยสรุปความของ “การบูรณาการ” คือ การจัดสรรและระดมสรรพกำลังขององค์กร ตั้งแต่วัตถุดิบ ทรัพยากร บุคลากร กระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ โดยทำให้เกิดการประสานร่วมกันอย่างสอดคล้อง กลมกลืนกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การผลิตสินค้าหรือให้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจ

และในงานวิจัยครั้งนี้การบูรณาการหมายถึงการพัฒนาควบคู่กันไปทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม และด้านจิตสำนึก และยังมีการบูรณาการกับ 4 กลุ่ม ประชากร ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว

7.แนวคิดด้านการตลาด

7.1 การตลาด และภาพรวมการตลาด

ในการทำธุรกิจใด ๆ นั้นจำเป็นต้องมีการทำการตลาดเพื่อให้ธุรกิจนั้นดำเนินไปในทิศทางที่จะสร้างกำไรหรือผลประโยชน์ที่น่าพอใจแก่ผู้ดำเนินกิจการ ดังที่ได้มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ คำจำกัดความและภาพรวมของการตลาดไว้ดังนี้

ฟิลิปป์ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ.2541 : 5; อ้างอิงจาก Philip.1994: 6) กล่าวว่า การตลาดเป็นกระบวนการทางสังคม และการบริหาร (Social and managerial process) โดยมี วัตถุประสงค์ คือ ทำให้บุคคล และกลุ่มบุคคลได้รับผลิตภัณฑ์ที่สามารถสนองความต้องการ โดยใช้เครื่องมือ คือ การสร้าง การเสนอ และการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่ากับบุคคลอื่น

นอกจากนี้ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546). ยังได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการตลาดว่าจะต้องประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์เกี่ยวกับความจำเป็น (Needs) ความต้องการ (Wants) และความต้องการซื้อ (Demands) (2) ธุรกิจต้องเสนอผลิตภัณฑ์ เพื่อสนองความต้องการในข้อ 1 (3) ผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณค่า (Value) ต้องคำนึงถึงต้นทุน (Cost) ของลูกค้า หรือราคาสินค้าที่ลูกค้าซื้อ และความพึงพอใจของลูกค้า (Satisfaction) (4) ผลิตภัณฑ์ในข้อ 2 มีการแลกเปลี่ยน (Exchange) การติดต่อธุรกิจ (Transaction) และการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) กับการตลาด (5) ตลาด (Market) คือ กลุ่มเป้าหมายของการขายผลิตภัณฑ์ในข้อ 2 (6) กระบวนการตั้งแต่ข้อ 1-5 เรียกว่า กระบวนการตลาด (Market process)

7.2 แนวคิดด้านผลิตภัณฑ์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541: 35-36) ได้ให้ความหมายของคำว่าผลิตภัณฑ์ว่า หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้พึงพอใจในผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจมีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์การ หรือบุคคล โดยที่ผลิตภัณฑ์ต้องมีอรรถประโยชน์ (Utility) มีคุณค่า (Value) ในสายตาลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์ขายได้

คอตเลอร์ (Kotler. 2000: 15) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอขายกับตลาดเพื่อ ความสนใจ (Attention) ความอยากได้ (Acquisition) การใช้ (Using) หรือ การบริโภค (Consumption) สามารถตอบสนองความต้องการหรือความจำเป็น การตัดสินใจในลักษณะของ

ผลิตภัณฑ์ และการบริการที่จะได้รับ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ผลิตภัณฑ์หลัก ระบุลักษณะของผลิตภัณฑ์ ตราสินค้าหรือเครื่องหมายการค้า การบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ควบ ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง และศักยภาพของผลิตภัณฑ์

7.3 การสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้า (Branding) และกลยุทธ์ตราสินค้า (Brand Strategy)

คอตเลอร์ และอาร์มสตรอง (Kotler ;& Armstrong.2001: 3) กล่าวว่าตราสินค้านั้นหมายถึง ส่วนประกอบของชื่อ เครื่องหมายการค้า สัญลักษณ์ การออกแบบ ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์ และการบริการของผู้ขายแตกต่างจากคู่แข่ง

เมอร์เรย์ และดอริสโคล (สุวิมล แม้นจริง 2546: 173-174; อ้างอิงจาก Murray; & O'Driscoll.1996: 293) กล่าวว่า ตราสินค้าหนึ่ง ๆ จะมีบทบาทที่แตกต่างกันไปตามกลุ่มของลูกค้า และโอกาสในการซื้อ โดยทั่วไปแล้วตราสินค้ามีหน้าที่ดังนี้ คือ 1. การอำนวยความสะดวก ตราสินค้าจะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อได้ง่าย เนื่องจากผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าที่มีชื่อคุ้นหู 2. การให้การรับประกัน ตราสินค้าเป็นการรับประกันทางอ้อม กล่าวคือ ตราสินค้าจะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค 3. การบ่งบอกถึงลักษณะส่วนบุคคล การเลือกตราสินค้าสามารถบ่งบอกถึงรสนิยม และบุคลิกภาพของผู้บริโภคได้ โดยเฉพาะการเลือกตราสินค้าที่มีชื่อเสียง

สุวิมล แม้นจริง กล่าวว่า ตราสินค้ามีประโยชน์ทั้งต่อผู้บริโภค และผู้ผลิต ด้านผู้บริโภค นั้นตราสินค้าบ่งบอกถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่พวกเขาได้ ด้านผู้ผลิตนั้นตราสินค้าจะช่วยให้การดึงดูดลูกค้าที่มีความซื่อสัตย์ต่อตราสินค้า

คอตเลอร์ และอาร์มสตรอง (สุวิมล แม้นจริง 2546: 178-179; อ้างอิงจาก Kotler ;& Armstrong. 2001: 308) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ตราสินค้านั้นมี 4 วิธี คือ การขยายสายการผลิตภัณฑ์ (Line Extensions) การขยายตราสินค้า (Brand Extensions) การใช้หลายตรา (Multibrands) และการใช้ตราใหม่ (New Brands)

- การขยายสายผลิตภัณฑ์ คือ การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปยังตราสินค้าเดิมที่ประสบความสำเร็จไปแล้ว อาจเป็นการเพิ่มรสชาติใหม่ สีสนใหม่ หรือส่วนผสมใหม่

- การขยายตราสินค้า คือ การนำตราสินค้าที่ประสบความสำเร็จแล้วมาใช้เพื่อแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด

- การใช้หลายตรา คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาสองตราหรือมากกว่า เพื่อใช้กับผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการซื้อ และเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดให้พื้นที่ของร้านค้าปลีกย่อย

- การใช้ตราใหม่ ถ้าผู้ผลิตเห็นว่าตราเดิมนั้นไม่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ หรือ ตราเดิมจะไปถึงยอดขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ ก็จะมีการสร้างตราใหม่ขึ้นมา

7.4 สารสำคัญของแผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551

แผนการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ประจำปี 2551 ได้ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ดังนี้

1. กรอบนโยบายของรัฐบาล ซึ่งต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ

2. กรอบนโยบายของคณะกรรมการ ททท. ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของการท่องเที่ยวเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วภูมิภาค เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย โดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้ความเข้มแข็งของ Brand และเอกลักษณ์ของประเทศไทย และจะต้องสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม ภายใต้จิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม และความภูมิใจในชาติ

3. กรอบยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะ 5 ปี (2550-2554) ของ ททท. คือ มุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

โดยผนวกแนวคิดดังกล่าวร่วมกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยว ที่เริ่มให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวอย่างรู้คุณค่า โดยเฉพาะวิถีชีวิตท้องถิ่น ขณะเดียวกันสถานการณ์โลกกำลังประสบปัญหาสภาวะโลกร้อน นักท่องเที่ยวหลายกลุ่มหันมาใส่ใจในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ต้องการสัมผัสธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับสุขภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มเพื่อน ราคาจึงมีปัจจัยหลักในการตัดสินใจออกเดินทาง ลักษณะการเดินทางจึงเป็นไปอย่างยืดหยุ่น มีความเป็นส่วนตัวภายในกลุ่มตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามามีบทบาทในธุรกิจการเดินทาง และการท่องเที่ยวสูงขึ้นตามลำดับ ประกอบกับความพร้อมด้านสินค้าและบริการของไทย ซึ่งประเทศไทยมีภาพลักษณ์เชิงบวกและมีความพร้อมที่จะแข่งขันได้สูงขึ้น โดยประเทศไทยติดอันดับ 1 ในประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่มีความคุ้มค่าเงิน ทั้งภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทางทะเล บ้านเทิง และอาหาร การมีฐานรากทางวัฒนธรรมที่แท้จริง และดั้งเดิม รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน และการจับจ่ายสินค้า

7.5 เจ็ดแนวทางสร้างความสุข (7 Amazing Wonders)

1) วิถีไทย “หัวใจแผ่นดิน” (The World’s Friendliness Culture): สื่อถึงความหมายเป็นตัวตนของคนไทย วิถีชีวิตที่มีความเรียบง่าย สงบ เป็นเสน่ห์ของไทย และทำให้ประเทศไทยมีความต่างที่เหนือชั้นกว่าคู่แข่งอื่น ๆ ของกลุ่มสินค้าที่ ททท.จะนำเสนอเพื่อสะท้อนแนวคิดได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาหารไทย เทศกาลประเพณี และแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตต่าง ๆ เช่น รำไทย มวยไทย แกะสลักผัก ผลไม้ เกษตรกรรม ด่านา เทศกาลลอยกระทง เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลร่มบ่อสร้าง และงานเทศกาลแข่งเรือยาว เป็นต้น

2) มรดกแห่งแผ่นดิน (Land of Heritage and History) นำเสนอกกลุ่มสินค้าด้านวัฒนธรรมไทย ที่สร้างความภูมิใจในความเป็นชาติ และพร้อมที่จะอวดสู่สายตาชาวโลก กลุ่มสินค้าเหล่านี้ได้แก่ สถานที่ซึ่งเป็นมรดกโลก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา รวมไปถึงพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง วัดพระธาตุพนม เป็นต้น

3) หลากหลายทะเลไทย (Sun Surf and Serenity) ความแตกต่างที่หลากหลายของทะเลไทย สามารถสร้างความสุข และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ เช่น พักผ่อน หัวหิน ภูเก็ต กระบี่ สมุย

4) ชีวิตร่วมสมัย ความสุขใจที่แตกต่าง (Your Senses with Unique Trends) นำเสนอกกลุ่มสินค้า บริการที่สอดคล้องตามกระแสนิยม ซึ่งเป็นจุดขายด้วยรูปแบบที่ทันสมัย แปลกตาในแนว Chic, Hip, Modern ทั้งร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง บูติกโฮเทล

5) รักษ์ ห่วงใย ใส่ใจธรรมชาติ (The Beauty of Nature Wonders) สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Green Tourism) การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมรับประเทศไทยในฐานะที่ห่วงใยธรรมชาติ และเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม เช่น ดำน้ำเก็บขยะ ปลูกปะการังได้นำผจญภัยหัวใจสีเขียว เยวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม กิจกรรมจักรยานเสือภูเขานานาชาติ

6) สุขภาพนิยม (The Beauty of wellness and wellbeing) ให้ความสำคัญต่อสุขภาพทั้งกาย และใจ เช่น สปา สมุนไพร บริการทางการแพทย์ และเสริมความงามที่ทันสมัย

7) เทศกาลความสุข สีสันหรรษา (The Land of Year Round Festivities) กิจกรรมท่องเที่ยวที่ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน รื่นเริง และความบันเทิง โดยนำเอางานเทศกาลระดับโลก และระดับนานาชาติต่าง ๆ เป็นปัจจัยดึงดูดความสนใจเชิญชวนนักท่องเที่ยว และสื่อมวลชนต่างชาติ เช่น กอล์ฟจอห์นนี่ วอล์คเกอร์ คลาสสิก กอล์ฟรอยัล ไทรฟ์ การแข่งเรือใบ เป็นต้น

8. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์ และการวางแผนพัฒนาประเทศ

8.1 การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning)

8.1.1 ยุทธศาสตร์ (Strategy)

คำว่ากลยุทธ์ในภาษาไทยนั้นหากเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในทางทหาร หมายถึง แนวทางในการต่อสู้แข่งขัน ในบางแห่งก็มีผู้ใช้ว่า ยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตามในทางธุรกิจมีความนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่า ยุทธศาสตร์ ความหมายของกลยุทธ์มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

दनัย เทียนพุดม (2540 : 14) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ วิธีการออกแบบให้เหมาะสมต่อการกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของธุรกิจในอนาคต หรือสิ่งที่ธุรกิจต้องการจะเป็นในอนาคต

ธงชัย สันติวงศ์ (2539 : 73) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง เป้าหมายต่าง ๆ และวัตถุประสงค์พื้นฐานทั้งหลายขององค์การรวมทั้งแผนงานหลักต่าง ๆ ที่ซึ่งได้มีการจัดทำขึ้นมาเพื่อจะนำมาปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังกล่าว ตลอดจนแบบวิธีการที่สำคัญเกี่ยวกับการแบ่งสรรทรัพยากรทั้งหลายที่นำมาใช้ เพื่อทำให้องค์การปรับตัวสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546 : 41) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นรูปแบบของการกระทำซึ่งผู้จัดการใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริงซึ่งบริษัทได้วางแผนไว้ และใช้ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์

สมยศ นาวิการ (2542 : 3) กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ จะอธิบายถึงวิธีการที่องค์การจะดำเนินตามวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้อุปสรรคและโอกาส ภายในสภาพแวดล้อมภายนอกและทรัพยากร และความสามารถภายในองค์การกลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์การจะแข่งขันอย่างไร ตัวกำหนดกลยุทธ์ขององค์การมีอยู่ 3 อย่าง คือ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์การ

กิ่งพร ทองใบ (2546 : 4) ได้ให้ความหมายกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่องค์การเลือก เพื่อจะดำเนินการจากจุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปยังจุดหมายปลายทางในอนาคตที่องค์การกำหนดไว้ กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ เป็นกระบวนการวางแผนระยะยาวขององค์การธุรกิจที่ต้องมีการประเมินสถานการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การอย่างเหมาะสมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จากนั้นจึงพิจารณาพัฒนาทางเลือกที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงองค์การจากจุดปัจจุบันไปสู่ตำแหน่งที่องค์การต้องการในอนาคต

ถึงแม้ในทางธุรกิจมีความนิยมใช้คำว่า กลยุทธ์ มากกว่า ยุทธศาสตร์ แต่ในขณะเดียวกันภาคราชการได้ใช้คำว่า ยุทธศาสตร์ แทนคำว่ากลยุทธ์ โดยมีบทบาทที่ครอบคลุมมากกว่าและรวมถึงความหมายที่เชื่อมโยงถึงกระบวนการการวางแผนที่สำคัญกับการมองไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ความหมายของคำว่าแผนยุทธศาสตร์แทนคำว่าแผนกลยุทธ์

8.1.2 ความหมายการวางแผนยุทธศาสตร์

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 : 74-75) ได้ให้ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์ในความหมายกว้างๆ ว่าเป็นการวางแผนที่มุ่งการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม โดยการวางแผนพัฒนาให้องค์การปรับการทำงานเพื่อให้สามารถมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลาทุกขณะที่ก้าวไปในอนาคต การวางแผนกลยุทธ์มีกลไกหลายประการประกอบอยู่ คือ

1. เป็นการวางแผนปรับทิศทางขององค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ใหม่ที่จะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
2. เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อพัฒนาระบบการทำงานต่าง ๆ ทั้งระบบการผลิตและการขาย การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ตลอดจนการบริหารงานต่าง ๆ ให้เปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบและระบบการทำงานใหม่ๆ ที่มีผลให้สภาพและระบบการทำงานเดิมต้องถูกปรับหรือยกเลิกไป แล้วทดแทนด้วยเครื่องจักร ระบบ และวิธีการทำงานใหม่ๆ ที่นำเข้ามาทดแทน
3. เป็นการวางแผนที่มีการวิเคราะห์พิจารณาในเชิงกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มุ่งจะให้องค์การประสบความสำเร็จมากที่สุด ดีที่สุด โดยประหยัดการใช้ทรัพยากรมากที่สุดด้วย

กิงพร ทองใบ (2546 : 8) ได้กล่าวถึงการวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อการวางแผนกลยุทธ์และจะต้องมีขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รวมถึงการควบคุมประเมินกลยุทธ์ด้วย ซึ่งเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุดสำหรับองค์กร

ดำรง วัฒนา (2548 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของแผนยุทธศาสตร์ว่า

1. เอกสารที่ระบุ วิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) และกลยุทธ์ (Strategies) ต่าง ๆ ในการดำเนินงานขององค์กรหนึ่งๆ
2. เป็นแผนระยะยาว ที่บอกถึงทิศทางการทำงานขององค์กร สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานงาน และกำกับติดตามดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทาง และจังหวะเวลาที่สอดคล้องกัน
3. เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กร เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์ และกำหนดแนวทางการดำเนินการขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์ดังกล่าว

จากการศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์ในประเทศไทยเริ่มขยายกรอบการนำไปปฏิบัติใช้กว้างขวางและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น จากหน่วยงานของเอกชนเป็นหลักจนกระทั่งสู่ทุกหน่วยงานของภาครัฐ ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และกระบวนการทำงานของตนใหม่ เห็นได้จากรัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546 เห็นชอบให้ทุกจังหวัดใช้รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการในคำของบประมาณปี พ.ศ.2547 (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546) เป็นต้นมา แต่ละจังหวัดต้องเรียนรู้ที่จะวางแผนในรูปแบบของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Planning) และต้องพยายามพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนและแบบบูรณาการ สำหรับการท่องเที่ยวขึ้นการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นตัวแปรที่จะทำให้การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นด้วย อีกทั้งยังต้องปรับกลยุทธ์เพื่อให้เกิดความพัฒนาที่ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนในท้องถิ่นนั้นโดยในการวางแผนกลยุทธ์นั้นประกอบไปด้วยกระบวนการต่าง ๆ คือ

8.1.3 กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

การวางแผนยุทธศาสตร์มีกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยละเอียดที่แตกต่างกันออกไปตามกรอบแนวทางของนักวิชาการ หรือของหน่วยงานแต่ละแห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชนินทร์ ชุณหพันธ์รักษ์ (2544 : 15-17) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การทั้งภายนอกและภายในอย่างรอบคอบ เพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats) จุดเด่น (Strengths) และจุดด้อย (Weaknesses) ขององค์การเพื่อที่ผู้บริหารจะสามารถกำหนดภารกิจและเป้าหมายของกิจการได้อย่างเหมาะสม หลังจากนั้นจะได้พิจารณากำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์การเอง เช่น การดำเนินงานด้านการตลาด การผลิต การเงิน และการบัญชี เป็นต้น ในการวางแผนกลยุทธ์ผู้บริหารจะต้องพยายามหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจหลีกเลี่ยงอุปสรรคต่อการดำเนินงาน โดยใช้จุดเด่นของกิจการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดจุดด้อยหรือเปลี่ยนจุดด้อยให้เป็นจุดเด่นให้ได้ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายกว้างๆ ขององค์กรถึงสิ่งที่ต้องการในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการไว้ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ทำให้ทราบถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต นอกจากนั้นจะเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการชี้แนะว่าองค์กรพยายามจะทำอะไรและจะเป็นอะไร

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภารกิจ (Mission) เพื่อระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กรโดยมีการกำหนดไว้เป็นข้อความภารกิจ (Mission Statement) เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคต โดยทั่วไปข้อความภารกิจจะมุ่งเน้นประเด็นที่แสดงออกอย่างชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะของแต่ละหน่วยขององค์กรว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเป้าหมาย (Goals) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่องค์กรคาดหวังไว้ หรือเป็นจุดมุ่งหมายที่องค์กรต้องการจะบรรลุ เป้าหมายจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภารกิจขององค์กรเป็นจริงยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ แต่จะมีรายละเอียดที่มากกว่าเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่สำหรับองค์กรที่จะใช้เป็นแนวทางขั้นพื้นฐานสำหรับการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุม รวมทั้งเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดนโยบาย (Policies) เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้บรรลุผลตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) การกำหนดยุทธศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปยุทธศาสตร์จะมี 3 ระดับ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร (Corporate Strategy) มักถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงกลยุทธ์ระดับนี้ถูกกำหนดเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยรวมขององค์กร มีการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางขององค์กรนั้นๆ 2) ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้กลยุทธ์ระดับองค์กรบรรลุผล สิ่งสำคัญของกลยุทธ์ระดับนี้ คือ เป็นการค้นหาวิธีการแข่งขันให้กับแต่ละธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่ 3) ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ทางธุรกิจ (Functional Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นตามหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจ

พินูล ทีปะปาล (2546 : 12-19) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิง

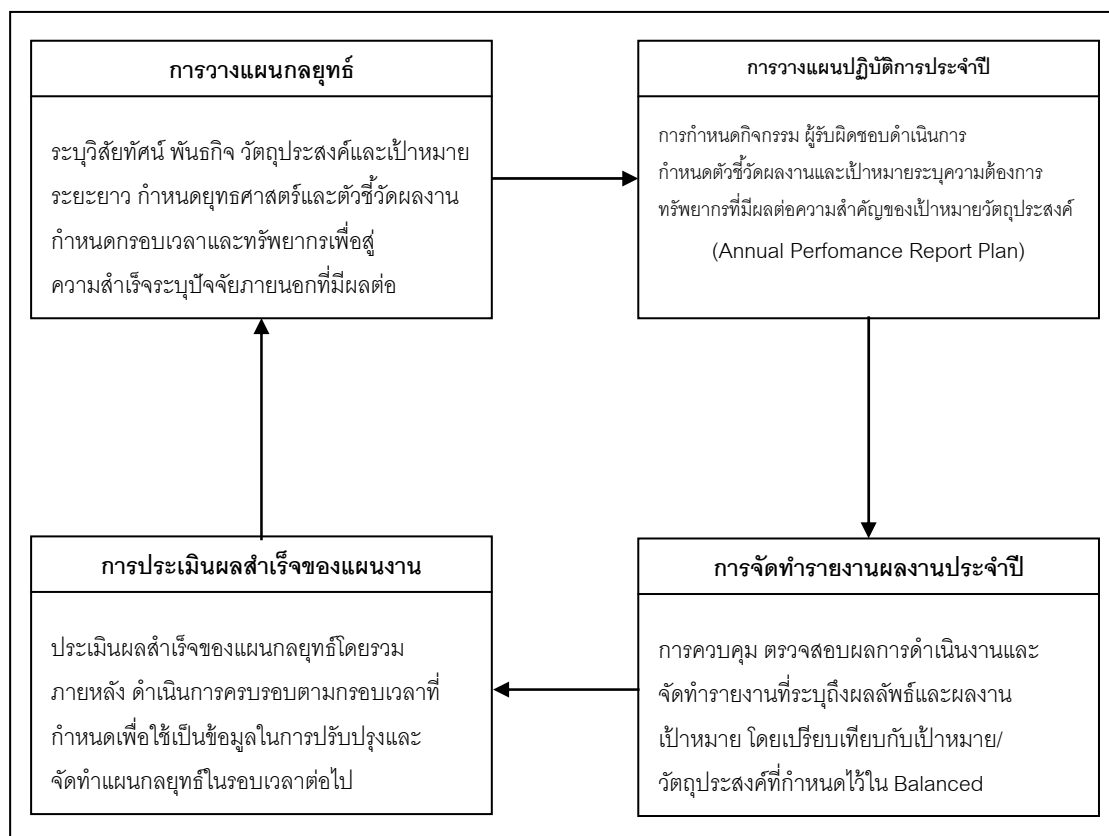
ยุทธศาสตร์(Strategic Factors) ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่กำหนดอนาคตขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร ไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นและเป็นปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีผลกระทบต่อองค์กรโดยตรง ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยอีก 2 ตัว ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างวัฒนธรรม และทรัพยากร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดความมุ่งหมายหรือเหตุผลที่องค์กรได้จัดตั้งขึ้นมา พันธกิจจะบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจนที่ทำให้องค์กรมีความแตกต่างจากองค์กรอื่น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งควรกำหนดในรูปแบบของปริมาณหรือตัวเลขที่ชัดเจนที่สามารถวัดได้

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy) เป็นการกำหนดแผนแม่บทเพื่อให้เห็นว่าองค์กรจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะเป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด ยุทธศาสตร์โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ยุทธศาสตร์ระดับบริษัท (Corporate Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่แสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงานขององค์กรโดยรวม 2) ยุทธศาสตร์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กร 3) ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติการ ทั้งในแง่กิจกรรมและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่จัดสรรมาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ดำรง วัฒนา (2548, ที่มา <http://www.ops.moc.go.th/pcni/Strathie%20manual.htm>)
ได้กล่าวถึงขั้นตอนวงจรการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 7 วงจรการวางแผนยุทธศาสตร์

ที่มา : ดำรง วัฒนา. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ* (ออนไลน์)

8.2 การวางแผนพัฒนาประเทศ

8.2.1 วาระแห่งชาติ

การวางแผนพัฒนาการทองเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของระบบต่างๆ ให้มีศักยภาพ และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน ควบคู่ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม และเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบคลุมรอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศ ดังนี้ คือ

1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้มีความสำคัญกับ

1.1 การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิตพัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.2 การเสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

1.3 การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความเป็นเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายและครอบคลุมทั่วถึง สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีความปลอดภัย น่ายุ่ บนพื้นฐานของความยุติธรรมในสังคม เสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อลดความขัดแย้ง

2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับ

2.1 การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง

2.2 การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างระบบแบ่งปันวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ

2.3 การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับ

3.1 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยปรับโครงสร้างภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการที่ใช้

กระบวนการพัฒนาคลัสเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งเครือข่ายชุมชนบนรากฐานของความรู้สมัยใหม่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและมูลค่าสูง มีตราสินค้าเป็นที่ยอมรับของตลาด รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดี เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศตลอดจนการบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การปฏิรูปองค์กร การปรับปรุงกฎระเบียบ และพัฒนาระบบมาตรฐานในด้านต่างๆ รวมทั้งการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3.2 การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ โดยการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคงและสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตโดยการระดมทุนไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ พัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประสิทธิภาพและสวัสดิการสูงสุดแก่ประเทศการส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนและเป็นหลักประกันในชีวิตของประชาชนและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือกเพื่อลดการพึ่งพิงการนำเข้าพลังงานและประหยัดเงินตราต่างประเทศ

3.3 การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม โดยส่งเสริมการแข่งขันการประกอบธุรกิจในระบบอย่างเสรี เป็นธรรม และป้องกันการผูกขาด กระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ภูมิภาคอย่างสมดุลและเป็นธรรม ให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพและความครอบคลุมของการให้บริการของระบบการเงินฐานรากให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งดำเนินนโยบายการคลังเพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ โดยกระจายอำนาจการจัดเก็บภาษี การจัดทำงบประมาณและการเบิกจ่าย และการก่อหนี้ภายใต้กรอบการรักษาวินัยทางการคลังสู่ท้องถิ่น

4 ยุทธศาสตร์การพัฒนารากฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับ

4.1 การรักษารากฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ตลอดจนพัฒนาระบบการจัดการร่วมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเขต และการจัดการเชิงพื้นที่ภายใต้การจัดทำ

ข้อตกลงกับชุมชนท้องถิ่นในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติหลัก ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง ทรัพยากรแร่ รวมถึงการมีมาตรการหยุดใช้ทรัพยากรที่สำคัญที่ถูกทำลายสูงเป็นการชั่วคราว และการสร้างกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี รวมทั้งการพัฒนาระบบการจัดการและการป้องกันภัยพิบัติ

4.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการปรับแบบแผนการผลิตและพฤติกรรมบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดนโยบายสาธารณะ และใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ทั้งด้านการเงินและการคลัง รวมทั้งการสร้างตลาดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและความคุกคามที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต โดยผลักดันให้เกิดระบบประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ระบบประเมินผลกระทบทางสังคมและสุขภาพในโครงการพัฒนาของรัฐ หรือที่รัฐอนุมัติให้เอกชนดำเนินการ ควบคู่กับการยกระดับขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีกลไกกำหนดจุดยืนต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

4.3 การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำคัญ เริ่มจากการจัดการองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกัน การคุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพจากการคุกคามภายนอก โดยเฉพาะจากพันธกรณีระหว่างประเทศสร้างระบบการคุ้มครองสิทธิชุมชน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ส่งเสริมการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างความมั่นคงของภาคเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถและสร้างนวัตกรรมจากทรัพยากรชีวภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

8.2.2 คำแถลงนโยบาย 9 ยุทธศาสตร์ เพื่อความยั่งยืนของประเทศ คณะรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันพุธที่ 23 มีนาคม 2548 ว่าด้วยหลักการ 9 ยุทธศาสตร์ที่จะปรับพื้นฐานและนำประเทศไทยไปสู่การเป็นโลกที่ 1 และจะเป็นกรอบคิดหลักในการดำเนินนโยบายสาธารณะใน 4 ปีข้างหน้าดังนี้

1. ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความยากจน โดยถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ บนกรอบคิดที่ว่าต้องการเชื่อมการแก้ปัญหาทุกส่วนเข้าด้วยกันอย่างบูรณาการ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับชุมชน และการแก้ปัญหาในเชิงโครงสร้าง

2. ยุทธศาสตร์การศึกษา คือ ยุทธศาสตร์ที่ทำให้เศรษฐกิจ และสังคมไทยก้าวสู่สังคมคุณภาพ โดยรัฐยังให้การสนับสนุนด้านการสร้างมิติของการเรียนรู้ ทางด้านสังคม คุณภาพ

ชีวิต สิ่งแวดล้อม ศิลปะ และไอที โดยเน้นการจัดทำศูนย์เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งอุทยานการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้านการดีไซน์ ศูนย์การเรียนรู้ด้านไอซีที และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกวดแข่งขัน จัดหาแห่งความรู้ทางวัฒนธรรม

3. ยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่สมดุล เป็นกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขัน และการสร้างคุณค่าจากด้วยความเป็นไทย ซึ่งจะเป็นการเติบโตในเชิงคุณภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจ โดยแบ่งเป็น 3 มุมมอง คือ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

4. ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมจะมุ่งให้เกิดการสร้างสังคม-เศรษฐกิจที่มีคุณภาพ และสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และการพัฒนาการเกษตรโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่าง ๆ ต่อการพัฒนาการเกษตร ส่วนทางด้านอุตสาหกรรมรัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการจัดการกับปัญหาขยะอุตสาหกรรม

5. ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อทำให้ไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยจะเชื่อมต่อจากการเปิดการค้าในระดับทวิภาคี และเร่งสร้างเครือข่ายในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งนอกเหนือจากด้านเศรษฐกิจแล้ว เป้าหมายต่อไปคือการเชื่อมโยงในด้านอื่นๆ ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เรื่องของสาธารณสุข ศิลปะ และวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อหนุนเนื่องให้เกิดพันธมิตร และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาค

6. ยุทธศาสตร์การบริหารบ้านเมืองที่ดีมี 3 ประเด็นหลัก คือ ประการแรก คือ การเพิ่มประสิทธิภาพข้าราชการ เพื่อให้เกิดการทำงานเชิงรุก บูรณาการและยึดประชาชนเป็นหัวใจ ประการที่สอง คือ การปรับแก้ไขกฎหมาย และประการที่สาม คือ ยุทธศาสตร์กำจัดการบริหารราชการอย่างโปร่งใส

7. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาสังคมเป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ที่พยายามทำให้ภาคประชาชนเข้มแข็ง กระบวนการสร้างประชาสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จะให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทั้งในด้านการปกครอง และการคลัง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

8. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงโดยรัฐบาลพยายามเร่งแก้ไขปัญหาคความไม่สงบเรียบร้อยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหยุดปัญหาคความรุนแรง และให้ความสำคัญกับการ

สร้างความเรียบง่าย เสริมสร้างการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน เน้นความสมานฉันท์ และการสร้างศูนย์เตือนภัยระดับชาติ เพิ่มศักยภาพของหน่วยข่าวกรอง และการบริหารรัฐกิจ ในช่วงวิกฤติ

9. ยุทธศาสตร์แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเป็นยุทธศาสตร์ตามข้อกำหนดของ รัฐธรรมนูญ เช่นการปกครองรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการดำเนินนโยบายเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นรูปธรรม

8.2.3 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ได้นำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) มาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยเน้นหลักการ 3 ประการดังนี้ (กรมการปกครอง, ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, 2546: 50)

1. กระบวนการมีส่วนร่วม (Participation) จากทุกภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทั้งภาค ราชการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักการเมือง นักวิชาการ และชุมชน โดยใช้ กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในระดับจังหวัด และการระดมข้อมูลและความ คิดเห็นขึ้นมาจากระดับท้องถิ่น/ตำบล และอำเภอ ตามลำดับ โดยผ่านระบบตัวแทนของแต่ละระดับ

2. การใช้ฐานข้อมูล (Database) ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการแต่ละเรื่อง/ประเด็น มีความเหมาะสมตรงกับ ความเป็นจริง และมีข้อมูลยืนยันที่มีเหตุผล สามารถอธิบายได้ชัดเจนทั้งนี้โดยใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ (Information Techonlogy System: IT) เป็นเครื่องมือจัดทำแสดงผลของข้อมูล

3. การบูรณาการ (Integration) แผนงาน งาน/โครงการ และกิจกรรม ของส่วน ราชการ หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดวงเงินที่ ได้รับจัดสรรและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยยึดพื้นที่เป้าหมายหรือกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาเป็นหลักในการบูรณาการ และควรกำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพอย่างชัดเจน และ ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะผู้จัดการโครงการ (Project Manager) โดยเป็นผู้ประสานงานและ รับผิดชอบการบริหารจัดการ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญที่บรรจุไว้ในแผนต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2554) จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ใน ปัจจุบันรวมทั้งแผนและโครงการต่าง ๆ จนถึงการวางเป้าหมายของรัฐบาลกลางให้ประเทศไทยเป็น Capital Tourism of Asia การผลักดันยุทธศาสตร์ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” การกำหนดให้

กรุงเทพมหานครเป็นมหานครเมืองแฟชั่น (Bangkok Fashion City) และเมืองแห่งศิลปวัฒนธรรม (City of Culture) เป็นต้น

การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการวางแผนที่จำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมอยู่ตลอดเวลา การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุก 5 ปีที่เคยปฏิบัติกันมานั้นเป็นการวางแผนที่ขาดการนำสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเข้ามาร่วมพิจารณาในการวางแผน ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวยุทธศาสตร์เพื่อปฏิบัติการให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ รัฐบาลทุกประเทศจึงเปลี่ยนมาเป็นการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน หน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงจำเป็นต้องวางแผนยุทธศาสตร์ เพราะแผนดังกล่าวสามารถนำมาปรับเปลี่ยน ให้เข้ากับสถานการณ์สภาพแวดล้อม สามารถนำแผนมาปฏิบัติการด้วยความยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดผลดีที่สุดแก่ประเทศและองค์กร

8.2.4 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดในภาคใต้ มีทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญได้แก่ ทรัพยากรแร่ ทรัพยากรชีวภาพและนิเวศวิทยา และลุ่มน้ำ มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 26.3 องศาเซลเซียส

การเมืองการปกครองและการบริหารจัดการภายใต้การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการมีการดำเนินงานจังหวัดภายใต้การบริหารจัดการของผู้ว่า ซีอีโอ มุ่งเน้นการบูรณาการและการเติบโตไปในทิศทางเดียวกัน ภาวะเศรษฐกิจ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขึ้นกับภาคการเกษตร (เกษตรกรรม) ภาคอุตสาหกรรม (การผลิต) และภาคการค้าส่งค้าปลีกเป็นสำคัญตามลำดับ ลักษณะโดยทั่วไปของสังคมสุราษฎร์ธานีประชาชนใช้ชีวิตแบบคนชนบททั้งสังคมเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และนับถือศาสนาพุทธ

ภาคการบริการและการท่องเที่ยวปี 2548 ขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าในช่วงเวลาเดียวกันของปี ประกอบกับในช่วงเดือนธันวาคม 2547 เกิดเหตุการณ์พิบัติ (สึนามิ) ขึ้นในจังหวัดชายฝั่งอันดามัน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนทิศทางมาเที่ยวยังจังหวัดสุราษฎร์ธานีสูงขึ้น ในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวนั้น พบว่า มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อของโลกเนื่องจากเพราะสภาพความสมบูรณ์ทางชีวภาพ ความสวยงามของภูมิทัศน์ ประกอบกับการคมนาคมที่สะดวกในการเดินทาง การบริการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพียงพอ ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่รวมถึงรายได้ของจังหวัดด้วย

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานี (SWOT Analysis)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ฐานเศรษฐกิจหลากหลายและแข็งแกร่ง - ปี 2547 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 64,004 ล้านบาท เป็นลำดับที่สามของภาคใต้ และมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากราคายางพาราและศักยภาพในการพัฒนามีสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 70,412 บาท - การเกษตรมีมูลค่าร้อยละ 28.64 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ที่สำคัญคือ ด้านการเกษตร ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ ทุเรียน มังคุด การแปรรูปสินค้าการเกษตร การประมง และปศุสัตว์ - การท่องเที่ยวและบริการมีมูลค่าร้อยละ 23.46 โดยเฉพาะ เกาะ สมุยมีรายได้เท่าประเทศ ไม่น้อยกว่าปีละ 10,000 บาท - อุตสาหกรรมมีมูลค่าร้อยละ 10.56 เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร เช่น การแปรรูปยางพาราและไม้ยาง น้ำมัน ปาล์ม อาหารทะเลแช่แข็ง	1. ทรัพยากรธรรมชาติทั้งป่าไม้และทางน้ำถูกทำลายอย่างรวดเร็วทำให้เป็นจุดขายได้สั้น ไม่ยั่งยืน 2. สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวขาดการจัดระเบียบ และการจัดการที่ดี เช่น สิ่งก่อสร้าง ปัญหาน้ำเสียและขยะมูลฝอย 3. ผลิตทางการเกษตรมีต้นทุนการผลิตสูงและมีราคาต่ำ ขาดการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตแต่ละชนิดให้มีประสิทธิภาพและต้นทุนด้านการขนส่งสูง 4. ระบบราชการยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุผล
1. ทำเลที่ตั้งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการท่องเที่ยว - ศูนย์กลางของภาคใต้ตอนบน ด้านคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ติดกับทะเลฝั่งอ่าวไทย ทำให้มีโอกาสเชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่น รวมทั้งต่างประเทศ - ศูนย์กลางการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทยภาคใต้ - ศูนย์กลางการค้าผลผลิตทางการเกษตร เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อาหารทะเล 2. ทรัพยากรมากมายหลากหลาย - ทรัพยากรธรรมชาติอุดมทั้งผิวดิน ใต้ดิน และผิวน้ำ ทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติระดับนานาชาติ	

โอกาส	ข้อจำกัดและอุปสรรค
1. พื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่หลักในโครงการพัฒนาที่สำคัญของประเทศ คือ โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ 2. รัฐบาลได้กำหนดให้เป็น 1 ใน 8 พื้นที่ท่องเที่ยวหลักของประเทศ 3. นโยบายการค้าเสรี ทำให้มีโอกาสเปิดตลาดการค้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและการท่องเที่ยว 4. แนวโน้มการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสุขภาพ ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีศักยภาพสูง	1. สินค้าเกษตรต้นทุนสูง ราคาต่ำ สินค้าส่วนใหญ่ผูกโยงกับการส่งออกและการกีดกันทางการค้า จึงมักประสบปัญหาด้านราคา จึงมักประสบปัญหาด้านราคาที่ไม่แน่นอนและกระทบกับรายได้ของประชาชนส่วนใหญ่ 2. การเปิดการค้าเสรีทำให้มีคู่แข่งสินค้าทางการเกษตร

แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ปี 2548-2551)

วิสัยทัศน์ 2551

“สุราษฎร์ธานี เป็น ศูนย์กลางการเกษตรครบวงจร ผู้นำการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ยั่งยืนในภูมิภาค เป็นเมืองน่าอยู่ และเป็นแหล่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม”

ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์จังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	เป้าประสงค์ (Goals)
1. การเป็นศูนย์กลางการเกษตรที่มีคุณภาพครบวงจร	1.1 เกษตรกรมีรายได้ที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข 1.2 สุราษฎร์ธานีเป็นตลาดกลางยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน 1.3 สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองปาล์ม 1.4 สุราษฎร์ธานีเป็นแหล่งสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพ
2. การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจากการเกษตร	2.1 อุตสาหกรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องและเป็นแหล่งรายได้สำคัญของจังหวัดต่อไป 2.2 สุราษฎร์ธานีมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจชุมชนจำนวนมากที่สามารถผลิตที่มีคุณภาพและจำหน่ายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 2.3 สุราษฎร์ธานีเป็นแหล่งแปรรูปอาหารที่มีคุณภาพสู่ผู้บริโภค
3. การเป็นผู้นำการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ยั่งยืนในภูมิภาค	3.1 เกาะสมุยและบิรมณฑลเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกต้องการเดินทางมาเยี่ยมเยือน 3.2 แหล่งท่องเที่ยวทางบกได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนินิยมของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
4. การเป็นจุดเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมบริเวณภาคใต้ตอนบน	4.1 สุราษฎร์ธานีมีระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงภูมิภาคใกล้เคียงและรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	เป้าประสงค์ (Goals)
5. การเป็นเมืองน่าอยู่	5.1 ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5.2 ประชาชนมีสุขภาพดี 5.3 ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 5.4 สุราษฎร์ธานีมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ดี 5.5 เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้ใช้แรงงานได้รับการคุ้มครองและได้รับการพัฒนา 5.6 สุราษฎร์ธานีเมืองคนดีและมีวัฒนธรรม
6. การเป็นแหล่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม	6.1 สวนโมกข์เป็นแหล่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของท้าวพุทธทาส
7. การเรียนรู้และพัฒนาระบบราชการเพื่อทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	7.1 บุคลากรและหน่วยงานภาครัฐเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

8.3. การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2549: 1-3) ได้กล่าวถึงแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวไว้โดยประกอบไปด้วยแนวคิด 5 ประการดังนี้

- การวางแผนการท่องเที่ยวที่แนวการสร้างเงิน (Boosterism) คิดสร้างกำไรโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นโดยปราศจากความคิดด้านการอนุรักษ์ ชุมชนชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนา นักพัฒนาต้องสร้างโรงแรมเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าโดยไม่คำนึงถึงการทำลายสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ และวัฒนธรรม

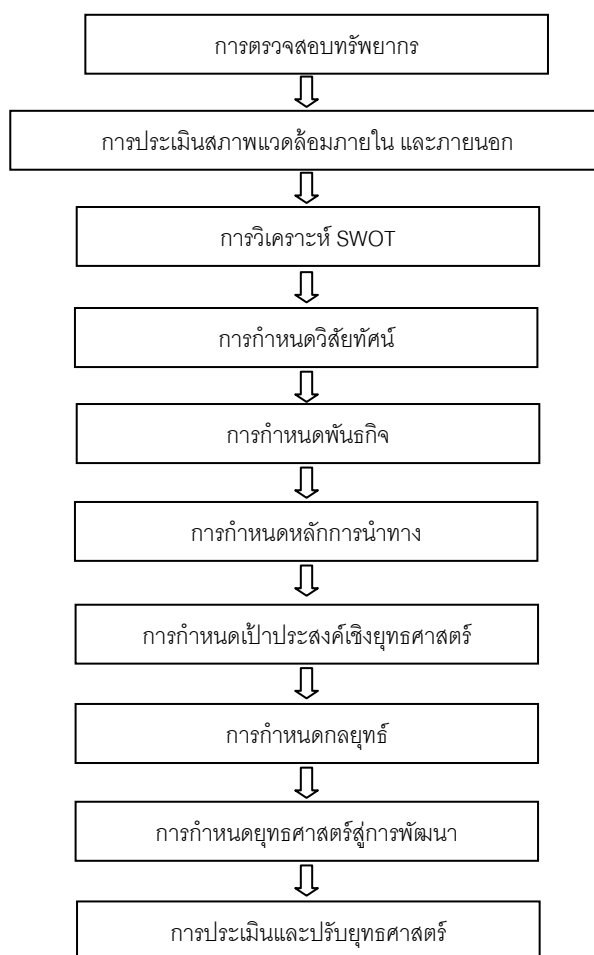
- การวางแผนการท่องเที่ยวที่แนวเศรษฐกิจ (Economic Based) คือนักเศรษฐกิจซึ่งพิจารณาว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นภาคหนึ่งของเศรษฐกิจ ในการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อการเจริญเติบโตและการฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ เป็นการสร้างเงิน สร้างงาน และการพัฒนาภูมิภาคต่าง ๆ โดยไม่มีความคิดด้านการอนุรักษ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

- การวางแผนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว (Destination Based) นักวางแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว กำหนดขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ การจัดการผลกระทบที่เกิดจากนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนกระจายการท่องเที่ยวเพื่อลดกระทบต่อพื้นที่

- การวางแผนการท่องเที่ยวแนวยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง นักพัฒนาคือผู้ประสานงานโดยพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชน ให้ชุมชนมีบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการท่องเที่ยวแทนการเป็นแรงงานราคาถูก มีการวางแผนพัฒนาท่องเที่ยวควบคู่กับการวางแผน

พัฒนาชุมชน การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และสังคม การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

- การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable Development) นักพัฒนา คือ นักวางแผนแบบบูรณาการ มีการวางแผนการท่องเที่ยวเข้ากับการวางแผนพัฒนาชุมชนในภาพรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการพัฒนาด้านจิตสำนึกไปในแผนพัฒนาที่มุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ตั้งไว้ แนวคิดแนวนี้นี้คือ แนวคิดด้านการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั่นเอง

ภาพประกอบ 8 กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

ที่มา: พยอ ม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนเรื่องการพัฒนา
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว. 3.

8.3.1 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2545) ได้ให้แบบการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

8.3.1.1 ทำความเข้าใจทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่

1. ประเภทของทรัพยากร โดยแบ่งออกเป็นทรัพยากรหลัก คือ เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และทรัพยากรรองหรือทรัพยากรสนับสนุน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. ชนิดของทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ทรัพยากรกิจกรรม และทรัพยากรบริการ

8.3.1.2 การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 1 : เขียนรายงานทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1 รายการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวชมบนพื้นที่ 2) สิ่งดึงดูดใจในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว 3) สิ่งบริการสำหรับนักท่องเที่ยว 4) กิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวบนพื้นที่ และ 5) สถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว

2 รายการทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนี้โดดเด่นบนพื้นที่ 2) ความเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ และ 3) สิ่งนั้นมีความสำคัญเพียงพอเพื่อดึงดูดในปัจจุบันหรือไม่ในอนาคตหรือไม่

3 รายการทรัพยากรวัฒนธรรม ได้แก่ 1) มีอะไรทำให้สิ่งนี้โดดเด่น 2) มีความรู้สึกดึงดูดเกี่ยวกับวัฒนธรรมสังคมหรือไม่ 3) มีนักท่องเที่ยวมากพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว

4 รายการทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ 1) อะไรทำให้เหตุการณ์นั้นโดดเด่น 2) สามารถดึงดูดผู้ที่ไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีร่วมหรือไม่ 3) เหตุการณ์นั้นเสริมหรือเป็นคู่แข่งกับเหตุการณ์คล้ายๆ กันในท้องถิ่นอื่น ๆ หรือไม่ และ 4) ความถี่ของการเกิดขึ้น

5 รายการทรัพยากรกิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมนั้นโดดเด่นอย่างไร ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น และ 2) สามารถดึงดูดผู้ใช้ซึ่งไม่ใช่คนท้องถิ่นหรือไม่

6 การเก็บข้อมูลด้านบริการการต้อนรับ ได้แก่ 1) ชื่อ/ที่ตั้งของบริการข้อมูล 2) เวลาที่เปิดทำการ 3) บริการที่เสนอให้ (ภาษา นำเที่ยว ของที่ระลึก) 4) ข้อมูลที่มีให้ (แผ่นพับแผนที่) 5) ติดต่อใคร 6) ระดับการใช้ปัจจุบัน และ 7) นักท่องเที่ยวเป็นใคร มาจากไหน ทำอะไร

7 การเก็บข้อมูล โดยทำแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ที่แสดงที่ตั้งทางกายภาพของทรัพยากร ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรวัฒนธรรม โดยกำหนดจุดที่จะพบทรัพยากรกิจกรรม เมื่อกิจกรรมนั้นต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม และกำหนดจุดที่ตั้ง

กายภาพของบริการต่าง ๆ เช่น ที่พักแรม โรงอาหาร และบริการที่สำคัญ ตลอดจนบริการให้แก่ นักท่องเที่ยว ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำถามดังต่อไปนี้ 1) ใครใช้ทรัพยากร 2) ใช้เวลาใด 3) จำนวน ผู้ใช้บริการ และ 4) ผู้ใช้บริการใช้เพื่อจุดประสงค์อะไร

8 รายการทรัพยากรบริการ ประกอบไปด้วย 1) ชื่อและที่ตั้งของผู้ให้บริการ 2) สามารถติดต่อกับใคร และ 3) บริการต่างๆ ไปมีลักษณะอย่างไร

9 รายการบริการด้านที่พักแรม ประกอบไปด้วย 1) ชื่อและที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวก จากศูนย์ 2) ประเภทและอันดับของสิ่งนั้น 3) บริการที่ให้คืออะไร 4) ช่วงเวลาที่ให้คืออะไร 5) การเข้าถึง ใครคือคนใช้ 6) ใครเป็นเจ้าของ 7) มีกี่เตียง ปริมาณชั้นพื้นฐาน และ 8) ระดับการใช้ และอัตราค่าบริการเท่าไร

10 รายการทรัพยากรด้านอาหาร ประกอบไปด้วย 1) ชื่อและที่ตั้งจากศูนย์ 2) ประเภท และอันดับของสิ่งนั้น 3) ใครเป็นเจ้าของ และติดต่อใคร 4) มีกี่ที่นั่ง และเปิดกี่โมงถึงกี่โมง 5) ระดับ การใช้และประเภทผู้ใช้ และ 6) ถ้วยเฉลี่ยมีอะไรเท่าไร ราคาอาหารแต่ละเมนู

ขั้นตอนที่ 2 : ประเมินทรัพยากรในรายการดังต่อไปนี้

2.1 คุณภาพทรัพยากร ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนี้ดีกว่า/ไม่ดีกว่าทรัพยากร อื่นในที่อื่นๆ 2) อะไรคือจุดอ่อน 3) ได้รับการดูแลรักษาดีหรือไม่ 4) บริการมีคุณภาพสม่ำเสมอ ตลอดหรือไม่ 5) จะสามารถปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรได้อย่างไร 6) อะไรคือข้อเสียของการ พัฒนาต่อไป

2.2 ความโดดเด่นของทรัพยากร ได้แก่ 1) อะไรทำให้ทรัพยากรมีความพิเศษโดดเด่น 2) อะไรทำให้ทรัพยากรนี้แตกต่างกับที่อื่นๆ 3) ทรัพยากรดังกล่าวสะท้อนให้คิดถึง ความภาคภูมิใจในสถานที่นั้นๆ

2.3 อำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สิ่งนี้มีบทบาทอะไรในกิจกรรม ปัจจุบันของนักท่องเที่ยว 2) มีการวัดระดับการใช้ ประเมินการใช้อย่างไร 3) จะพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวนี้มีเสน่ห์ดึงดูดมากขึ้นอย่างไร

2.4 ฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สาเหตุที่ทำให้ทรัพยากรนี้เป็นคุณค่าต่อแหล่งท่องเที่ยว 2) ในปัจจุบันการท่องเที่ยวประเภทใดเหมาะสมและน่าพึงพอใจ และถ้าจะให้ มีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคตจะต้องเพิ่มความดึงดูดอย่างไร 3) ทรัพยากรนี้มีลักษณะอะไรซึ่งเป็น ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาท่องเที่ยวในอนาคต

8.3.2 การจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ (Balanced Scorecard)

แนวคิด Balanced Scorecard (BSC) เป็นแนวคิดที่เริ่มเป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 (1990) ทำให้หลักการและแนวคิดของ Balanced Scorecard มีวิวัฒนาการและพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลองค์กรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กรต่าง ๆ แต่ในอดีตผู้บริหารขององค์กรหลายๆ แห่ง รวมทั้งนักวิชาการด้านบริหารธุรกิจได้ละเลยในเรื่องของการประเมินผลองค์กรรูปแบบหนึ่ง พบว่าคุณประโยชน์ที่สำคัญไม่ได้อยู่ที่การเป็นเครื่องมือในการประเมินผลเท่านั้น ถึงแม้ว่า BSC จะมีจุดเริ่มต้นจากการประเมินผลองค์กร แต่ในปัจจุบัน BSC ได้พัฒนาจนกลายเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กรทั้งหมด ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารองค์กรโดยอาศัยการวัดหรือการประเมินเป็นหลัก

พสุ เดชะรินทร์ (2546) กล่าวว่า BSC เป็นระบบหรือกระบวนการในการบริหารชนิดหนึ่งที่อาศัยการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) เป็นกลไกสำคัญ BSC เป็นมากกว่าแค่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน อีกทั้งยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีกนอกเหนือจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน อยู่ภายใต้ BSC

สำหรับตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key performance indicators: KPI) นั้นเป็นเครื่องมือหรือดัชนีที่ใช้ในการวัดหรือประเมินว่าผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรเป็นอย่างไร ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดนั้นมียุทธวิธีหลายวิธี ซึ่งถ้าจะมองอีกแง่หนึ่ง BSC เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยในการกำหนด KPI

Balanced Scorecard ประกอบด้วยมุมมอง 4 มุมมอง ได้แก่

1. มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective) เป็นมุมมองที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับองค์กรธุรกิจที่มุ่งแสวงหาผลกำไร มักจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ด้านได้แก่ ด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ (Revenue Growth) และด้านการลดลงของต้นทุน (Cost Reduction) หรือการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพ (Productivity Improvement) ซึ่งสามารถประกอบไปด้วยการใช้สินทรัพย์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น (Asset Utilization)

2. มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspective) ภายในมุมมองด้านลูกค้าจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญอยู่ 5 ประการ ได้แก่

2.1 ส่วนแบ่งตลาด (Market Share) โดยตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ส่วนแบ่งตลาดเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญ

2.2 การรักษาลูกค้าเก่า (Customer Retention) เป็นการวัดความสามารถในการรักษาสถานลูกค้าเดิมขององค์กร

2.3 การเพิ่มลูกค้าใหม่ (Customer Acquisition) เป็นการวัดความสามารถขององค์กรในการแสวงหาลูกค้าใหม่ โดยตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น จำนวนลูกค้าใหม่ต่อลูกค้าทั้งหมด หรือจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น หรือรายได้จากลูกค้าใหม่ต่อรายได้ทั้งหมด

2.4 ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer Satisfaction) เป็นการวัดความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการขององค์กร หรือตัวองค์กรเอง

2.5 กำไรต่อลูกค้า (Customer Profitability) โดยตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น รายได้และต้นทุนต่อลูกค้าหนึ่งราย

3. มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) ภายใต้มุมมองนี้จะต้องพิจารณาว่าอะไรคือกระบวนการที่สำคัญภายในองค์กร ที่จะช่วยให้องค์กรสามารถนำเสนอคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ และช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองด้านการเงิน มุมมองนี้จะให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในองค์กรที่มีความสำคัญที่จะช่วยนำเสนอคุณค่าที่ลูกค้าต้องการ

4. มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นมุมมองที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นมุมมองที่ให้ความสำคัญต่ออนาคตขององค์กร และถ้าขาดมุมมองนี้ไปจะทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองอื่นๆ ข้างต้น ภายใต้มุมมองนี้ องค์กรจะต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองด้านการเงิน ด้านลูกค้า และด้านกระบวนการภายในองค์กรจะต้องมีการเรียนรู้ พัฒนา และเตรียมตัวอย่างไรบ้าง โดยส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ภายใต้มุมมองนี้แบ่งเป็น 3 ด้านหลักๆ ได้แก่ ด้านเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร ด้านเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ระบบการจูงใจ และโครงสร้างองค์กร โดยภายใต้แต่ละมุมมองดังต่อไปนี้

5. วัตถุประสงค์ (Objective) ที่สำคัญของแต่ละมุมมอง ซึ่งในความหมายของของคำว่า วัตถุประสงค์ตามแนวคิดของ BSC นั่นคือสิ่งที่องค์กรมุ่งหวังหรือต้องการที่จะบรรลุในด้านต่าง ๆ

6. ตัวชี้วัด (Measures หรือ Key Performance Indicators) ชี้วัดวัตถุประสงค์ในแต่ละด้าน ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านหรือไม่

7. เป้าหมาย (Target) ได้แก่ ตัวเลขที่องค์กรต้องการจะบรรลุของตัวชี้วัดแต่ละประการ

8. แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม (Initiatives) ที่องค์กรจะจัดทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น โดยในขั้นนี้ยังไม่ใช่แผนปฏิบัติการที่จะทำเป็นเพียงแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเบื้องต้นที่ต้องทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

8.3.3 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy map)

เป็นแผนที่หรือแผนภูมิสรุปวัตถุประสงค์คือสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นของยุทธศาสตร์ในแต่ละขั้นตอนอีกทั้งยังแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกันของยุทธศาสตร์ในแต่ละขั้นตอน และการปฏิบัติงานที่จะก่อให้เกิดผลผลิต หรือผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ในเชิงที่เป็นเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถเห็นภาพรวมของแผนยุทธศาสตร์ และมีความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานตามกระบวนการอันนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดร่วมกัน

แผนที่ยุทธศาสตร์ (Robert S. Kaplan & David Norton. 2548 : 20-27) เป็นผลงานของโรเบิร์ต แคปแลนด์ และ เดวิด นอร์ตัน ที่ได้สร้างเครื่องมือที่ชื่อ Balance Scorecard ซึ่งเป็นเครื่องมือแบบใหม่ในการวัดการทำงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ คือ การสร้างความพึงพอใจด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้ และการเติบโต ซึ่งกลายเป็นเครื่องมือในการวัดผลที่ยอมรับกันทั่วโลก

แผนที่ยุทธศาสตร์นั้น คือ การแสดงหรือสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร ซึ่งเชื่อมโยงกับมุมมองทั้ง 4 ประการจาก Balance Scorecard เพื่อทำให้เห็นว่าทรัพย์สินต่าง ๆ ในองค์กรไม่ว่าจะวัดได้หรือไม่ มองเห็นหรือไม่ สัมผัสได้หรือไม่ อย่างเช่น ความรู้ และทักษะของพนักงาน ตลอดจนภาพลักษณ์ คุณภาพในการจัดการองค์กร ชื่อเสียงที่สะสมมานาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะสามารถถูกสร้างให้สอดคล้องอยู่บนระนาบเดียวกันได้ ถ้ามีทิศทางหรือ “แผนที่” ที่ชัดเจน และแผนที่ยุทธศาสตร์ คือสิ่งที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในเชิงรูปธรรมได้

องค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่แสวงหากำไร และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร นับจากองค์กรเอกชน องค์กรของรัฐ ก็ได้ใช้แผนที่ยุทธศาสตร์ เป็นทิศทางในการจัดการองค์กรของตนเองให้ประสบความสำเร็จ

แผนที่ยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของแต่ละองค์กรอย่างมาก เพราะวัฒนธรรมองค์กรเป็นกระบวนการในการจัดการ กล่าวคือ Balance Scorecard จากแผนที่ยุทธศาสตร์นั้นจะต้องเข้าใจถึงวัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ ว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร ดังนั้นวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละองค์กร จึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการที่องค์กรจะต้องนำมาพิจารณา ก่อนที่จะวางตำแหน่งตัวเองว่าควรจะใช้ยุทธศาสตร์แบบใด

โดยสาระสำคัญที่สุดแล้ว แผนที่ยุทธศาสตร์เสนอว่าองค์กรทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรแสวงหาผลกำไรก็ต่างตั้งอยู่บนฐานทรัพยากรที่มีความหลากหลายในตัว แต่ด้วยเหตุที่ว่าองค์กรส่วนมากมักจะไปให้ความสนใจต่อสินทรัพย์ที่สัมผัสจับต้องได้เพราะมันง่าย และชัดเจน จึง

ทำให้สินทรัพย์ที่สัมผัสไม่ได้ขาดกระบวนการในการจัดการเพื่อนำออกมาหรือถูกแปลงออกมาเป็น ความมั่งคั่งที่จับต้องได้

Balance Scorecard ที่แรกเริ่มเป็นตัววัดในการปรับปรุงสินทรัพย์ขององค์กรที่สัมผัส ไม่ได้มัน ได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างยุทธศาสตร์องค์กรที่มีประสิทธิภาพ มุมมองทั้งสี่จาก Balance Scorecard ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น คือ ต้นแบบในการสร้างยุทธศาสตร์แห่งข้อเสนอทาง คุณค่า (Value proposition) และเป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารกันระหว่างทีมผู้บริหารเพื่อนำข้อเสนอดังกล่าวไป เป็นทิศทาง และใช้ในการสร้างลำดับความสำคัญขององค์กร การวัดยุทธศาสตร์จากองค์ประกอบ ทั้งสี่นั้น ไม่ใช่การนำเอาองค์ประกอบแต่ละตัวมาแยกออกจากกัน แต่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างทั้งสี่องค์ประกอบจากมุมมองทั้งหมดของ Balance Scorecard เขาได้ใช้ตรรกะลูกโซ่ ดังกล่าวผนวกกันเป็นตัวเชื่อมระหว่างกัน จนออกมาเป็นภาพลักษณ์ที่เราให้คำนิยามว่า แผนที่ ยุทธศาสตร์ (strategy map) แผนที่ยุทธศาสตร์นั้น คือ ภาพที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรม ที่ได้มา จากความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุและผลขององค์ประกอบต่าง ๆ เชื่อมเข้าด้วยกันในองค์กร องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้เชื่อมเข้าด้วยกัน ก็คือ ยุทธศาสตร์ขององค์กรนั่นเอง

แผนที่ยุทธศาสตร์ที่จริงแล้วมาจากองค์ประกอบสี่ตัวที่ได้มาจากเครื่องมือ Balance Scorecard นั่นเอง แต่แผนที่ยุทธศาสตร์นั้นได้ผนวกระดับความสำคัญขึ้นอีกระดับหนึ่ง เพื่อเข้าไป เสริมในรายละเอียดโดยใช้เงื่อนไขเวลาเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญต่อยุทธศาสตร์นั้น ๆ

แม่แบบของแผนที่ยุทธศาสตร์ คือ โครงสร้าง และองค์ประกอบต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ถ้าองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เชื่อมกัน หรือองค์ประกอบใดองค์ประกอบ หนึ่งไม่มี ก็แสดงว่า แม่แบบของแผนยุทธศาสตร์นั้นมีความบกพร่องหรือเกิดความผิดพลาด ใน องค์กรที่ไม่มีการเชื่อมตัวในด้านการวัดผลระหว่างกระบวนการภายใน และสร้างคุณค่าให้กับ ลูกค้า ไม่มีเป้าหมายในการสร้างนวัตกรรม และไม่มีทิศทางชัดเจนในการพัฒนาหรือสร้างแรงจูงใจ ให้กับพนักงานหรือการตอบสนองต่อบทบาทใหม่ ๆ ของศาสตร์ทางสารสนเทศ จะทำให้ผลลัพธ์ที่ ออกมานั้นไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้นั่นเอง

8.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนากองทุน

ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มีการขยายตัวมาโดยตลอด ซึ่งการขยายตัวนี้อยู่บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จนถึงปัจจุบันทรัพยากรดังกล่าว เริ่มเสื่อมโทรมจนอาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ในวันข้างหน้า และเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนี้ เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงทำให้นักลงทุนที่เกี่ยวข้องต้อง

เร่งวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภูมิภาคและตลาดโลก

นโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว คณะรัฐมนตรี 2544

ด้านการบริการ และการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้กระแสเงินเข้าสู่ประเทศ ดังนั้นจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพ และมาตรฐานของการบริการเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการ และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการ และการท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาภาคบริการ

ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการไทย ทั้งด้านการผลิต และพัฒนารูปแบบการให้บริการและการพัฒนาเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐาน

จัดให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพด้านบริการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแหล่งสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศ และรายได้ท้องถิ่น อาทิ การท่องเที่ยว การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การกีฬา และนันทนาการ

เร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้ ทักษะ ทั้งมาตรฐานการบริการ และการจัดการ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความตกลงระหว่างประเทศด้านการค้าบริการ

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์ และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาค ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เชื่อมโยงวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์การประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เพื่อให้เกิดการพัฒนา บูรณะ พื้นฟูมรดก และทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมือง และนอกเมืองการท่องเที่ยว สร้างแหล่งจำหน่ายสินค้าของนักท่องเที่ยวโดย ส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิม

เพื่อเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวมากขึ้น ในรูปแบบการจัดมหกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยว

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547 – 2551 ได้ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ก: 2549: 11-15)

เป้าประสงค์

การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียที่สามารถกระจายรายได้ และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ภายในปี พ.ศ. 2551

เป้าหมาย

ในปี พ.ศ.2551 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700, 000 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวมี 3 ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว

- 1) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น
- 2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- 3) เพื่อดำเนินการตลาดเชิงรุกที่เกิดผลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด (Marketing Share) ในภูมิภาคเอเชีย มากกว่าร้อยละ 10 ในสิ้นปี พ.ศ.2551 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันตลาดเชิงรุก ทั้งใน และต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Gateway ในภูมิภาคเอเชีย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม World Event Marketing

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

- 1) เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกระจายรายได้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- 2) เพื่อพัฒนา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาดและเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยว
- 3) เพื่อให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวมีมาตรฐาน สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว
- 4) เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมาตรการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมาย คือ

- มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 10

- รายได้ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่มาจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี

- มีแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชนดูแลอนุรักษ์ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 สร้าง พัฒนา ฟื้นฟู และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มมาตรฐานการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ

- 1) เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ
- 2) เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- 3) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับชาตินโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การพัฒนา 19 กลุ่มจังหวัด มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการแบบบูรณาการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการในทุกระดับทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในประเทศไทย และต่างประเทศ และกลยุทธ์ที่ 3 การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สํารวจ จัดทำทะเบียนอนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

9. ยุทธศาสตร์พัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน

9.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน

สำนักงานพัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน. 2549)

1. วิสัยทัศน์

“เกาะพะงันมีความสงบ สะดวก สะอาด สวยงาม ปลอดภัย มีระเบียบวินัย เศรษฐกิจฐานล่างเข้มแข็ง มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทะเลในอ่าวไทย”

2. จุดมุ่งหมายในการพัฒนา

ภายในระยะเวลา 10 ปี พ.ศ. 2548 – 2558 จะพัฒนาศักยภาพอำเภอเกาะพะงันในสามารถรองรับประชากรจำนวน 20,000 คน และนักท่องเที่ยว 360,000 คน/ปี โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนา 9 ประการ คือ การคมนาคมทั้งทางน้ำ และทางบก มีความสะดวกรวดเร็ว ประชาชนมีอาชีพ ประชาชนมีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย สิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ มีระบบสาธารณสุขปกคลุม และผังเมืองที่ดี เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในทะเลอ่าวไทย นักท่องเที่ยว และประชาชนได้รับบริการในทะเลอ่าวไทย ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ได้กำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนาข้างต้น 6 ด้าน คือ

1. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และชุมชน ได้แก่ การจัดทำและประกาศใช้กฎหมายผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเข้มงวดในการควบคุมเขตก่อสร้างอาคาร การประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม การควบคุมกิจกรรมการให้บริการ และการก่อสร้างริมชายหาด
2. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ สร้างความเข้าใจ และตระหนักเรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูป่าชายเลน การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ การรักษาแหล่งต้นน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำให้มีปริมาณพอเพียง การรักษาสภาพชายหาด และป้องกันการกัดเซาะจากน้ำทะเล จัดระเบียบการจอดเรือ และทอดสมอ กลางทะเล
3. ด้านการจัดการมลภาวะ ได้แก่ การจัดการด้านขยะ และน้ำเสียชุมชน การจัดการด้านเสียง และการจัดการด้านมลพิษ
4. ด้านการคมนาคมขนส่ง ได้แก่ ให้มีท่าเรือโดยสาร ให้เพียงพอ และปลอดภัย ปรับปรุงซ่อมแซมถนนให้มีคุณภาพดี และจัดระเบียบรถโดยสารประจำทาง และเรือรับจ้าง เพื่อเพิ่มคุณภาพบริการ และความปลอดภัย

5. ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ได้แก่ ป้องกันอาชญากรรม และลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ป้องกันอุบัติเหตุทั้งทางบกและทางน้ำ เพิ่มศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล และทางบก และความปลอดภัยของอาหาร และเครื่องดื่ม

6. ด้านมรดก และวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ พื้นฟูศิลปะ และประเพณีของชาวเกาะพะงัน รักษาสถานที่ทางประวัติศาสตร์ให้เป็นมรดกของชาวพะงัน ดูแลและส่งเสริมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี และการจัดระเบียบสถานบริการ

9.2 สรุปผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน

นายไพฑูรย์ ปิ่นสุวรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้เสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนากองท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบริบทชุมชนที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเกาะพะงัน
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์พัฒนากองท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน

ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะพะงัน

1. ปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเกาะพะงัน
 - 1.1. พนักงานขับรถและพนักงานเก็บค่าโดยสารแย่งผู้โดยสาร
 - 1.2. ห้องน้ำสาธารณะมีน้อย
 - 1.3. ขยะตามชายหาด อาทิ เศษแก้ว
 - 1.4. ปัญหาขโมย
 - 1.5. ตำรวจไม่เอาใจใส่ในการดูแลชาวต่างชาติเท่าที่ควร
2. ความต้องการของนักท่องเที่ยว
 - 2.1. การควบคุมพนักงานขับรถและพนักงานเก็บค่าโดยสารไม่ให้แย่งผู้โดยสาร
 - 2.2. เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลชาวต่างประเทศ
 - 2.3. ราชการควบคุมราคาสินค้าอุปโภคบริโภค
 - 2.4. สร้างสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเกาะพะงันมากขึ้น

ตาราง 1 ตารางสรุปยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงัน

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	มาตรการ
1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความ สะดวกและมีสภาพแวดล้อมที่ดี	ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้น่าเที่ยว มีสภาพแวดล้อมที่ดี	1.สำรวจและวิเคราะห์สภาพและปัญหา ของแหล่งท่องเที่ยว
		2. ปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวก่อน - หลังตามลำดับปัญหา
		3. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะ ด้านงบประมาณกรณีที่เกิดกำลัง ของหน่วยงาน ในท้องถิ่น
2. พัฒนาประสิทธิภาพของบริการ และบุคลากร	ปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพของบริการ และพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	1.จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว เพื่อวางแผนงาน และโครงการอบรม บุคลากรผู้ให้บริการ
		2. จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ
		3. จัดให้มีการประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. พัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์	พัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ให้มีความ สามารถในการบรรยายให้ความรู้ ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และ ศาสนสถาน วัฒนธรรมและประเพณี	1.จัดให้มีเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และ ศาสนสถาน วัฒนธรรมและประเพณี
		2. จัดให้มีการอบรมให้ความรู้
		3. จัดให้มีการประเมินผลการอบรมให้ความรู้
4. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	ปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งในและ ต่างประเทศ	1.จัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ
		2.จัดให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้แพร่หลาย และเชิญชวนให้มาเที่ยวเกาะพะงันมากขึ้น
5. พัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว	ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรชุมชนท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและ ยั่งยืนของเกาะพะงัน	1.จัดให้มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรชุมชนท้องถิ่น
		2. จัดให้มีการประชุมหน่วยงานที่เข้าร่วมเครือข่าย เพื่อกำหนดแผนการและโครงการปฏิบัติ
		3.หน่วยงานที่เป็นเครือข่ายปฏิบัติงาน ตามแผนและโครงการที่กำหนด
6. พัฒนาคulture วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว	สนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	1.ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เช่น ประเพณีลากพระทางทะเล
		2. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

ที่มา : ไพฑูรย์ ปิ่นสุวรรณ (2549)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของเกาะพะงันดังที่ได้นำเสนอนี้ ยังมีได้เป็นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการแบบตามแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการวิจัยโดยยึดหลักแนวคิดทฤษฎี และหลักการวางแผนแบบบูรณาการเพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างยั่งยืน โดยต้องเคารพขั้นตอนของการวางแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ การสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ SWOT การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการการท่องเที่ยวทั้ง 2 ด้าน คือ 1) การบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก การอนุรักษ์ทรัพยากร และการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ 2) การบูรณาการประชากรที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว

10. บริบทพื้นที่ศึกษา

10.1 ข้อมูลทั่วไปของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

10.1.1 ประวัติความเป็นมาของเกาะพะงัน (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวพะงัน)

เกาะพะงันเป็นเกาะ ๑ แห่งในจำนวน 48 เกาะ ที่ตั้งอยู่ในช่องอ่างทอง เมื่อก่อนเกาะพะงันขึ้นอยู่กับอำเภอเกาะสมุย แต่ในปัจจุบันได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเกาะพะงัน เมื่อปี พ.ศ. 2520 เนื่องจากมีประชากรอาศัยทำกินอยู่มาก และกำลังเจริญเติบโต ในทุก ๆ ด้าน แต่การเจริญของเกาะนั้นยังอยู่ในวงแคบ ทั้งนี้อาจอยู่ไกลจากผืนแผ่นดินใหญ่ประมาณ 100 กิโลเมตร เกาะพะงันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเพราะว่าเป็นเกาะที่มีประชาชนอาศัยติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปี ประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกอย่าง คือ การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 พระองค์ได้เสด็จประพาสอำเภอเกาะพะงัน จำนวน 14 ครั้ง และทรงจารึกพระอักษร “จปร รศ.108” ไว้ที่น้ำตกธารเสด็จซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอเกาะพะงันในปัจจุบัน เกาะพะงันขึ้นอยู่กับเกาะสมุยเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2513 ได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอเกาะพะงัน สังกัดอำเภอเกาะสมุย เนื่องจากมีความเจริญเติบโตในทุกด้านประกอบกับมีราษฎรเพิ่มขึ้น ในที่สุดเมื่อ พ.ศ. 2520 กิ่งอำเภอเกาะพะงันได้รับเลื่อนฐานะเป็นอำเภอโดยสมบูรณ์ ไม่ขึ้นกับอำเภอเกาะสมุย เรียกว่าอำเภอเกาะพะงัน และเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

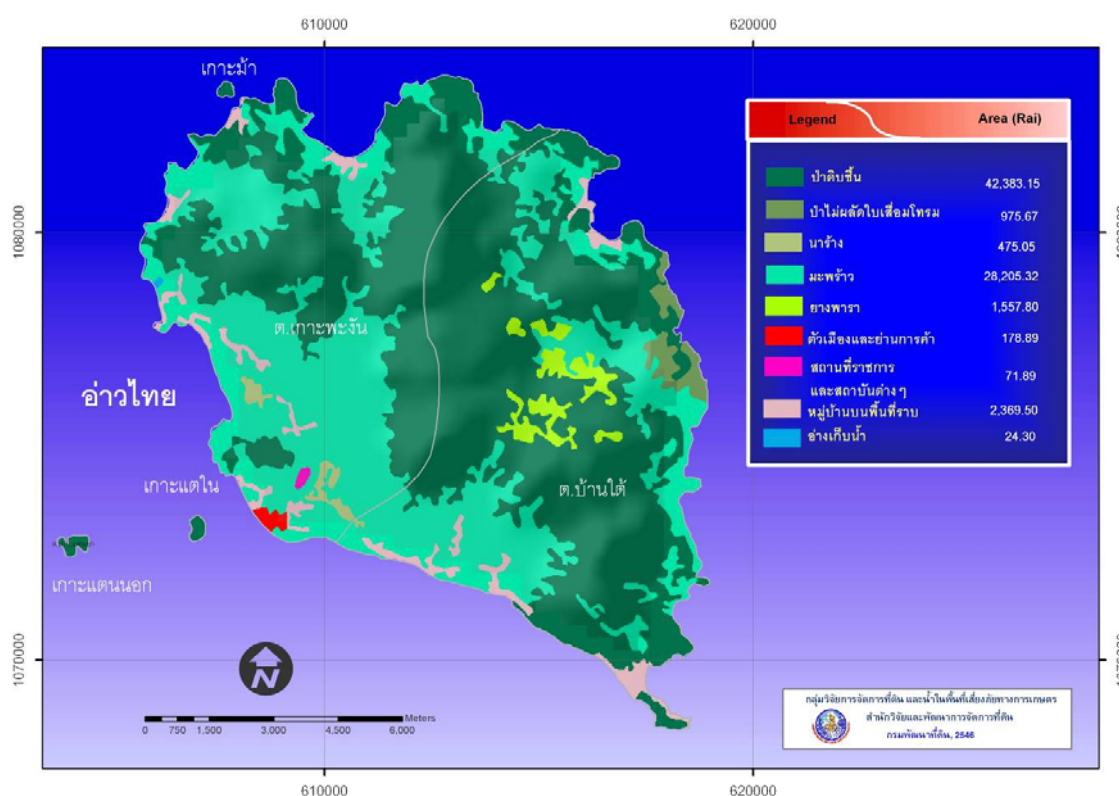
10.1.2 สภาพภูมิประเทศ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวพะงัน)

อำเภอเกาะพะงัน มีสภาพเป็นเกาะ อยู่ในบริเวณอ่าวไทย ห่างจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 100 กิโลเมตร พื้นที่ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ มากมายแต่มี

ประชากรอยู่อาศัย 2 เกาะ คือ เกาะพะงัน มีพื้นที่ 168 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอเกาะพะงัน พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงเป็นส่วนใหญ่ มีที่ราบน้อย พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะ ทางทิศตะวันออก ส่วนใหญ่เป็นโขดหิน มีหาดทรายหลายแห่งที่มีความสวยงามต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและจากภูเขาเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำลำคลองหลายสาย แต่เป็นเพียงสาย เล็ก ๆ มีปริมาณน้ำน้อยในฤดูแล้ง สภาพภูมิประเทศเป็นที่ดอน ที่ราบลุ่ม ที่ราบต่ำ หาดทรายและสันทรายกระจายทั่วไปรอบ ๆ เกาะ และเกาะเต่า เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเกาะพะงัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะพะงัน

10.1.3 ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร (กรมพัฒนาที่ดิน, 2546)

จากฐานข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ปี 2546 พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะพะงันเป็นพื้นที่ป่าดิบชื้น และป่าไม่ผลัดใบเสื่อมโทรม พื้นที่ราบร้อยละ 91.69 จึงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้แก่ พื้นที่นา ร้อยละ 1.45 พื้นที่ยางพารา 4.76 และพื้นที่สวนมะพร้าว ร้อยละ 86.24 และที่เหลือร้อยละ 8.04 เป็นตัวเมืองและย่านการค้า สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ หมู่บ้านบนพื้นที่ราบและอ่างเก็บน้ำ ดังแผนที่

ภาพประกอบ 9 พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (2546)

ภาพประกอบ 10 แผนที่เกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : ทางหลวงประเทศไทย, 2548-2549

10.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หาดรีน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 12 กม. เป็นชายหาดที่สวยงามที่สุดและมีชื่อเสียงของเกาะพะงันเพราะเป็นสถานที่จัดกิจกรรมพูลมูนปาร์ตี้ มีความยาวของหาดยาวประมาณ 2 กม.

อ่าวท้องนายปาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ ระยะทางห่างจากตัวอำเภอประมาณ 23 กม. เป็นชายหาดที่สวยงามอันดับสอง รองจากหาดรีน สามารถเดินทาง ไปอ่าวท้องนายปานได้ทั้งทางเรือและทางรถยนต์ แต่ถ้าเป็นฤดูฝน จะเดินทางได้เฉพาะทางเรือเท่านั้น

หาดท้องนายปานใหญ่ ค่อนข้างสงบ มีชายหาดลาดเอียง หาดทรายขาว เล่นน้ำได้ตลอดแนว มีโค้งอ่าวที่สวยงาม สามารถดำน้ำดูปะการังเกาะม้า หาดขวด

หาดท้องนายปานน้อย หาดจะเป็นรูปโค้งพระจันทร์เสี้ยว หาดทรายขาว เล่นน้ำได้ และมีเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลนซึ่งมีสะพานปูนสามารถชมทิวทัศน์ บริเวณได้อย่างสะดวก

เกาะเตี๋ย เป็นเกาะเล็กๆ ตั้งอยู่หน้าอ่าวท้องศาลา ห่างจากฝั่งท้องศาลาประมาณ 400 เมตร สามารถพายเรือเล็กไปเที่ยวได้ตลอดเวลา บนเกาะจะมีแหลมทรายขาวสะอาด ยื่นออกมากลางทะเล นอกจากนี้ ยังสามารถพายเรือเที่ยวรอบๆ เกาะได้ หากมองลงไปใต้น้ำ จะเห็นความสวยงามใต้ท้องทะเล เต็มไปด้วยฝูงปลา ปะการัง มีสีสันแปลกๆ สวยงามมาก และบริเวณรอบเกาะ มีถ้ำสวยงามหลายแห่ง

เกาะม้า มีแนวปะการังที่สวยงาม และมีชื่อเสียง แต่ได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ ปะการังได้รับความเสียหายเป็นบริเวณกว้าง นักท่องเที่ยวนิยมนั่งเรือหางยาวมาดำน้ำชมปะการัง

หาดบ้านใต้ จะอยู่ใกล้ท่าเรือท้องศาลา มีต้นมะพร้าวมาก และเป็นแหล่งส่งออกชายหาดสวยแต่น้ำค่อนข้างตื้นเนื่องจากเป็นที่ลาดเอียงสามารถจะมองเห็นเกาะสมุย เกาะเตี๋ย และเกาะแตนออกได้อย่างชัดเจน เป็นจุดที่ชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามมากแห่งหนึ่ง และอยู่ใกล้แหล่งชุมชนชาวเกาะเดิมที่ยังคงอาชีพปลูกสวนมะพร้าว

หาดขวด เป็นหาดสวยงามโค้งครึ่งวงกลมยาว 800 เมตร สามารถดำน้ำดูปะการังหน้าหาดได้ หาดค่อนข้างจะเป็นส่วนตัวเหมาะกับการพักผ่อน เพราะเงียบสงบ จากจุดชมวิวจะเห็นหาดขวดจากมุมสูงและท้องทะเลกว้างที่ทอดตัวยาวไปถึงเกาะเต่า

หาดยาว เป็นหาดที่ทอดยาวมาก หาดทรายสะอาด เล่นน้ำทะเลได้ เหมาะสำหรับอาบแดด ดูพระอาทิตย์ตก ชายหาดยาว 1 กม. หน้าหาดมีปะการังน้ำตื้น ฝูงปลาหลากชนิด

หาดสลัด เป็นหาดส่วนตัว สามารถเล่นน้ำชมปะการังแนวน้ำตื้น เป็นที่ราบเนินเขาลาดลงสู่ทะเลกว้างประมาณ 250 ม

หาดสน เป็นชายหาดส่วนตัวทรายไม่หยาบ น้ำใสสวยงาม มีแนวปะการังเขากวาง ขนาดย่อย นักท่องเที่ยวสามารถดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นได้

อ่าวแม่หาด หาดยาว 800 เมตร สามารถดำน้ำชมปะการัง เพราะหน้าหาดมีปลาชุกชุม พื้นทรายละเอียด น้ำใสเหมาะแก่การเล่นน้ำ นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อนเพราะอยู่ใกล้กับเกาะม้า เวลान้ำแห้งจะมีสันทรายยาวประมาณ 150 ม.สามารถเดินไปเกาะม้าได้

อ่าวหินกอง ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำ เพราะชายหาดแคบ ไม่สวยงาม สามารถเหมาเรือไปดำน้ำชมปะการังที่เกาะม้า เกาะกงใหญ่ หรือตกปลาเก็บบริเวณเกาะกงใหญ่ หรืออ่าวศรีธนู

อ่าวศรีธนู เป็นชายหาดที่สวยงามเป็นอันดับสามของเกาะพะงัน แต่ถ้าเป็นหน้า มรสุมคลื่นลมจะแรงมาก และไม่สามารถลงเล่นน้ำได้

อ่าวในวก อ่าวโค้งเว้า สามารถเล่นน้ำได้ มีต้นมะพร้าวมาก มีหินก้อนใหญ่เรียงราย หน้าหาดเป็นช่วง ๆ สามารถเล่นน้ำดูปลาสีสันสวยงามได้ เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม

อ่าวโหลกลำ เป็นอ่าวอยู่ทางทิศเหนือของเกาะพะงัน เป็นอ่าวลึกกำบัง คลื่นลมในบางฤดูได้เป็นอย่างดี แต่บางฤดู คลื่นลมจัดมากเรือเข้าจอดเทียบท่าไม่ได้ เวลาคลื่นลมสงบจะมีเรือประมงเข้ามาจอดเป็นจำนวนมาก ประมาณ 80-100 ลำ

อ่าวท้องศาลา เป็นท่าเรือ และเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุดของอำเภอเกาะพะงัน เป็นศูนย์กลางของ การติดต่อ ค้าขายของธุรกิจต่าง ๆ มีอ่าวจอดเรือที่สวยงาม เป็นท้องแถวอยู่ทั้งสองข้างทาง มีธนาคาร บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร และเป็นจุดเริ่มต้นในการไปเที่ยวยังที่ต่าง ๆ

วนอุทยานน้ำตกแพง ที่แห่งนี้ได้ประกาศเป็นวนอุทยานฯ เมื่อปี พ.ศ. 2520 ภายในวนอุทยานฯ มีน้ำตกแพงเป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน สถานที่ร่มรื่นด้วยเงาไม้ น้อยใหญ่ที่มีอยู่สองฟากลำธาร เมื่อเดินเลาะไปตามลำธารขึ้นไปเหนือน้ำ ก็จะพบผาน้ำตก ที่สูง 2-3 แห่ง มีน้ำตกไหลลงมาระทบโขดหินเบื้องล่าง

น้ำตกธารเสด็จ เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักแพร่หลาย สามารถไปได้ทั้งทางเรือและทางรถ แต่ถ้าไปทางเรือเมื่อเริ่มเข้าอ่าวธารเสด็จจะพบภูเขาโขดหินที่มีรูปร่างแปลก ๆ และหาดทรายสีขาว ทางต้นน้ำจะพบก้อนหินที่มีจารึกพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ปปร. ภปร. ซึ่งได้จารึกเอาไว้เมื่อพระองค์ได้เสด็จมาที่น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกแห่งนี้ไม่เหมือนน้ำตกอื่น ๆ เพราะว่าเป็นน้ำตกนี้เป็นธารน้ำไหลจากภูเขาแล้วตกมาเป็นช่วงๆ ตามสภาพของแก่ง

น้ำตกธารประพาศ เป็นน้ำตกแห่งที่ 2 ของอำเภอเกาะพะงันที่ได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จประพาสรอบอ่าวบ้านดอน จาก

หลักฐานจดหมายเหตุ ร.ศ. 108 - 119 มีจารึกพระปรมาภิไธยย่อ จปร. อยู่ที่ตัวน้ำตก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 16 กิโลเมตร

น้ำตกธารประเวศ เป็นน้ำตกแห่งที่ 3 ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จประพาส รอบอ่าวบ้านดอน จากหลักฐานจดหมายเหตุ ร.ศ. 108 - 119 มีจารึกพระปรมาภิไธยย่อ จปร. อยู่ที่ตัวน้ำตก ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 25 กม.

พระเจดีย์ภูเขาน้อย อยู่บนยอดเขาห่างตัวอำเภอเกาะพะงัน 2 กม. นับเป็นปูชนียสถานแห่งหนึ่งของเกาะพะงันซึ่งประดิษฐานหลวงพ่อบุญเพชร์ มีพระเกี้ยวและเจดีย์เกี้ยว อยู่เป็นจำนวนมาก เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งของเกาะพะงัน ซึ่งเดือน 9 ของทุกปี ชาวเกาะพะงัน จะไปทำบุญที่วัด

วัดเขาถ้ำ (สวนสุวรรณโชติการาม) เป็นสำนักสงฆ์ที่มีผู้นิยมมาตั้งวิปัสสนา เนื่องจากเป็นที่ร่มรื่นสวยงาม ภายในมีพระพุทธรูปบาทจำลอง และรูปเคารพต่าง ๆ เช่น พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ และรูปปั้นพระแม่ธรณีบีบมวยผม

พระพุทธรูปบาทจำลองบนภูเขาวัดมธุรวราราม (วัดมะเตือหวาน) บนยอดเขานี้มีมณฑปพระพุทธรูปบาทจำลอง จากเชิง เขาจะมีบันไดขึ้นไปนมัสการพระพุทธรูปบาทนับว่าสะดวกสบายมาก สำหรับ พระพุทธรูปแห่งนี้ จะมีงานประเพณีนมัสการเป็นประจำทุกปี

ศาลเจ้าแม่กวนอิม สร้างเสร็จเมื่อมีนาคม 2536 เป็นที่สักการะ ของคนที่เดินทาง และเมื่อขึ้นไปถึงหน้าศาลจะสามารถมองเห็น ทิวทัศน์ของเกาะพะงัน นับเป็นที่สวยงามมากจุดหนึ่ง

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พะจิต ตามประทีป (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทในเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน โดยการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักจากความคิดเห็นของประชาชน ภาครัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานมีความสำคัญเป็นอันดับแรก และท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นอันดับสอง กลุ่มตัวอย่างมุ่งหวังให้ภาครัฐบูรณะโบราณสถาน และสถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว และต้องการมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการตัดสินใจวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว และต้องการได้รับความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากหน่วยงานภาครัฐด้วย

รัตติยา คีตานนท์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงครามภายใต้การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก ปัญหาและอุปสรรค และเพื่อเสนอแนวทางในการสร้างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

โดยมีระเบียบวิจัยจากการสำรวจและแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดคือ ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการพักผ่อน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงเกษตร ปลูกจิตสำนึกให้ชาวจังหวัดรักถิ่นกำเนิด สนับสนุนให้เป็นเมืองอาหารทะเล และผลไม้ปลอดสารพิษ และจำดำรงรักษาความเป็นเมืองระบบนิเวศทางน้ำ และใช้ทรัพยากรป่าชายเลนอย่างยั่งยืน

วันดี สีสังข์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี โดยประมวลผลจากข้อมูลภาคทฤษฎี และข้อมูลส่วนราชการของจังหวัดที่ได้จากแบบสอบถาม และเพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนโดยใช้รูปแบบการวิจัยในเชิงการวิจัยพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ การเป็นศูนย์กลาง และแหล่งความรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค เป็นเมืองปลอดมลพิษ มีการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สู่ปัญญาระดับภูมิภาค และพัฒนาเป็นเมืองการค้าต่างแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นเมืองปลอดคนจน มีสังคมที่มีคุณภาพ และเป็นคนดีมีศีลธรรม

วีณา ชุ่มบัณฑิต (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงคราม คือ จังหวัดสมุทรสงครามจะพัฒนาสู่การเป็นเมืองประมงในฐานะส่วนหนึ่งของครัวโลก เป็นเมืองน่าอยู่ที่ใกล้กรุงเทพ เป็นอีกทางเลือกใหม่สำหรับการท่องเที่ยว และเป็นผู้นำด้านการศึกษาระบบประมง และสัตว์น้ำ

วรรณิ ศิริมานะพงษ์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญภายใต้จังหวัดสมุทรปราการ ศึกษาความคิดเห็นจากแบบสอบถามของบุคลากรภาครัฐผู้ประกอบการนักท่องเที่ยว และประชาชน ที่มีต่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า แผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรปราการคือ เป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นศูนย์กลาง Logistics เพื่อการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ให้เป็นเมือง

อุตสาหกรรมหลักของชาติ ตลอดจนพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางบริการด้านสุขภาพแพทย์แผนไทย และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้เป็นเมืองน่าอยู่ สะอาด มีความปลอดภัย ประชากรมีรายได้ดี

ปทุมมาศ พูลทิพย์ และคณะ(2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยเชิงบูรณาการของประเทศแบบมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการของประเทศแบบมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่เหมาะสม ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดเตรียมข้อมูล การแต่งตั้งคณะทำการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ การกำหนดกรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ การจัดทำร่างเนื้อหาของยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ การรับฟังข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงร่างเนื้อหาของยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ การประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ การประกาศใช้และเผยแพร่ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ และติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการ นอกจากนั้นในเรื่องการเผยแพร่ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการของประเทศโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาตินั้น รูปแบบที่เข้าถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การจัดทำเว็บไซต์(Website) รองลงมาคือ การจัดทำรูปเล่มเผยแพร่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับใกล้เคียงกัน สำหรับการนำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยเชิงบูรณาการของประเทศไปปฏิบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ คือ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ตั้งแต่แรก ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ฯ ดำเนินการวิจัยไปในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ฯ และส่งข้อมูลการติดตามประเมินผลให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติทราบ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2546) ได้จัดทำแผนการพัฒนาบริการท่องเที่ยว พุทธศักราช 2546 – 2550 ได้จัดทำข้อเสนอแผนการพัฒนาบริการระดับพื้นที่ได้ข้อสรุปดังนี้ พื้นที่เมืองหลักเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการอุปทาน การมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เป็นที่รู้จักและนิยมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีความพร้อมในการรองรับและการบริการ และพื้นที่เสริม เป็นที่ทางเลือกรองรับการกระจายการท่องเที่ยวเมืองหลักเจ็ดกลุ่มพื้นที่ และเสนอแนะการพัฒนาพื้นที่เสริมเพิ่มเติม ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง คือ กลุ่มพิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร และในขั้นตอนดำเนินงานเพื่อพัฒนาของที่ระลึก รูปแบบของสินค้าของที่ระลึก สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ ควรพัฒนาสินค้าของที่ระลึกประเภทความเชื่อ ความศรัทธา ในระดับ

คุณภาพสูง เนื่องจากชาวสิงคโปร์มีการจัดทัวร์ไหว้พระพุทธรชินราช ลักษณะรูปแบบของสินค้าของที่ระลึก ในกลุ่มความเชื่อและความศรัทธาควรจะเน้นที่การออกแบบสัญลักษณ์ของความเชื่อ ความศรัทธานั้นให้สวยงาม มีความขลังในพิธีกรรม สร้างและเป็นลักษณะเครื่องประดับที่ใช้ ห้อย แหวน เข็มกลัดติดเสื้อ แหวน หรือไว้ในรถ ประดับตามอาคารบ้านเรือน เป็นที่คาดหมายว่า สินค้าของที่ระลึกเพื่อความเชื่อ ความศรัทธา นี้ จะมีโอกาสทางการตลาดที่สดใสอย่างมากสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในวงการบิน

อนุศักดิ์ เป่าบุญปรง(2541) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณี หาดแม่รำพึง อำเภอเมืองระยอง ศึกษาถึงภาพโดยรวมว่านโยบายและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระยองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหาดแม่รำพึง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบว่า สภาพปัญหา สาเหตุ และความรุนแรงของปัญหาต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา ความสำเร็จของการแก้ปัญหา และเพื่อสรุปข้อมูลและข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาหาดแม่รำพึงแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของนโยบายแผนงาน โครงการและข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า การแก้ไขปัญหาดและพัฒนาหาดแม่รำพึงได้มีการวางรูปแบบการบริหารจัดการไว้อย่างเป็นรูปธรรมค่อนข้างชัดเจน มีการกำหนดแผนงานหลัก แผนงานย่อย และโครงการประจำปีไว้ดำเนินการตามแผนได้อย่างสอดคล้องและต่อเนื่องกับการแก้ไขปัญหาเป็นอย่างดี

ดังนั้น การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมการวางแผนเพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน หลังจากนั้นจึงมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบออกไปตามภาคส่วนของตนเพื่อปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ แล้วหลังจากนั้นจะต้องมีการติดตามการดำเนินการว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ แล้วถ้ามีปัญหาก็มาร่วมมือกันในการปรับแก้ไขแผนดังกล่าว ก็จะทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจพื้นที่ศึกษา และตรวจสอบทรัพยากร
2. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สำรวจพื้นที่ศึกษา และตรวจสอบทรัพยากร

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดพื้นที่เพื่อทำการศึกษา และรวบรวมข้อมูลภายในเกาะพะงันในด้านของบุคลากร ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว เพื่อที่จะหาแนวทางการวิจัยที่เหมาะสมในพื้นที่ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพของหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว และทำการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการจัดการ และสภาพปัญหาในเบื้องต้นเพื่อใช้ในการพัฒนาเครื่องมือต่อไป

2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. ภาครัฐ ได้แก่ บุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะอำเภอเกาะพะงัน ได้แก่ ผู้อำนวยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงาน ททท.ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะพะงัน สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงัน และตำบลบ้านใต้ และที่ทำการอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน

2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน เช่น หอการค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย บริษัทนำเที่ยว บริษัทเช่ารถ บริษัทดำน้ำ โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล

3. ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเกาะพะงัน จำนวน 10, 720 คน
(สำนักพัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน. 2549)

4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 64, 446 คน (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ. 2548)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเกณฑ์แต่ละกลุ่มต่อไปนี้

1. ภาครัฐ ได้แก่ บุคลากรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำการสุ่มเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจากสำนักงาน ททท.ฯ เจ้าหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะพะงัน และตำบลบ้านใต้ เจ้าหน้าที่ทำการอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน และอาจารย์ประจำโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา จำนวน 100 คน

2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ หอการค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย บริษัทท่องเที่ยว บริษัทดำน้ำ บริษัทเช่ารถ โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล จำนวน 100 คน

3. ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน

4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 100 คน

ทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขนาดของกลุ่มโดยใช้สูตรของยามานะ (Taro Yamane, 1973) ซึ่งใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่ยอมรับในการเป็นตัวอย่างประชากรได้ มีสูตรดังนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.1

โดยเมื่อแทนสูตรข้างต้นจะได้ ระดับความเชื่อมั่น 90% ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คนกับกลุ่มตัวอย่างประชาชน และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้แบบ sampling area

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายการตรวจสอบทรัพยากร และแบบสอบถาม

3.1. รายการตรวจสอบทรัพยากร (Resource Audit) สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2545) พัฒนารายการตรวจสอบทรัพยากรเพื่อใช้ในการตรวจสอบลักษณะของทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นจะนำผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวที่ได้ไปพัฒนาในการทำแบบสอบถามต่อไป โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1.1 การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ ตรวจสอบประเภทของทรัพยากร และชนิดของทรัพยากร แล้วรายการทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านทรัพยากรวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ด้านทรัพยากรกิจกรรม และเก็บข้อมูลด้านบริการการต้อนรับ การเก็บข้อมูลแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว รายการทรัพยากรบริการด้านที่พัก แรม และด้านอาหาร หลังจากนั้น

3.1.2 ทำการประเมินทรัพยากรในรายการดังต่อไปนี้ คือ คุณภาพทรัพยากร ความโดดเด่นของทรัพยากร อำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว และฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยว โดยจัดลำดับความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยว

3.2. แบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ นโยบายของ

รัฐบาล และแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาโดยแบ่งเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

3.2.1. แบบสอบถามสำหรับบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อสำรวจเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณเกาะพะงัน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งขอบเขตของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวที่เกาะพะงันทั้งทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม กิจกรรม เทศกาล และการบริการ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ของเกาะพะงัน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 4 ทศคติที่มีต่อวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาเกาะพะงัน ความใฝ่ฝันที่จะเห็นเกาะพะงันพัฒนาไปในทิศทางใด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 12 หัวข้อ

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งทางด้านการคมนาคม และสาธารณูปโภค การจัดการด้านที่พักแรม และร้านอาหาร การจัดการแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านกิจกรรม และการจัดการด้านสินค้าและบริการ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 6 บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงันในประเด็นอื่นๆ ลักษณะคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3.2.2. แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณเกาะพะงัน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งขอบเขตของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ลักษณะการเดินทาง กลุ่มการเดินทาง วัตถุประสงค์หลักของการมาท่องเที่ยว การพักค้างแรม ประเภทที่พัก ระยะเวลาในการพัก แหล่งที่ให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว การกลับมาอีกครั้ง และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวที่เกาะพะงันทั้งทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม กิจกรรม เทศกาล และการบริการ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ของเกาะพะงัน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 5 ทศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาเกาะพะงัน ความใฝ่ฝันที่จะเห็นเกาะพะงันพัฒนาไปในทิศทางใด ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 12 หัวข้อ

ตอนที่ 6 แรงจูงใจในการเดินทาง ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงันในประเด็นอื่นๆ ลักษณะคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การให้ค่าคะแนนมาตราส่วนแบบประเมินค่า (Rating Scale)

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยเห็นมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของค่าคะแนน

<u>ค่าเฉลี่ย</u>		<u>ระดับความคิดเห็น</u>
4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยเห็นมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามภาษาไทยสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ชุดที่ 2 แบบสอบถามภาษาอังกฤษสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลิพัันธ์ สถิตยยุทธการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรองแก้ว พุทธิยาสถาพร และอาจารย์นลินา ประไพรัชสิทธิ์ และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ราย จากกลุ่มตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม เพื่อตรวจสอบในเรื่องของความเข้าใจ ความหมาย เวลาที่ใช้ และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน คือ
 ขั้นตอนที่ 1 สํารวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการเก็บประวัติของอำเภอ การตั้งถิ่นฐาน ประเพณี วัฒนธรรม
 วิถีชีวิต การศึกษา การประกอบอาชีพ การคมนาคม และการสาธารณสุข และสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ใน
 วันที่ 23 – 27 กรกฎาคม 2549

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ไปยังส่วนราชการต่างๆ เพื่อแนะนำตัว และขอความอนุเคราะห์ในการขอข้อมูล และแจ้งไปว่าจะเข้าไป
 ทำการเก็บข้อมูลในวันที่ 30 กรกฎาคม – 6 สิงหาคม 2550

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ

- ภาครัฐ ทำการเก็บข้อมูลโดยไปแจกกับเจ้าหน้าที่โดยตรงในส่วน หรือฝ่ายที่
 เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภายในเกาะพะงัน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ภาคเอกชน ทำการเก็บข้อมูลโดยเข้าไปติดต่อ และขอแจกแบบสอบถามโดยตรง
 ภายในที่พัก โรงแรม รีสอร์ท และร้านขายของที่ประกอบธุรกิจภายในเกาะพะงัน

- ภาคประชาชน ทำการเก็บข้อมูลโดยไปแจกตามบ้านประชาชนโดยตรงโดยขอความ
 ร่วมมือกับทุกคนที่อยู่ภายในบ้าน และทำการเก็บข้อมูลขณะที่ชาวบ้านเกิดการรวมกลุ่มกัน
 บริเวณร้านค้า และสถานที่ราชการต่าง ๆ

- นักท่องเที่ยว ทำการเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่อยู่ตามชายหาด และขอความ
 ร่วมมือจากพนักงานตามที่พักต่าง ๆ ให้แจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวเวลานักท่องเที่ยว
 กลับเข้าที่พัก และแจกแบบสอบถามบนเรือขณะที่นักท่องเที่ยวเดินทางไป และกลับ

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้จำนวน 400 ชุด แล้วตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ
 และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนด

5. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากภาคสนามมาวิเคราะห์ และประมวลผลแต่ละประเภท ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัยต้องทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2.วิเคราะห์ และประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลที่ได้ในรูปแบบตาราง และแผนภูมิ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติแบบบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ P คือ ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. การหาค่ากลางเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ SD คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ย

X คือ คะแนนของแต่ละบุคคล

N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงันจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ รายการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว และแบบสอบถาม แล้วนำผลจากแบบสอบถามดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้วางแผน และมีการดำเนินงานในการทำวิจัยตามลำดับ โดยจะเสนอเป็น 4 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ รายงานทรัพยากรการท่องเที่ยว และการประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ การหาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ทรัพยากรต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอก (SWOT) ของเกาะพะงัน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทัศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาเกาะพะงัน ความใฝ่ฝันที่อยากให้เกาะพะงันพัฒนาไปในทิศทางใดในระยะเวลา 5 ปี ในอนาคต ตลอดจนการมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 การสรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 4 แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

จากการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว ผลการตรวจสอบสามารถรายงานเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลทรัพยากรกิจกรรม และทรัพยากรบริการ ได้ดังนี้ คือ

1.1. รายงานทรัพยากรการท่องเที่ยว

1) ทรัพยากรธรรมชาติ

1.1) ชายหาด

1.1.1) หาดรีน

ภาพประกอบ 11 หาดรีน

ที่ตั้ง หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอ ประมาณ 12 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อม เป็นชายหาดที่มีลักษณะโค้งเว้าเป็นรูปครึ่งวงกลม ชายหาดมีความยาว ตั้งแต่ 800-1,000 เมตร สามารถมองเห็นเกาะสมุยได้อย่างชัดเจน หาดรีนแบ่งออกเป็นหาดรีนใน และหาดรีนนอก โดยหาดรีนนอกจะอยู่ด้านทิศตะวันออกของชายหาด ที่บริเวณหาดเป็นจุดที่สามารถมองเห็นพระจันทร์เต็มดวงได้สวยงามที่สุดบนเกาะพะงัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาขึ้น 15 ค่ำ ทุกเดือน จะมีกิจกรรม Full Moon Party เป็นกิจกรรมที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก หาดรีนมีหาดทรายที่ขาวละเอียดความลาดชันน้อย พบสิ่งมีชีวิตกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามพื้นทรายมีความหนาแน่นน้อยมาก ตามถนนเลียบหาดรีนจะเต็มไปด้วยร้านรวงเป็นอาคารพาณิชย์ชั้นเดียว ขายอาหารฝรั่งและซีฟู้ด ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านขายเสื้อผ้า และของที่ระลึก อาหารการกินค่อนข้างแพงกว่าหาดอื่น

การเข้าถึง จากท่าเรือศาลาและจากบ้านค่าย ค่าเรือประมาณคนละ 30 บาท และ 20 บาท

1.1.2) หาดทองนายปาน

ภาพประกอบ 12 หาดทองนายปาน ถนนไปหาดทองนายปาน

ที่ตั้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน ระยะทางห่างจากตัวอำเภอประมาณ 23 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อม ชายหาดมีลักษณะโค้งเว้าเป็นรูปครึ่งวงกลมความยาวประมาณ 800-1,000 เมตร เป็นชายหาดที่สงบ ชายหาดที่ติดต่อกันคือชายหาดทองนายปานน้อย และชายหาดทองนายปานใหญ่ บริเวณชายหาดมีหาดทรายที่มีเม็ดทรายละเอียดขาวนวลกว่าทุกๆ หาดบนเกาะพะงัน บรรยากาศโดยรอบของหาดมีความสงบเงียบตามธรรมชาติ เพราะอยู่ห่างไกลจากชุมชนเป็นชายหาดที่สวยงาม รองจากหาดรีนมีหาดทรายที่ขาวสะอาด แต่ไม่ละเอียดเท่าหาดรีน

การเข้าถึง เหมารถจากหาดรีน หรือนั่งรถสองแถวจากท่าเรือท้องศาลาไปอ่าวทองนายปาน ค่ารถ 100 บาท

1.1.3) หาดแม่หาด

ภาพประกอบ 13 หาดแม่หาด

ที่ตั้ง หมู่ที่ 7 บ้านโหลกลำ ตำบลเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะ พะงัน อยู่ห่างจากท่าเรือท้องศาลา ประมาณ 18 กิโลเมตร จุดเด่นของหาดแม่หาดคือเป็นหาดที่มีความยาวมาก ประมาณ 800 เมตร บริเวณชายหาดมีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่รักความสงบ หน้าชายหาดสามารถลงเล่นน้ำได้ ช่วงน้ำลดสามารถเดินข้ามสันทรายที่มีความยาวประมาณ 150 เมตร ข้ามไปยังเกาะม้า ซึ่งบริเวณหน้าเกาะม้าเป็นจุดดำน้ำชมปะการังน้ำตื้นที่สวยงามแห่งหนึ่งในเกาะพะงัน

การเข้าถึง - เช่าเรือได้ที่ท้องศาลาราคาประมาณ 50-100 บาท
- รถสองแถวจากหาดในวงถึงหาดแม่หาด 100 บาท

ปัญหาในพื้นที่ ไม่เป็นที่รู้จักมาก ในขณะที่เป็นหาดที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่มาก

1.1.4) หาดธารเสด็จ

ภาพประกอบ 14 หาดธารเสด็จ

ที่ตั้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบติดกับชายทะเล หาดทรายที่สวยงาม แต่ค่อนข้างหายาบ ภูเขาโคดหินที่มีรูปร่างแปลก ๆ มีจุดชมวิวบริเวณหัวแหลมทั้งสองข้าง เรียกว่าหัวแหลมมะพร้าว มีความสูงประมาณ 50 เมตร ชายหาดธารเสด็จอยู่ใกล้หน่วยพิทักษ์อุทยานธารเสด็จที่ ธ.ส 1 ซึ่งเป็นที่ตั้งของน้ำตกธารเสด็จ ด้านหน้าชายหาดมีแนวปะการังก่อตัวบนโขดหินขนานกับชายฝั่ง มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี

การเข้าถึง สามารถเดินทางไปได้ทั้งทางเรือและทางรถแต่ต้องเป็นรถขนาดใหญ่จึงจะสามารถเดินทางไปได้ เพราะทางที่ผ่านจะเป็นทางลาดชันตลอดและเป็นภูเขาสูง

1.1.5) หาดสน

ที่ตั้ง หมู่ 8 บ้านศรีธนู ตำบลเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม ทรายไม่หายาบ น้ำใสสวยงาม

มีความยาวประมาณ 400 เมตร

แต่มีแนวหินบางส่วนของหาด

มีแนวปะการังเขากวางขนาดเล็ก

การเข้าถึง สามารถติดต่อเช่ารถได้ที่ท้องศาลาราคาเช่าเหมาประมาณ 200-300 บาท

ภาพประกอบ 15 หาดสน

1.1.6) หาดยาว

ที่ตั้ง หมู่ 8 บ้านศรีธนู ตำบลเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นหาดที่ทอดยาวมาก 1 กิโลเมตร
ทรายขาวสะอาดเหมือนแป้ง

มีชื่อเสียงเป็นอันดับสองรองจากหาดรีน

เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตก และดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น
มีฝูงปลาหลากชนิด

การเข้าถึง สามารถติดต่อเช่ารถได้ที่ท้องศาลา

ราคาเช่าเหมาประมาณ 200-300 บาท

ภาพประกอบ 16 หาดยาว

1.1.7) หาดสลัด

ที่ตั้ง หมู่ 8 บ้านศรีธนู ตำบลเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นที่ราบเนินเขาลาดลงสู่ทะเล

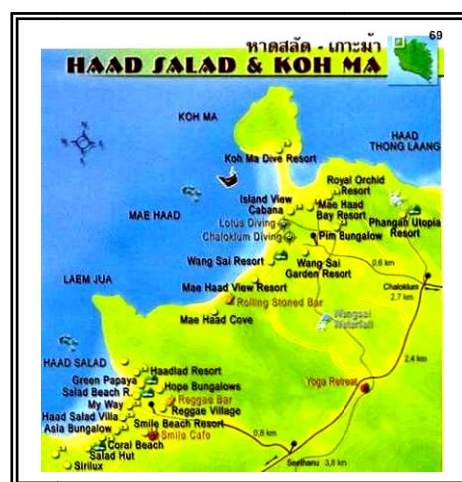
กว้างประมาณ 250 เมตรยาว 800 เมตร

เป็นหาดส่วนตัว น้ำใสเป็นกระจก

สามารถเล่นน้ำชมปะการังแนวน้ำตื้น

การเข้าถึง สามารถติดต่อเช่ารถได้ที่ท้องศาลา

ราคาเช่าเหมาประมาณ 200-300 บาท

ภาพประกอบ 17 แผนที่หาดสลัด

1.1.8) หาดบ้านใต้

ภาพประกอบ 18 หาดบ้านใต้ และแผนที่หาดบ้านใต้

ที่ตั้ง หมู่ 1, 2 และ 4 ต.บ้านใต้

สภาพแวดล้อม เป็นชายหาดราบลงไป ไม่มีแนวหินแต่มีแนวปะการังตายอยู่ซึ่งมีปลิงทะเลอยู่เป็นจำนวนมาก และมีร่องน้ำระหว่างเกาะสมุยมองเห็นเกาะสมุย เกาะแตนใน และเกาะแตนอกได้อย่างชัดเจนเป็นแหล่งชุมชนชาวเกาะเดิมที่ยังคงอาชีพปลูกสวนมะพร้าว และเป็นแหล่งส่งออก มีการทำประมงพื้นบ้านที่สำคัญ

การเข้าถึง เข้ารถได้จากท้องศาลาไปทางหาดรินแต่ลงก่อนแล้วต้องเดินผ่านรีสอร์ตเข้าไปเพราะไม่มีถนนเข้าถึงโดยตรง

1.2) อ่าว

1.2.1) อ่าวโฉลกหลำ

ที่ตั้ง หมู่ 7 บ้านโฉลกหลำ ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม อยู่ทางทิศเหนือของเกาะพะงันมีชายหาดโค้งเว้าเป็นรูปครึ่งวงกลมยาว 2.5 กิโลเมตร เป็นอ่าวลึกกำบังคลื่นลม จึงเป็นที่จอดพักเรือประมงพื้นบ้าน รอบๆอ่าวเป็นชุมชนประมงชายฝั่งที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดของเกาะพะงัน ภายในหมู่บ้านโฉลกหลำมีท่าเรือขึ้นปลาเป็นแหล่งที่จำหน่ายอาหารทะเลทั้งสดและแห้ง สินค้าที่ขึ้นชื่อที่สุดคือปลาหมึกตากแห้ง และปลาอินทรี

การเข้าถึง รถสองแถว จากท้องศาลา

ถึงอ่าวโฉลกหลำ 50 บาท

ภาพประกอบ 19 อ่าวโฉลกหลำ

1.2.2) อ่าววกตุ้ม

ที่ตั้ง หมู่ 4 บ้านวกตุ้ม ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม มีชายหาดมีลักษณะโค้งเว้า ความลาดชันน้อย ความยาวของชายหาด ประมาณ 800-1,000 เมตร สิ่งมีชีวิตกลุ่มที่อาศัย อยู่ตามชายหาดมีความหนาแน่นมากที่สุด มีแนวหญ้าทะเลกว้างประมาณ 300-500 เมตร ถัดจากแนวหญ้าทะเลเป็นแนวปะการังริมฝั่ง มีความกว้างประมาณ 1 กิโลเมตรซึ่งเป็นแนวปะการังมีความกว้างมากที่สุดของเกาะพะงัน การเข้าถึง ชีมอเตอรืไซต์ไปเที่ยวได้สะดวก

ภาพประกอบ 20 อ่าววกตุ้ม

1.2.3) อ่าวในวก

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านทองศาลา ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม อ่าวโค้งเว้าเวลาที่พายุเข้าแล้วเรือไม่สามารถเทียบท่าที่โฉลกหล้าได้ก็จะมาที่อ่าวในวกแทน สามารถเล่นน้ำได้ มีต้นมะพร้าวมาก มีหินก้อนใหญ่เรียงรายเป็นช่วงๆ สามารถเล่นน้ำดูปลาที่สวยงามได้ การเข้าถึง ชีมอเตอรืไซต์

ภาพประกอบ 21 อ่าวในวก

1.2.4) อ่าวหินกอง

ภาพประกอบ 22 อ่าวหินกอง

ที่ตั้ง หมู่ 6 บ้านหินกอง ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นชายหาดแคบ ๆ ซึ่งไม่สวยงามนักส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่พักที่นี่นิยมเดินไปเล่นน้ำบริเวณชายหาดซึ่งอยู่ห่างไปทางเหนือราว 1 กิโลเมตรเป็นบริเวณที่มีทิวสนขึ้นล้อมอยู่ชายทะเล โดยมีอนุสาวรีย์หอยกลมเป็นจุดสังเกต เนื่องมาจากมีหอยกลมอยู่เป็นจำนวนมากและสามารถไปเก็บกันได้ในช่วงที่น้ำลง

การเข้าถึง รถสองแถวจากหาดในวง 100 บาท หรือที่ท่ารถศาลาประมาณ 200-300 บาท

1.2.5) อ่าวศรีธนู

ที่ตั้ง หมู่ 8 บ้านศรีธนู ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นชายหาดที่สวยงามเป็นอันดับสามของเกาะพะงัน แต่ชายหาดค่อนข้างแคบมีความยาวประมาณ 700 เมตรซึ่งเต็มไปด้วยความร่มเงาของต้นสน ปกติจะดำน้ำ เล่นน้ำ และตกปลาได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าเป็นหน้า มรสุมคลื่นลมจะแรงมากและไม่สามารถลงเล่นน้ำได้ มีหมู่บ้านโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะอยู่ใกล้หาด และเป็นที่หลบมรสุมอีกส่วนอยู่ทางเหนือกว่าเป็นบริเวณที่ปลูกผลไม้และเป็นตลาด ชุปเปอร์มาเก็ต และร้านอาหาร

การเข้าถึง รถสองแถวจากหาดในวง 100 บาท

หรือที่ท่ารถศาลาประมาณ 200-300 บาท

ภาพประกอบ 23 อ่าวศรีธนู

1.2.6) อ่าวท้องศาลา

ภาพประกอบ 24 อ่าวท้องศาลา

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท้องศาลา ตำบลเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นท่าเรือ ที่หาดทรายทอดยาวราว 1 กิโลเมตร บรรยากาศเงียบสงบเป็นธรรมชาติ สามารถเล่นน้ำได้ และเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุดของอำเภอเกาะพะงัน เป็นศูนย์กลางของการติดต่อ ค้าขายและธุรกิจต่างๆ มีอ่าวจอดเรือที่สวยงามในตลาดมีห้องแถว เรียงรายอยู่ทั้งสองข้างถนน มีธนาคาร บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร และเป็นจุดเริ่มต้นในการไปเที่ยวยังที่ต่างๆ **การเข้าถึง** จากท่าเรือโดยตรง และเป็นศูนย์กลางในการเข้าถึงยังจุดอื่น ๆ

1.3) น้ำตก

1.3.1) น้ำตกแพง

ที่ตั้ง หมู่ 3 บ้านมะเดื่อหวาน ต. เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นน้ำตกที่เกิดจากเทือกเขาบริเวณบ้านมะเดื่อหวาน ไหลจากหน้าผาสูง มีความสวยงามมาก มีน้ำไหลตลอดปี ดูสวยงามเป็นพิเศษในช่วงเดือน ต.ค.-ธ.ค. บริเวณโดยรอบน้ำตกเป็นป่าที่ร่มรื่น ในเส้นทางจะพบพรรณไม้ต่าง ๆ ลำธารและน้ำตกที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ ในฤดูฝนจะสวยงามมากปัจจุบันเป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติเกาะพะงัน-ธารเสด็จ

การเข้าถึง รถสองแถวจากหาดในวง-น้ำตกแพง 50 บาท และจากท่าเรือท้องศาลาไปตามเส้นทางท้องศาลา-บ้านโหลกหล้า ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร จะถึงทางเข้าอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ ซึ่งทางแยกไปทางขวา ประมาณ 700 เมตรเข้าที่ทำการอุทยาน เดินเท้าเข้าน้ำตกอีกประมาณ 1 กิโลเมตร

ภาพประกอบ 25 น้ำตกแพง

1.3.2) น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประพาส และน้ำตกธารประเวศ

ที่ตั้ง หมู่ 5 บ้านทองนายปาน ต.บ้านไผ่

สภาพแวดล้อม เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่อยู่ในสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ภายใต้การดูแลของกรมอุทยานฯ

การเข้าถึง สามารถเดินทางไปได้ทั้งทางเรือและทางรถ

ในช่วงเดือน ตุลาคม-มกราคม ไม่สามารถนั่งเรือไป

น้ำตกได้ และถ้าเป็นทางรถ จะต้องเป็นรถขนาดใหญ่

จึงจะสามารถเดินทางไปได้ แต่ถ้าเป็นหน้า

ฝนการเดินทางจะลำบากมาก

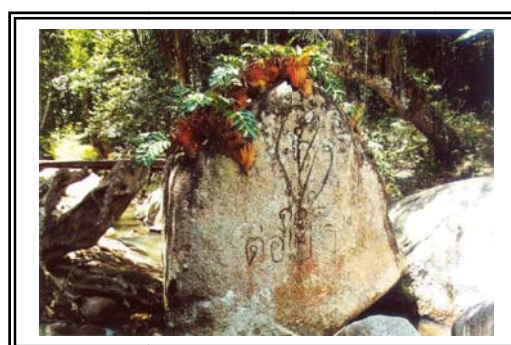
เพราะทางที่ผ่านจะเป็นทางลาด

ชันตลอดและเป็นภูเขาสูง

การเดินทางจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

ภาพประกอบ 26 น้ำตกธารเสด็จ

ภาพประกอบ 27 รอยจารึก

1.4) เกาะ

1.4.1) เกาะพะงัน

ภาพประกอบ 28 เกาะพะงัน

ที่ตั้ง อยู่ห่างจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออกในอ่าวไทย ประมาณ 100 กิโลเมตร

ห่างจากอำเภอเกาะสมุย ประมาณ 15 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากผืนแผ่นดินใหญ่ประมาณ 100 กิโลเมตร มีชายหาดที่สวยงามบริเวณ แหลมหาดรี้น อ่าวศรีธนู

อ่าวท้องนายปาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีน้ำตกธารเสด็จ น้ำตกแพง และผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ให้นักท่องเที่ยวได้เดินป่าศึกษาธรรมชาติได้ด้านตะวันตกเป็นภูเขาหน้าผาลาดชัน ริมฝั่งทะเลมีชายหาดสวยงามน้ำใสสะอาด มีแนวหินปะการังทั่วไป

การเข้าถึง สามารถเดินทางไปได้หลายวิธีมาก ถ้าเป็นรถยนต์จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายพุทธมณฑล-นครปฐม-เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร-สุราษฎร์ธานี ระยะทาง 685 กิโลเมตร แต่ถ้าต้องการเดินทางโดยรถโดยสารจะมี 999 บริษัทขนส่ง เดินทางมายังเกาะพะงันโดยตรง รถไฟถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถที่จะติดต่อรถโดยสารได้จากเคาน์เตอร์ที่สถานีรถไฟ แต่ถ้าอยากเดินทางโดยเรือโดยสารก็จะมีบริษัทส่งเสริม และซีทาร์น หรือถ้าเป็นเรือเฟอร์รี่ก็จะเป็นบริษัทราชาเฟอร์รี่ ระยะเวลากการเดินทางจากอำเภอกะพะงัน โดยทางเรือใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง

1.4.2) เกาะแตนใน

ที่ตั้ง ตั้งอยู่บนน้ำอ่าวท้องศาลา ห่างจากฝั่งประมาณ 400 เมตร

สภาพแวดล้อม เป็นที่ของราษฎรพัสดุมีหาดทรายเพียงหาดเดียว แต่ละเอียดมากจะมีแหลมทรายขาวยื่นออกมากลางทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า และหินขนาดใหญ่และเป็นที่ยืนยมน้ำตกปลา และสามารถพายเรือเล็กไปได้ตลอดเวลา ในน้ำเต็มไปด้วยฝูงปลา ปะการังมีสีสันแปลกๆ สวยงามมาก มีถ้ำสวยงามหลายแห่ง

การเข้าถึง สามารถนั่งเรือจากท้องศาลาประมาณ 10 นาที ค่าเรือประมาณ 10-15 บาท

ภาพประกอบ 29 เกาะแตนใน

1.4.3) เกาะม้า

ที่ตั้ง หมู่ 8 บ้านแม่หาด ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นเกาะที่ใกล้ชิดกับเกาะพะงันมากที่สุด แต่ได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ มีซากปะการังที่ได้รับความเสียหายเป็นบริเวณกว้าง แต่เมื่อน้ำลดสามารถเดินไปตามชายหาดที่เชื่อมติดกันระหว่างเกาะพะงันและเกาะม้าได้

ภาพประกอบ 30 เกาะม้า

และยังเป็นเกาะที่ได้รับการรับรองเป็นเกาะ
เกษตรอินทรีย์แห่งเดียวในประเทศไทย
และมีแนวปะการังที่สวยงามใช้ในการดำน้ำตื้นซึ่ง
มีชื่อเสียงที่สุดของเกาะพะงัน

การเข้าถึง เช่าเรือหรือรถได้ที่ท้องศาลาราคา
ประมาณ 50-100 บาท มาลงยังหาดแม่หาด
แล้วเดินเข้ามายังเกาะม้า

ภาพประกอบ 31 ประการังได้รับ

ผลกระทบจากเอลนีโญ

2) ทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น

2.1) วัด

2.1.1) วัดเขาถ้ำ

ที่ตั้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านใต้ บนยอดเขาข้าวแห้ง

ประวัติความเป็นมา วัดเขาถ้ำ หรือ สวนสุวรรณโชติการาม เป็นสำนักสงฆ์ที่มีชื่อเสียง ภายในมี
พระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่นพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ พระแม่ธรณีบีบมวยผม โดย
เคยเป็นที่พำนักของพระฝรั่งรูปแรกที่พบเกาะพะงันมีนามว่าภิกขุอิมาโนเอล เซอร์แมน ศิษษาพุทธ
ศาสนิกายเซน ท่านได้สร้างภาพศิลปะภาพเขียนที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาไว้หลายสิบภาพ และ
อธิบายความหมายของแต่ละภาพไว้ด้วย

สภาพแวดล้อม สถานที่ร่มรื่นมาก อากาศเย็นสบายภายในวัดมีฝรั่งมาฝึกนั่งวิปัสสนากรรมฐาน
อยู่เต็มไปหมดบ้างเดินจงกรมดูสงบเยือกเย็น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมขึ้นไปชมวิวยะนา
มณฑลพระพุทธรูป มองเห็นทิวทัศน์กว้างไกล ท้องทะเลกว้างทางด้านใต้ของเกาะพะงัน หาด
บ้านใต้ และหาดท้องศาลา

การเข้าถึง สามารถเดินทางไปได้โดยการเช่าเหมารถยนต์และรถจักรยานยนต์จากท้องศาลา ซึ่งมี
ระยะทางจากท้องศาลาไปถึงปากทางขึ้นวัดเขาถ้ำ ระยะทาง 3 กิโลเมตร และจากปากทางขึ้นไป
บนวัดเขาถ้ำอีก 1 กิโลเมตร

2.1.2) วัดใน

ที่ตั้ง หมู่ 3 บ้านเหนือ ต.บ้านใต้

ประวัติความเป็นมา เป็นศิลปกรรมสมัยศรีวิชัย ตัวโบราณสถานอยู่ในพื้นที่วัดร้างในเขตธรณีสงฆ์ของวัดโพธิ์ ที่บ้านนอก ตำบลบ้านใต้ ชาวบ้านเรียกต่อ ๆ กันมาว่าวัดใน เพราะถัดไปมีวัดนอกอีกหนึ่งวัด

สภาพแวดล้อม บริเวณวัดมีโบราณสถานคือเจดีย์สามองค์ เจดีย์องค์แรกอยู่คงสภาพมากที่สุด เป็นเจดีย์สี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสองก่ออิฐถือปูน เจดีย์องค์ที่สอง สร้างด้วยหินปะการัง เหลือเพียงฐาน ปัจจุบันถูกโอบคลุมด้วยต้นไม้ใหญ่ เจดีย์อีกองค์หนึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเจดีย์หินปะการัง เป็นเจดีย์ขนาดเล็กก่ออิฐถือปูน เหลือเพียงส่วนฐานเช่นกัน ถือได้ว่ามีเจดีย์ทางพุทธศาสนาที่มีอายุเก่าแก่มาก แต่ในปัจจุบันเป็นวัดที่ไม่มีพระจำพรรษาอยู่

การเข้าถึง ไปทางแยกที่จะไปท้องนาบ้านจะเห็นแยกที่เข้าไปวัดใน แล้วต้องเดินต่อเข้าไปอีกประมาณ 500 เมตร

2.1.3) วัดโพธิ์

ที่ตั้ง ม.2 บ้านนอก ต.บ้านใต้

ประวัติความเป็นมา เป็นวัดแห่งแรกของตำบลบ้านใต้ถือได้ว่าเป็นวัดประจำตำบล สร้างขึ้นในสมัยปลายอยุธยา หรือกรุงธนบุรี สร้างขึ้นเนื่องมาจากวัดในเสื่อมโทรมลงจึงมีการย้ายพระภิกษุที่เคยจำพรรษาที่วัดในมาอยู่ที่วัดโพธิ์แทน

สภาพแวดล้อม มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น และมีถนนผ่านกลางวัดแบ่งวัดออกเป็น 2 ฝั่ง ฝั่งหนึ่งเป็นที่จำพรรษาของพระภิกษุ และอีกฝั่งหนึ่งเป็นที่บ่อน้ำสมุนไพร อบสมุนไพร และนวดแผนโบราณ โดยมีการนวดทั้งหมด 6 สูตร ได้แก่ เกลือ(ช่วยควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้เป็นปกติ) ขมิ้นขาว (รักษาร่างกายจากการติดเชื้อภายใน) Kaffir lime (รักษาอาการปวดหัว เจ็บป่วย และร่างกายขาดเจ็บ) มะกรูด (บำรุงผิวพรรณ และให้กลิ่นที่หอม) ใบมะขาม (รักษาอาการคันที่เกิดจากภูมิแพ้) และขมิ้นอ้อย (ลดการติดเชื้อที่ผิวหนัง และทำให้ผิวนุ่ม)

การเข้าถึง ไปทางแยกที่จะไปท้องนาบ้านถนนจะผ่านกลางวัดโพธิ์ (เปิดทุกวัน 14.00 น.-17.00 น.)

2.1.4) วัดราษฎร์เจริญ

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท้องศาลา ต.เกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา วัดราษฎร์เจริญก่อสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 มีพระครูสุภัทรธรรมมาภิรม (วิฑูร ธรรมวโร) เป็นเจ้าอาวาสซึ่งท่านเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง “วนอุทยานการุณเมตต์น้ำตกแพง” ขึ้นในบริเวณน้ำตกแพง และปัจจุบันก็คือ อุทยานแห่งชาติเกาะพะงัน-ธารเสด็จ ในอดีตเมื่อเกาะพะงันยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอเกาะพะงัน เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2513

ในขณะนั้นให้อาการรับรองแขกของวัดราษฎร์เจริญเป็นที่ทำการอำเภอแห่งแรก

สภาพแวดล้อม อยู่ในเขตชุมชน เข้าถึงได้ง่ายมาก เพราะไม่ไกลจากชุมชน และห่างจากท่าเรือเพียง 1 กิโลเมตร เป็นที่พึงพอใจของชาวเกาะพะงันทุกคน โดยมีพระครูสุภัทรธรรมมาภิรมหรือพระครูหลบเป็นพระภิกษุผู้ที่เป็นที่สักการะของชาวเกาะพะงัน

การเข้าถึง เช่าเหมารถได้จากท้องศาลาไปทางที่ว่าการอำเภอเกาะพะงันประมาณ 50 บาท

ภาพประกอบ 32 วัดราษฎร์เจริญ

2.2) ศาล

2.2.1) ศาลเจ้าแม่กวนอิม

ที่ตั้ง หมู่ที่ 7 บ้านโหลกลำ ต.เกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา สร้างขึ้นเนื่องมาจากมีผู้หญิงคนหนึ่งฝันเห็นว่า เจ้าแม่กวนอิมมาบอกให้สร้างศาลให้ท่าน เนื่องจากเป็นพื้นที่สวยงามดี ทำให้เกิดความสง่างาม ดังนั้นจึงมีการก่อสร้างขึ้นและสร้างเสร็จเมื่อเดือนมีนาคม 2536

เป็นที่ประดิษฐานเจ้าแม่กวนอิม

และพระพุทธรูปปางห้ามญาติของสงฆาม ซึ่งสร้างจากจิตศรัทธาของชาวบ้าน

ชาวเกาะพะงันนิยมไปเสี่ยงเซียมซี ตลอดจนบนบานศาลกล่าวตามที่คนปรารถนา

ภาพประกอบ 33 ศาลเจ้าแม่กวนอิม

สภาพแวดล้อม ศาลเจ้าแม่กวนอิมมีระยะทางจาก
ท้องศาลาประมาณ 9 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนเนินสูง
บริเวณหน้าศาลจึงมองเห็นทิวทัศน์ของอ่าวโลกหล้า
ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะพะงันได้อย่างชัดเจน
โดยเมื่อขึ้นไปถึงหน้าศาลจะสามารถมองเห็นทิวทัศน์
ของเกาะพะงัน นับเป็นที่สวยงามมากจุดหนึ่ง

การเข้าถึง รถสองแถวจากหาดในวก 100 บาท
(เปิดทำการทุกวัน เวลา 8.00 น. – 17.00 น.)

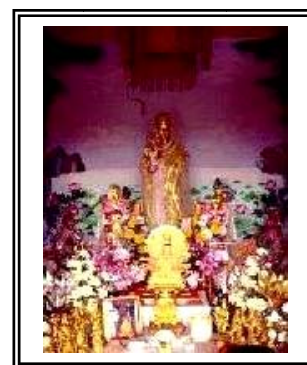
2.3) พระเจดีย์ภูเขาน้อย

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท้องศาลา ต.เกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา เป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดของเกาะพะงัน มีอายุมากกว่า 300 ปีซึ่งประดิษฐาน
เจดีย์ภูเขาน้อยซึ่งเป็นปูชนียสถานสำคัญของเกาะพะงัน มีงานฉลองในเดือน 9 ของทุกปี องค์เจดีย์
ประธานสร้างจากปูนทาสีขาวตั้งอยู่บนฐาน มีเจดีย์บริวารอยู่รอบ ๆ ใกล้กับเจดีย์ยังมีรูปปั้นหลวง
พ่อตีกิบุญธรรมสารซึ่งเป็นพระภิกษุที่ชาวพะงันเคารพสักการะ และเดินทางมาบนบานศาลกล่าว

สภาพแวดล้อม ตั้งอยู่บนยอดเขาซึ่งทางเดินขึ้นไป
เป็นทางชัน และแคบ บริเวณศาลาหลังโบสถ์
เป็นจุดชมวิวที่สวยงาม มองไปเห็นสวนมะพร้าว
ที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างไกลไปจดผืนทะเลฝั่งตะวันตก
ของเกาะพะงัน บริเวณเชิงอ่าววกตุ่ม
โดยเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของเกาะพะงัน

การเข้าถึง สามารถเดินทางโดยรถสองแถว
และมอเตอร์ไซด์รับจ้างจากท้องศาลา

ภาพประกอบ 34 พระพุทธรูป
ปางห้ามญาติสีทอง

ภาพประกอบ 35 พระเจดีย์ภูเขาน้อย

2.4) พระพุทธรูปจำลองบนภูเขาวัดมธุรวราราม (วัดมะเดื่อหวาน)

ที่ตั้ง หมู่ 3 บ้านมะเดื่อหวาน ต.เกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา ในวัดมีพระพุทธรูปศิลาปางหรือพระพุทธรูปหินอ่อนและพระพุทธรูปจำลองประดิษฐานอยู่ ภายในพระมณฑปบนเขา พระพุทธรูปศิลาปางมีพระนามว่า หลวงพ่อเพชร เป็นพระพุทธรูปที่ได้อัญเชิญมาจากพม่าคราวเดียวกับหลวงพ่อเพชรที่เกาะสมุย จึงมีพุทธลักษณะที่งดงามใกล้เคียงกัน หากแต่องค์ที่เกาะสมุยจะสมบูรณ์กว่ามาก ด้านหน้าหลวงพ่อเพชรมีพระพุทธรูปจำลองประดิษฐานอยู่

สภาพแวดล้อม เป็นวัดที่อยู่กลางป่า เจริญจะมีบันไดขึ้นไปนมัสการพระพุทธรูป สองข้างทางเป็นต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น มีมณฑปพระพุทธรูปจำลอง และจะมีงานประเพณีนมัสการเป็นประจำทุกปี แต่พื้นที่ของวัดตั้งอยู่ในป่า และเต็มไปด้วยต้นไม้ ไม่มีกำแพงแน่ชัดจึงทำให้จึงทำให้ภายในวัดค่อนข้างรก และมีภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงาม

การเข้าถึง สามารถเดินทางโดยรถสองแถว และมอเตอร์ไซด์รับจ้างจากท้องศาลา ซึ่งมีราคา 10-15 บาท และรถสองแถวจากหาดในวก 50 บาท

3) ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล

3.1) งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party)

ภาพประกอบ 36 งานฟูลมูนปาร์ตี้

ที่ตั้ง หาดรีน หมู่ 6 บ้านหาดรีน ต.บ้านใต้

ประวัติความเป็นมา ในอดีตหาดรีนนักท่องเที่ยวจะได้พบกับการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิม อยู่ในกระท่อมไม้ที่ไม่มีไฟฟ้า กินอาหารพื้นเมืองกับครอบครัวของตน จนกระทั่ง นายสุทธิ เกื้อสกุลเป็นผู้จัดงานงานเลี้ยงต้อนรับเพื่อนชาวออสเตรเลียในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ.2530 เป็นช่วงวันขึ้น 15 ค่ำ ซึ่งมีพระจันทร์เต็มดวงพอดี ในวันนั้นมีการจัดงานรอบกองไฟริมชายหาด โดยมีการเป็เพลงร็อค และมีคนประมาณแค่ 50 คนในคืนนั้นเต้นกันอยู่รอบกองไฟจนรุ่งสาง แล้วนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลีย

เรียกคนนั้นเห็นพระจันทร์จะขึ้นเต็มดวง ณ หาดรีนไม่มีเมฆมาบัง จนทำให้เกิดความรู้สึกดีมด้ากับทัศนียภาพที่ไม่เคยเห็นมาก่อนไปเขียนในหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเล่มหนึ่ง ที่ตีพิมพ์จำหน่ายไปทั่วโลก เมื่อนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ผู้มีสเนียมชอบธรรมชาติ อ่านพบข้อความดังกล่าวจึงอยากมาเที่ยวชมความสวยงามของพระจันทร์เต็มดวงแล้ว

พากันแห่มาเที่ยวจำนวนมาก จนเป็นเหตุให้กำเนิดงานพบปะชุมนุมขึ้น จนปัจจุบันกลายเป็นเศรษฐกิจหลักของชาวเกาะพะงันที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวเกาะพะงันทุกคนเพราะมันส่งผลต่อเนื่องถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแทบจะทุกส่วนบนเกาะพะงันมีเงินสะพัดในช่วงอาทิตย์เดียวก่อนฟูลมูนปาร์ตี้จนถึงวันฟูลมูนปาร์ตี้ในแต่ละเดือนจนสามารถชดเชยทั้งเดือนที่ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีปี 2550 นี้เป็นการฉลองครบรอบ 20 ปีงานฟูลมูนปาร์ตี้ และในเดือนมิถุนายนมีวันขึ้น 15 ค่ำถึง 2 วันจึงมีการจัดงาน 3 คืนในวันที่ 26 27 และ 28 มิถุนายน 2550 เรียกว่างาน “BLUE MOON PARTY” และเกาะพะงันยังมีการจัดงาน BLACK MOON และ HALF MOON PARTY ดังนี้

FULL MOON PARTY (ปาร์ตี้คืนพระจันทร์เต็มดวง)

01 พฤษภาคม 01 กับ 29 มิถุนายน 31 กรกฎาคม 28 สิงหาคม
26 กันยายน 26 ตุลาคม 24 พฤศจิกายน 24 ธันวาคม

BLACK MOON CULTURE (ปาร์ตี้คืนพระจันทร์เดือนมืด)

16 พฤษภาคม 14 มิถุนายน 14 กรกฎาคม 13 สิงหาคม
11 กันยายน 11 ตุลาคม 09 พฤศจิกายน 09 ธันวาคม

HALF MOON PARTY (ปาร์ตี้คืนพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว)

07 กับ 22 พฤษภาคม 08 กับ 22 มิถุนายน 07 กับ 21 กรกฎาคม 05 กับ 19 สิงหาคม

3.2) การแข่งขันหาหอยกลม บ้านหินกอง

ที่ตั้ง หมู่ 6 บ้านหินกอง ตำบลเกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่จัดขึ้น

ในช่วงเดือนที่น้ำลงเพราะจะสามารถหาหอยกลมได้ง่าย

หอยกลมซึ่งมีเพียงที่บ้านหินกองที่เกาะพะงัน

ประมาณเดือนมีนาคมถึงเมษายนของทุกปีที่บ้านหินกอง

เป็นกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่น แต่ไม่ได้รับความสนใจ

จากทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยวมากนัก

ภาพประกอบ 37 การแข่งขันหาหอยกลม

3.3) ประเพณีลากพระทางทะเล

ภาพประกอบ 38 ประเพณีลากพระทางทะเล

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท้องศาลา ตำบลเกาะพะงัน

ประวัติความเป็นมา ประเพณีชักพระ สันนิษฐานว่า น่าจะสืบเนื่องมาจากตำนานเทโวโรหนสูตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงเสด็จไปประทับจำพรรษา ณ เทวโลก ชั้นดาวดึงส์ เพื่อแสดงธรรมโปรดพุทธมารดาจนตลอดไตรมาส แล้วก็เสด็จกลับสู่ชมพูทวีป ในวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 แต่สำหรับประเพณีชักพระของเกาะพะงัน มีความแตกต่างจากที่อื่น คือ ถือเอาวันแรม 8 ค่ำเดือน 11 เป็นวันชักพระ เพราะมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ลมและน้ำ เนื่องจากการชักพระทางน้ำ โดยไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มขึ้นเมื่อไหร่ แต่มีมากกว่า 100 ปีแล้ว โดยในปัจจุบันก็ยังมีประเพณีชักพระทางทะเล อยู่เพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอเกาะพะงัน ณ บริเวณท่าเรือตลาดท้องศาลา โดยมีกิจกรรมการจัดขบวนเรือพนมพระทางทะเลซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ที่มีแห่งเดียวของประเทศ มีแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่นการแข่งขันเรือพาย ดำน้ำจับเบ็ด ชกมวยทะเล ดำน้ำมาราธอน และการแข่งขันปอกมะพร้าว ส่วนตอนกลางคืนจะมีการแสดงมหรสพ หนึ่งตะลุง มโนราห์ การประกวดเทพีชักพระทางทะเลและการประกวดสาวประเภทสองชิงเงินรางวัลด้วยการจัดกิจกรรมแบบพื้นบ้าน 3 วัน 3 คืน

4) ทรัพยากรด้านกิจกรรม

4.1) การดำน้ำดูปะการัง

ที่ตั้ง บริเวณทิศตะวันตกเริ่มตั้งแต่อ่าวในวงตรงบริเวณที่ตั้งของอำเภอเกาะพะงันเรื่อยขึ้นไปทางทิศเหนือผ่านอ่าววกตุม หาดสลัด จนถึงเกาะม้า

สภาพแวดล้อม แนวปะการังก่อตัวได้ดีที่สุด ซึ่งแนวปะการังมีความกว้างมากโดยเฉลี่ยกว้างประมาณ 300-800 เมตร และกว้างที่สุดบริเวณอ่าววกตุม ซึ่งแนวปะการังมีความ

กว้าง 1 กิโลเมตร ถึงระดับความลึก

ประมาณ 2-5 เมตร ปะการังส่วนใหญ่มีสภาพ

สมบูรณ์ดี ยกเว้นในอ่าวในวงตรงบริเวณ

บ้านท่องเที่ยวสาละ แนวปะการังมีสภาพสมบูรณ์

ระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบสัตว์อื่นๆ

ปะปนอยู่ในแนวปะการัง เช่น ดอกไม้ทะเล

ฟองน้ำครก ปลานกแก้ว ปลาการ์ตูน ปลาสลิดหิน

ภาพประกอบ 39 การดำน้ำดูปะการัง

4.2) การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ

ภาพประกอบ 40 อุทยานแห่งชาติเกาะพะงัน-ธารเสด็จ

ที่ตั้ง อุทยานแห่งชาติเกาะพะงัน-ธารเสด็จ

สภาพแวดล้อม เป็นเส้นทางที่มีความยาวประมาณ 2.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ 2 ชั่วโมง เส้นทางค่อนข้างชัน ลัดเลาะไปตามน้ำตกแก่งน้อย จะพบกับพืชพรรณต่างๆ ทั้งไม้ยืนต้น พืชพื้นล่าง ลำธารและน้ำตกที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ รวมทั้งกล้วยไม้หลากหลายชนิด สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าดิบชื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีไม้ยางนาที่มีขนาดใหญ่ขึ้นอยู่หนาแน่นโดยป่าเป็นป่าดงดิบชื้น เป็นป่าไม้ไม่ผลัดใบ มีสีเขียวสดตลอดปี สภาพป่ารกทึบทั้งในเรือนยอดของไม้ใหญ่และ ชั้นไม้พื้นล่างที่สำคัญ ได้แก่ ตะเคียนทอง กระทอน และป่าดงดิบแล้ง เป็นป่าที่ปกคลุมบริเวณไหล่เขา ตามร่องน้ำที่เป็นเขาหินเป็นส่วนใหญ่ มีพันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ไม้พลองใบใหญ่ยม

หินหาดรุม และยมเขา มีพืชพันธุ์ที่หายาก เช่น หลักเขี้ยว และกล้วยไม้จำพวกว่านเพชรหึง ส่วนสัตว์ป่าที่พบ คือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ประกอบด้วย กวางป่า ลิง ค่าง นางอาย พังพอน มีอยู่มากมายประมาณไม่น้อยกว่า 200 ตัว นก ประกอบด้วยนกหลายชนิด เช่น เหยี่ยวแดง นกออก นกขุนทอง เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน ประกอบด้วย เต่า ตะพาบน้ำ ซึ่งอาศัยอยู่ตามลำธารน้ำจืดในป่า และสัตว์ประเภทงูชนิดต่างๆ ทั้งที่มีพิษ และไม่มีพิษ เช่น งูเห่า งูจงอาง งูเหี้ยว งูเหลือม สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ประกอบด้วย กบ เขียดต่าง ๆ ส่วนมากพบตามบริเวณลำห้วย และสัตว์น้ำจืดอื่นๆ ประกอบด้วย ปลาตุ๊ก ปลาช่อน กุ้ง ปูน้ำจืด และเต่านา

ภาพประกอบ 41 ว่านเพชรหึง

4.3) การพายคายัค แคนู และเรือนำเที่ยว

ที่ตั้ง บริเวณหาดรีน หาดขวด ท้องนาบ้าน ปาน โฉลกหล้า และท้องศาลา

สภาพแวดล้อม การพายคายัค แคนู ในพื้นที่ดังกล่าวส่วนมากจะเป็น

บริการจากทางที่พัก หรือรีสอร์ทที่ให้บริการเฉพาะลูกค้าของตน

โดยอาจจะมีการทำเป็น Package ขายเป็นกับที่พัkdดังกล่าว

หรืออาจจะมีการแนะนำหลังจากที่เข้าพักแล้ว หรือ

ในบางที่พัkdก็เป็นบริการฟรีสำหรับลูกค้า ส่วนบริการ

เรือนำเที่ยวสามารถติดต่อได้จากทางที่พัก

แล้วทางที่พักจะติดต่อไป หรือสามารถติดต่อได้ที่หาดต่าง ๆ

โดยตรง ซึ่งจะเป็นการนำเที่ยวไปยังหาดที่ต้องการ หรือ

รอบเกาะก็ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยว

โดยคิดราคารอบเกาะ 500 บาทต่อคน ออกเรือ 2 รอบต่อวัน

ได้แก่ 10.00 น. และ 14.00 น. และมีบริการ

เรือนำเที่ยวไปยังเกาะสมุยแบบเหมาลำเที่ยวละ 4,000 บาท

โดยใช้เรือหางยาวเป็นเรือในการให้บริการนำเที่ยว

ภาพประกอบ 42 เรือแคนู

ภาพประกอบ 43 เรือนำเที่ยว

4.4) การประมงพื้นบ้าน

ภาพประกอบ 44 การทำประมงพื้นบ้าน

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านใต้ ต.บ้านใต้ และ หมู่ 7 บ้านโหลกหล้า ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นการทำประมงโดยใช้วนแบบดั้งเดิมคือ มีการวางทุ่นไว้ให้ปลามาติดอวน แล้วระหว่างที่รอก็จะมีรถเปิดไปด้วย และชาวประมงทุกคนจะทำการประมงกันอย่างพอเพียงตามฤดูกาล และที่กฎหมายกำหนดไว้ และในปัจจุบันก็เป็นธุรกิจในการนำเที่ยวที่ดีของเกาะพะงัน ในการนำเที่ยวไปตกปลาโดยสามารถที่จะติดต่อได้โดยตรงในบริเวณหาดบ้านใต้ และอ่าวโหลกหล้า แต่ปัจจุบันการทำประมงมีการใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย และทำให้พื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตและมีการทำน้อยลงมาก เพราะการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ามาทำให้ชาวประมงเลิกทำประมงแล้วไปประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้ผลกำไรมากกว่า

5) ทรัพยากรด้านบริการ

5.1) มีโรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน

ภาพประกอบ 45 ที่พักบนเกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม ที่เกาะพะงันสถานที่พักส่วนใหญ่จะเป็นบังกะโลแบบหลังเดี่ยว หรือ รีสอร์ท มีทั้งแบบแยกห้องน้ำ กับที่มีห้องน้ำในที่พักเลย ส่วนโรงแรมมีเพียง 2 แห่งเดียวบนเกาะชื่อ โรงแรมพะงันชัย โรงแรมเอเชีย และ ตั้งอยู่ที่หาดท้องศาลา ราคาที่พักถ้าเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอื่น ๆ แล้ว นับว่าเป็นราคาที่ถูกลงโดยเฉพาะช่วงที่ไม่มีเทศกาลใด ๆ และส่วนใหญ่เป็นรีสอร์ทขนาดเล็ก มีความเป็นธรรมชาติ และเงียบสงบ

5.2) มีบริการด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก

การเดินทางไปยังเกาะพะงัน สามารถไปได้หลายวิธีได้แก่

รถยนต์ส่วนตัว จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายพุทธมณฑล-นครปฐม-เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร-สุราษฎร์ธานี ระยะทาง 685 กิโลเมตรถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วให้ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 401 (ไปนครศรีธรรมราช) ผ่านอำเภอกาญจนดิษฐ์ แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 4142 ราว 30 กิโลเมตรจะถึงท่าเรือบริษัท ราชฯ เฟอรี่

รถโดยสาร และรถไฟ การเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยรถทัวร์ปรับอากาศ มีหลายบริษัทให้เลือกใช้บริการอัตราค่าโดยสารธรรมดาคนละ 380 บาท รถวีไอพี คนละ 443 บาทจุดรับส่ง ผู้โดยสารที่สถานีขนส่งท่าอากาศยาน 19.00 น. และจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถที่จะไปขึ้นเรือต่อไปยังเกาะพะงันที่ท่าเรือดอนสัก แต่ถ้าต้องการเดินทางมาโดยตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังเกาะพะงันจะมี 999 บริษัทขนส่ง จำกัดซึ่งมีการเดินทาง 2 เที่ยวบินต่อวัน คือเวลา 19.30 น. และ 19.50 น. ราคา 880 บาท แต่ถ้ามาโดยรถไฟถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถที่จะติดต่อย้ายรถโดยสารได้จากเคาน์เตอร์ที่สถานีรถไฟ โดยรถโดยสารอัตราค่าโดยสาร ธรรมดา 40 บาท ปรับอากาศ 80 บาท และรถตู้ประจำทาง 80 บาท แต่ถ้าอยากเดินทางโดยเรือโดยสารก็จะมีบริษัทส่งเสริม และซีทาร์น หรือถ้าเป็นเรือเฟอรี่ก็จะเป็นบริษัท ราชฯ เฟอรี่

เครื่องบิน มี 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางกรุงเทพฯ –เกาะสมุย โดยบริษัทการบินกรุงเทพฯ (บางกอกแอร์เวย์) โดยใช้เส้นทางกรุงเทพฯ –เกาะสมุย ซึ่งมีตารางการบินวันละ 20 เที่ยวบิน แล้วต่อเรือโดยสารของบริษัทส่งเสริมบริการ หรือเรือเร็วจากบ้านบ่อผุดมาลงที่หาดริ้น ทั้งหมดใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงกว่า ๆ เท่านั้น และเส้นทางกรุงเทพฯ –สุราษฎร์ธานี โดยบริษัทการบินไทย ลงที่ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ที่ ตำบลหัวเตย อำเภอพุนพิน ห่างจาก ตัวเมือง สุราษฎร์ธานี ประมาณ 20 กิโลเมตร จำนวนเที่ยวบินมีวันละ 2 เที่ยวบิน

เรือโดยสาร ระยะเวลากการเดินทางจากอำเภอเกาะพะงัน โดยทางเรือใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง ถึงท่าเทียบเรือดอนสัก และทางรถยนต์ จากท่าเทียบเรือดอนสัก ถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยอำเภอเกาะพะงัน มีท่าเทียบเรือที่สำคัญ จำนวน 4 แห่ง คือ

1. ท่าเทียบเรือบ้านท้องศาลา
2. ท่าเทียบเรือบ้านโกลกหล้า
3. ท่าเทียบเรือบ้านหาดรีน
4. ท่าเทียบเรือบ้านหน้าทับ

เรือเฟอร์รี่ บริษัทราชาเฟอร์รี่ จำกัด ซึ่งสามารถนำรถยนต์ข้ามมาสู่ เกาะพะงันได้ โดยเรือเฟอร์รี่จะออกจากท่าเรือดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี โดยมีการออกเดินทางทุกวัน

- เรือเฟอร์รี่ดอนสัก – เกาะพะงัน เวลา 08.00 น. 10.00 น. 14.00 น. และ 17.30 น.
- เรือเฟอร์รี่เกาะพะงัน – ดอนสัก เวลา 07.00 น. 11.00 น. 13.00 น. และ 17.00 น.

เรือด่วน บริษัทส่งเสริมบริการ ออกจากท่าเรือท่าทองห่างจากตัวเมือง สุราษฎร์ธานี 5 กม. และท่าเรืออำเภอขนอม โดยบริษัท มีรถบริการ รับส่งจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีทุกวัน โดยมีการเรือด่วนสุราษฎร์ธานี – เกาะพะงัน เวลา 07.00 น. และเกาะพะงัน – สุราษฎร์ธานี เวลา 07.00 น.

เรือนอน ออกจากท่าเรือจังหวัดสุราษฎร์ธานี เวลา 23.00 น. ถึงเกาะพะงันเวลา 05.00 น. และ เกาะพะงัน – บ้านดอน เวลา 22.00 น. บนเรือจัดที่นอนให้ผู้โดยสารได้พักผ่อนตลอดการเดินทาง

ภาพประกอบ 46 เรือโดยสาร และเรือเฟอร์รี่ที่เกาะพะงัน

ตั๋วรวม (Joint ticket)

จะมีบริษัท ส่งเสริม เอ็กเพรสไบท์, ลมพระยา และซีทราน ดิสคัฟเวอรี ให้บริการนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ รวมถึงบุคคลในท้องถิ่น โดยทางบริษัทได้ร่วมกับ การรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นตัวแทนจำหน่าย ตั๋วรถไฟ และ จำหน่าย ตั๋วร่วมรถไฟ และ ตั๋วเรือ (Joint Ticket) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ นักท่องเที่ยว ที่ประสงค์จะเดินทางโดยรถไฟด้วย จัดเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด เพราะไม่ต้องกังวลใจเรื่องต่อรถต่อเรือ สำหรับค่าโดยสารนั้นไม่แน่นอน ขึ้นกับจำนวนนักท่องเที่ยว ตั๋วรวมไปเกาะพะงัน ในช่วงเทศกาลอาจมีราคาถึง 850 บาท แต่ช่วงที่ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวราคา ตั๋วอาจเหลือเพียง 550 บาทเท่านั้น

การเดินทางในเกาะพะงัน

ในพื้นที่อำเภอเกาะพะงัน มีถนน หลัก ๆ ที่สำคัญ คือ

1. ถนน คสล.สายท้องศาลา-โฉลกหล้า
2. ถนน คสล.สายท้องศาลา-บ้านใต้
3. ถนน คสล.สายท้องศาลา-วกตุ่ม
4. ถนน คสล.สายท้องศาลา- ศรีธนู
5. ถนนลูกรังสายท้องศาลา- ท้องนายปาน
6. ถนน คสล.สายบ้านใต้ - หาดรีน

1. รถยนต์ส่วนตัว สามารถนำรถส่วนตัวลงเรือเฟอร์รี่ที่ทำเรือดอนสักไปยังท่าเรือท้องศาลา เกาะพะงันได้ แต่ถนนส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรังที่ลาดชัน เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา แต่เกาะพะงันยังไม่มีถนนเลียบหาดรอบเกาะเหมือนเกาะสมุย จึงมีที่เที่ยวหลายแห่งที่ต้องเดินทางโดยเรือและเดินเท้าต่อ

ภาพประกอบ 47 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว

2. เช่ารถขับเที่ยว หาเช่ารถได้จากบริเวณท้องศาลา และขับไปตามหาดต่าง ๆ ได้แก่ รถจี๊ป 800 บาท/วัน และมอเตอร์ไซด์ 150 บาท/วัน

3. รถสองแถว หรือที่คนพะงันเรียกว่า “รถแท็กซี่” เป็นรถปิกอัพไม่มีหลังคาให้บริการไปหาดต่าง ๆ รอบเกาะ ค่ารถ 50-200 บาท

ขึ้นอยู่กับระยะทาง เมื่อเข้าที่พักแล้ว สามารถติดต่อเหมารถจากเจ้าของที่พักเพื่อไปเที่ยวหาดอื่น ๆ

ภาพประกอบ 48 เดินทางโดยสองแถว

ในเกาะได้ ราคา 1, 500-2,500 บาท แล้วแต่ระยะใกล้ไกลและจำนวนคน

4. เรือหางยาว มีทั้งเรือเมล์และเรือเหมา ติดต่อเหมาเรือได้จากเจ้าของที่พักหรือท่าเรือท้องศาลา ในช่วงพฤษภาคม-ปาร์ตี้ ทุกหาดจะมีเรือมารับนักท่องเที่ยวไปหาดรีน ส่วนเรือเมล์มีบริการที่หาดรีนนอกและหาดรีนในเพื่อไปหาดทางด้านตะวันออกที่ไม่มีถนนเข้าถึง

5.3) มีบริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

ที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอเกาะพะงัน สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเกาะพะงัน และบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ

สภาพแวดล้อม ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ บริเวณท่าศาลา และโกลกหล้า แต่ละที่สามารถ

รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 10 – 50 คน

โดยมีการให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวและแผนที่ และในบางที่มีบริการให้เช่ายานพาหนะในการเดินทางไปรอบ ๆ เกาะด้วยโดยมีการให้บริการที่เป็นกันเองกับนักท่องเที่ยวและสามารถให้

การบริการนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 49 ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

5.4) มีโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสุขภาพ

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับด้านการพยาบาลและสุขภาพภายในเกาะพะงันได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเกาะพะงันซึ่งเป็นศูนย์กลางในระดับอำเภอนี้ ควบคุมการทำงานทั้งของโรงพยาบาล สถานีอนามัย และคลินิกทั้งหมดของเกาะพะงัน

5.4.1) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเกาะพะงัน

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท่าศาลา ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม อยู่ในบริเวณที่เป็นศูนย์รวมของสถานที่ราชการหลายแห่ง และอยู่ไม่ห่างจากบริเวณชุมชนมากนัก โดยมีบุคลากรในการดำเนินงาน จำนวน 6 ราย มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการควบคุมการดำเนินงานเกี่ยวกับการพยาบาล และสุขภาพของทั้งอำเภอ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการในการประสานงานด้านการพยาบาล และสุขภาพสามารถจะมาติดต่อได้จากที่นี่

5.4.2) โรงพยาบาลเกาะพะงัน

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านท่าศาลา ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม เป็นโรงพยาบาลเพียงแห่งเดียวในเกาะพะงัน ตั้งอยู่ใกล้บริเวณชุมชนท่าศาลา แต่อยู่ห่างจากพื้นที่ชุมชนที่สำคัญอื่น ๆ อีกหลายแห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาด 30 เตียงให้บริการในระดับการพยาบาลขั้นพื้นฐาน และนวดแผนไทย โดยมีบุคลากรได้การดำเนินงานจำนวน 35 คน

ภาพประกอบ 50 โรงพยาบาลเกาะพะงัน

5.4.3) สถานีอนามัย

ที่ตั้ง มีอยู่ทั้งหมด 6 แห่ง ได้แก่ สถานีอนามัยตำบลเกาะพะงัน

- สถานีอนามัยตำบลบ้านใต้
- สถานีอนามัยตำบลเกาะเต่า
- สถานีอนามัยบ้านโหลกหล้า
- สถานีอนามัยบ้านท้องนายปาน
- สถานีอนามัยบ้านหาดริน

สภาพแวดล้อม มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงในเกาะพะงัน ให้บริการในระดับพื้นฐานได้ ได้แก่ การฉีดยา การทำแผล และการผ่าตัดเล็ก ๆ มีจำนวนบุคลากรแห่งละ 2 – 3 คน โดยสามารถให้บริการได้ในระดับพื้นฐาน และอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

5.4.4) คลินิกแพทย์ ร้านขายยา สถานการพยาบาล และการผดุงครรภ์

ที่ตั้ง มีอยู่ทั้งหมด 38 แห่งกระจายอยู่ทั่วเกาะพะงัน ได้แก่

- คลินิกแพทย์ จำนวน 4 แห่ง
- ร้านขายยา จำนวน 2 แห่ง
- คลินิกสถานการพยาบาล และการผดุงครรภ์ จำนวน 32 แห่ง

สภาพแวดล้อม มีอยู่มากมายกระจายอยู่ไปใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว โดยจะมีมากที่สุดอยู่ที่บริเวณรอบ ๆ หาดริน และในคลินิกบางแห่งจะมีแพทย์จากสมุขมาประจำอยู่ด้วย และมีการกระจายอย่างเพียงพอไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง และเป็นอย่างดี

5.5) มีสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

- ที่ตั้ง**
1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านโหลกหล้า หมู่ 7 บ้านโหลกหล้า ต.เกาะพะงัน
 2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรโหลกบ้านเก่า หมู่ 5 บ้านโหลกบ้านเก่า ต.เกาะพะงัน
 3. กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าว หมู่ 6 บ้านหินกอง ต.เกาะพะงัน
 4. กลุ่มจักสานก้านมะพร้าว หมู่ 2 บ้านในสวน ต.เกาะพะงัน

สภาพแวดล้อม สินค้าพื้นเมืองมีการทำกันอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน คือ มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านซึ่งเกิดการรวมตัวกันในช่วงที่ไม่มีนักท่องเที่ยวแล้วว่างจากการทำธุรกิจประจำของตน ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านโหลกหล้า ทำผลิตภัณฑ์ปลาหมึกตากแห้งโดยอาศัยภูมิปัญญาในการรักษาคุณภาพอาหารทะเลโดยกรแปรรูปตากแห้งด้วยแสงอาทิตย์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรโหลกบ้านเก่าทำผลิตภัณฑ์เปลยวนผ้ามัดย้อมที่ใช้ผูกเปลนอนพักผ่อนเป็นการมัดย้อมให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าเป็น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกาะพะงันอย่างแท้จริงอย่างหนึ่ง กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวทำผลิตภัณฑ์กระเปาะพะงันกะลามะพร้าวที่ใช้บรรจุธนบัตรและสิ่งของโดยรูปแบบเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น และใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะ กลุ่มจักสานก้านมะพร้าวทำผลิตภัณฑ์ตะกร้าสานก้านมะพร้าวใช้ใส่อาหารและผลไม้โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นและมีฝีมือในการจักสานของชาวบ้านให้เกิดผลิตภัณฑ์ในชุมชน

อีกส่วนคือ ร้านค้าที่ชาวบ้านมีการทำกันสืบมาการบรรพบุรุษโดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ ขนมทองม้วน ไอศกรีมกะทิสดมะพร้าวน้ำหอมซึ่งใช้กะทิเป็นส่วนผสมหลักในการผลิตและในการประกอบอาหารหวาน ไวน์มะม่วงหิมพานต์ เครื่องแต่งกายมโนราห์ซึ่งเป็นชุดแต่งกายการแสดงพื้นบ้านซึ่งผลิตโดยชาวบ้าน ผ้าบาติกปูชายหาด ไม้กวาด ก้านมะพร้าว เปลยวนผ้ามัดย้อม และน้ำมันไพรเหลืองที่ใช้ในการแก้เคล็ด ชัดยอก แก้วเวียน ศีรษะ แก้วพิษแมลงกัดต่อย ซึ่งเป็นตำหรับสมุนไพรไทยแผนโบราณ ใช้สมุนไพรในท้องถิ่น

5.6) มีบริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

การไฟฟ้าสาธารณะ ระบบการไฟฟ้าของอำเภอเกาะพะงัน อยู่ในเขตบริการไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเกาะสมุย ถนนในเขตเทศบาลที่มีไฟฟ้าสาธารณะได้แก่ สายท้องศาลา-บ้านใต้, สายท้องศาลา-โหลกหล้า ประชาชนในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

การประปา ระบบการประปาของอำเภอเกาะพะงัน อยู่ในเขตบริการประปาของการประปาส่วนภูมิภาคเกาะสมุย แหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปาได้แก่ คลองเขานบ สระชุมเหือง ประชาชนในเขตเทศบาลมีน้ำประปาที่สะอาดใช้อุปโภคบริโภคทุกวันอย่างเพียงพอ

การโทรคมนาคม/การสื่อสาร ในเขตเทศบาลมีโทรศัพท์สาธารณะให้บริการ ดังนี้ บริษัท TT&T จำนวน 18 จุด 18 หมายเลขของเคเบิลโทรศัพท์ (TOT) จำนวน 39 จุด 42 หมายเลข ในเขตเทศบาลมีระบบเสียงตามสาย/หอกระจายข่าว อยู่ในระหว่างการปรับปรุงระบบเทศบาลมีข่ายวิทยุสื่อสารในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง โดยอยู่ในความรับผิดชอบของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัดเทศบาล สถานที่บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 20 แห่ง, ที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง สถานีวิทยุกระจายเสียง จำนวน 1 แห่ง(พะงันเรดิโอ ระบบ FM คลื่นความถี่ 88.80 MHz)

แหล่งน้ำ ในเขตอำเภอเกาะพะงัน มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นแหล่งน้ำผิวดิน ที่สำคัญจำนวนทั้งสิ้น 5 คลอง ได้แก่ คลองท่าจีนและคลองบางน้ำเค็ม คลองบางเกมะรุ คลองท่าทองเลาะ คลองแม่หาด และ คลองตกและคลองออก

การชลประทาน มีการสร้างฝายน้ำขนาดเล็กเพื่อเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง ได้แก่ ฝายสะพานมโนราห์ ฝายวังไม้แดง ฝายน้ำตกวังทอง ฝายน้ำตกแพง และฝายทำน้ำใจ

5.7) มีป้ายบอกทิศทาง ระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว

สภาพแวดล้อม ป้ายค่อนข้างเก่า และมีการชำรุดเสียหาย ป้ายไปสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งมีการสื่อความหมายไม่ชัดเจน บางป้ายก็ไม่ได้มีการดูแลถูกต้นไม้ขึ้นจกดบังข้อความที่อยู่ในป้ายไปจนหมด และในสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละที่ก็ยังไม่มียระบบสื่อความหมายใด ๆ อยู่เลย ลักษณะป้ายยังไม่โดดเด่นเท่าที่ควร ทำให้ป้ายไม่สามารถดึงดูดไปยังสถานที่ท่องเที่ยวได้ดีนัก

ภาพประกอบ 51 ป้ายบอกทิศทางในเกาะพะงัน

1.2 การประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยขอเสนอการประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยวของเกาะพะงันโดยพิจารณาจากคุณภาพ ความโดดเด่น และอำนาจในการดึงดูดของทรัพยากร ดังนี้

1.2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

ในภาพรวมทรัพยากรธรรมชาติของเกาะพะงันที่สำคัญ ได้แก่ ชายหาด อ่าว ป่า ไม้ และเกาะบริวารต่าง ๆ มีคุณภาพและยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ ซึ่งมีความโดดเด่นอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเกาะสมุยที่ได้รับการพัฒนาไปมาก และสูญเสียความเป็นธรรมชาติไปแล้ว เกาะพะงันจึงมีอำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างประเทศให้เดินทางมาท่องเที่ยว ปัญหาของทรัพยากรธรรมชาติโดยรวม ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการควบคุมการก่อสร้างอาคารสถานที่ให้มีความกลมกลืน และไม่ทำลายธรรมชาติ

1.2.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น

เกาะพะงันมีวัด และพระเจดีย์ที่สำคัญกระจายอยู่รอบ ๆ เกาะ มีความเก่าแก่และมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ตลอดจนถึงมีศาลเจ้าแม่กวนอิม ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่งดงามสามารถมองเห็นโค้งอ่าว และทิวมะพร้าว ซึ่งในพื้นที่ต่ำกว่าได้ บางแห่งเป็นที่นั่งวิปัสสนาอยู่ในสถานที่ที่มีความเงียบสงบและเป็นธรรมชาติ ทรัพยากรเหล่านี้มีปัญหา ได้แก่ วัดขาดการดูแลรักษา และจัดการ ตลอดจนขาดการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังขาดปัจจัยในการบำรุงรักษาให้บริการที่มีคุณภาพ และเพียงพอสนองตอบความต้องการแก่นักท่องเที่ยว

1.2.3 ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล

งานฟูลมูนปาร์ตี้ นับเป็นทรัพยากรที่มีความโดดเด่น และมีอำนาจในการดึงดูดสูงของเกาะพะงัน แต่ในด้านคุณภาพผู้วิจัยเห็นว่า งานฟูลมูนปาร์ตี้มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนมากจนเกินขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่หาดรีน มีปัญหาด้านการกำจัดขยะ และบำบัดน้ำเสียหลังจากงานดังกล่าว อีกทั้งยังมีความเสี่ยงด้านอาชญากรรม ยาเสพติด และศีลธรรม ในขณะที่ประเพณีลากพระทางทะเล และเทศกาลหาหอยกลมซึ่งเป็นประเพณีพื้นบ้านของชุมชนเกาะพะงันที่มีคุณภาพในการส่งเสริมจิตใจ และศีลธรรมของคนในท้องถิ่น

1.2.4 ทรัพยากรด้านกิจกรรม

การดำน้ำดูปะการัง ปะการังที่เกาะพะงันนับว่ามีความสมบูรณ์อยู่ในระดับหนึ่ง แต่นับว่าเป็นทรัพยากรกิจกรรมที่โดดเด่น และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถดำน้ำดูปะการังได้เกือบทุกหาดรอบ ๆ เกาะ ส่วนกิจกรรมการเดินป่าความโดดเด่น และมีอำนาจในการดึงดูดที่สำคัญก็คือ มีพรรณไม้หายากที่หาชมได้

ยากอยู่มากมายภายในป่า ได้แก่ หลักเขี้ยว และกล้วยไม้จำพวกวานเพรหิงตลอดเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ส่วนการทำประมงพื้นบ้าน และการการพายคายัค แคนู และเรือนํ้าเทียวก็เป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น แต่มีปัญหาในการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวให้เหมาะสม โดยควรจะมีหน่วยงานกลางในการประสานงานกับส่วนต่าง ๆ เพื่อจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นเชิงอนุรักษ์ เช่น การตั้งทุนบริเวณที่จอดเรือดำน้ำ และเรือประมงพื้นบ้านที่ให้บริการกับนักท่องเที่ยวในการจอดเรือ และไม่ทอดสมอลงไปกระทบกระเทือนต่อปะการัง และเรือดังกล่าวจะมีปัญหาในการบรรทุกผู้โดยสารเกินที่กำหนดไว้ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยกับชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวได้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินป่าศึกษาธรรมชาตินั้น เส้นทางศึกษาธรรมชาติมีทั้งความโดดเด่น และอำนาจในการดึงดูดสูง แต่ยังขาดบุคลากรในการนำเทียว และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังขาดป้ายสื่อความหมายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ในเส้นทางศึกษาธรรมชาติดังกล่าวอีกด้วย

1.2.5 ทรัพยากรด้านบริการ

ในด้านที่พักแรม เกาะพะงันมีโรงแรม และรีสอร์ทที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว มีคุณภาพและความโดดเด่น และมีอำนาจในการดึงดูด เพราะตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นธรรมชาติ ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวมีคุณภาพดี สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษบริการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีความเป็นกันเอง แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือ หรือจัดการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดหางบประมาณในการปรับปรุง และจัดการเกี่ยวกับป้าย และสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงันด้วย ในด้านบริการการคมนาคมยังคงมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ถนนที่เข้าถึงหาดทองนายปาน และอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน ถนนยังคงเป็นถนนลูกรัง มีความโค้ง ลาดชัน และลื่น จะเป็นอันตรายมากโดยเฉพาะในฤดูฝน ในส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเกาะพะงันยังคงขาดโรงพยาบาลที่สามารถผ่าตัดใหญ่ได้ เข้าถึงยาก และการบริการยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของทั้งนักท่องเที่ยว และประชาชน เกาะพะงันยังขาดศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การสนับสนุนด้านองค์ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และงบประมาณจากภาครัฐ ตลอดจนการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนอีกด้วย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม จะแสดงผลการวิเคราะห์ตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างภาครัฐ กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ดังนี้ คือ

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	56	56.0
หญิง	44	44.0
รวม	100	100.00
2. อายุ		
15 – 24 ปี	10	10.0
25 – 34 ปี	46	46.0
35 – 44 ปี	27	27.0
45 – 54 ปี	15	15.0
มากกว่า 54 ปีขึ้นไป	2	2.0
รวม	100	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	45	45.0
สมรส	55	55.0
รวม	100	100.00
4 ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษา	11	11.0
ประกาศนียบัตร	5	5.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	9.0
ปริญญาตรี	64	64.0
ปริญญาโท	11	11.0
รวม	100	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
ข้าราชการ	83	83.0
ข้าราชการบำนาญ	3	3.0
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	14.0
รวม	100	100.00
6. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	2	2.0
5,001 – 10,000 บาท	44	44.0
10,001 – 20,000 บาท	35	35.0
20,001 – 30,000 บาท	14	14.0
30,001 – 40,000 บาท	3	3.0
40,000 บาทขึ้นไป	2	2.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 2 อาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาครัฐส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 56 มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 34 ปี ร้อยละ 46 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 55 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 64 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่อับราชการ ร้อยละ 83 ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 44

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	37	37.0
หญิง	63	63.0
รวม	100	100.00
2. อายุ		
15 – 24 ปี	11	11.0
25 – 34 ปี	31	31.0
35 – 44 ปี	33	33.0
45 – 54 ปี	21	21.0
มากกว่า 54 ปีขึ้นไป	4	4.0
รวม	100	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	37	37.0
สมรส	63	63.0
รวม	100	100.00
4 ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	7	7.0
มัธยมศึกษา	17	17.0
ประกาศนียบัตร	8	8.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	16	16.0
ปริญญาตรี	44	44.0
ปริญญาโท	8	8.0
รวม	100	100.00

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
พ่อค้า/นักธุรกิจ	31	31.0
กิจการบริการที่พัก	26	26.0
กิจการบริการนำเที่ยว	10	10.0
กิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม	12	12.0
กิจการเช่าอุปกรณ์ดำน้ำ	6	6.0
กิจการรถ/เรือเช่า	5	5.0
กิจการบริการกีฬาทางน้ำ เช่น เจ็ตสกี เรือแคนู	4	4.0
กิจการสถานบันเทิง เช่น ผับ คาราโอเกะ ฯลฯ	6	6.0
รวม	100	100.00
6. รายได้ต่อเดือน		
5,001 – 10,000 บาท	26	26.0
10,001 – 20,000 บาท	33	33.0
20,001 – 30,000 บาท	12	12.0
30,001 – 40,000 บาท	13	13.0
40,000 บาทขึ้นไป	16	16.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 3 อาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นหญิงร้อยละ 63 มีช่วงอายุระหว่าง 35 – 44 ปี ร้อยละ 33 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 63 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 44 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ พ่อค้า/นักธุรกิจ ร้อยละ 31 ซึ่งมีรายได้ อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 33

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	49	49.0
หญิง	51	51.0
รวม	100	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	3	3.0
15 – 24 ปี	26	26.0
25 – 34 ปี	33	33.0
35 – 44 ปี	17	17.0
45 – 54 ปี	25	25.0
มากกว่า 54 ปีขึ้นไป	7	7.0
รวม	100	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	47	47.0
สมรส	53	53.0
รวม	100	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	16	16.0
มัธยมศึกษา	20	20.0
ประกาศนียบัตร	5	5.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	14	14.0
ปริญญาตรี	41	41.0
ปริญญาโท	4	4.0
รวม	100	100.00
5. อาชีพหลัก		
พนักงานบริษัทเอกชน	36	36.0
เกษตรกร	26	26.0
นักเรียน/นักศึกษา	30	30.0
อื่น ๆ	8	8.0
รวม	100	100.00
6. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	28	28.0
5,001 – 10,000 บาท	53	53.0
10,001 – 20,000 บาท	11	11.0
20,001 – 30,000 บาท	5	5.0
30,001 – 40,000 บาท	2	2.0
40,000 บาทขึ้นไป	1	1.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 4 อาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51 มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 34 ปี ร้อยละ 33 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 53 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 41 อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 36 ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 53

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	44	44.0
หญิง	56	56.0
รวม	100	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	2	2.0
15 – 24 ปี	35	35.0
25 – 34 ปี	34	34.0
35 – 44 ปี	18	18.0
45 – 54 ปี	8	8.0
มากกว่า 54 ปีขึ้นไป	3	3.0
รวม	100	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	72	72.0
สมรส	24	24.0
หย่าร้าง	4	4.0
รวม	100	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าม.6 หรือเทียบเท่า	4	4.0
ปวช./ปวส.	19	19.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	13	13.0
ปริญญาตรี	42	42.0
ปริญญาโท	18	18.0
ปริญญาเอก	4	4.0
รวม	100	100.00
5. อาชีพหลัก		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	16	16.0
พนักงานบริษัทเอกชน	25	25.0
ธุรกิจส่วนตัว	28	28.0
นักเรียน/นักศึกษา	25	25.0
อื่น ๆ	6	6.0
รวม	100	100.00
6. รายได้/เงินเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 USD	44	44.0
5,001 - 10,000 USD	22	22.0
10,001 – 15,000 USD	7	7.0
15,001 – 20,000 USD	6	6.0
20,001 – 25,000 USD	5	5.0
25,000 USD ขึ้นไป	16	16.0
รวม	100	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. สัญชาติ		
อเมริกา	19	19.0
ออสเตรเลีย	7	7.0
อังกฤษ	25	25.0
แคนาดา	5	5.0
ดัตช์	8	8.0
ฝรั่งเศส	8	8.0
เยอรมัน	4	4.0
ไอร์แลนด์	9	9.0
อิตาลี	3	3.0
ญี่ปุ่น	4	4.0
นอร์เวย์	3	3.0
สวีเดน	5	5.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 5 อาจสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56 มีช่วงอายุระหว่าง 15 – 24 ปี ร้อยละ 35 และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 72 มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42 อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 28 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 USD ร้อยละ 44 และส่วนใหญ่มีสัญชาติอังกฤษร้อยละ 25

ผลการศึกษาลักษณะพฤติกรรมทางท่องเที่ยว

1 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตาราง 6 จำนวนร้อยละ ของลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ลักษณะการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คนเดียว	43	43.0
กลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน	37	37.0
ครอบครัว	19	19.0
อื่นๆ	1	1.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 6 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวคนเดียวมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 43.00 รองลงมาอันดับ 2 เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 37.00 และอันดับ 3 ได้แก่ เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว ร้อยละ 19.00

2 วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

ตาราง 7 จำนวนร้อยละ วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด สวน เกษตร และการเดินป่า	21	21.0
2. การท่องเที่ยวชมธรรมชาติและเข้าร่วมงานพุลมูลปารตี้	12	12.0
3. ทั้งข้อ 1 และ 2	65	65.0
4. อื่น ๆ	2	2.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 7 ผู้วิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ เดินทางมาท่องเที่ยวทั้ง 2 กิจกรรม มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 65.00 รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด สวนเกษตร และการเดินป่า ร้อยละ 21.00 และอันดับ 3 ได้แก่ การท่องเที่ยวชมธรรมชาติและเข้าร่วมงานพุลมูลปาร์ตี้ ร้อยละ 12.00

3 การพักค้างคืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 8 จำนวนร้อยละ การพักค้างคืนที่เกาะพะงัน ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

การพักค้างคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พักค้างคืน	94	94.0
ไม่พักค้างคืน	6	6.0
รวม	100	100.00

จากข้อมูลในตาราง 8 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมพักค้างคืนที่เกาะพะงัน ร้อยละ 94.00 และไม่พักค้างคืน ร้อยละ 6.0

4 ประเภทที่พักค้างคืน

ตาราง 9 จำนวนร้อยละ ประเภทที่พักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ประเภทที่พักค้างคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงแรม	25	25.0
บังกะโล	56	56.0
บ้านญาติ/เพื่อน	2	2.0
โฮมสเตย์	7	7.0
อื่น ๆ	4	4.0
ไม่ระบุ	6	6.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 9 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนิยมนิยมพักค้างคืนที่บังกะโลมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โรงแรม ร้อยละ 25.00 และอันดับ 3 ได้แก่ โฮมสเตย์ ร้อยละ 7.00

5 ระยะเวลาที่พัก

ตาราง 10 จำนวนร้อยละ ระยะเวลาในการพักค้างคืนของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ระยะเวลาที่พักค้างคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 7 วัน	30	30.0
1 – 2 สัปดาห์	34	34.0
3 – 4 สัปดาห์	11	11.0
มากกว่า 4 สัปดาห์	2	2.0
การพำนักระยะยาว	17	17.0
ไม่ระบุ	6	6.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 10 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นิยมนิยมพักค้างคืนที่เกาะพะงัน เป็นระยะเวลา 1 – 2 สัปดาห์ มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 34.00 รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ พักค้างคืนต่ำกว่า 7 วัน ร้อยละ 30.00 และอันดับ 3 ได้แก่ การพำนักระยะยาว ร้อยละ 17.00

6 ที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน

ตาราง 11 จำนวนร้อยละ ที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน
ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลข่าวสารสถานที่ท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อน/ญาติ	59	59.0
หนังสือพิมพ์/วารสาร	9	9.0
ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว	6	6.0
อินเทอร์เน็ต	22	22.0
โทรทัศน์/วิทยุ	4	4.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 11 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวโดย
ทราบข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน/ญาติ มากเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 59.00 รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่
อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 22.00 และอันดับ 3 ได้แก่ หนังสือพิมพ์/วารสาร ร้อยละ 9.00

7 ความต้องการกลับมาท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน

ตาราง 12 จำนวนร้อยละ ความต้องการกลับมาท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน ของกลุ่มตัวอย่าง
นักท่องเที่ยว

ความต้องการกลับมาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลับมา	83	83.0
ไม่กลับมา	9	9.0
ไม่แน่ใจ	8	8.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 12 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวที่เกาะ
พะงัน อีกครั้ง มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 83.00 รองลงมาอันดับ 2 คือ ไม่กลับมา ร้อยละ 9.00
และอันดับ 3 คือ ไม่แน่ใจ ร้อยละ 8.00

8 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในครั้งนี้

ตาราง 13 จำนวนร้อยละ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในครั้งนี้ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500 USD	4	4.0
500 – 1,000 USD	13	13.0
1,001 – 1,500 USD	19	19.0
1,501 – 2,000 USD	19	19.0
2,001 – 2,500 USD	24	24.0
มากกว่า 2,501 USD	21	21.0
รวม	100	100.00

จากตาราง 13 ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ระหว่าง 2,001 – 2,500 USD มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 24.00 รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,501 USD ร้อยละ 21.00 และอันดับ 3 ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,001 – 1,500 USD และ 1,501 – 2,000 USD ร้อยละ 19.00

ตอนที่ 2.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักท่องเที่ยว ในภาพรวมด้านแนว
ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

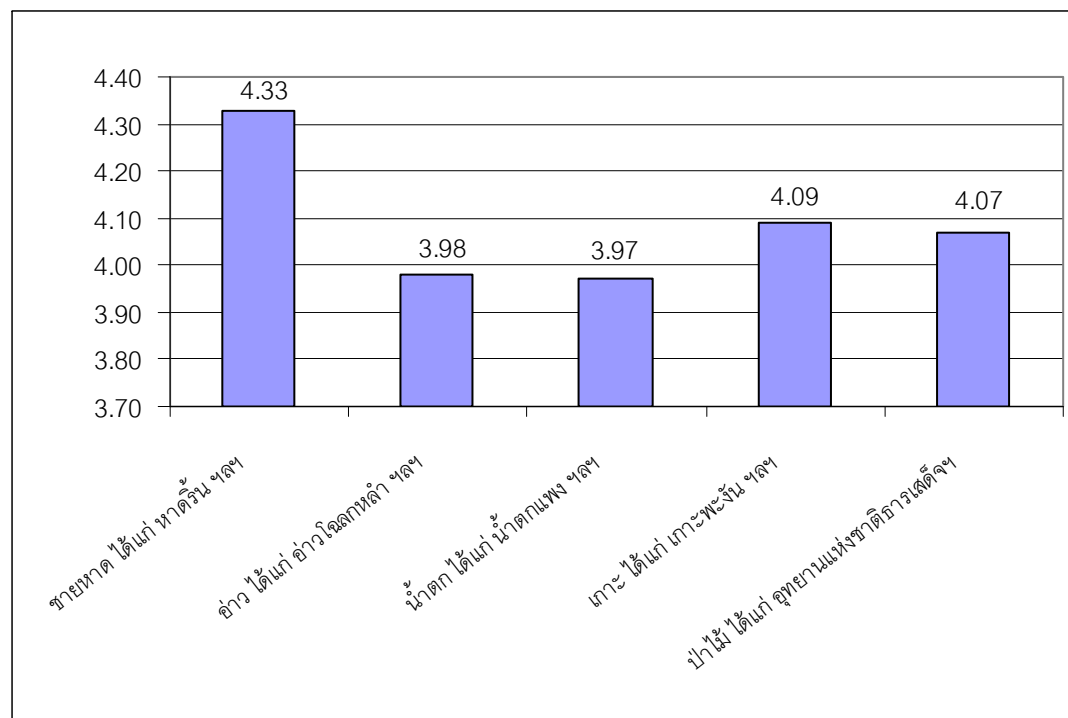
ทรัพยากรธรรมชาติ	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ชายหาด ได้แก่ หาดรีน หาดทองนาย ปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาด สลัด หาดบ้านใต้	4.31	0.71	มากที่สุด	4.38	0.69	มากที่สุด	4.29	0.69	มากที่สุด	4.34	0.57	มากที่สุด	4.33	0.67	มากที่สุด
2. อ่าว ได้แก่ อ่าวโลกหล้า อ่าววกตุ้ม อ่าว ในวก อ่าวหินกอง อ่าวศรีธนู ท้องศาลา	3.89	0.74	มาก	3.77	0.74	มาก	3.80	0.78	มาก	4.45	0.687	มากที่สุด	3.98	0.78	มาก
3. น้ำตก ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประเวศ น้ำตกธารประพาส	4.10	0.86	มาก	4.01	0.88	มาก	4.11	0.88	มาก	3.67	0.84	มาก	3.97	0.88	มาก
4. เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะแตนใน เกาะม้า	4.10	0.82	มาก	3.95	0.86	มาก	4.14	0.77	มาก	4.17	0.70	มาก	4.09	0.79	มาก
5. ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ- เกาะพะงัน	4.15	0.82	มาก	3.89	0.84	มาก	4.01	0.85	มาก	4.24	0.81	มากที่สุด	4.07	0.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.60	มาก	4.00	0.59	มาก	4.07	0.60	มาก	4.17	0.50	มาก	4.09	0.58	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงันมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.11 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ชายหาด ได้แก่ หาดรี้น หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านใต้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือ ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ น้ำตก ได้แก่ น้ำตก ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประเวศ น้ำตกธารประพาส และ เกาะ ได้แก่ เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะแตนใน เกาะม้า มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น คือ 4.10 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.00 คะแนน อยู่ในระดับมาก ให้ความคิดเห็นว่า ชายหาด ได้แก่ หาดรี้น หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านใต้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาอันดับ 2 คือ น้ำตก ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประเวศ น้ำตกธารประพาส โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมากและอันดับ 3 คือ เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะแตนใน เกาะม้า โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก

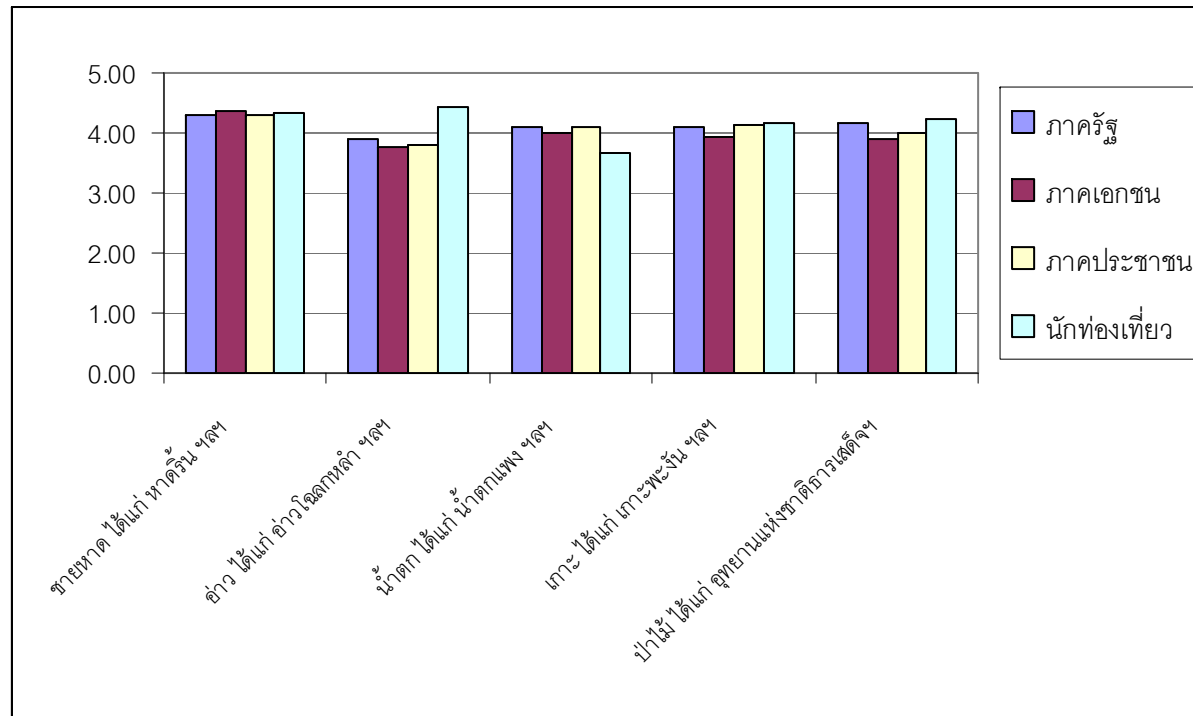
ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงันโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.07 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ชายหาด ได้แก่ หาดรี้น หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านใต้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาอันดับ 2 คือ เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะแตนใน เกาะม้า โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ น้ำตก ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประเวศ น้ำตกธารประพาส โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงันโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.17 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า อ่าว ได้แก่ อ่าวโหลกลำ อ่าววกตุม อ่าวโนวก อ่าวหินกอง อ่าวศรีธนู ท้องศาลา โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือ ชายหาด ได้แก่ หาดรี้น หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านใต้ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมาก ที่สุด และอันดับ 3 คือ ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพประกอบ 52 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน

จากตาราง 14 และภาพประกอบ 52 ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.09 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นที่มีต่อ ชายหาด ได้แก่ หาดรีน หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านใต้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือ เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะเตนนิน เกาะม้า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 53 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน

2.2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งสร้างขึ้นของเกาะพะงัน จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งสร้างขึ้นของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

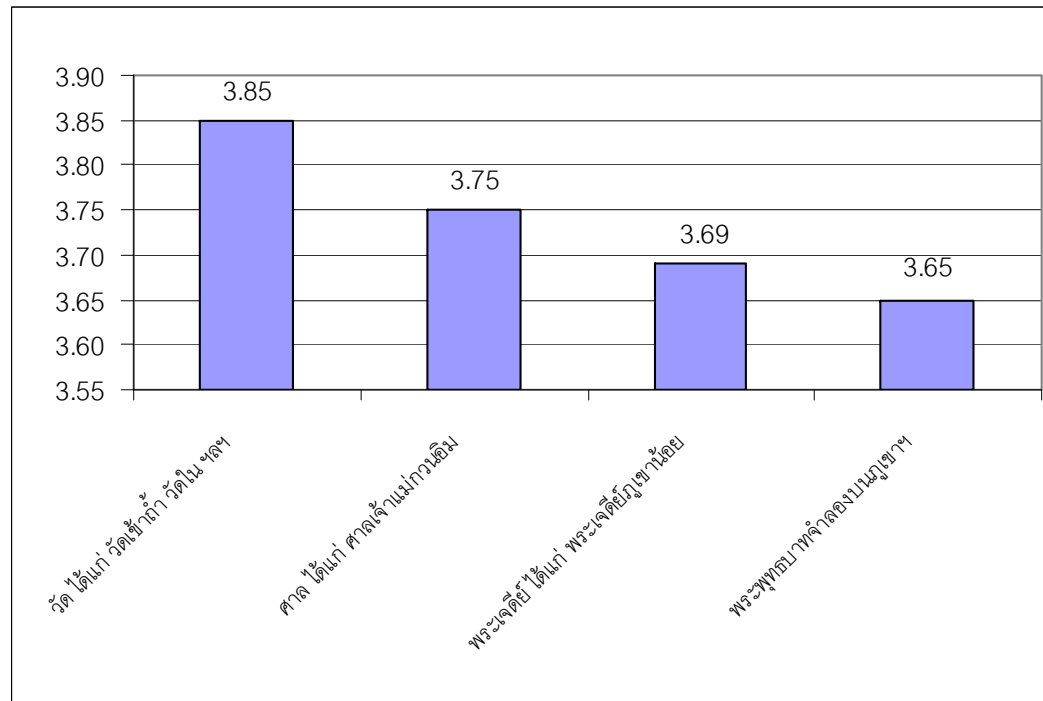
ทรัพยากรวัฒนธรรมสิ่งสร้างขึ้น	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และ วัดราษฎร์เจริญ	3.85	0.80	มาก	3.84	0.90	มาก	3.86	0.88	มาก	3.86	0.92	มาก	3.85	0.87	มาก
2. ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม	3.75	0.77	มาก	3.85	0.85	มาก	3.83	0.91	มาก	3.55	0.93	มาก	3.75	0.87	มาก
3. พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย	3.80	0.90	มาก	3.72	0.85	มาก	3.77	0.95	มาก	3.45	0.80	มาก	3.69	0.86	มาก
4. พระพุทธรูปจำลองบนภูเขาวัดมรุ วราราม (วัดมะเดื่อหวาน)	3.62	0.93	มาก	3.70	0.92	มาก	3.72	0.81	มาก	3.55	0.93	มาก	3.65	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	0.70	มาก	3.78	0.66	มาก	3.80	0.74	มาก	3.60	0.74	มาก	3.73	0.71	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจที่นำ
ท่องเที่ยวของเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.76 คะแนน อยู่ใน
ระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ เป็นสถานที่
นำท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก รองลงมา
อันดับ 2 คือ พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย ได้แก่ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น
เท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ ศาลศาลเจ้าแม่กวนอิมโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับ
ความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจที่นำ
ท่องเที่ยวของเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.78 คะแนน อยู่ใน
ระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม เป็นสถานที่นำท่องเที่ยวมากที่สุด
โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 คือ วัด
ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ
3.84 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของ
ระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.72 อยู่ในระดับมาก

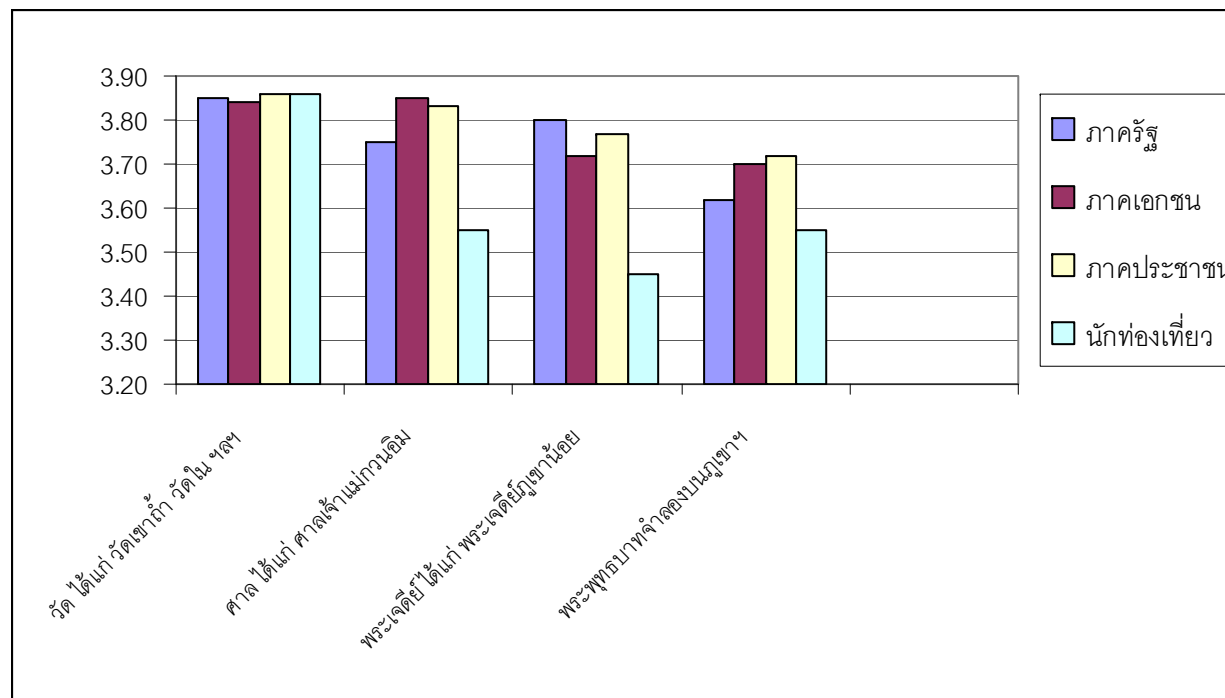
ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจที่
นำท่องเที่ยวของเกาะพะงันโดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.80 คะแนน อยู่
ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ เป็น
สถานที่นำท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก
รองลงมาอันดับ 2 คือ ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น
เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย โดยมี
ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งที่น่าสนใจที่นำ
ท่องเที่ยวของเกาะพะงัน
โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.60 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความ
คิดเห็นว่า วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ เป็นสถานที่นำท่องเที่ยวมาก
ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 คือ
ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม และพระพุทธรูปจำลองบนภูเขาวัดมธุรวาราม (วัดมะเดื่อหวาน)
โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 3.55 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ พระเจดีย์
ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.45 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 54 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งก่อสร้างขึ้นของเกาะพะงัน

จากตาราง 15 และภาพประกอบ 54 ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งก่อสร้างขึ้น มีความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.73 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า วัด ได้แก่ วัดท่าเก่า วัดโนน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 คือ ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก

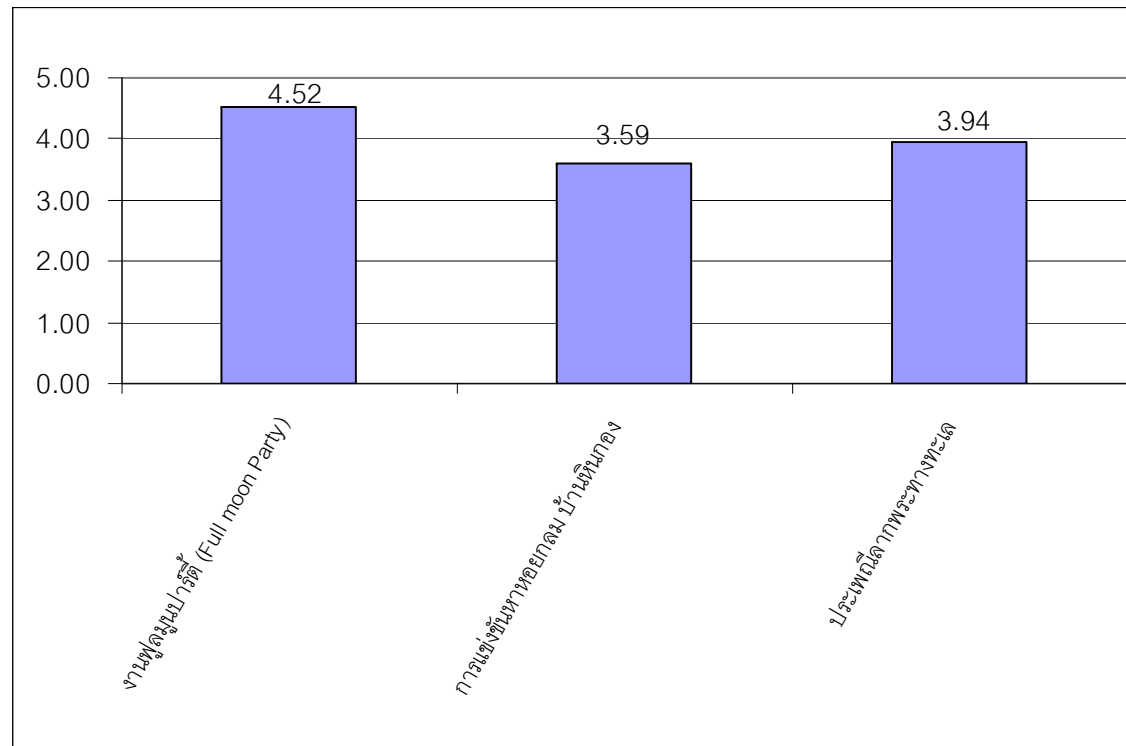

ภาพประกอบ 55 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งทีสร้างขึ้นของเกาะพะงัน

2.2.3 ประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

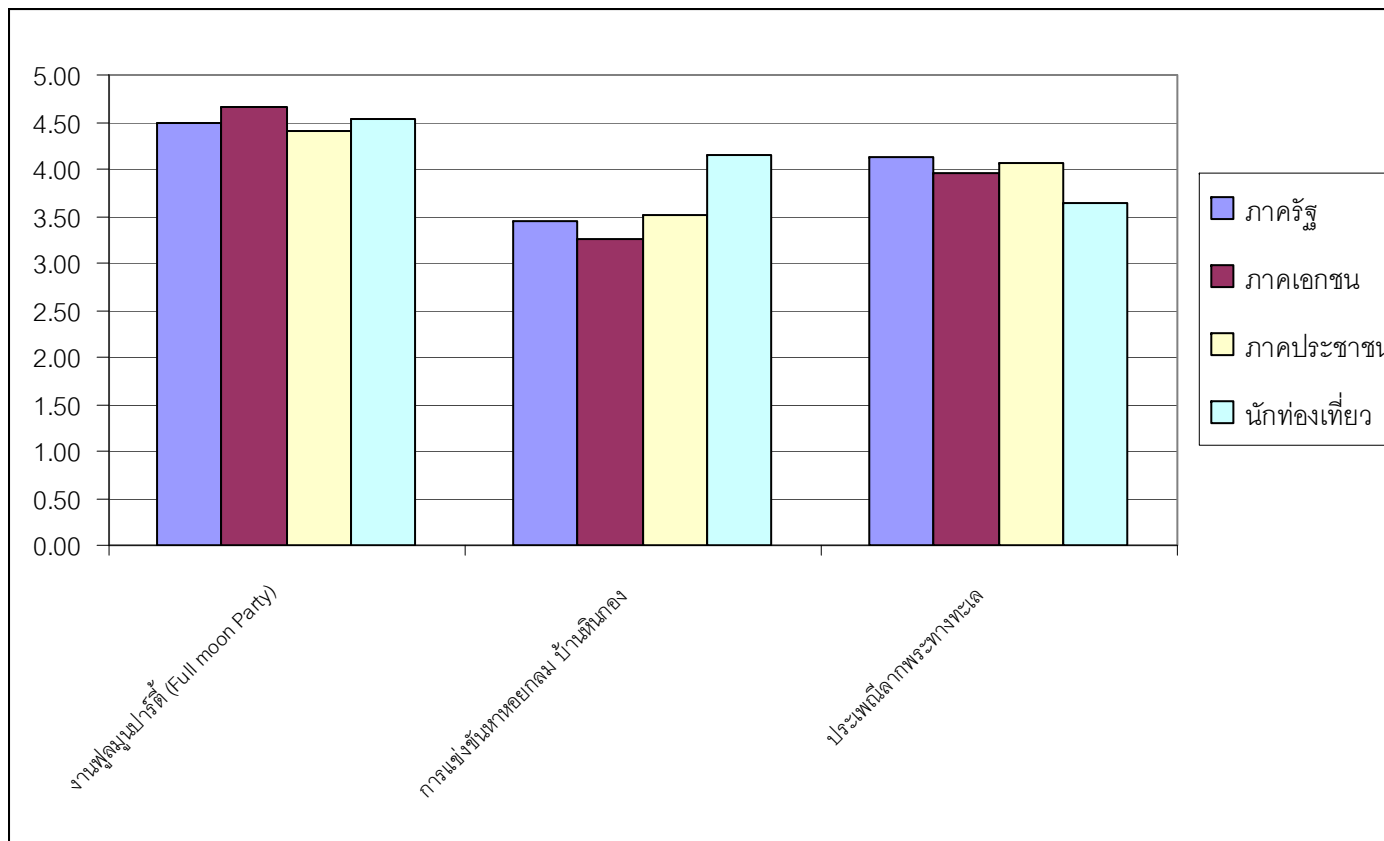
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เทศกาลงานประเพณี	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party)	4.48	0.80	มากที่สุด	4.67	0.68	มากที่สุด	4.40	0.91	มากที่สุด	4.53	0.78	มากที่สุด	4.52	0.80	มากที่สุด
2. การแข่งขันหาหอยกลม บ้านหินกอง	3.45	0.83	มาก	3.25	0.90	ปานกลาง	3.51	0.96	มาก	4.15	0.81	มาก	3.59	0.94	มาก
3. ประเพณีลากพระทางทะเล	4.12	0.83	มาก	3.95	0.87	มาก	4.06	0.83	มาก	3.63	0.96	มาก	3.94	0.89	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.59	มาก	3.96	0.62	มาก	3.99	0.65	มาก	4.10	0.56	มาก	4.02	0.61	มาก

ภาพประกอบ 56 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

จากตาราง 16 และภาพประกอบ 56 ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยให้ความเห็นว่า งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ การแข่งขันหาหอยกลม บ้านหินกอง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.59 อยู่ในระดับมาก

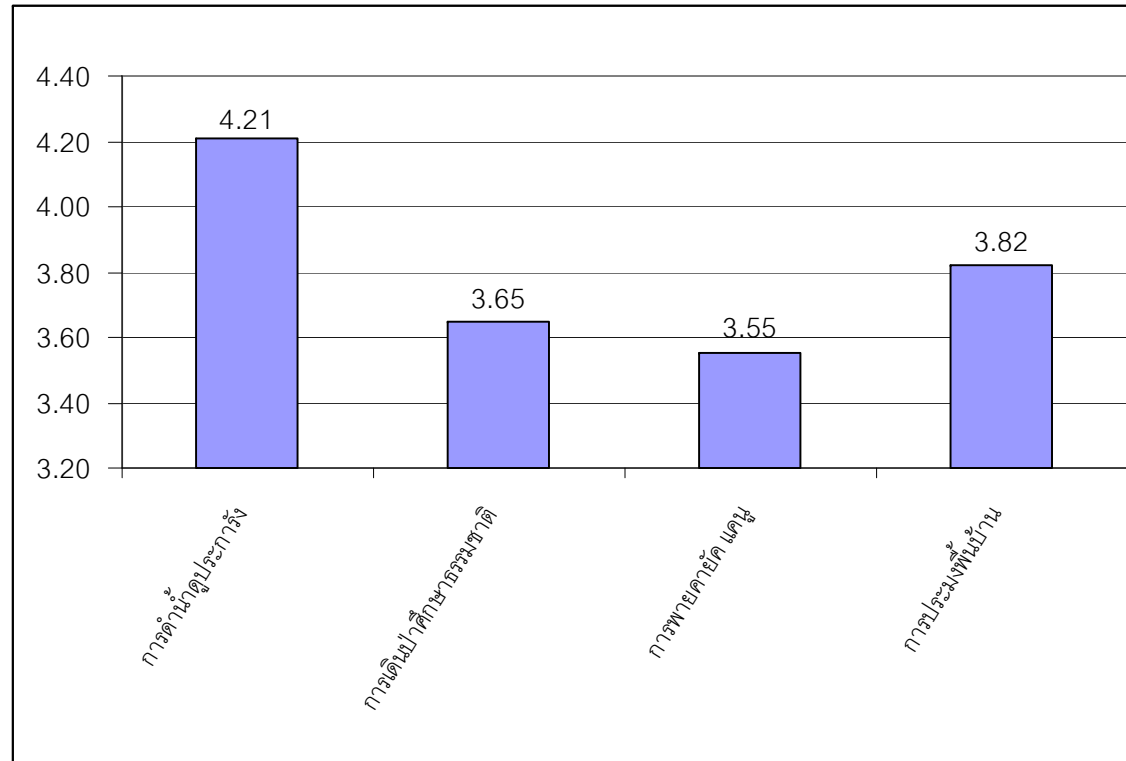

ภาพประกอบ 57 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

2.2.4 กิจกรรมที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

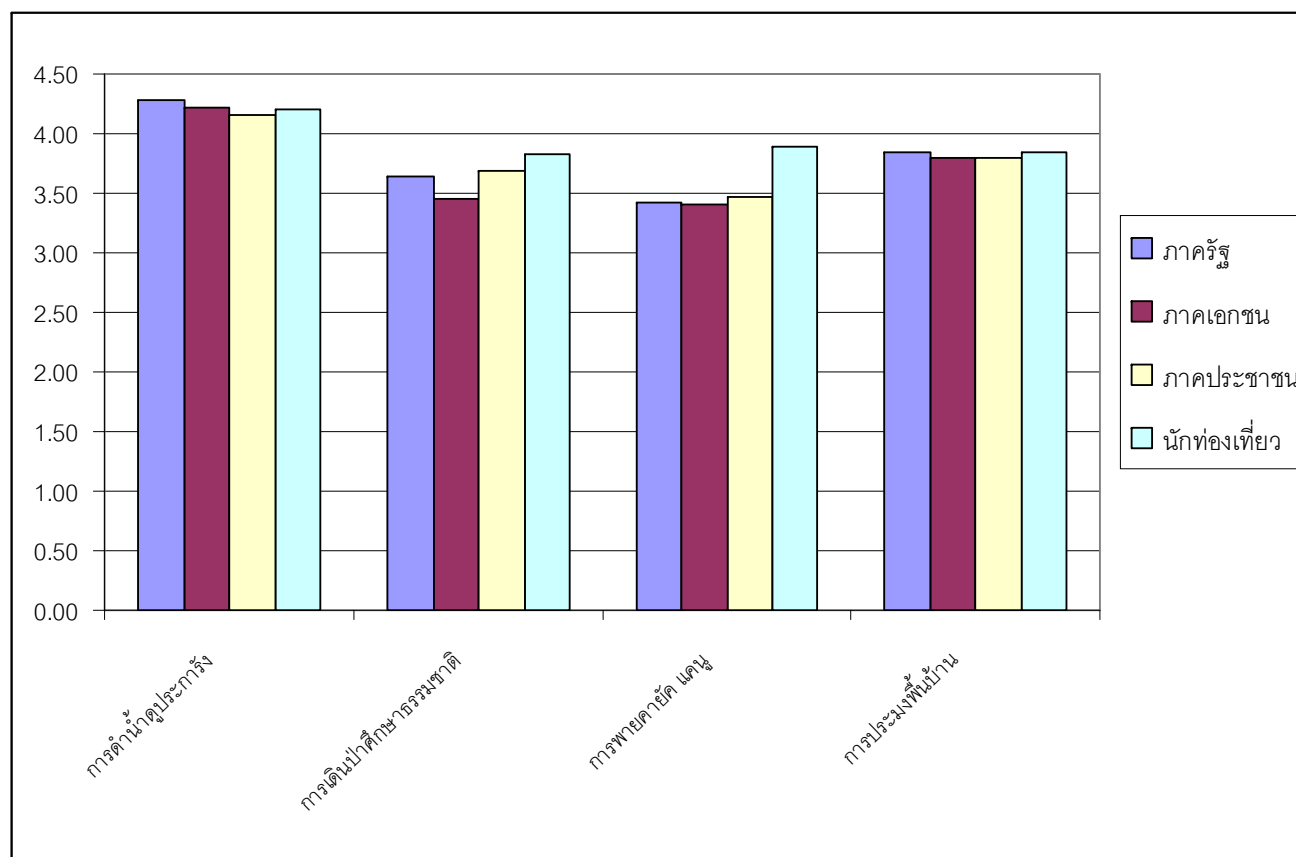
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่น่าท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทรัพยากรด้านกิจกรรม	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การดำเนินาดูประการัง	4.28	0.73	มากที่สุด	4.22	0.65	มากที่สุด	4.15	0.87	มาก	4.20	0.88	มาก	4.21	0.78	มากที่สุด
2. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ	3.64	0.86	มาก	3.45	0.83	มาก	3.68	0.93	มาก	3.83	0.85	มาก	3.65	0.88	มาก
3. การพายคายัค แคนู และเรือทำเที่ยว	3.42	0.87	มาก	3.40	0.95	ปานกลาง	3.47	0.86	มาก	3.89	0.86	มาก	3.55	0.91	มาก
4. การประมงพื้นบ้าน	3.85	0.80	มาก	3.79	0.95	มาก	3.80	0.98	มาก	3.84	0.95	มาก	3.82	0.92	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.60	มาก	3.72	0.62	มาก	3.78	0.70	มาก	3.94	0.69	มาก	3.81	0.66	มาก

ภาพประกอบ 58 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

จากตาราง 17 และภาพประกอบ 58 ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน มีค่าระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.81 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยให้ความเห็นว่า การดำน้ำดูปะการัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 คือการประมงพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับมาก

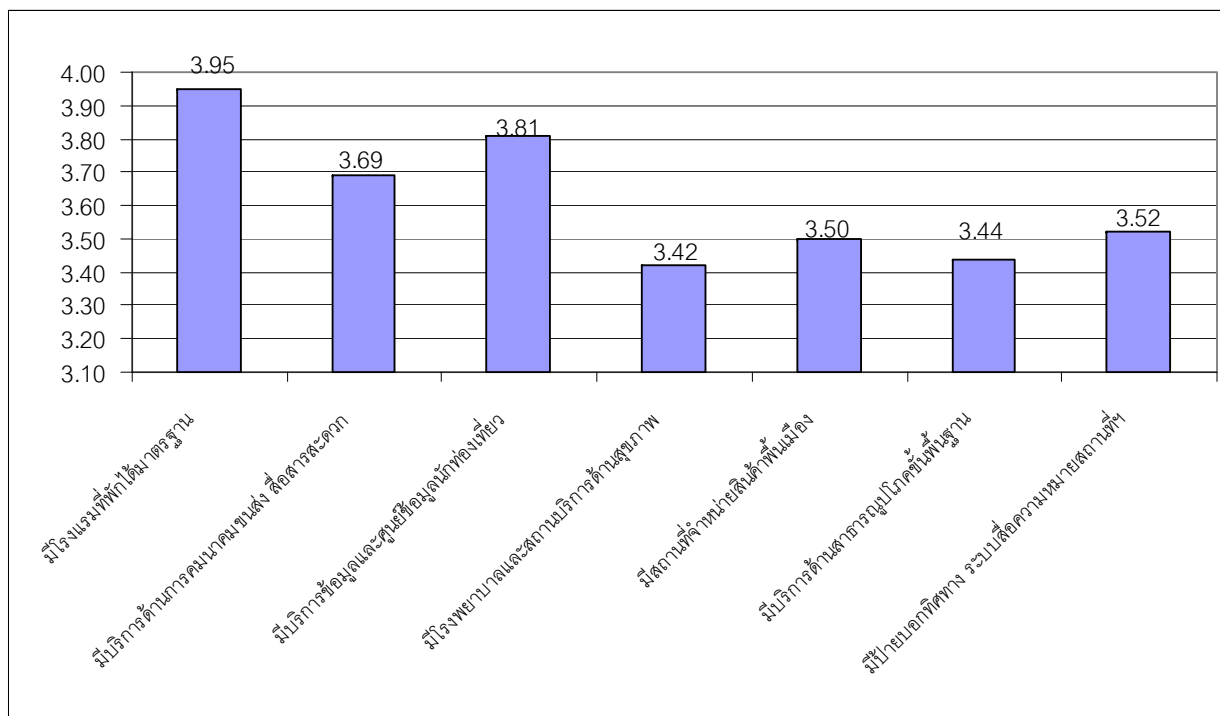

ภาพประกอบ 59 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อกิจกรรมการทอ่งเที่ยวของเกาะพะงัน

2.2.5 การบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

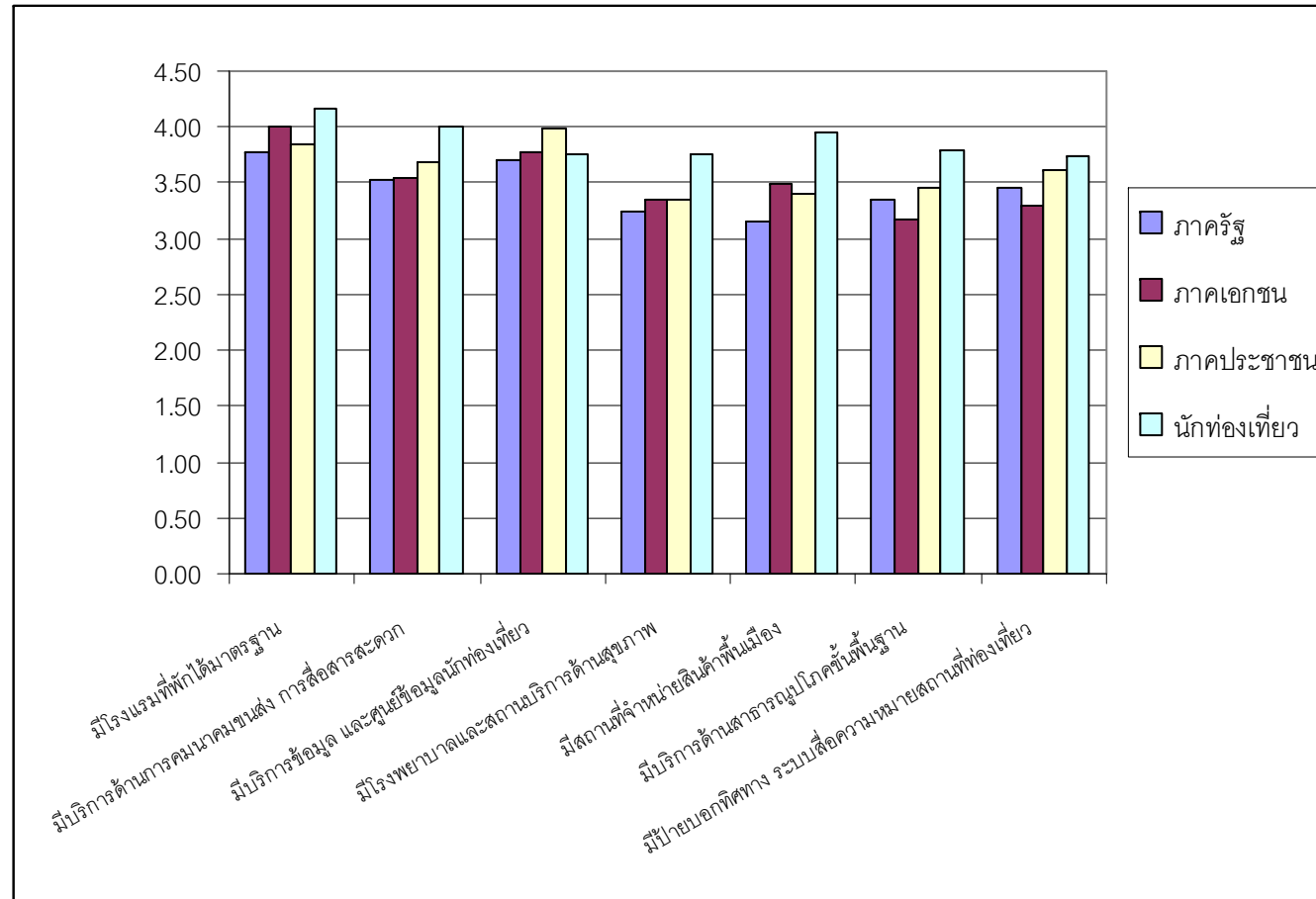
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทรัพยากรด้านบริการ	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีโรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน	3.78	0.86	มาก	4.00	0.71	มาก	3.84	0.81	มาก	4.17	0.68	มาก	3.95	0.78	มาก
2. มีบริการด้านการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารที่สะดวก	3.52	0.81	มาก	3.54	0.90	มาก	3.69	0.86	มาก	4.00	0.93	มาก	3.69	0.90	มาก
3. มีบริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว	3.71	0.99	มาก	3.78	0.98	มาก	3.98	0.85	มาก	3.75	0.90	มาก	3.81	0.94	มาก
4. มีโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสุขภาพ	3.24	0.93	ปานกลาง	3.34	0.91	ปานกลาง	3.35	0.93	ปานกลาง	3.75	0.97	มาก	3.42	0.95	มาก
5. มีสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง	3.15	0.99	ปานกลาง	3.49	0.92	มาก	3.40	1.01	ปานกลาง	3.95	0.89	มาก	3.50	0.99	มาก
6. มีบริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน	3.35	0.88	ปานกลาง	3.18	0.86	ปานกลาง	3.45	0.86	มาก	3.79	0.89	มาก	3.44	0.90	มาก
7. มีป้ายบอกทิศทาง ระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว	3.45	0.97	มาก	3.29	0.99	ปานกลาง	3.61	0.93	มาก	3.74	0.88	มาก	3.52	0.96	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.46	0.69	มาก	3.52	0.63	มาก	3.62	0.65	มาก	3.88	0.62	มาก	3.62	0.66	มาก

ภาพประกอบ 60 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน

จากตาราง 18 และภาพประกอบ 60 ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.62 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า มีโรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน เป็นบริการที่มีระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 คือ มีบริการข้อมูลและศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ มีบริการด้านการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารที่สะดวก โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก

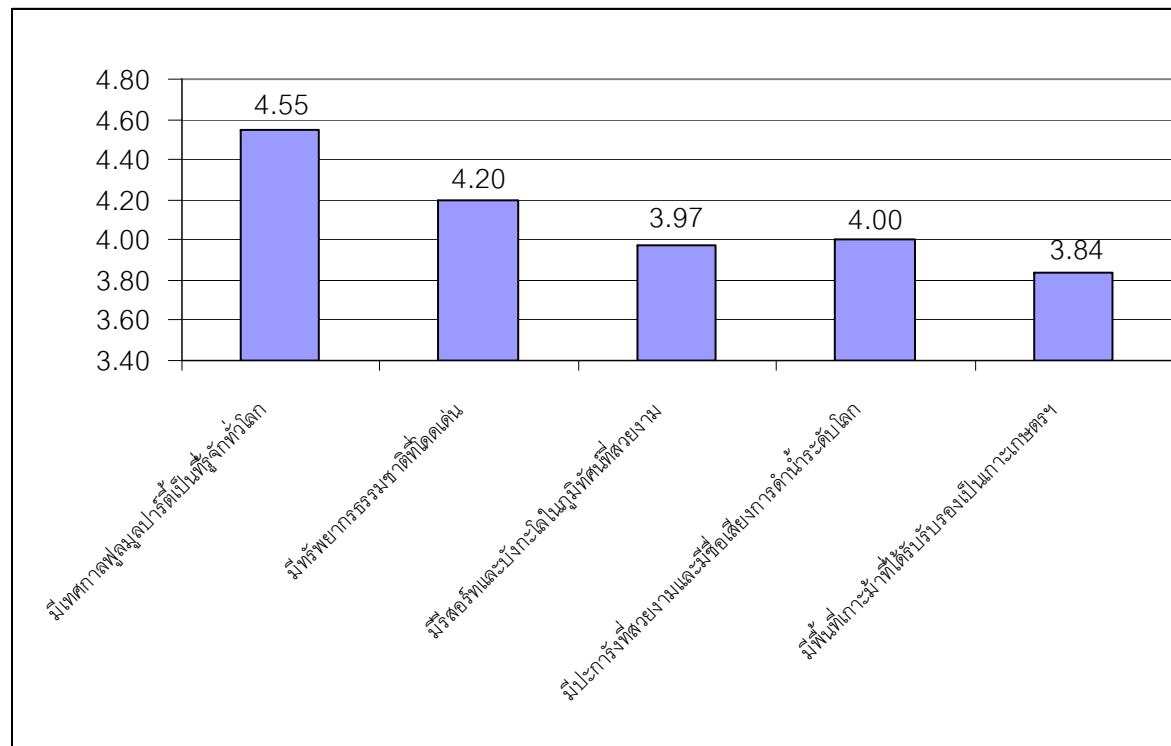
ภาพประกอบ 61 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อการบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

2.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

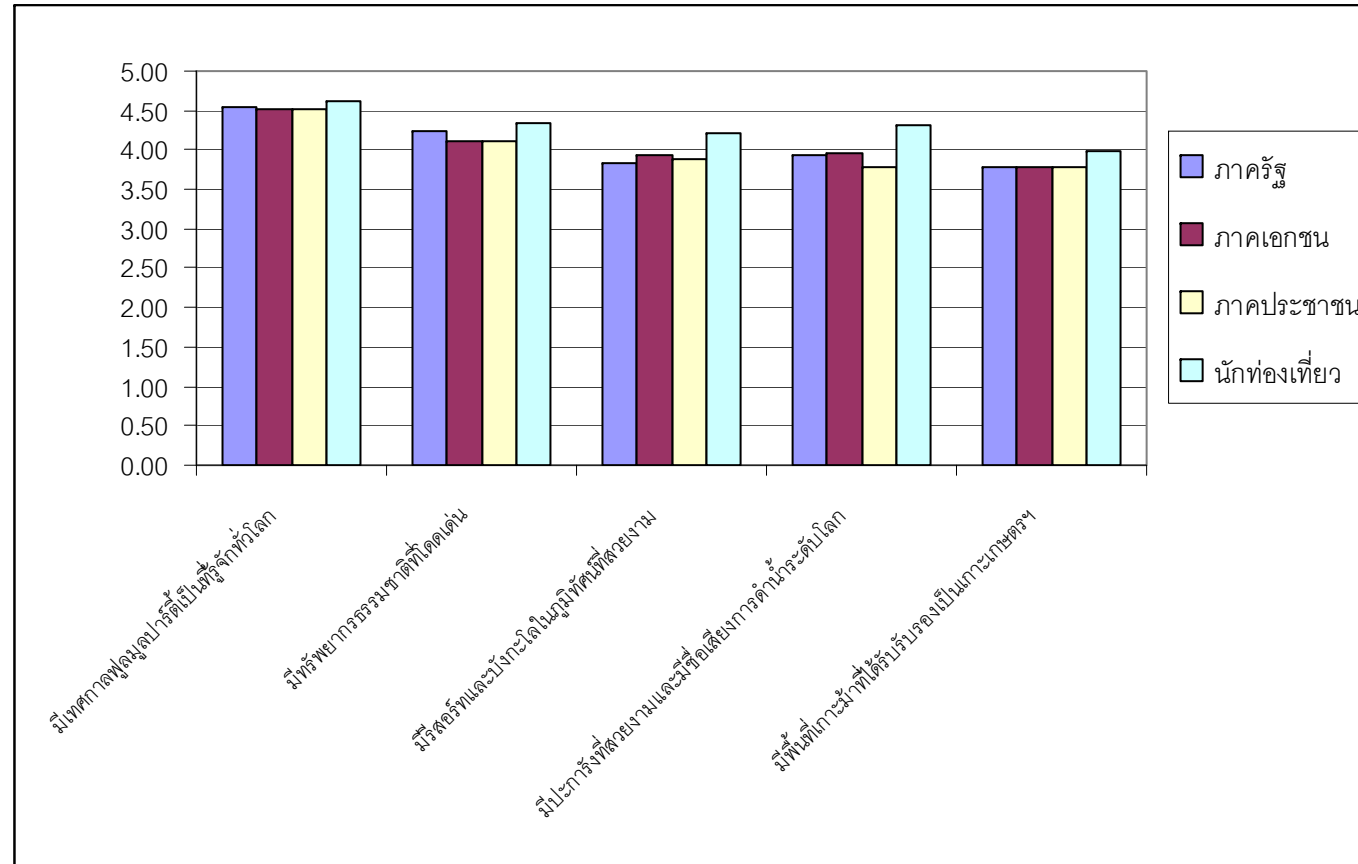
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อจุดแข็งของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดแข็ง	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีเทศกาลพุลมุลปาร์ตี้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก	4.55	0.69	มากที่สุด	4.51	0.81	มากที่สุด	4.52	0.76	มากที่สุด	4.63	0.56	มากที่สุด	4.55	0.71	มากที่สุด
2. มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน	4.24	0.73	มากที่สุด	4.10	0.84	มากที่สุด	4.10	0.77	มากที่สุด	4.35	0.59	มากที่สุด	4.20	0.74	มากที่สุด
3. มีรีสอร์ทและบังกะโลในภูมิทัศน์ที่สวยงาม	3.83	0.67	มากที่สุด	3.93	0.88	มากที่สุด	3.88	0.81	มากที่สุด	4.22	0.66	มากที่สุด	3.97	0.77	มากที่สุด
4. มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก	3.94	0.85	มากที่สุด	3.97	0.90	มากที่สุด	3.78	0.93	มากที่สุด	4.31	0.66	มากที่สุด	4.00	0.86	มากที่สุด
5. มีพื้นที่เกาะม้าที่ได้รับการรับรองเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์แห่งเดียวในประเทศไทย	3.79	0.89	มากที่สุด	3.79	0.95	มากที่สุด	3.79	0.90	มากที่สุด	3.98	0.84	มากที่สุด	3.84	0.90	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.07	0.56	มากที่สุด	4.06	0.59	มากที่สุด	4.01	0.62	มากที่สุด	4.30	0.36	มากที่สุด	4.11	0.55	มากที่สุด

ภาพประกอบ 62 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อจุดแข็งของเกาะพะงัน

จากตาราง 19 และภาพประกอบ 62 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.11 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า มีเทศกาลพลุพลูปาร์ตีเป็นที่ยู่งักกันทั่วโลก เป็นจุดแข็งมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 63 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อจุดแข็งของเกาะพะงัน

2.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 20_ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อจุดอ่อนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

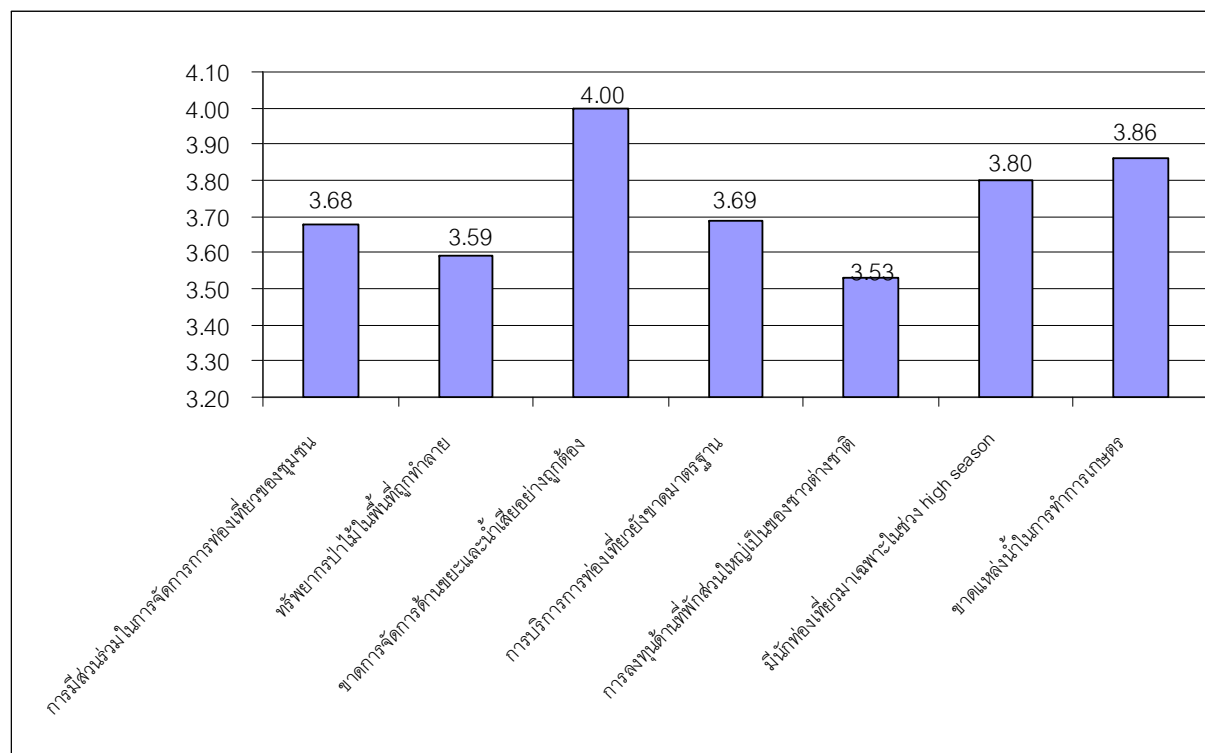
จุดอ่อน	ภาคประชาชน			ภาครัฐ			ภาคเอกชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่น้อยมาก	3.53	0.93	มาก	3.75	0.95	มาก	3.45	0.90	มาก	4.00	0.82	มาก	3.68	0.92	มาก
2. ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ถูกทำลายจนกลายเป็นป่าเสื่อมโทรมเป็นจำนวนมาก	3.35	0.88	ปานกลาง	3.55	0.97	มาก	3.46	0.92	มาก	3.98	0.83	มาก	3.59	0.93	มาก
3. ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง	3.89	0.94	มาก	3.89	0.98	มาก	3.85	0.86	มาก	4.38	0.74	มากที่สุด	4.00	0.91	มาก
4. การบริการการท่องเที่ยวยังขาดมาตรฐาน	3.60	0.87	มาก	3.65	0.95	มาก	3.52	0.84	มาก	3.97	0.75	มาก	3.69	0.87	มาก
5. การลงทุนด้านที่พักส่วนใหญ่เป็นของชาวต่างชาติ	3.35	0.95	ปานกลาง	3.18	0.97	ปานกลาง	3.47	0.94	มาก	4.11	0.85	มาก	3.53	0.98	มาก
6. จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น	3.90	0.92	มาก	3.59	0.93	มาก	3.77	0.96	มาก	3.92	0.80	มาก	3.80	0.91	มาก
7. ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร	3.84	0.90	มาก	3.70	0.95	มาก	3.82	0.86	มาก	4.08	0.76	มาก	3.86	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.64	0.65	มาก	3.62	0.63	มาก	3.62	0.57	มาก	4.06	0.47	มาก	3.73	0.60	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.64 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น เป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.62 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง เป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

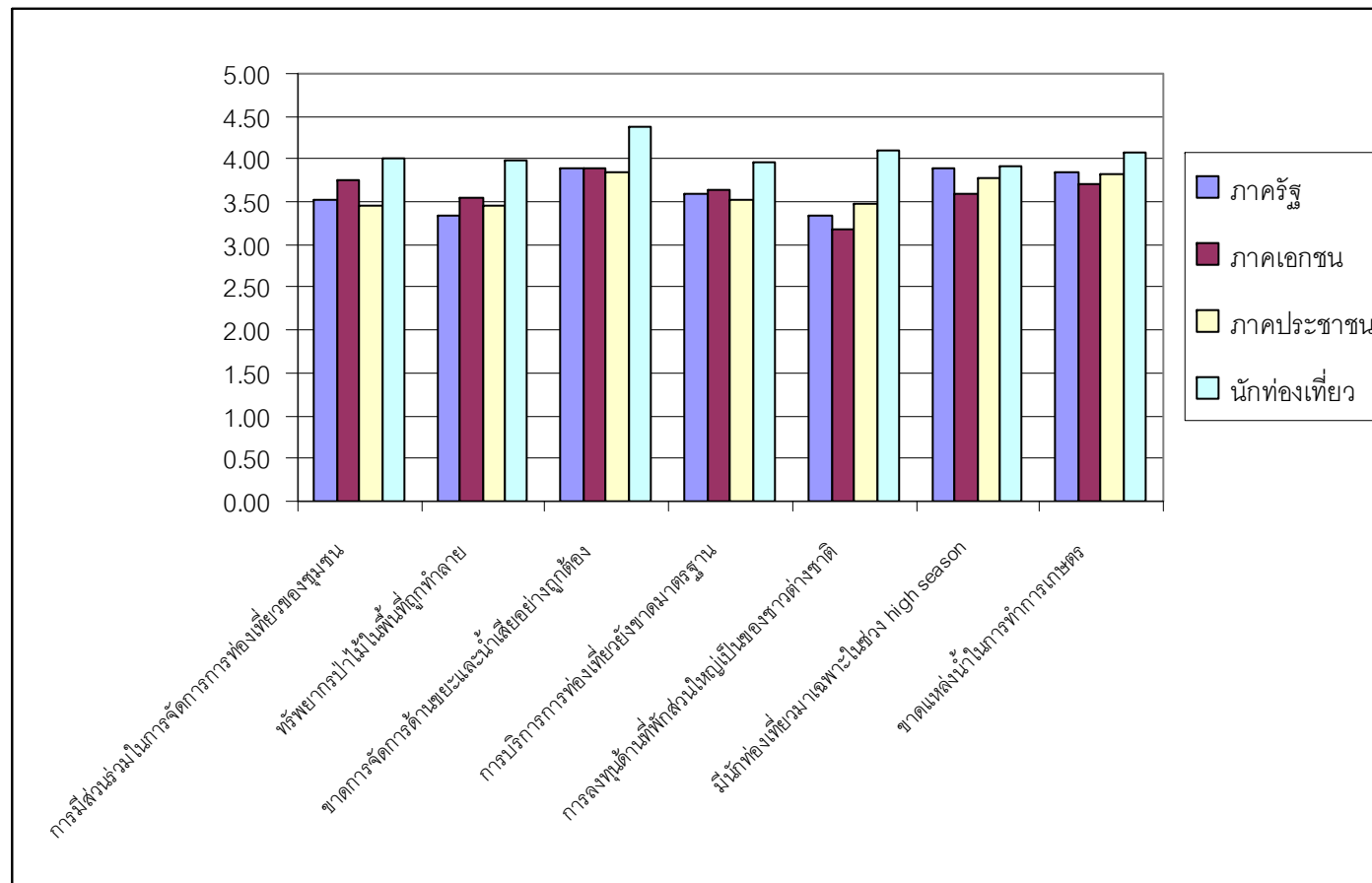
ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.62 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง เป็นจุดอ่อนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงันมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.06 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง เป็นจุดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การลงทุนด้านที่พักส่วนใหญ่เป็นของชาวต่างชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 64 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อจุดอ่อนของเกาะพะงัน

จากตาราง 20 และภาพประกอบ 64 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.73 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง เป็นจุดอ่อนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก

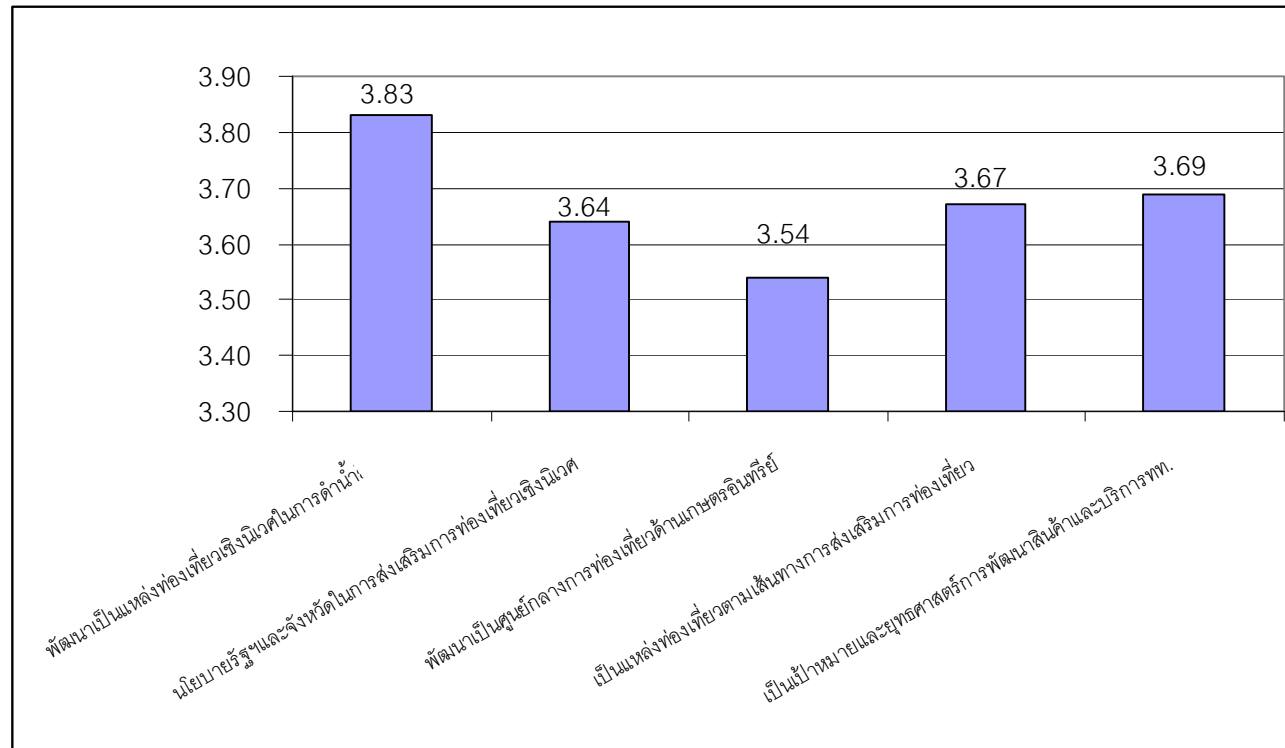

ภาพประกอบ 65 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อจุดอ่อนของเกาะพะงัน

2.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

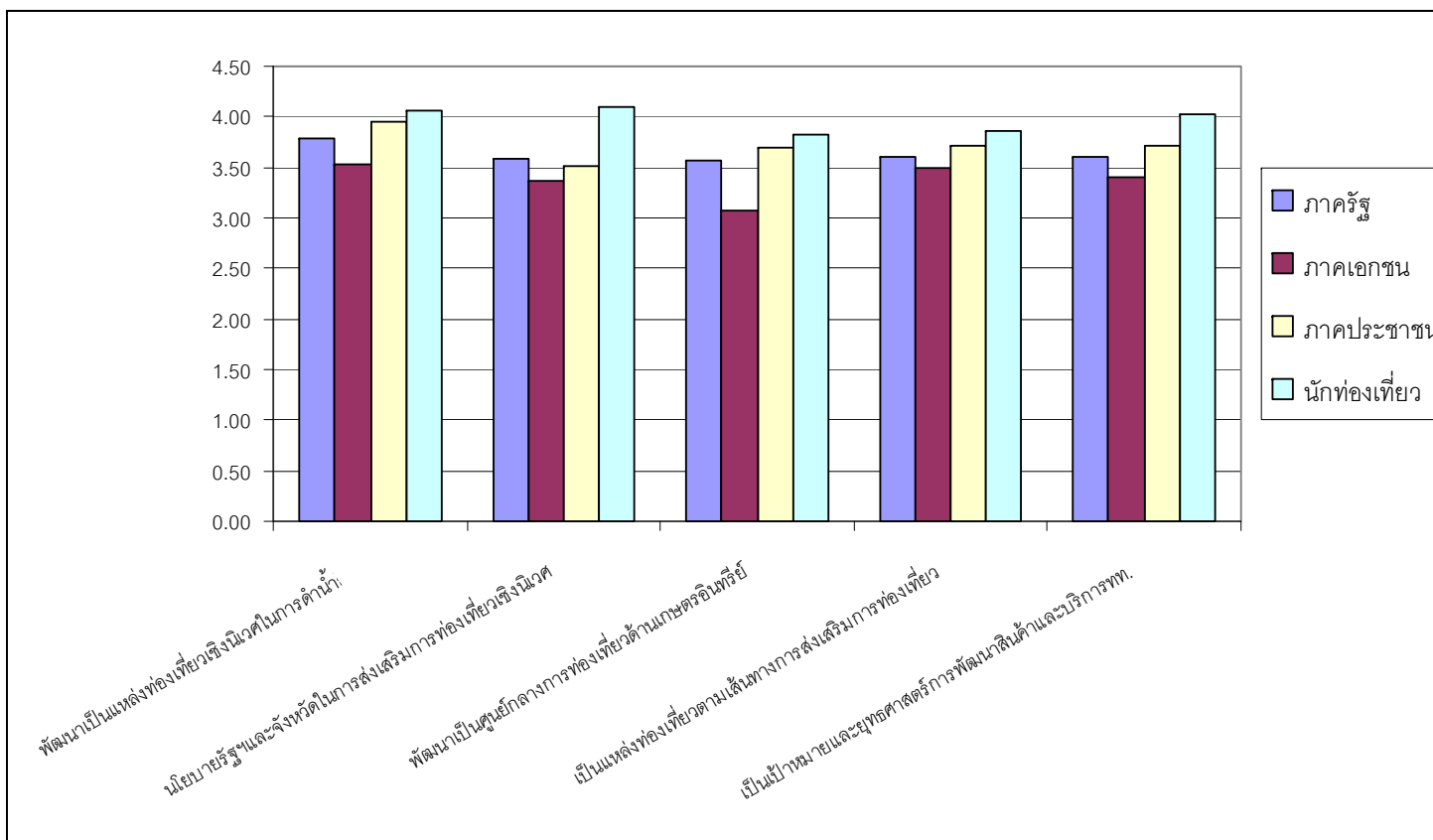
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อโอกาสในการพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โอกาส	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำเนินระดับโลก	3.78	0.87	มาก	3.53	0.98	มาก	3.96	0.76	มาก	4.06	0.71	มาก	3.83	0.86	มาก
2. นโยบายรัฐบาลและจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.58	0.78	มาก	3.36	0.88	ปานกลาง	3.52	0.87	มาก	4.10	0.86	มาก	3.64	0.89	มาก
3. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านเกษตรอินทรีย์	3.56	0.94	มาก	3.07	0.98	ปานกลาง	3.70	0.87	มาก	3.83	0.91	มาก	3.54	0.97	มาก
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	3.60	0.90	มาก	3.49	0.99	มาก	3.71	0.87	มาก	3.86	0.74	มาก	3.67	0.89	มาก
5. เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว	3.60	0.88	มาก	3.41	0.95	มาก	3.72	0.91	มาก	4.02	0.78	มาก	3.69	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.62	0.68	มาก	3.37	0.76	ปานกลาง	3.72	0.63	มาก	3.97	0.60	มาก	3.67	0.70	มาก

ภาพประกอบ 66 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน

จากตาราง 21 และภาพประกอบ 66 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน มีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.67 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำเนินระดับโลก เป็นโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นอันดับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 67 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อโอกาสในการพัฒนาของเกาะพะงัน

2.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่ออุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

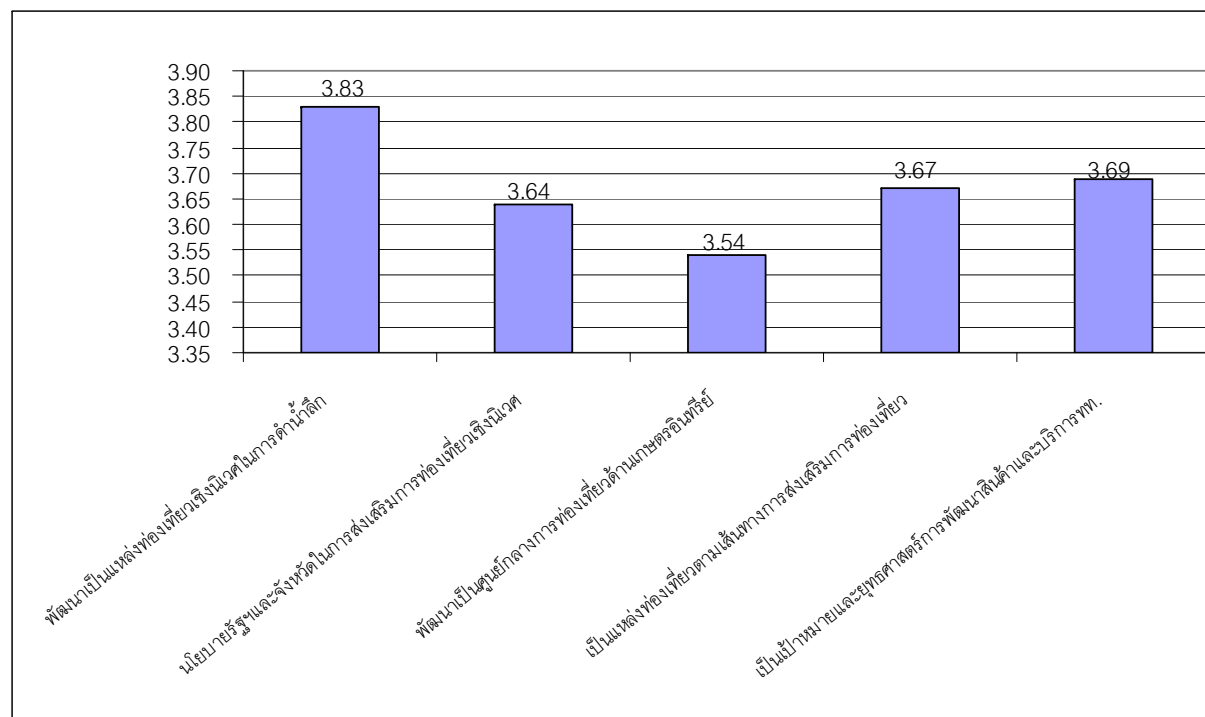
อุปสรรค	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณ จากส่วนกลาง	3.85	0.99	มาก	4.03	0.96	มาก	3.99	0.87	มาก	4.25	0.66	มากที่สุด	4.03	0.89	มาก
2. มีการลงทุนจากชาวต่างชาติมาก	3.53	0.95	มาก	3.66	0.99	มาก	3.65	0.89	มาก	4.06	0.81	มาก	3.73	0.93	มาก
3. ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และ อบายมุข	3.89	0.90	มาก	3.69	0.99	มาก	3.90	0.86	มาก	3.93	0.87	มาก	3.85	0.91	มาก
4. ระบบสาธารณูปโภค และเส้นทางการ คมนาคมไม่สะดวก	3.71	0.86	มาก	3.57	0.89	มาก	3.84	0.86	มาก	4.16	0.84	มาก	3.82	0.89	มาก
5. ไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้ เองอย่างเพียงพอ	3.62	0.87	มาก	3.61	0.97	มาก	3.84	0.87	มาก	3.90	0.91	มาก	3.74	0.91	มาก
6. สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง	4.04	0.90	มาก	3.89	0.91	มาก	3.87	0.92	มาก	4.03	0.88	มาก	3.96	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.62	มาก	3.74	0.62	มาก	3.84	0.53	มาก	4.01	0.52	มาก	3.85	0.58	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.77 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.74 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก

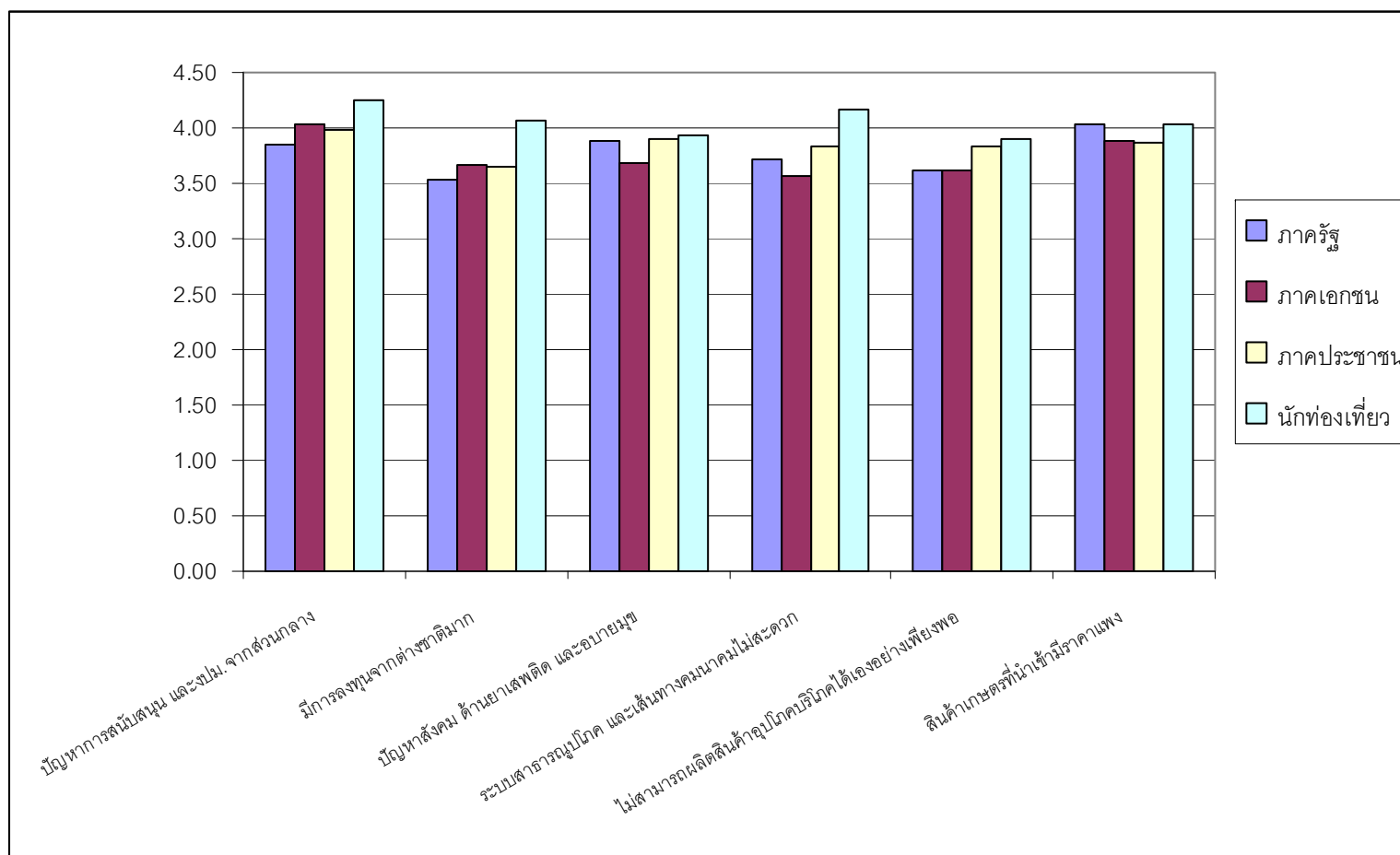
ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.84 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.99 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.01 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค และเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวก โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ มีการลงทุนจากชาวต่างชาติมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 68 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่ออุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน

จากตาราง 22 และภาพประกอบ 68 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.85 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 69 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่ออุปสรรคต่อการพัฒนาของเกาะพะงัน

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

2.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

วิสัยทัศน์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก	3.92	0.95	มาก	3.75	0.83	มาก	4.08	0.90	มาก	3.83	0.84	มาก	3.90	0.89	มาก
2. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง	3.86	0.92	มาก	3.71	0.91	มาก	3.88	0.95	มาก	4.11	0.88	มาก	3.89	0.92	มาก
3. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน	3.76	0.99	มาก	3.73	0.84	มาก	3.70	0.98	มาก	3.94	0.90	มาก	3.78	0.93	มาก
4. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.00	0.88	มาก	3.96	0.88	มาก	3.86	0.98	มาก	4.27	0.79	มากที่สุด	4.02	0.89	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.89	0.81	มาก	3.79	0.69	มาก	3.88	0.79	มาก	4.04	0.65	มาก	3.90	0.74	มาก

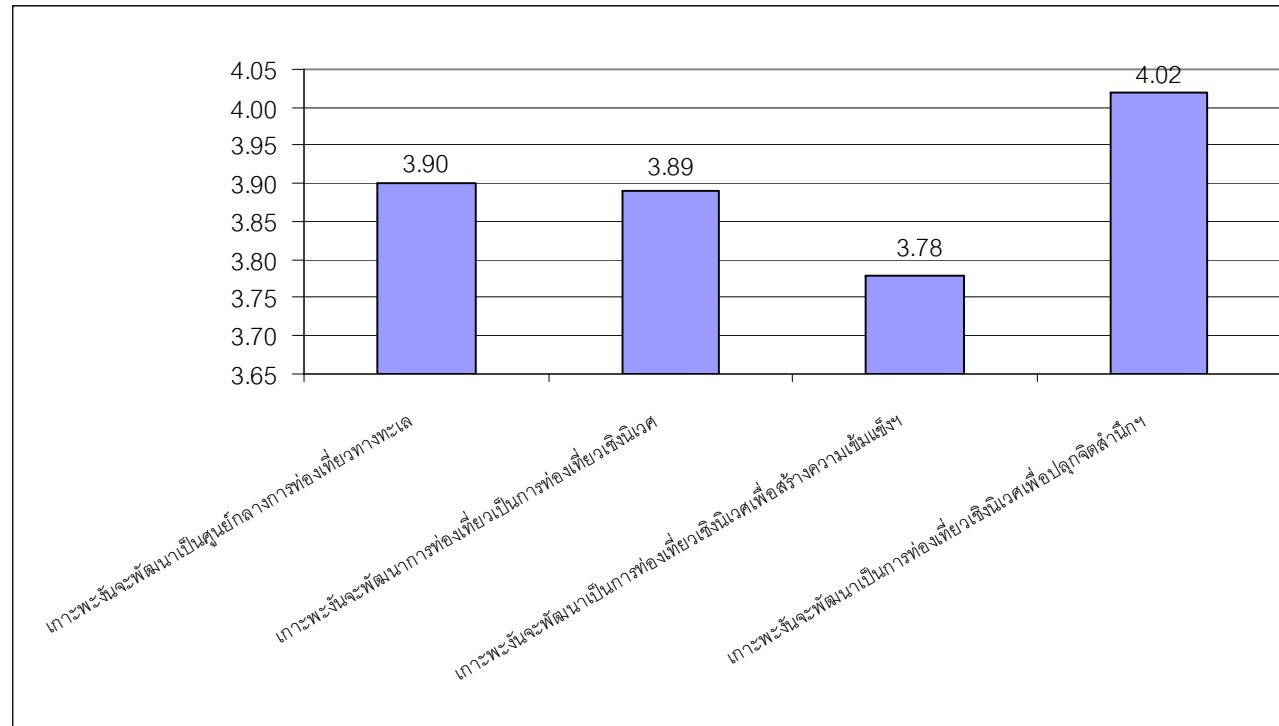
ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.89 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.79 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.88 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยของระดับ

ความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

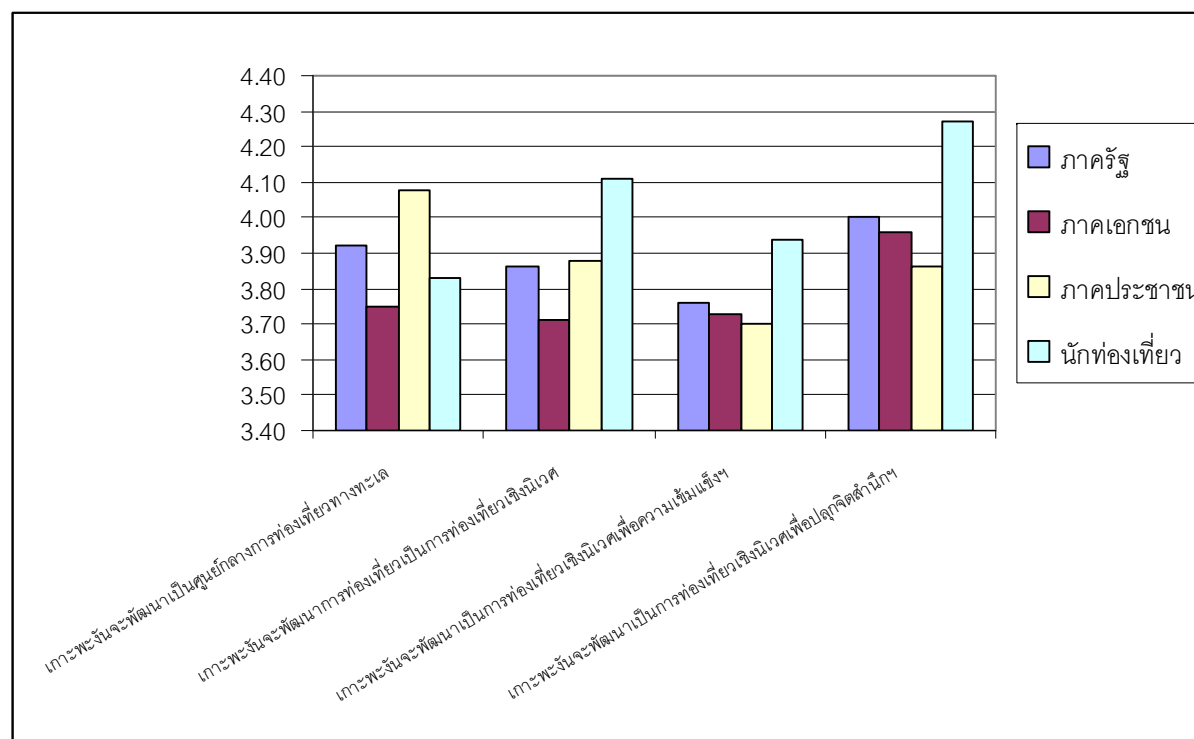
นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 70 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

จากตาราง 23 และภาพประกอบ 70 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.90 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 อยู่

ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 71 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงัน

2.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์

ของเกาะพะงัน

ยุทธศาสตร์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก	3.98	0.90	มาก	3.91	0.92	มาก	3.91	0.91	มาก	4.25	0.73	มากที่สุด	4.01	0.88	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ	3.86	0.88	มาก	3.78	0.86	มาก	3.74	0.92	มาก	4.10	0.84	มาก	3.87	0.88	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์	3.80	0.96	มาก	3.57	0.91	มาก	3.64	0.97	มาก	4.04	0.85	มาก	3.76	0.94	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.09	0.91	มาก	4.04	0.90	มาก	3.88	0.99	มาก	4.32	0.83	มากที่สุด	4.08	0.92	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.79	มาก	3.83	0.73	มาก	3.79	0.80	มาก	4.18	0.60	มาก	3.93	0.75	มาก

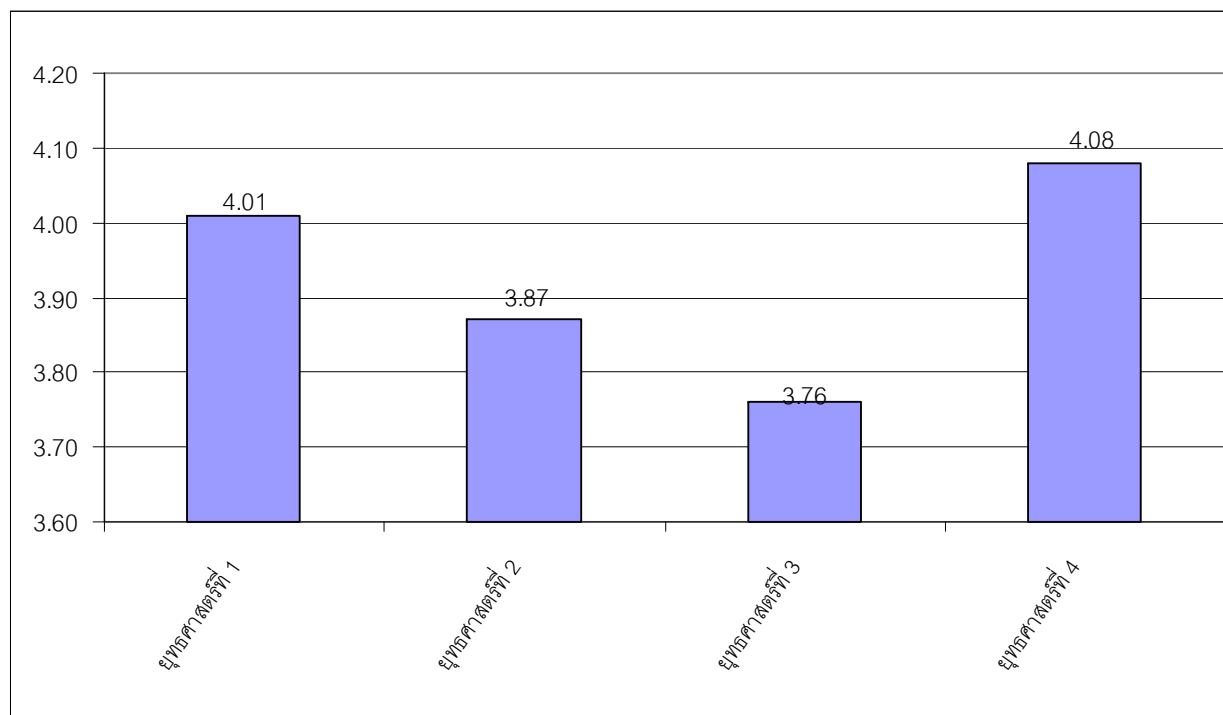
ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับของยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์เกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.83 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลกมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.91 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.78 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์เกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.79 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.91 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3

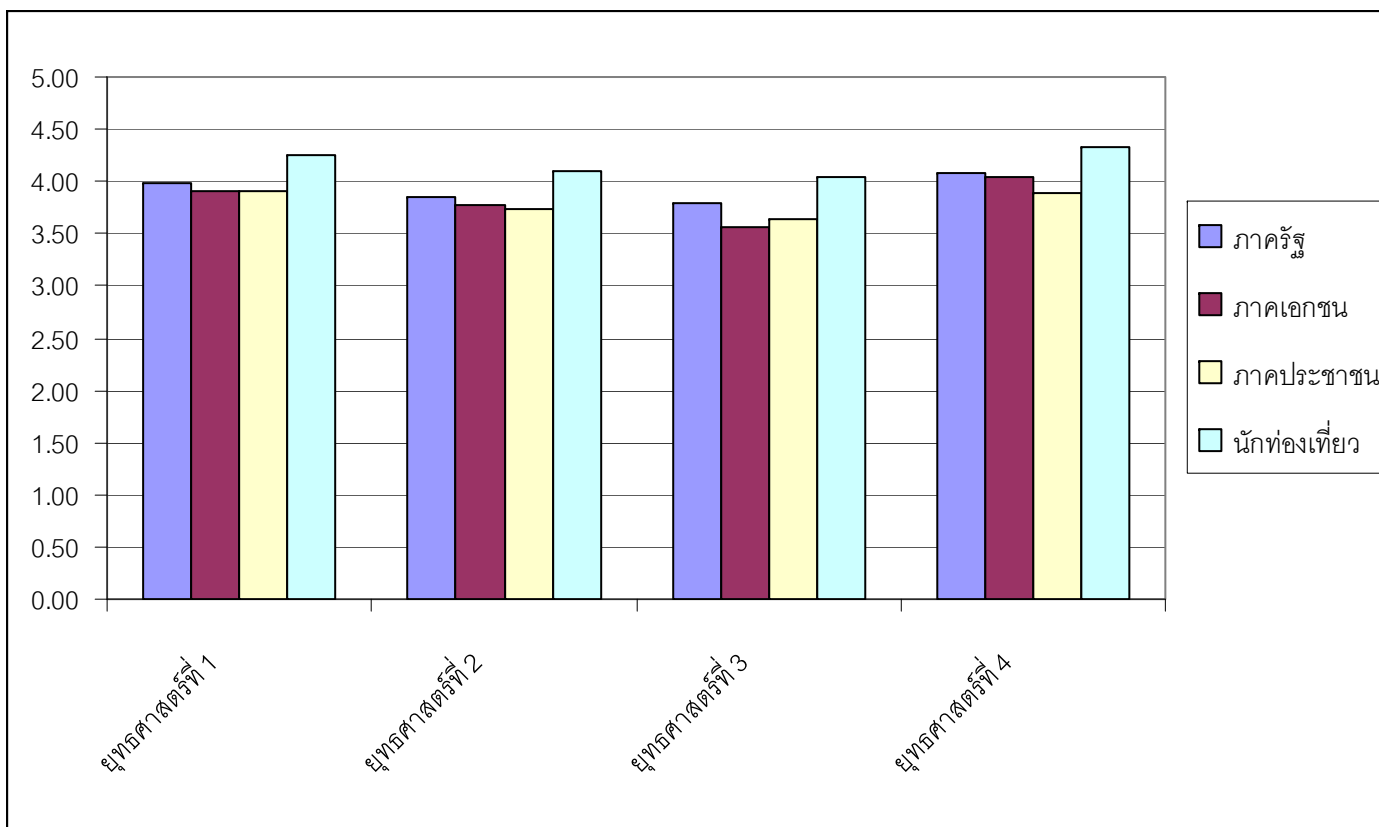
ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.74 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.64 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์เกาะพะงัน โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 3 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 72 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน

จากตาราง 24 และภาพประกอบ 72 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ของเกาะพะงัน โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 4 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 73 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่มีต่อยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน

2.4.3 ทศนคติเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก															
กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.87	0.74	มาก	3.84	0.69	มาก	3.85	0.68	มาก	4.36	0.41	มากที่สุด	3.99	0.68	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	3.76	0.98	มาก	3.68	0.91	มาก	3.72	0.85	มาก	4.23	0.66	มากที่สุด	3.85	0.88	มาก
<u>โครงการที่ 2</u> การปรับปรุงภูมิทัศน์	3.87	0.92	มาก	3.86	0.83	มาก	3.84	0.88	มาก	4.26	0.73	มากที่สุด	3.96	0.86	มาก
<u>โครงการที่ 3</u> การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.92	0.91	มาก	3.90	0.84	มาก	3.88	0.94	มาก	4.30	0.66	มากที่สุด	4.00	0.86	มาก
<u>โครงการที่ 4</u> การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน	3.98	0.89	มาก	3.95	0.97	มาก	3.94	0.91	มาก	4.53	0.64	มากที่สุด	4.10	0.89	มาก
<u>โครงการที่ 5</u> การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด	4.11	0.86	มาก	4.13	0.94	มาก	4.07	0.84	มาก	4.67	0.57	มากที่สุด	4.25	0.85	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 6</u> พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มีมากขึ้น	3.60	0.93	มาก	3.52	0.90	มาก	3.63	0.90	มาก	4.14	0.75	มาก	3.72	0.90	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	4.11	0.69	มาก	4.05	0.66	มาก	4.06	0.63	มาก	4.44	0.44	มากที่สุด	4.17	0.63	มาก
โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน	4.32	0.82	มากที่สุด	4.16	0.97	มาก	4.33	0.75	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด	4.36	0.81	มากที่สุด
โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศและเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว	4.01	0.86	มาก	3.83	0.98	มาก	3.85	0.90	มาก	4.40	0.64	มากที่สุด	4.02	0.88	มาก
โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน	3.99	0.84	มาก	3.96	0.90	มาก	3.91	0.81	มาก	4.19	0.75	มาก	4.01	0.83	มาก
โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว	4.23	0.85	มากที่สุด	4.26	0.80	มากที่สุด	4.28	0.75	มากที่สุด	4.66	0.61	มากที่สุด	4.36	0.78	มากที่สุด
โครงการที่ 5 การจัดระเบียบการจอดรถ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่งและเกาะต่างๆ	4.03	0.86	มาก	4.07	0.90	มาก	3.87	0.97	มาก	4.49	0.67	มากที่สุด	4.12	0.86	มาก
โครงการที่ 6 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	4.10	0.84	มาก	4.03	0.92	มาก	4.14	0.83	มาก	4.31	0.88	มากที่สุด	4.15	0.87	มาก
ภาพรวม	3.99	0.66	มาก	3.95	0.62	มาก	3.96	0.59	มาก	4.40	0.39	มากที่สุด	4.07	0.60	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.99 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 6 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก และ**กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูปะการัง และชายหาด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.95 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมากและอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก และ**กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทาง

ชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.95 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.96 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงันมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 6 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก และ**กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.40 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ย

ของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมากที่สุด และ**กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว**มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด

ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.07 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน และโครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 6 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.99 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการที่ดี															
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด	4.14	0.58	มาก	3.97	0.62	มาก	4.01	0.62	มาก	4.22	0.50	มากที่สุด	4.08	0.59	มาก
โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร	4.23	0.74	มากที่สุด	4.13	0.79	มาก	4.09	0.75	มาก	4.17	0.84	มาก	4.16	0.78	มาก
โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ	4.33	0.75	มากที่สุด	4.21	0.82	มากที่สุด	4.16	0.80	มาก	4.19	0.71	มาก	4.22	0.77	มากที่สุด
โครงการที่ 3 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอ่าวไทย	3.99	0.77	มาก	3.70	0.94	มาก	3.93	0.84	มาก	4.12	0.82	มาก	3.94	0.86	มาก
โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน	4.15	0.73	มาก	3.96	0.84	มาก	4.01	0.82	มาก	4.21	0.73	มากที่สุด	4.08	0.79	มาก
โครงการที่ 5 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง	3.98	0.85	มาก	3.83	0.95	มาก	3.87	0.96	มาก	4.41	0.70	มากที่สุด	4.02	0.90	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	4.09	0.62	มาก	4.04	0.62	มาก	4.05	0.58	มาก	4.39	0.46	มากที่สุด	4.14	0.59	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว	4.02	0.72	มาก	4.01	0.82	มาก	3.88	0.70	มาก	4.58	0.64	มากที่สุด	4.12	0.77	มาก
<u>โครงการที่ 2</u> การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร	4.25	0.70	มากที่สุด	4.24	0.55	มากที่สุด	4.21	0.62	มากที่สุด	4.34	0.71	มากที่สุด	4.26	0.65	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 3</u> การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.07	0.89	มาก	4.06	0.93	มาก	4.08	0.90	มาก	4.37	0.77	มากที่สุด	4.15	0.88	มาก
<u>โครงการที่ 4</u> สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว	4.22	0.79	มากที่สุด	4.18	0.88	มาก	4.16	0.79	มาก	4.21	0.78	มากที่สุด	4.19	0.81	มาก
<u>โครงการที่ 5</u> การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บ่อน้ำร้อน และห้องน้ำ	4.13	0.79	มาก	4.09	0.83	มาก	4.13	0.84	มาก	4.44	0.70	มากที่สุด	4.20	0.80	มาก
<u>โครงการที่ 6</u> พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก	3.87	0.90	มาก	3.67	1.02	มาก	3.81	0.90	มาก	4.40	0.70	มากที่สุด	3.94	0.92	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4.13	0.59	มาก	4.06	0.49	มาก	4.06	0.53	มาก	4.17	0.60	มาก	4.10	0.56	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ	4.12	0.74	มาก	3.87	0.93	มาก	4.02	0.70	มาก	4.15	0.87	มาก	4.04	0.82	มาก
<u>โครงการที่ 2</u> การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ	4.23	0.74	มากที่สุด	4.50	0.64	มากที่สุด	4.21	0.72	มากที่สุด	4.08	0.83	มากที่สุด	4.26	0.75	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 3</u> การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน	4.31	0.73	มากที่สุด	4.19	0.78	มากที่สุด	4.25	0.77	มากที่สุด	4.29	0.83	มากที่สุด	4.26	0.77	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 4</u> การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงัน	4.14	0.70	มาก	3.93	0.73	มาก	3.95	0.76	มาก	4.04	0.92	มาก	4.02	0.78	มาก
<u>โครงการที่ 5</u> การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว	4.21	0.74	มากที่สุด	4.22	0.68	มากที่สุด	4.22	0.68	มากที่สุด	4.17	0.87	มากที่สุด	4.21	0.74	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 6</u> การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มีมากขึ้น	3.79	0.92	มาก	3.63	0.99	มาก	3.71	0.90	มาก	4.26	0.93	มากที่สุด	3.85	0.97	มาก
ภาพรวม	4.12	0.52	มาก	4.02	0.48	มาก	4.04	0.48	มาก	4.26	0.44	มากที่สุด	4.11	0.49	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.12 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ

4.06 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหาร

จัดการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.26 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 6

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.11 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บิมน้ำมัน และห้องน้ำ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 4 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และโครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์															
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน	4.14	0.55	มาก	4.00	0.50	มาก	4.20	0.35	มาก	4.14	0.60	มาก	4.12	0.51	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว	4.08	0.77	มาก	3.88	0.73	มาก	4.15	0.56	มาก	3.98	0.92	มาก	4.02	0.76	มาก
<u>โครงการที่ 2</u> การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ	4.13	0.73	มาก	4.09	0.77	มาก	4.36	0.54	มากที่สุด	4.29	0.69	มากที่สุด	4.22	0.69	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 3</u> การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4.36	0.73	มากที่สุด	4.29	0.70	มากที่สุด	4.41	0.55	มากที่สุด	4.02	0.83	มากที่สุด	4.27	0.72	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 4</u> การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.97	0.75	มาก	3.73	0.83	มาก	3.89	0.72	มาก	4.26	0.82	มากที่สุด	3.96	0.80	มาก
กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น	4.06	0.48	มาก	3.86	0.54	มาก	4.07	0.46	มาก	4.19	0.60	มาก	4.05	0.53	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)	4.07	0.59	มาก	4.03	0.61	มาก	4.13	0.56	มาก	4.14	0.89	มาก	4.09	0.68	มาก
<u>โครงการที่ 2</u> การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP)	4.22	0.63	มากที่สุด	4.13	0.71	มาก	4.30	0.54	มากที่สุด	4.17	0.90	มากที่สุด	4.21	0.71	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว	4.44	0.59	มากที่สุด	4.36	0.64	มากที่สุด	4.51	0.50	มากที่สุด	4.21	0.91	มากที่สุด	4.38	0.69	มากที่สุด
โครงการที่ 4 อบรมภาคธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.99	0.82	มาก	3.59	0.92	มาก	3.92	0.73	มาก	4.23	0.75	มากที่สุด	3.93	0.84	มาก
โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	3.87	0.81	มาก	3.44	0.98	มาก	3.84	0.83	มาก	4.28	0.73	มากที่สุด	3.86	0.89	มาก
โครงการที่ 6 อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.74	0.86	มากที่สุด	3.63	1.06	มาก	3.74	0.88	มาก	4.11	0.85	มาก	3.81	0.93	มาก
กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	3.94	0.60	มาก	3.81	0.59	มาก	3.98	0.51	มาก	4.20	0.60	มาก	3.98	0.59	มาก
โครงการที่ 1 การอบรมวิจิตรจิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน	4.44	0.63	มากที่สุด	4.54	0.61	มากที่สุด	4.54	0.58	มากที่สุด	4.35	0.80	มากที่สุด	4.47	0.66	มากที่สุด
โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.23	0.71	มากที่สุด	4.00	0.91	มาก	4.24	0.65	มากที่สุด	4.24	0.79	มากที่สุด	4.18	0.78	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ	3.95	0.85	มาก	3.78	0.94	มาก	3.86	0.84	มาก	4.43	0.80	มากที่สุด	4.01	0.89	มาก
โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ	4.26	0.69	มากที่สุด	4.11	0.86	มาก	4.24	0.73	มากที่สุด	4.42	0.80	มากที่สุด	4.26	0.78	มากที่สุด
โครงการที่ 5 จัดระบบการแปรรูปสินค้าจากเกษตร	3.84	0.87	มาก	3.45	0.99	มาก	3.80	0.84	มาก	4.08	0.72	มาก	3.79	0.89	มาก
โครงการที่ 6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.75	0.94	มาก	3.52	0.95	มาก	3.76	0.84	มาก	4.27	0.87	มากที่สุด	3.83	0.94	มาก
โครงการที่ 7 พัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร	3.59	0.98	มาก	3.44	0.89	มาก	3.71	0.81	มาก	3.91	0.93	มาก	3.66	0.92	มาก
โครงการที่ 8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน	3.66	0.95	มาก	3.64	0.99	มาก	3.82	0.83	มาก	3.99	0.82	มาก	3.78	0.91	มาก
โครงการที่ 9 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า	3.78	0.97	มาก	3.80	0.96	มาก	3.86	0.93	มาก	4.10	0.89	มาก	3.89	0.95	มาก
ภาพรวม	4.02	0.48	มาก	3.87	0.45	มาก	4.06	0.39	มาก	4.18	0.54	มาก	4.03	0.48	มาก

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิดจิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาคเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิดจิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถฟื้นฟูตัวเองได้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.06 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าง **กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิดจิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถฟื้นฟูตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และโครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ และโครงการ

ที่ 9 สนับสนุนให้รีสอร์ต และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 อบรมภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.03 คะแนนอยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิดจิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากัน คือ 4.18 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักทองเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น															
กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก	4.28	0.59	มากที่สุด	4.34	0.51	มากที่สุด	4.27	0.59	มากที่สุด	4.32	0.82	มากที่สุด	4.30	0.63	มากที่สุด
โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน	4.15	0.77	มากที่สุด	4.16	0.78	มากที่สุด	4.06	0.76	มากที่สุด	4.29	0.94	มากที่สุด	4.17	0.82	มากที่สุด
โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดินน้ำ และลำธาร	4.19	0.72	มากที่สุด	4.33	0.68	มากที่สุด	4.29	0.74	มากที่สุด	4.23	0.87	มากที่สุด	4.26	0.76	มากที่สุด
โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง	4.51	0.66	มากที่สุด	4.53	0.66	มากที่สุด	4.45	0.73	มากที่สุด	4.44	0.89	มากที่สุด	4.48	0.74	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ	4.16	0.68	มากที่สุด	4.18	0.60	มากที่สุด	4.17	0.56	มากที่สุด	4.22	0.71	มากที่สุด	4.18	0.64	มากที่สุด
โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ	4.39	0.79	มากที่สุด	4.38	0.85	มากที่สุด	4.44	0.76	มากที่สุด	4.31	0.86	มากที่สุด	4.38	0.81	มากที่สุด
โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน	4.01	0.85	มากที่สุด	3.98	0.83	มากที่สุด	3.92	0.90	มากที่สุด	4.37	0.81	มากที่สุด	4.07	0.86	มากที่สุด
โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน	4.09	0.81	มากที่สุด	4.19	0.78	มากที่สุด	4.16	0.83	มากที่สุด	3.97	0.82	มากที่สุด	4.10	0.81	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			นักท่องเที่ยว			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว	4.05	0.80	มาก	3.97	0.73	มาก	4.04	0.78	มาก	4.22	0.61	มากที่สุด	4.07	0.74	มาก
<u>โครงการที่ 1</u> พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล	4.40	0.77	มากที่สุด	4.29	0.76	มากที่สุด	4.49	0.80	มากที่สุด	4.27	0.83	มากที่สุด	4.36	0.79	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 2</u> สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน	3.79	0.97	มาก	3.71	0.88	มาก	3.73	0.92	มาก	4.16	0.74	มาก	3.85	0.90	มาก
<u>โครงการที่ 3</u> พัฒนาอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร	3.97	1.05	มาก	3.92	1.05	มาก	3.89	1.13	มาก	4.24	0.83	มากที่สุด	4.01	1.03	มาก
กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	4.17	0.80	มาก	4.14	0.72	มาก	4.30	0.63	มากที่สุด	4.18	0.54	มากที่สุด	4.20	0.72	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 1</u> การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับชุมชน	4.08	0.88	มาก	4.02	0.77	มาก	4.14	0.80	มาก	4.30	0.77	มากที่สุด	4.14	0.81	มากที่สุด
<u>โครงการที่ 2</u> การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด	4.25	0.86	มากที่สุด	4.25	0.83	มากที่สุด	4.45	0.70	มากที่สุด	4.13	0.92	มากที่สุด	4.27	0.84	มากที่สุด
ภาพรวม	4.17	0.53	มากที่สุด	4.16	0.44	มากที่สุด	4.18	0.45	มากที่สุด	4.22	0.73	มากที่สุด	4.19	0.50	มากที่สุด

ภาครัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.17 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดันน้ำ และ ลำธาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.08 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น

เท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมากและอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.16 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุด เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดินน้ำ และลำธาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศิลปกรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดินน้ำ และ ลำธาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมาก

ที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นที่ว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำ และ ลำธาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ และกลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลยุทธ์ที่ 2 มีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.37 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด และ

อันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.97 อยู่ในระดับมาก และกลยุทธ์ที่ 3 มีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 พื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 พื้นฟูอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.30 ซึ่ง จัดว่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนของยุทธศาสตร์ที่ 4 โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.19 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า **กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก** มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.48 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ดันน้ำ และลำธาร มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.38 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เป็นอันดับ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก โดยมีโครงการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ โครงการที่ 1 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.36 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ โครงการที่ 3 พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในด้านการจัดการ ด้านการคมนาคม และสาธารณูปโภค

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การจัดการด้านการคมนาคม และสาธารณูปโภค												
1.1 การปรับปรุงถนนและพัฒนาเส้นทางการเดินทางไปยังเกาะอื่น ๆ ให้เชื่อมโยงถึงกัน	4.05	0.88	มาก	4.02	0.90	มาก	4.03	0.86	มาก	4.03	0.88	มาก
1.2 การเร่งพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ในแหล่งท่องเที่ยว	4.06	0.86	มาก	3.93	0.91	มาก	4.06	0.85	มาก	4.02	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	0.79	มาก	3.98	0.79	มาก	4.05	0.73	มาก	4.03	0.77	มาก

ภาครัฐมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.99 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าด้านการจัดการด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.06 คะแนน เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.05 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.00 คะแนน อยู่ในระดับมาก

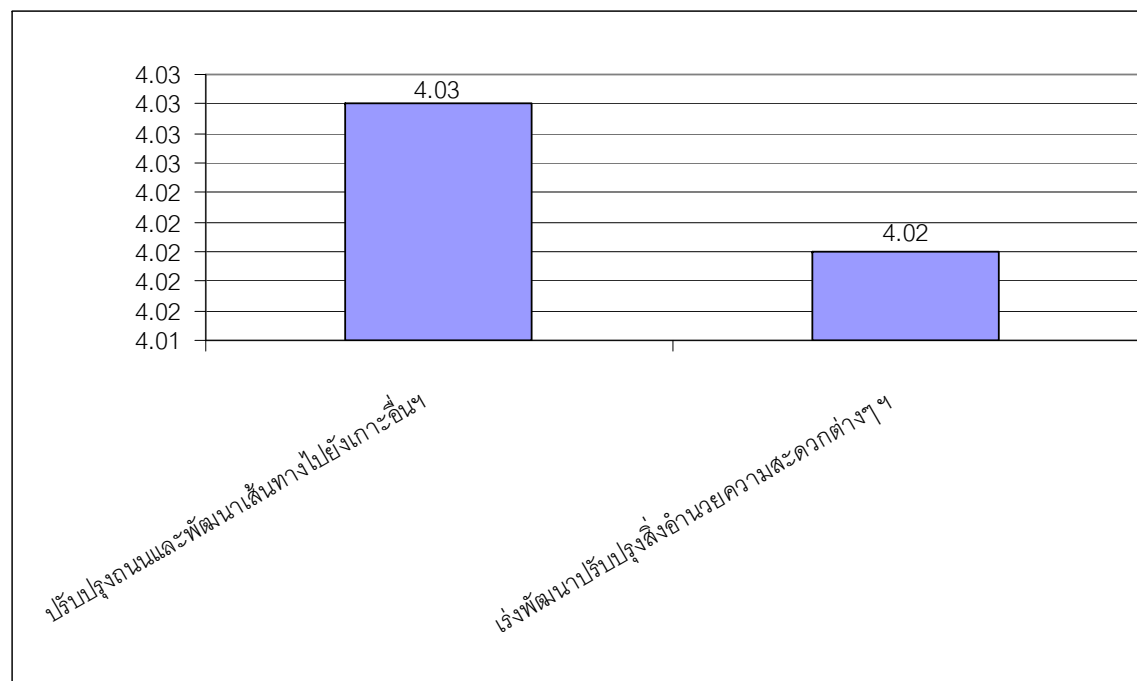
ภาคเอกชนมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.91 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.00 คะแนน เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 3.98 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 3.89 คะแนน อยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า ในด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.08 คะแนน เป็นด้านที่มีคะแนนในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.05 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.03 คะแนน อยู่ในระดับมาก

ภาครัฐมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนแต่ละภาคส่วน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.08 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของภาคเอกชน มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.15 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาคประชาชน มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.09 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาครัฐ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของภาคเอกชน มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.10 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาคประชาชน มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 3.99 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาครัฐ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 3.98 คะแนน อยู่ในระดับมาก

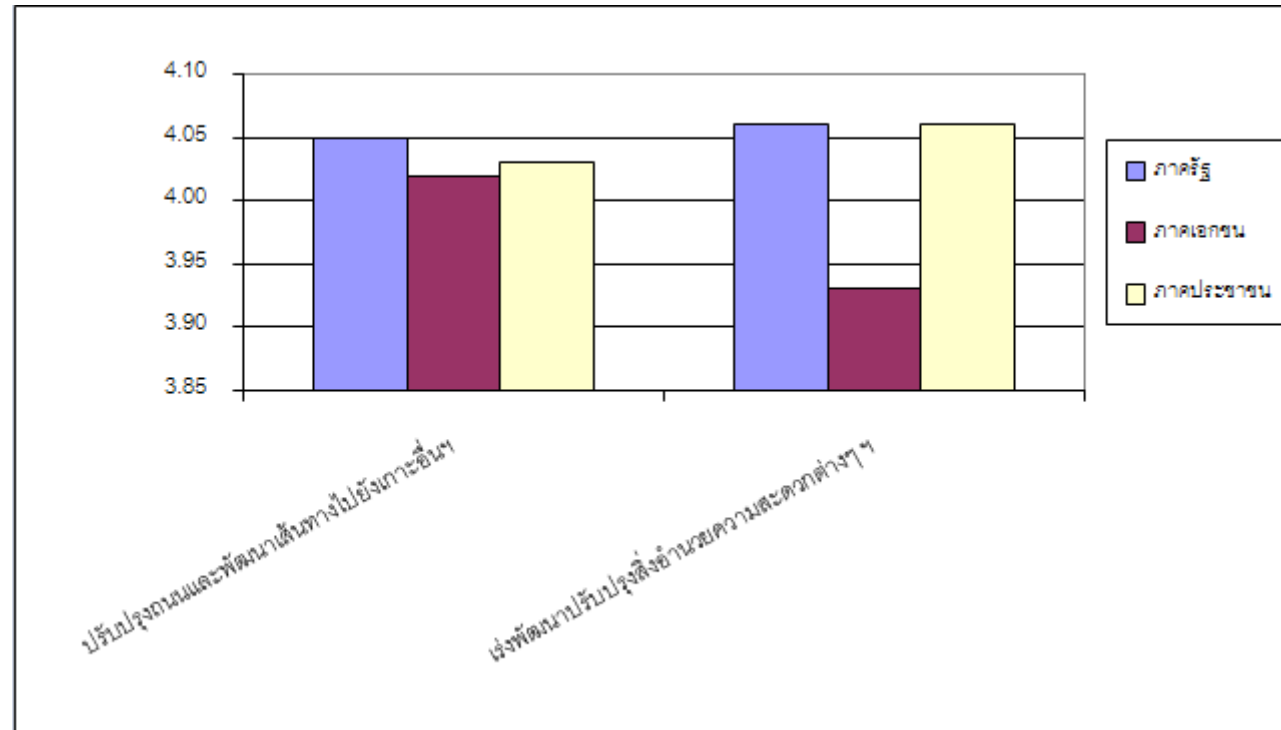
ภาคประชาชนมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนแต่ละภาคส่วน โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.08 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของภาคเอกชน มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.17 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาคประชาชน มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.06 คะแนน อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของภาครัฐ โดยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น 4.01 คะแนน อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 74 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ด้านการจัดการคมนาคมและสาธารณูปโภค

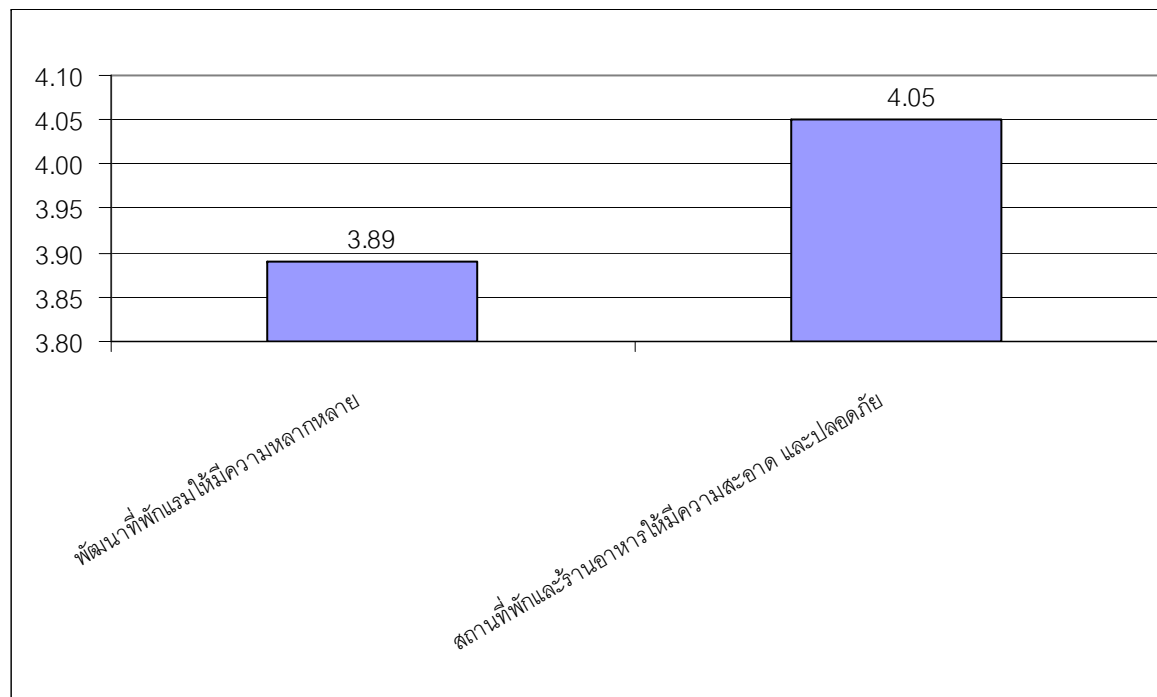
จากตาราง 26 และภาพประกอบ 74 ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการคมนาคมและสาธารณูปโภค โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.03 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า การปรับปรุงถนนและพัฒนาเส้นทางเดินทางไปยังเกาะอื่นๆ ให้เชื่อมโยงถึงกัน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 4.03 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การเร่งพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 4.02 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 75 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการคมนาคมและสาธารณูปโภค ทั้ง 3 กลุ่ม

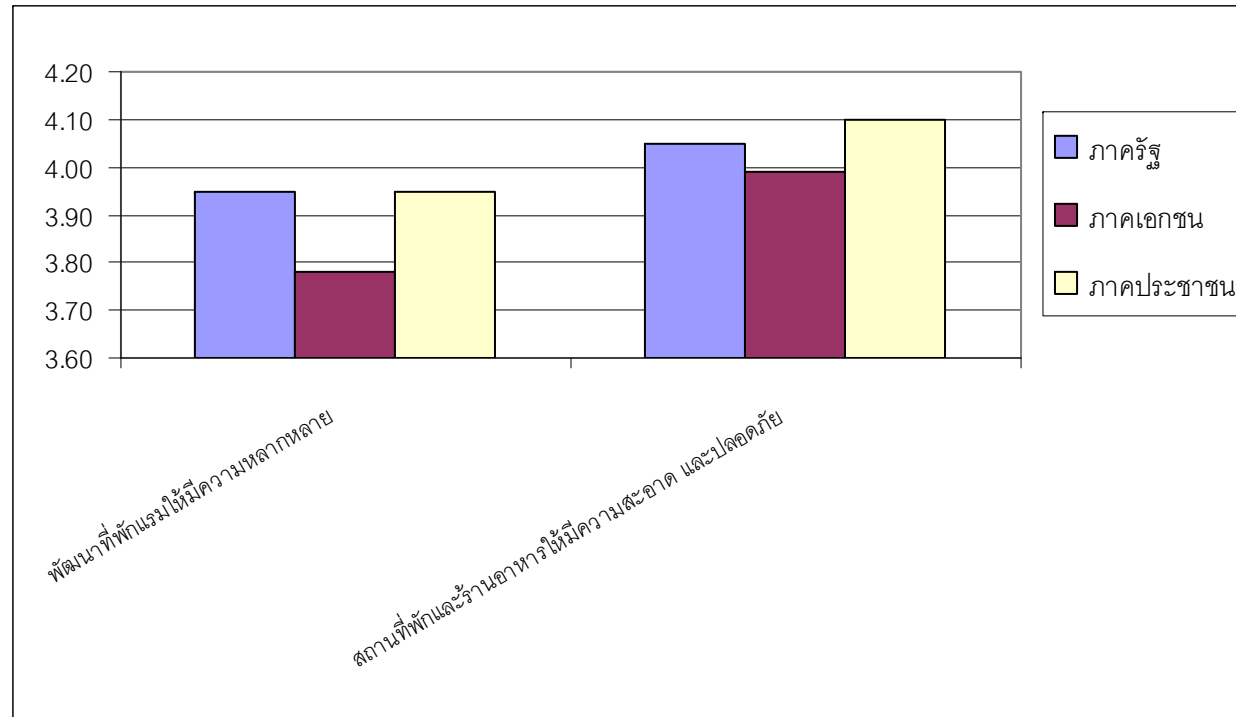
ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ
อย่างยั่งยืน ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
2. การจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร												
2.1 การพัฒนาที่พักแรมให้มีความหลากหลาย	3.95	0.81	มาก	3.78	0.85	มาก	3.95	0.77	มาก	3.89	0.81	มาก
2.2 สถานที่พัก และร้านอาหารในเกาะพะงันให้ มีความสะอาด และปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	4.05	0.81	มาก	3.99	0.82	มาก	4.10	0.85	มาก	4.05	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.74	มาก	3.89	0.76	มาก	4.03	0.69	มาก	3.97	0.73	มาก

ภาพประกอบ 76 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร

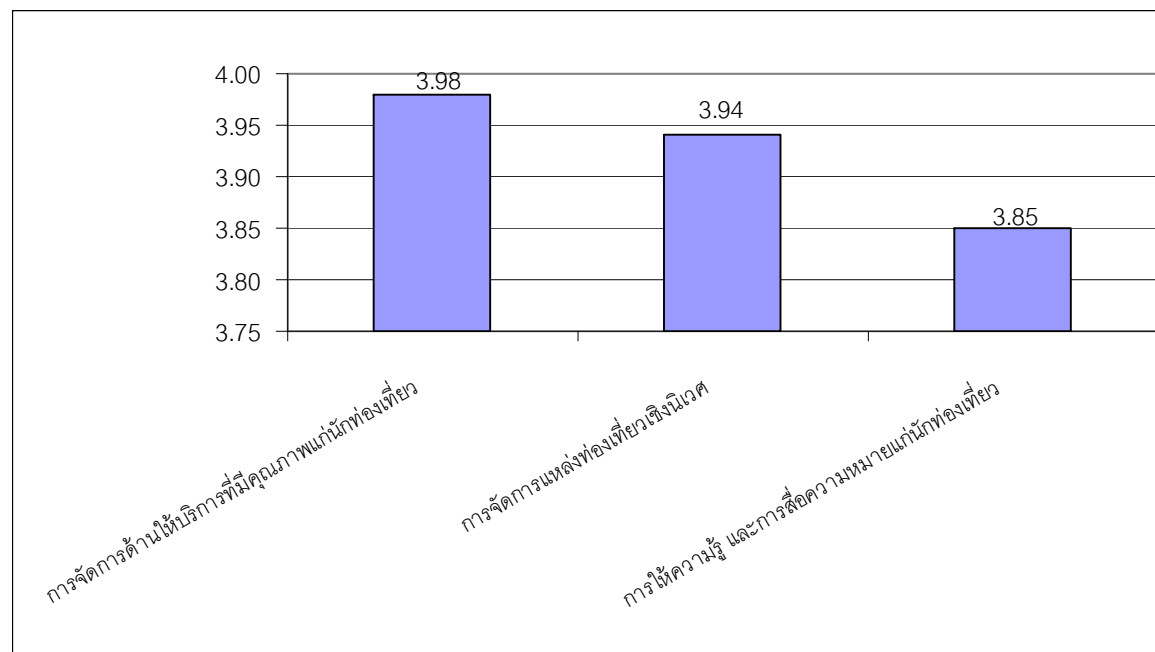
จากตาราง 27 และภาพประกอบ 76 ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า สถานที่พัก และร้านอาหารในเกาะพะงันให้มีความสะอาด และปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การพัฒนาที่พักแรมให้มีความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.89 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 77 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร

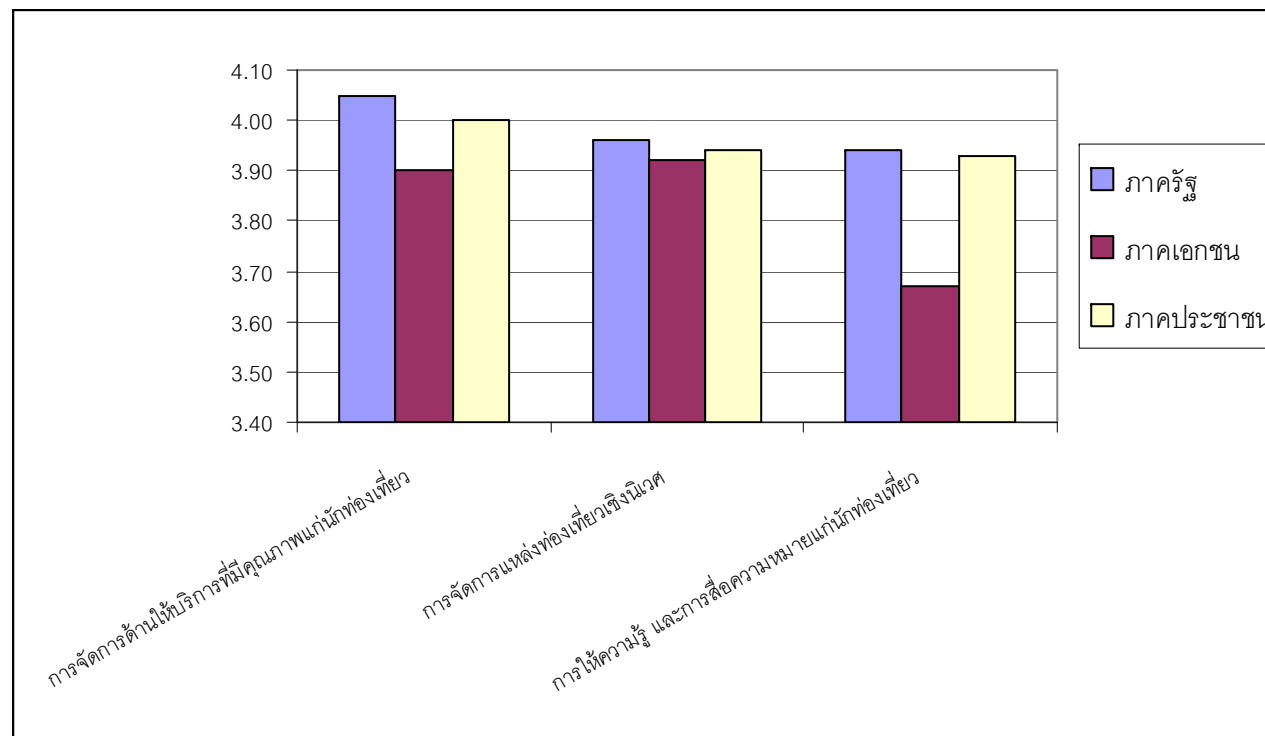
ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ
อย่างยั่งยืน ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
3. การจัดการแหล่งท่องเที่ยว												
3.1 การจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	4.05	0.83	มาก	3.90	0.89	มาก	4.00	0.90	มาก	3.98	0.88	มาก
3.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.96	0.86	มาก	3.92	0.94	มาก	3.94	0.81	มาก	3.94	0.87	มาก
3.3 การให้ความรู้ และการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว	3.94	0.84	มาก	3.67	0.99	มาก	3.93	0.84	มาก	3.85	0.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.98	0.76	มาก	3.83	0.82	มาก	3.96	0.73	มาก	3.92	0.77	มาก

ภาพประกอบ 78 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

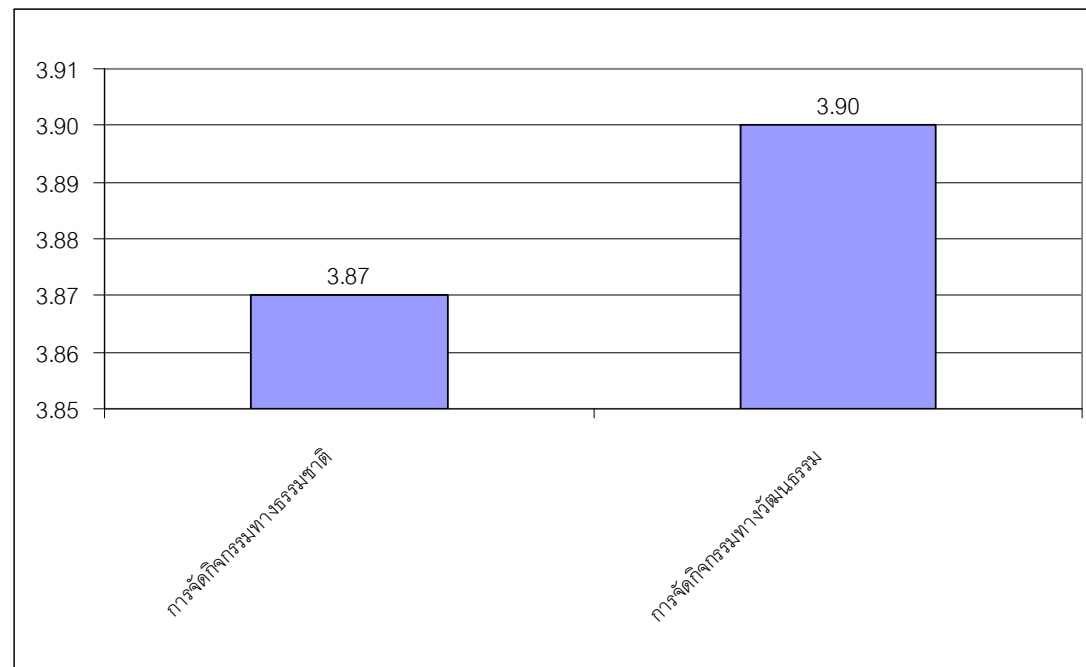
จากตาราง 28 และภาพประกอบ 78 ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.92 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า การจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.98 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.94 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ การให้ความรู้ และการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.85 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 79 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

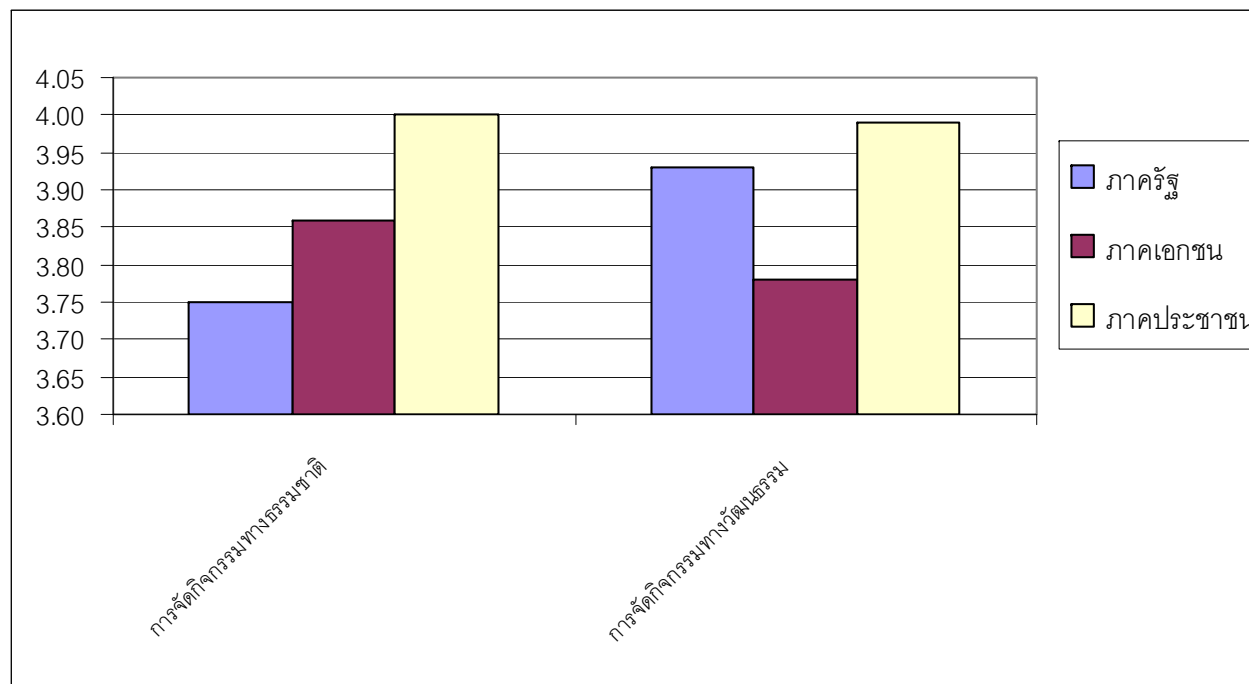
ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ
อย่างยั่งยืน ด้านการจัดการด้านกิจกรรม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
4. การจัดการด้านกิจกรรม												
4.1 การจัดกิจกรรมทางธรรมชาติ และผจญภัย	3.75	0.91	มาก	3.86	0.96	มาก	4.00	0.87	มาก	3.87	0.92	มาก
4.2 การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำชม น้ำตกแห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถี ชีวิตชาวบ้าน	3.93	0.88	มาก	3.78	0.96	มาก	3.99	0.75	มาก	3.90	0.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.82	มาก	3.82	0.83	มาก	4.00	0.72	มาก	3.89	0.79	มาก

ภาพประกอบ 80 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม

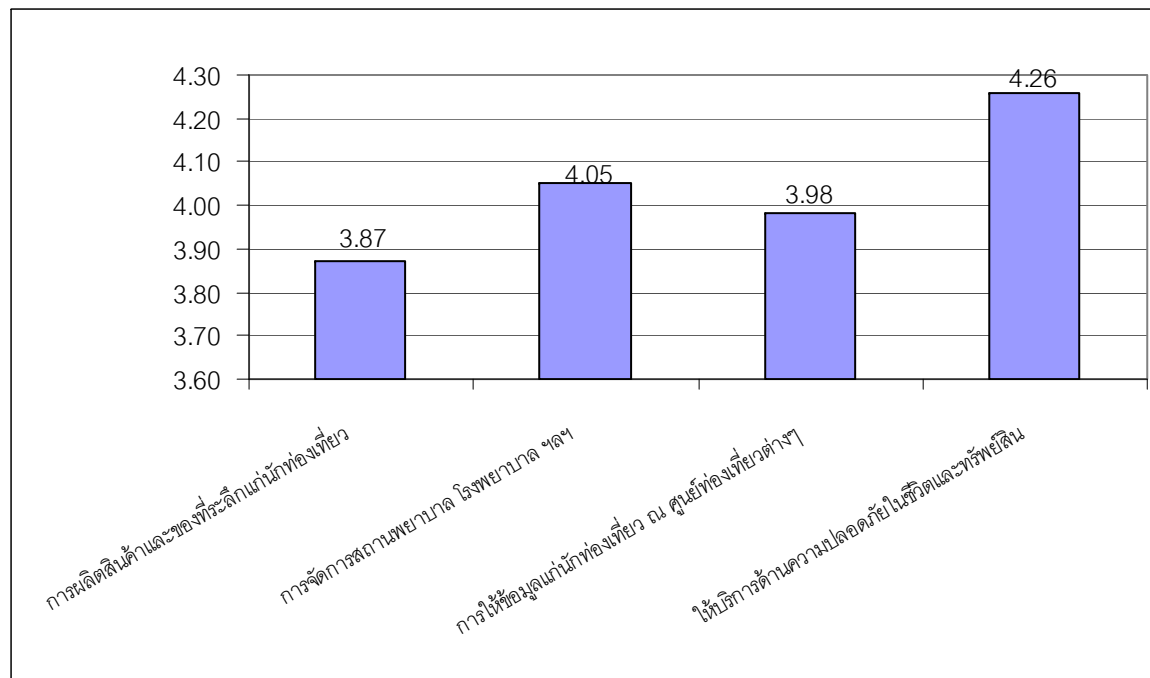
จากตาราง 29 และภาพประกอบ 80 ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.89 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า การจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำชมน้ำตกแห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวบ้าน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.90 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การจัดการกิจกรรมทางธรรมชาติ และผจญภัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.87 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 81 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ
ด้านกิจกรรม

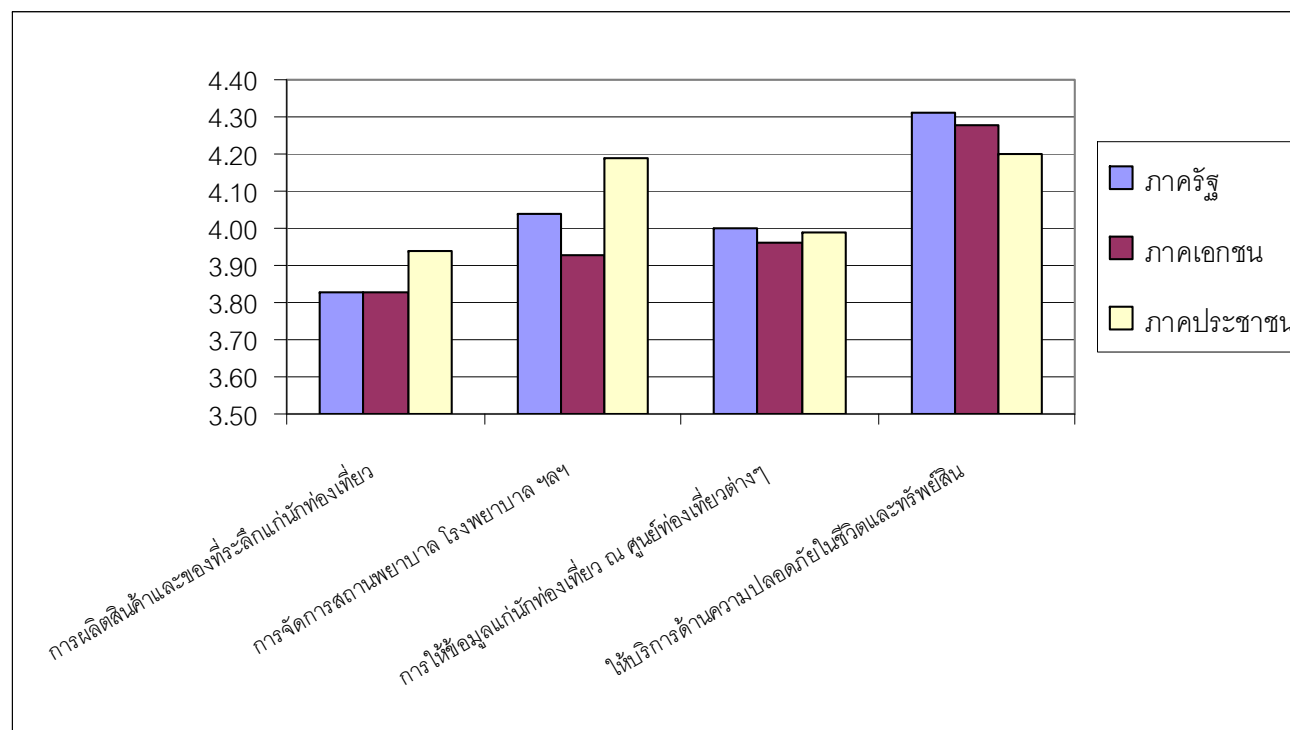
ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการ
อย่างยั่งยืน ด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
5. การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ												
5.1 การผลิตสินค้า และของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ในเชิงนิเวศโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	3.83	0.87	มาก	3.83	0.93	มาก	3.94	0.87	มาก	3.87	0.89	มาก
5.2 การจัดการสถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย หรืออาสาสมัครด้านสาธารณสุขบรรเทาภัย	4.04	0.89	มาก	3.93	0.90	มาก	4.19	0.79	มาก	4.05	0.86	มาก
5.3 การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ณ ศูนย์ท่องเที่ยว ต่างๆ	4.00	0.87	มาก	3.96	0.89	มาก	3.99	0.76	มาก	3.98	0.84	มาก
5.4 การให้บริการด้านความปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สิน	4.31	0.84	มากที่สุด	4.28	0.87	มากที่สุด	4.20	0.80	มาก	4.26	0.83	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.72	มาก	4.00	0.67	มาก	4.08	0.63	มาก	4.04	0.67	มาก

ภาพประกอบ 82 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

จากตาราง 30 และภาพประกอบ 82 ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.04 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า การให้บริการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 4.26 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การจัดการสถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย หรืออาสาศักดิ์ด้านสาธารณสุขบรรเทาภัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ณ ศูนย์ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นเท่ากับ 3.85 ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก

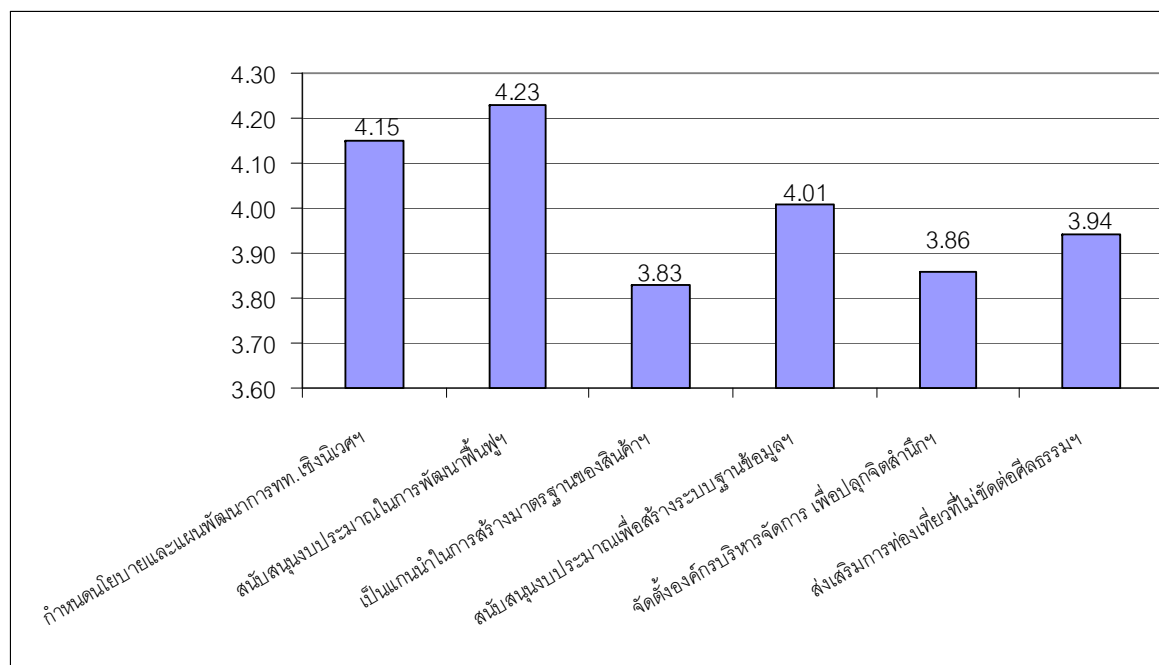

ภาพประกอบ 83 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

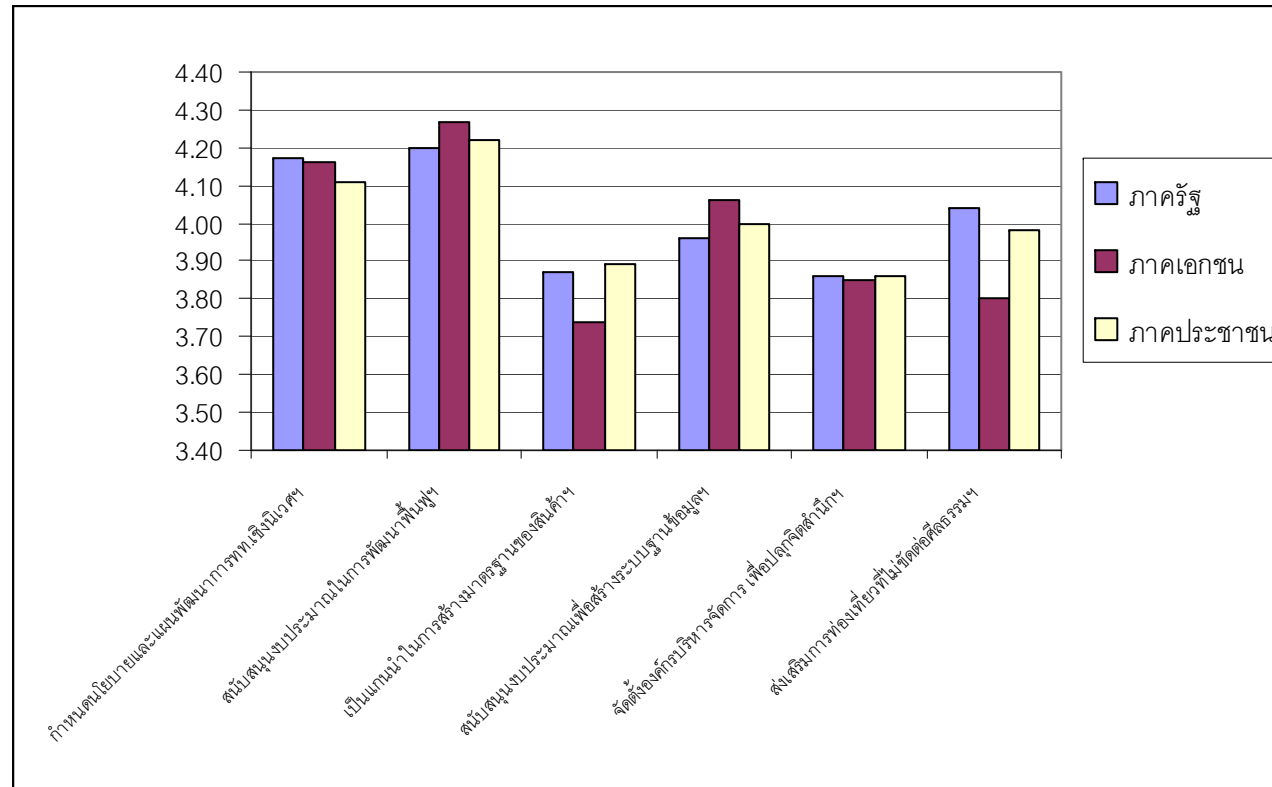
ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในภาครัฐ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ												
1. การกำหนดนโยบาย และแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการลงทุนด้านสาธารณูปโภค	4.17	0.73	มาก	4.16	0.81	มาก	4.11	0.70	มาก	4.15	0.74	มาก
2. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาฟื้นฟู อนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม	4.20	0.84	มากที่สุด	4.27	0.87	มากที่สุด	4.22	0.82	มากที่สุด	4.23	0.84	มากที่สุด
3. เป็นแกนนำในการสร้างมาตรฐานของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว	3.87	0.85	มาก	3.74	0.94	มาก	3.89	0.85	มาก	3.83	0.88	มาก
4. สนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูล และเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน	3.96	0.89	มาก	4.06	0.86	มาก	4.00	0.85	มาก	4.01	0.87	มาก
5. จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการ เพื่อปลูกจิตสำนึก ตลอดจนพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จัดหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อให้มีมาตรฐานในระดับสากล	3.86	0.91	มาก	3.85	0.99	มาก	3.86	0.88	มาก	3.86	0.93	มาก
6. ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี	4.04	0.92	มาก	3.80	0.95	มาก	3.98	0.90	มาก	3.94	0.93	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.72	มาก	3.98	0.68	มาก	4.01	0.65	มาก	4.00	0.68	มาก

ภาพประกอบ 84 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาครัฐ

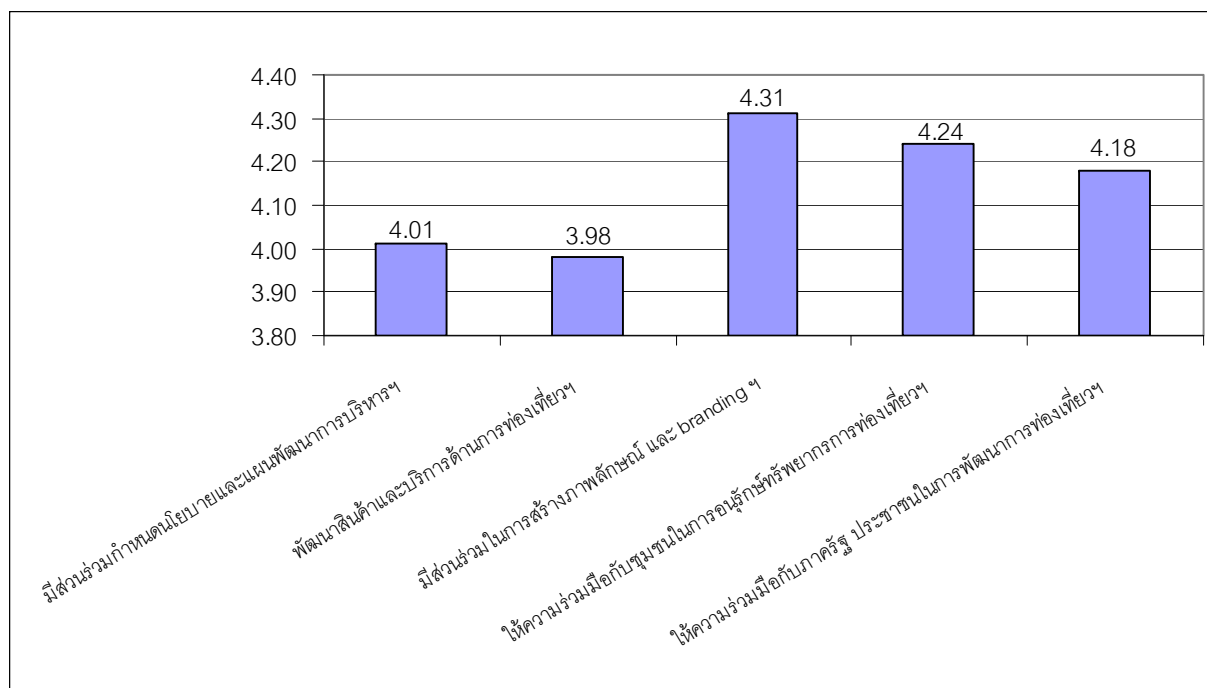
จากตาราง 31 และภาพประกอบ 84 ผู้วิจัยพบว่า ภาครัฐควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.00 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการลงทุนด้านสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ สนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูล และเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 85 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาครัฐ

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนใน
ภาคเอกชน

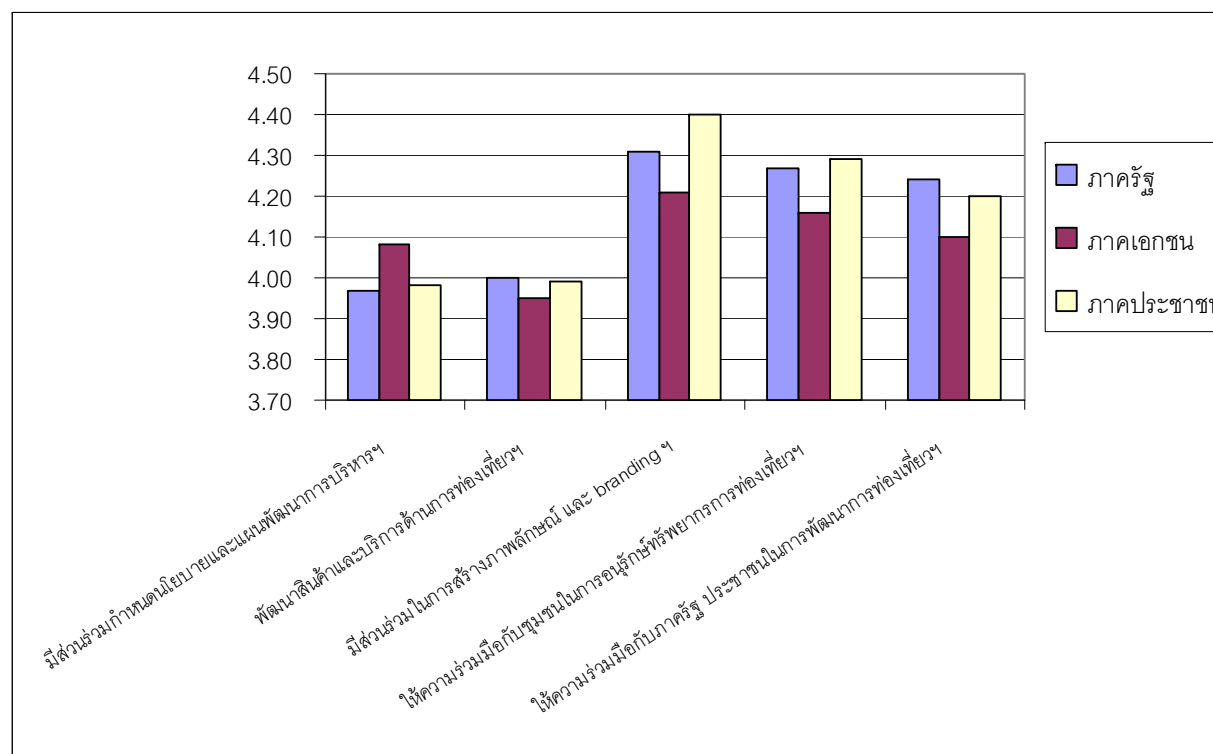
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
บทบาท และหน้าที่ของภาคเอกชน												
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ เกาะพะงัน	3.97	0.94	มาก	4.08	0.87	มาก	3.98	0.79	มาก	4.01	0.87	มาก
8. พัฒนาสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล และร้านอาหารสู่มาตรฐานโลก	4.00	0.87	มาก	3.95	0.86	มาก	3.99	0.75	มาก	3.98	0.82	มาก
9. มีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ และ branding เกาะพะงันในระดับนานาชาติ	4.31	0.81	มากที่สุด	4.21	0.91	มากที่สุด	4.40	0.68	มากที่สุด	4.31	0.81	มากที่สุด
10. ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร การท่องเที่ยว และสนับสนุนการกระจายรายได้จาก การท่องเที่ยวสู่ชุมชน	4.27	0.74	มากที่สุด	4.16	0.80	มากที่สุด	4.29	0.67	มากที่สุด	4.24	0.74	มากที่สุด
11. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และประชาชนในการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยที่ดี	4.24	0.81	มากที่สุด	4.10	0.95	มากที่สุด	4.20	0.79	มากที่สุด	4.18	0.85	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	0.68	มาก	4.10	0.65	มาก	4.17	0.52	มาก	4.14	0.62	มาก

ภาพประกอบ 86 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคเอกชน

จากตาราง 32 และภาพประกอบ 86 ผู้วิจัยพบว่า ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยมีค่าความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.14 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ และ branding เกาะพะงันในระดับนานาชาติ เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับ

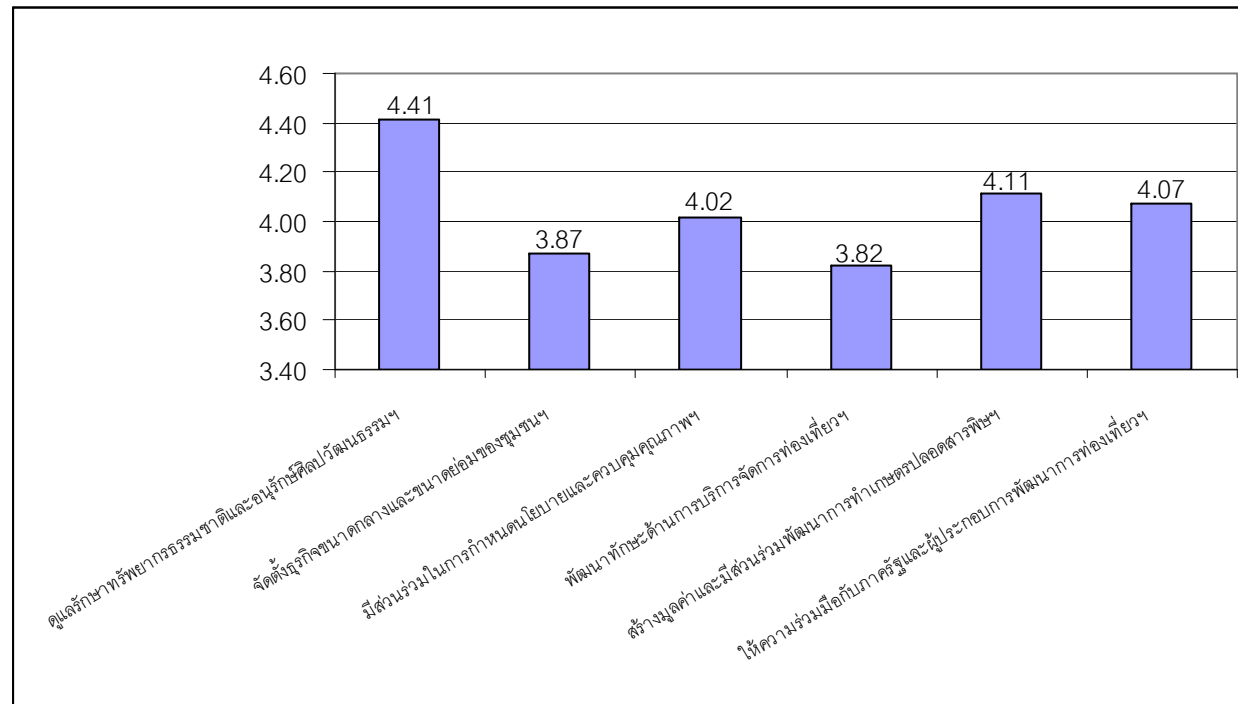
ชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และสนับสนุนการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 87 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคเอกชน

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ในภาคประชาชน

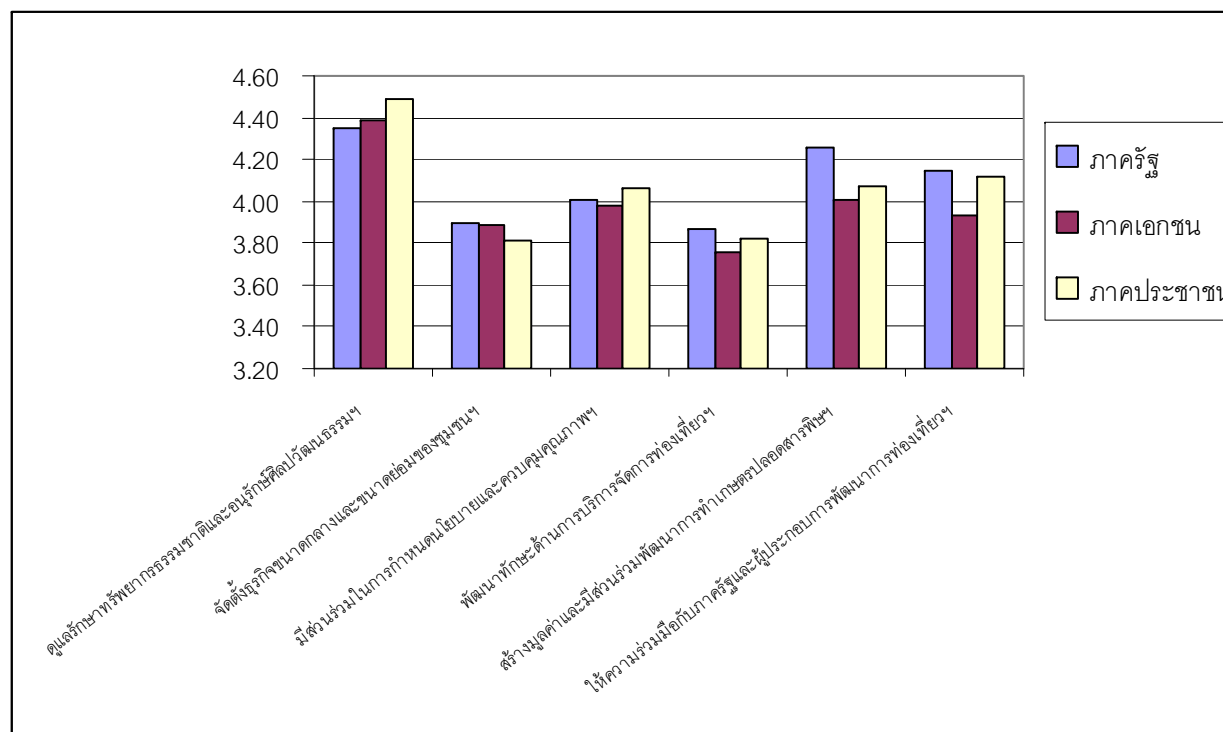
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ภาครัฐ			ภาคเอกชน			ภาคประชาชน			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
บทบาท และหน้าที่ของประชาชน												
12. ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน	4.35	0.73	มากที่สุด	4.39	0.74	มากที่สุด	4.49	0.56	มาก	4.41	0.68	มากที่สุด
13. จัดตั้งธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมของชุมชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะพะงัน เช่น ที่พัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท ภัตตาคาร และบริการเรือเช่า	3.90	0.75	มาก	3.89	0.79	มาก	3.81	0.80	มาก	3.87	0.78	มาก
14. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และควบคุมคุณภาพ มาตรฐานของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน	4.01	0.80	มาก	3.98	0.84	มาก	4.06	0.84	มาก	4.02	0.82	มาก
15. พัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ประชาชนในท้องถิ่น	3.87	0.83	มาก	3.76	0.89	มาก	3.82	0.81	มาก	3.82	0.84	มาก
16. สร้างมูลค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์	4.26	0.76	มากที่สุด	4.01	0.98	มาก	4.07	0.89	มาก	4.11	0.89	มาก
17. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม ลดปัญหาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี	4.15	0.94	มาก	3.93	0.98	มาก	4.12	0.95	มาก	4.07	0.96	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.63	มาก	3.99	0.62	มาก	4.06	0.57	มาก	4.05	0.61	มาก

ภาพประกอบ 88 แผนภูมิแสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (รวม) ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคประชาชน

จากตาราง 33 และภาพประกอบ 84 ผู้วิจัยพบว่า ภาคประชาชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยมีความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 คะแนน อยู่ในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ภาคประชาชนควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่

สร้างมูลค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบ 89 แผนภูมิแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของภาคประชาชน

ตอนที่ 2.7 ผลการศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการ
ท่องเที่ยวเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

แรงจูงใจ	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ร่วมเทศกาลฟุตบอลปาร์ตี้ที่หาดรีน	4.57	0.50	มากที่สุด
2. ตามรอยเสด็จประพาสน้ำตกของรัชกาลที่ 5 ณ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประพาส และน้ำตกธารประเวศ	3.88	0.96	มาก
3. ชมความงดงามของหาดทราย เกาะแก่งต่างๆ ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมากนัก	4.52	0.64	มากที่สุด
4. ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตชาวเกาะพะงันในการใช้ลิ้งเก็บมะพร้าว และการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว	4.03	0.83	มาก
5. ท่านต้องการมาพักผ่อนหย่อนใจ หาความเพลิดเพลิน	4.50	0.63	มากที่สุด
6. ท่านต้องการหาความตื่นเต้นเร้าใจในการท่องเที่ยว	4.34	0.71	มากที่สุด
7. ท่านต้องการหาประสบการณ์ชีวิตแปลกใหม่	4.54	0.61	มากที่สุด
8. ท่านต้องการหาเพื่อนใหม่ ๆ	4.39	0.80	มากที่สุด
9. ท่านต้องการท่องเที่ยวเพื่อคลายความเครียด	4.45	0.70	มากที่สุด
10. ท่านต้องการประสบการณ์ใหม่อย่างต่อเนื่อง	4.41	0.62	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 34 ผู้วิจัยได้พิจารณาปัจจัยทางความต้องการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญโดยรวมเท่ากับ 4.36 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นที่ ปัจจัยด้านความต้องการร่วมเทศกาลฟุตบอลปาร์ตี้ที่หาดรีน เป็นแรงจูงใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ต้องการหาประสบการณ์ชีวิตแปลกใหม่ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ชมความงดงามของหาดทราย เกาะแก่งต่าง ๆ ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 การสรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะของภาครัฐ

1. ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่านี้
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้
4. การก่อสร้างต้องไม่ทำลายธรรมชาติ
5. ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
6. องค์การท่องเที่ยวควรจะมีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้
7. จัดให้มีการปลูกต้นไม้ ดอกไม้ หรือไม้ยืนต้นตามแนวถนนทุกสายให้ดูสวยงาม
8. จัดให้มีสวนสาธารณะเป็นที่พักผ่อน และออกกำลังกาย
9. จัดให้มีการปลูกป่า และอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร
10. ควรมีการส่งเสริม และสร้างจุดเด่นของเกาะพะงันให้เป็นที่รู้จักมากกว่านี้
11. จัดให้มีคณะกรรมการการท่องเที่ยวของเกาะพะงันกำหนดผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ อย่างชัดเจน
12. ควรจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชน
13. ห้ามขุดภูเขา ตัดไม้ทำลายป่า
14. เรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ชก ชิง วังราว ยิง ช่า
15. ปรับปรุงน้ำประปาให้สะอาด และไฟฟ้าไม่ให้ดับบ่อยๆ โดยเฉพาะเวลาฝนตก
16. แบ่งโซนที่พัก
17. ทำลายธรรมชาติให้น้อยที่สุด
18. พัฒนาการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน และมีการวางแผน วางโครงสร้างในการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - ความร่วมมือของผู้ประกอบการยังมีน้อย
 - อยากให้ผู้บริหารมาดูพื้นที่เพื่อเอาข้อมูลไปปรับในเรื่องของการบริหาร
 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ และสร้างเครือข่ายเยาวชน และชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการการท่องเที่ยว
19. สร้างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีอยู่ตลอดไป
20. ควรทำป้ายขอความร่วมมือไม่ให้ทำลายธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และช่วยกันดูแล
21. ทำถนนให้ได้มาตรฐานไม่มีหลุมบ่อ และมีที่ระบายน้ำ

22. เจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการมีไม่เพียงพอ
23. ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(ททท.)ควรมีการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร
24. การพัฒนาควรให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม และวิถีของชุมชน
25. ควรมีการสร้างเชื่อมโยงระหว่างเกาะสมุย-เกาะพะงัน-เกาะเต่า-หมู่เกาะอ่างทอง
26. บูรณาการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
27. ส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น เช่น เกษตรปศุสัตว์ และปศุสัตว์ ให้เกิดเป็นรายได้
28. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
29. จัดอบรม/ประชุมบุคลากรในท้องถิ่นให้ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง
30. ขาดผู้นำที่เข้มแข็งที่จะมาพัฒนาเกาะพะงันให้มีศักยภาพ
31. ความเจริญ และกิจกรรมต่างๆเข้ามาโดยไม่มีกฎหมายควบคุมได้
32. สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค ได้แก่ ไก่ หมู และปลา ตามมาตรฐานสากล
33. ควรอนุรักษ์ และสนับสนุนการปลูกสมุนไพรเพื่อการบริโภค และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และนวดแผนโบราณ
34. อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นด้านระบบนิเวศทางทะเล และป่าไม้
35. ปรับปรุงระบบสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
36. ควรมีการแปรรูปมะพร้าวมากกว่ากะทิ
37. สินค้าเกษตรหรือไม้พื้นเมืองที่ภาครัฐเห็นว่าเป็นจุดเด่นของเกาะพะงัน
สินค้าเกษตร : มะพร้าว ทุเรียน ลูกก้อ มะม่วง ผัก ผลไม้ มะละกอ สับปะรด และการแปรรูปอาหารทะเล ได้แก่ ปลาหมึกแห้ง ปลาอินทรีเค็ม
พันธุ์ไม้ : ว่านเพชรหึง ต้นตำเสา (หรือต้นกันเกรา หรือมันปลา) ต้นยางใหญ่ กระเช้าสีดา ไม้เม่า ไม้ขี้เหล็ก
38. ภาครัฐคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการภายใต้วิสัยทัศน์ และโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ภายใต้วิสัยทัศน์ที่เสนอในงานวิจัยชิ้นนี้ มีความเป็นไปได้ แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว ให้ทราบถึงทรัพยากรธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยว มีส่วนในการวางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดนโยบาย และโครงการต่าง ๆ และเมื่อมีแผนแล้วก็ต้องมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องจึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีอุปสรรคที่สำคัญ คือ

ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยทุกภาคส่วน และโดยเฉพาะปัญหาพื้นฐานของเกาะพะงัน ได้แก่ อาชญากรรม การลักขโมย และยาเสพติด อีกทั้งไม่มีหน่วยงานกลางที่จัดการดูแลการท่องเที่ยวโดยตรง ผู้ประกอบการเป็นชาวต่างชาติมากขึ้นโดยใช้ช่องว่างของกฎหมายมาประกอบอาชีพเหมือนคนไทย ทำให้เกิดการแย่งตลาด และกระทบกระเทือนกับประชาชนท้องถิ่น

39. ภาครัฐคิดเห็นว่าหากสามารถปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะพะงัน จะมีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะประชาชนเกิดการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ และเอกชนมากขึ้น เกิดการร่วมมือกันในการรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว ธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการดูแลสุขภาพสถานที่ท่องเที่ยวให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และนักท่องเที่ยวก็จะมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์มากขึ้น และมีความสนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเกาะพะงันมากขึ้นด้วย และถ้าเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะของภาคเอกชน

1. อยากให้ประชาชนมีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พุดจาไพละ ไม่ทะเลาะกัน
2. อยากให้ตำรวจเข้ามาดูแลความปลอดภัยของงานปาร์ตี้ต่างๆ ให้มากกว่านี้ เพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาท
3. รักษาความสะอาดของชายหาดไม่ให้มีขยะ
4. อยากให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน
5. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงันให้กับเยาวชน
6. ความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในการจัดการท่องเที่ยว
7. การประชาสัมพันธ์
8. อยากให้มีเจ้าหน้าที่มาดูแลเรื่องการคมนาคมโดยตรง การขับซิ่ง จอดรถ การเดินเรือ จอดเรือ ความปลอดภัย
9. การเดินเรือโดยสาร อยากให้มีการกำหนดตารางเวลาเดินเรือ และการเข้า-ออกให้ตรงตามเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมากขึ้น
10. ควรมีองค์กรบริหารจัดการการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน
11. อยากให้องค์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เร็วที่สุด
12. เน้นการรักษาความสะอาด
13. จัดตั้งองค์กรกลางเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอำนาจบัญชาการผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติให้รักษาภูมิทัศน์อย่างเคร่งครัด
14. พัฒนาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค ไฟฟ้า ถนน

15. จัดตำรวจท่องเที่ยวให้เข้ามาดูแลความสะดวก และปัญหาของนักท่องเที่ยว
16. ปลุกฝังจิตสำนึกให้กับทุกภาคส่วน
17. รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาด และดูแลอย่างต่อเนื่อง
18. รัฐควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
19. สร้างแกนนำในการแก้ไขฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว จัดอบรมผู้นำท้องถิ่น
20. ทำป้ายบอกเส้นทางแต่ละเส้นทางให้ชัดเจนกว่านี้
21. ลดอาชญากรรม ยาเสพติดอย่างจริงจัง
22. ควรมีการสร้างระบบความน่าเชื่อถือด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับที่พักแรมเชิงอนุรักษ์บนเกาะพะงันในรูปแบบของตรารับรองด้านสิ่งแวดล้อมของเกาะพะงัน
23. ควรมีโครงการนำร่องของโรงแรม และรีสอร์ทที่ใช้พลังงานทดแทน
24. สินค้าเกษตรหรือไม้พื้นเมืองที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นจุดเด่นของเกาะพะงัน
สินค้าเกษตร : มะพร้าว ทุเรียน เงาะ น้อยหน่า ลำไย แตงโม แตงกวา ถั่ว ถั่วลิสง
พันธุ์ไม้ : วานเพชรหึง มะม่วงหิมพานต์
25. ภาคเอกชนคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการภายใต้วิสัยทัศน์ และโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ภายใต้วิสัยทัศน์ที่เสนอในงานวิจัยชิ้นนี้ มีความเป็นไปได้ เพราะทางเกาะพะงันยังขาดผู้ที่เข้ามาวิจัยด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน แต่ยังคงความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งยังขาดงบประมาณในการดำเนินการในทุก ๆ ด้านอีกด้วย ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรมชัดเจน
26. ภาคเอกชนคิดเห็นว่าหากสามารถปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะพะงัน จะมีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ต้องมีการศึกษาเรื่องของการลงทุนเพื่อที่จะพัฒนาดังกล่าวก่อน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร แต่ถ้าเป็นไปได้เศรษฐกิจของประชาชนชาวเกาะพะงันจะดีขึ้น แต่จะต้องควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะของประชาชน

1. พัฒนาไปในทิศทางที่ธรรมชาติยังคงอยู่มากที่สุด
2. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และผู้ที่ทำมาค้าขาย
3. ควรทำถนนให้มากกว่านี้เพื่อให้ครอบคลุมเข้าถึงได้ทุกที่

4. ควรเพิ่มสัญญาณจราจรให้มากขึ้น ลดการเกิดอุบัติเหตุ
5. ควรอนุรักษ์ปะการังไม่ให้ถูกทำลายไปมากกว่านี้
6. ไม่ควรตัดไม้ทำลายป่ามาสร้างรีสอร์ท
7. ควรมีการผลผลิตจากการเกษตรให้มากขึ้นจะได้ไม่ต้องนำเข้าจากภายนอกเกาะ
8. การคมนาคม พัฒนาปรับปรุงถนน
9. การประชาสัมพันธ์จุดเด่นของเกาะพะงัน หาดทรายขาว ดำน้ำ
10. การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
11. รักษาความสะอาดบริเวณชายหาดเสมอ
12. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
13. ปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติด
14. พัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรม
15. ควบคุมราคาสินค้าไม่ให้แตกต่างจากบนฝั่งมากเกินไป
16. สนับสนุน และเพิ่มพื้นที่การทำนา ทำไร่ และสวนผลไม้ให้มากขึ้นเพียงพอต่อการบริโภคภายในเกาะพะงัน
17. พัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ที่เกาะพะงัน
18. สินค้าเกษตรหรือไม้พื้นเมืองที่ประชาชนเห็นว่าเป็นจุดเด่นของเกาะพะงัน

สินค้าเกษตร : มะพร้าว ทุเรียน เงาะ ลำไย มังคุด

พันธุ์ไม้ : มะม่วงหิมพานต์

27. ภาคประชาชนคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการภายใต้วิสัยทัศน์ และโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ภายใต้วิสัยทัศน์ที่เสนอในงานวิจัยชิ้นนี้ มีความเป็นไปได้น้อยมาก เพราะอุปสรรคสำคัญก็คือ สาธารณูปโภคด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการคมนาคม สาธารณสุข และขาดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่สำคัญคือขาดเงินทุนที่จะดำเนินการ และแหล่งงบประมาณในการพัฒนา และขาดเจ้าหน้าที่ในการจัดการดูแลอย่างจริงจัง
28. ภาคประชาชนคิดเห็นว่าหากสามารถปฏิบัติตามโครงการดังกล่าว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะพะงัน จะมีความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะเป็นการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ และควรมีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเรื่องสถานบันเทิงให้น้อยลง และการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติให้มากขึ้น ประชาชนก็จะกินดีอยู่ดี การท่องเที่ยวที่เกาะพะงันก็เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

1. อนุรักษ์เกาะพะงันให้เป็นอย่างเดิม
2. ให้ทุนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสีงแวดล้อม
3. พัฒนาการผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
4. ลดการจัดงานปาร์ตี้คืนอื่น ๆ ลงเหลือแค่พระจันทร์เต็มดวง
5. จัดระบบเรือ และแท็กซี่
6. พัฒนาการคมนาคม และสาธาณูปโภค
7. รักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
8. ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
9. รักษาเกาะนี้ให้เป็นธรรมชาติมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
10. นักท่องเที่ยวมาเกาะพะงันเพราะต้องการความเป็นธรรมชาติ ไม่อยากให้เหมือนกับเกาะภูเก็ต และเกาะสมุย
11. ทำเกาะพะงันให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง อย่าทำให้เหมือนกับเกาะสมุย และเกาะเต่า เพราะว่าถ้าเกาะทั้ง 3 มีลักษณะเหมือนกันแล้วนักท่องเที่ยวก็จะไปที่เดียว
12. อยากให้จัดรูปแบบการท่องเที่ยวกลางคืนให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
13. ปรับปรุงแนวปะการัง และโครงสร้างพื้นฐานของเรือ
14. กำจัดการคอร์รัปชั่น และรักษาประชาธิปไตย จะมีผลดีต่อการท่องเที่ยว
15. อย่าคิดราคากับนักท่องเที่ยวมากเป็นเท่าตัว
16. หยุดมาเฟีย และยาเสพติดบนเกาะพะงัน
17. หยุดตำรวจในการกรรโชกทรัพย์นักท่องเที่ยว
18. อยากให้มีรีสอร์ทที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มากขึ้น
19. ให้เน้นเรื่องการทำความสะอาดหลังจากงานฟูลมูนให้มากขึ้น
20. กำจัดหมาจรจัด
21. ดูแลเรื่องสุขภาพ และความปลอดภัยโดยทั่ว ๆ ไป
22. ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย
23. ให้มีระบบการทำความสะอาด ปะการัง และป้องกันการทำลายป่า
24. พัฒนาผู้ที่มีความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในพื้นที่เกาะพะงัน
25. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และลดอุบัติเหตุจากมอเตอร์ไซด์

26. อบรมการรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการทำธุรกิจโดยชุมชน
27. ปรับปรุงป้ายบอกเส้นทางบนถนน
28. เพิ่มร้านสะดวกซื้อ 24 ชั่วโมง(7-11)
29. สนับสนุนสินค้าท้องถิ่น และลดการนำเข้าจากภายนอก
30. ควบคุมการก่อสร้างใหม่ๆ และการพัฒนาต่าง
31. โรงพยาบาล และตำรวจไม่มีคุณภาพ
32. ให้ความรู้กับประชาชนในท้องถิ่น
33. เพิ่มการลงทุนของชาวไทย
34. มาตรฐานที่พักอาศัย
35. รักษาชายหาดและคุณภาพของน้ำทะเล
36. รักษาการปลูกผักพื้นเมือง
37. กำหนดเส้นทางดำน้ำในกลุ่มหมู่เกาะอ่างทอง-เกาะเต่า-เกาะพะงัน-เกาะสมุย
38. พัฒนาที่จอดเรือยอร์ช และกำหนดเส้นทางการเดินทางเรือ
39. สินค้าเกษตรหรือไม้พื้นเมืองที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าเป็นจุดเด่นของเกาะพะงัน
40. ได้แก่ สมุนไพร เนยถั่ว ผลไม้ไทย ผักพื้นเมือง สมุนไพร สับปะรด กัญชง ชมพู เงาะ มะม่วง
แตงโม มังคุด อโวคาโด ส้ม สตอเบอรี่ แอปเปิ้ล ราสเบอรี่ แคนเบอรี่ ลิ้นจี่ เสาวรส แครอท
เห็ด มะเขือเทศ มะละกอ บอชเคอรี่ เมล่อน แอปลิลิคอท soursop snozamber และ
elderberries

ตอนที่ 4 แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากผลการวิจัยข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถสรุปแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้าน
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนา
เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้
เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์
เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์

**ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น**

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก

โครงการที่ 1 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง

โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำ และลำธาร

โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
และชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

โครงการที่ 1 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด

โครงการที่ 2 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาจิตใจ

โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนว
พระราชดำริ

โครงการที่ 2 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน

โครงการที่ 3 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน

กลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

โครงการที่ 1 ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล

โครงการที่ 2 ฟื้นฟูอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร

โครงการที่ 3 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน

**ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก**

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน และการจัดการขยะ และการบำบัด
น้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 2 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ

โครงการที่ 3 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ

โครงการที่ 4 การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 5 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน

**กลยุทธ์ที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**

โครงการที่ 1 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง
และชายหาด

โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน

โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โครงการที่ 4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการปรับปรุงภูมิทัศน์

โครงการที่ 5 การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว

โครงการที่ 6 พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มีมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐาน

รากและการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

โครงการที่ 1 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร

โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บ่อน้ำร้อน และห้องน้ำ

โครงการที่ 3 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว

โครงการที่ 5 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 6 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และการรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

โครงการที่ 2 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว

โครงการที่ 3 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ

โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

โครงการที่ 5 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มากขึ้น

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการด้านการตลาด

โครงการที่ 1 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ

โครงการที่ 2 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร

โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน

โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง

โครงการที่ 5 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอ่าวไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

โครงการที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ

โครงการที่ 3 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว

โครงการที่ 4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น

โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว

โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP)

โครงการที่ 3 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)

โครงการที่ 4 อบรมภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

โครงการที่ 6 อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน

โครงการที่ 2 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ

โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

โครงการที่ 4 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ

โครงการที่ 5 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า

โครงการที่ 6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการที่ 7 จัดระบบการผลิตสินค้าจากเกษตร

โครงการที่ 8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน

โครงการที่ 9 พัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงัน
2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกตลอดจนการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน
3. เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการที่เกาะพะงัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยจะได้ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว และแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วนำผลการศึกษาที่ได้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงันต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาประชากร 4 กลุ่ม คือ

1. ภาครัฐ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน จากสำนักงาน ททท.ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายอำเภอเกาะพะงัน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกาะพะงัน สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะงัน และตำบลบ้านใต้ และที่ทำการอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน

2. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบธุรกิจด้านการบริการการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน เช่น หอการค้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมโรงแรมไทย บริษัทนำเที่ยว บริษัทดำน้ำ บริษัทเช่ารถ โรงแรม รีสอร์ท และบังกะโล

3. ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเกาะพะงัน จำนวน 10, 720 คน

4. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวภายใน
เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 46, 664 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างภาคครัวเรือน และภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติ จำนวนกลุ่มละ 100 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว (Resource Audit) ของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว
เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. แบบสอบถามโดยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ
นโยบายของรัฐบาล และแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยแบ่งเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

3.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 ความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนหรือ
ผู้ประกอบการ และประชาชน เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน เป็นการ
สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน แบ่งออกเป็น 7 ตอน

3.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เกี่ยวกับแนวทาง
ในการวางแผน และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน แบ่งออกเป็น 7 ตอน

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความ
สมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุง
แก้ไขแบบสอบถามนั้น

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ราย จากกลุ่มตัวอย่าง
4 กลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความหมาย เวลาที่ใช้ และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เก็บ ข้อมูลของอำเภอ การตั้งถิ่นฐาน ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต การศึกษา การประกอบอาชีพ การคมนาคม และการสาธารณสุข และสร้างความสัมพันธ์ชุมชน หลังจากนั้นส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังส่วนราชการต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และ นักท่องเที่ยว และตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาบันทึก เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาล ประเพณี กิจกรรม วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอก (SWOT analysis) ของเกาะพะงัน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงัน ตลอดจนการมีส่วนร่วมและบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยนำค่าผลรวมสูงสุดของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มนำมาสร้างเป็นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 สรุปผลการตรวจสอบทรัพยากร

ทรัพยากรหลักที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวของเกาะพะงันได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ได้แก่ ชายหาด อ่าว และเกาะต่าง ๆ และทรัพยากรเทศกาลงานฟูลมูนปาร์ตี้ เพราะทรัพยากรดังกล่าวทั้ง 2 ประเภทเป็นทรัพยากรหลักในการทำให้เกาะพะงันมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ ป่าไม้ น้ำตก และการดำน้ำดูปะการังจัดเป็นทรัพยากรสนับสนุน สำหรับการประเมินคุณภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอสรุปว่า ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของเกาะพะงันที่ได้มีได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวมากเกินไป ยกเว้นหาดรีนซึ่งได้รับผลกระทบจากการจัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาศีลธรรม

ในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากรวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้น และทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล ผู้วิจัยขอสรุปว่า ทรัพยากรเหล่านี้มีความสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนทางด้านจิตใจ และจรรโลงศีลธรรม ตลอดจนการอนุรักษ์ ประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทรัพยากรกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นหลักคือ การดำน้ำดูปะการัง และการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เพราะมีธรรมชาติป่าไม้และน้ำตกที่สมบูรณ์ อีกทั้งน้ำตกที่เกาะพะงันแต่ละแห่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เพราะฉะนั้นน้ำตกจึงไม่ได้เป็นเพียงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อีกด้วย จึงสมควรที่จะได้รับการจัดการดูแลอย่างถูกต้อง ส่วนทรัพยากรบริการที่โดดเด่นที่สุดก็คือที่พักแรมที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่สวยงามนั่นเอง

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาครัฐส่วนใหญ่เป็นชาย มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 34 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ รับราชการ ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 35 – 44 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ พ่อค้า/นักธุรกิจ ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 34 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มี

การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าเพศชาย แต่ไม่แตกต่างกันมากนักโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 -24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่ไม่มีรายได้ แต่เมื่อรวมช่วงอายุระหว่าง 25 – 34 ปี และ 35 – 44 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีรายได้พบว่า มีจำนวนมากกว่ากลุ่มแรก และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมา ได้แก่ ระดับ ปวช. หรือ ปวส. และปริญญาโท อาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ ธุรกิจส่วนตัว รองลงมา มีจำนวนเท่ากัน คือ พนักงานบริษัทเอกชน และนักเรียนหรือนักศึกษา สำหรับรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5, 000 USD รองลงมาคือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 USD และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงสุดมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 25,000 USD ต่อเดือนโดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป รองลงมาเป็นชาวสหรัฐอเมริกา และชาวเอเชีย ตามลำดับ

ลักษณะการมาท่องเที่ยวส่วนมากมาคนเดียว รองลงมา เดินทางมากับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน และเดินทางมากับครอบครัว โดยมีวัตถุประสงค์การมาท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ และการเข้าร่วมงานฟูลมูนปาร์ตี้ นักท่องเที่ยวส่วนมากพักที่บังกะโล รองลงมา คือ โรงแรม และโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อน และญาติ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์หรือวารสาร ตามลำดับ และมีความต้องการกลับมาอีกครั้งเป็นส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาครั้งนี้ 2, 001 USD ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน ทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม กิจกรรม เทศกาล และการบริการ ของกลุ่มประชากรทั้ง 4 กลุ่ม คือ

ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเกาะพะงัน อันดับแรก คือ ชายหาด ได้แก่ หาดรี้น หาดทองนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด และหาดบ้านใต้ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 คือ เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะแตนใน เกาะม้า มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยสรุปแล้วผู้วิจัยเห็นว่าชายหาดมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุดเนื่องจากมีความสวยงาม เงียบสงบ และเป็นธรรมชาตินั่นเอง

ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งสร้างขึ้นของเกาะพะงัน อันดับแรก คือ วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ อันดับ 2 คือ ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม และ อันดับ 3 คือ พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสรุปแล้วผู้วิจัยเห็นว่าวัดแต่ละวัดมีจุดดึงดูดที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ วัดเขาถ้ำเป็นที่นั่งวิปัสสนาที่เงียบสงบ วัดโนเป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดของเกาะพะงัน วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการอบสมุนไพร อบชาวนา และนวดแผนโบราณของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนวัดราษฎร์เจริญก็เป็นศูนย์รวมจิตใจที่สำคัญของชาวเกาะพะงันตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ทรัพยากรท่องเที่ยวประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาลของเกาะพะงัน อันดับแรก คือ งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party) มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด อันดับ 2 คือ ประเพณีลากพระทางทะเล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ อันดับ 3 คือ การแข่งขันหาหอยกลม บ้านหินกอง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนั้นกิจกรรมฟูลมูนปาร์ตี้ นับเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญที่สุด และทำให้นักท่องเที่ยวหลายชนชาติหลากหลายภาษาที่มีความใฝ่ฝันที่จะเดินทางมายังเกาะพะงันเพื่อมาร่วมงานฟูลมูนปาร์ตี้ จนทำให้เกาะพะงันเป็นที่รู้จัก และมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

ทรัพยากรกิจกรรมการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน อันดับแรก คือ การดำน้ำดูปะการัง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุด อันดับ 2 คือ การประมงพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ อันดับ 3 คือ การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะเกาะพะงันมีปะการังที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ และสามารถดำน้ำได้เกือบทุกหาดรอบ ๆ เกาะ แต่ละจุดก็มีความหลากหลาย และความอุดมสมบูรณ์ของปะการัง และระบบนิเวศแตกต่างกันไป

ทรัพยากรการบริการที่เหมาะสมของเกาะพะงัน อันดับแรก คือ มีโรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 คือ มีบริการข้อมูลและศูนย์ข้อมูล

นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ มีบริการด้านการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารที่สะดวก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของเกาะพะงัน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็งของเกาะพะงัน คือ มีเทศกาลพุลมุนปาร์ตี้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จุดอ่อนของเกาะพะงัน คือ ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน คือ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำน้ำระดับโลก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมาก

อุปสรรคของเกาะพะงัน คือ ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ สินค้าเกษตรที่นำเข้ามีราคาแพง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมาก

โดยสรุปแล้ว จุดแข็งของเกาะพะงัน คือกิจกรรมพุลมุนปาร์ตี้ มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์ และมีที่พักที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่งดงาม สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก แต่จุดอ่อนของเกาะพะงันคือมีปัญหาในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่มาก อีกทั้งยังขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร และขาดการจัดการเรื่องการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ส่วนโอกาสในการพัฒนาเกาะพะงัน คือความสามารถในการที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี เพราะอยู่ในแผนของการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ของทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และอุปสรรคก็คือปัญหาเรื่องการ

สนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง ปัญหาสังคม ปัญหาเรื่องสาธารณสุขปโค และปัญหาเรื่องการนำเข้าสินค้าจากภายนอกเพราะไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เองอย่างเพียงพอ ทำให้สินค้าต่าง ๆ ภายในเกาะมีราคาแพงไปด้วย โดยผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของเกาะพะงัน ในรูปแบบตารางดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีเทศกาลพุลมุลปาร์ตีเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก 2. มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน 3. มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก 4. มีรีสอร์ทและบังกะโลในภูมิทัศน์ที่สวยงาม 5. มีพื้นที่เกาะม้าที่ได้รับการรับรองเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์แห่งเดียวในประเทศไทย	1. ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง 2. ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร 3. จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง High season เท่านั้น 4. การบริการการท่องเที่ยวยังขาดมาตรฐาน 5. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่น้อยมาก 6. ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ถูกทำลายจนกลายเป็นป่าเสื่อมโทรมเป็นจำนวนมาก 7. การลงทุนด้านที่พักส่วนใหญ่เป็นของชาวต่างชาติ
โอกาส	อุปสรรค
1. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำน้ำระดับโลก 2. เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว 3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 4. นโยบายรัฐบาลและจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านเกษตรอินทรีย์	1. ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง 2. สินค้าเกษตรมีราคาแพง 3. ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข 4. ระบบสาธารณสุขปโค และเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวก 5. ไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เองอย่างเพียงพอ 6. การลงทุนจากชาวต่างชาติมาก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

วิสัยทัศน์ที่สำคัญที่สุดของเกาะพะงัน คือ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 3 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสุดท้ายอันดับ 4 ได้แก่ เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จึงอาจสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ที่สำคัญที่สุด คือ การท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญที่สามารถจะไปสู่ความสำเร็จในการจัดการด้านต่าง ๆ ในหัวข้อรองลงไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ของเกาะพะงัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเคยอยู่ในอันดับ 4 กลับมาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจให้เกาะพะงันพัฒนาไปในทิศทางที่ดีที่สุดในอันดับ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลกจากอันดับที่ 1 เป็นอันดับที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และการบริหารจัดการ จากอันดับที่ 2 เป็นอันดับ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ จากอันดับที่ 3 เป็นอันดับ 4

โดยสรุปจะเห็นว่า ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในอันดับ 1 ซึ่งไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ อีกทั้งยุทธศาสตร์ในลำดับรองลงไปมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์เช่นกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 4 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก มีโครงการ
ภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง โครงการ
ที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำ และลำธาร และโครงการที่ 3 การอบรมเพื่อสร้าง
ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้าง
จิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีโครงการภายใต้กลยุทธ์
ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว เพื่อแก้ไขปัญหา
อาชญากรรม และยาเสพติด และโครงการที่ 2 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย กลยุทธ์ที่ 3
การพัฒนาจิตใจ มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจ
พอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ โครงการที่ 2 การอบรมภาวะ
ความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน และโครงการที่ 3 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับ
เยาวชน และกลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้
กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1 ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระ
ทางทะเล โครงการที่ 2 ฟื้นฟูอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร และ
โครงการที่ 3 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มี
มาตรฐานระดับโลก มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 4 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ คือ โครงการที่ 1
การจัดการคุณภาพน้ำ การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน ในแหล่ง
ท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 3 การจัดระเบียบการจอดรถ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณ
ชายฝั่ง และเกาะต่างๆ โครงการที่ 4 การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว และ
โครงการที่ 5 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน ส่วน
กลยุทธ์ที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ โครงการที่ 1 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูปะการัง
และชายหาด โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชาย
เลน โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง

นิเวศและการปรับปรุงภูมิทัศน์ โครงการที่ 5 การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว และโครงการที่ 6 พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มีมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 3 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ โครงการที่ 3 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 4 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว โครงการที่ 5 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว และโครงการที่ 6 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ การรักษา และเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน โครงการที่ 2 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว โครงการที่ 3 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และโครงการที่ 5 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มากยิ่งขึ้น และกลยุทธ์ที่ 3 การจัดการด้านการตลาด มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์ (Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ โครงการที่ 2 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร โครงการที่ 3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน โครงการที่ 4 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง และโครงการที่ 5 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอา่าวไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

โดยสรุปแล้วมีอยู่ 3 กลยุทธ์ ตามลำดับดังนี้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ โครงการที่ 3 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว และโครงการที่ 4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม กลยุทธ์ที่ 2 การกระจาย

รายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) โครงการที่ 3 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) โครงการที่ 4 อบรมมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และโครงการที่ 6 อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงการภายใต้กลยุทธ์ตามลำดับดังนี้ โครงการที่ 1 การอบรมวิถีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน โครงการที่ 2 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการที่ 4 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ โครงการที่ 5 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า โครงการที่ 6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการที่ 7 จัดระบบการผลิตสินค้าจากเกษตร โครงการที่ 8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน และโครงการที่ 9 พัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร

ตอนที่ 5 ทศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคประชาชน ภาครัฐ และผู้ประกอบการ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของเกาะพะงัน ดังนี้

ด้านการจัดการคมนาคม และสาธารณูปโภค ภาครัฐ และภาคเอกชนมีความคิดเห็นตรงกันว่าการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงถนน และพัฒนาเส้นทางเดินทางไปยังเกาะอื่น ๆ ให้เชื่อมโยงถึงกันมีความสำคัญที่สุด ในขณะที่ภาคประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการเร่งพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ในแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการคมนาคม และสาธารณูปโภค อันดับ 1 คือ การปรับปรุงถนนและพัฒนาเส้นทางเดินทางไปยังเกาะอื่น ๆ ให้เชื่อมโยงถึงกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 คือ การเร่งพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความคิดเห็นพร้อมกันว่าความร่วมมือในการจัดการด้านสถานที่พัก และร้านอาหารในเกาะพะงันให้มีความสะอาด และปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การพัฒนาที่พักแรมให้มีความหลากหลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐ และภาคเอกชนมีความคิดเห็นตรงกันว่าความร่วมมือในการจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีความสำคัญที่สุด ในขณะที่ภาคเอกชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสำคัญที่สุด และทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความคิดเห็นพร้อมกันว่าความร่วมมือในการให้ความรู้ และการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยวมีความสำคัญน้อยที่สุด แต่โดยสรุปแล้วการมีส่วนร่วมด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ การให้ความรู้ และการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการด้านกิจกรรม ภาครัฐมีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำชมน้ำตกแห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวบ้านมีความสำคัญที่สุด ภาคเอกชน และประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมทางธรรมชาติ และผจญภัยมีความคิดเห็นมากที่สุด แต่โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการด้านกิจกรรม พบว่า การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำชมน้ำตกแห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวบ้าน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางธรรมชาติ และผจญภัยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความคิดเห็นค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกันว่าความร่วมมือในด้านบริการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ การจัดการสถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย หรืออาสาสมัครด้านสาธารณสุขบรรเทาภัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ณ ศูนย์ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาครัฐควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการลงทุนด้านสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ สนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูล และเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ และ Branding เกาะพะงันในระดับนานาชาติ เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และสนับสนุนการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับ 3 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ภาคประชาชนควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ ภาคประชาชนควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ สร้างมูลค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 7 แรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเกาะพะงัน จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ ร่วมเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ที่หาดริ้น อันดับ 2 คือ ต้องการหาประสบการณ์ชีวิตแปลกใหม่ และชมความงดงามของหาดทราย เกาะแก่งต่าง ๆ ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมากนัก เป็นอันดับ 3 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด

สรุปข้อเสนอแนะ

จากข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกาะพะงัน ซึ่งได้รับมาจากภาคส่วนต่าง ๆ สามารถที่จะสรุปเป็นแต่ละภาคส่วนในด้านของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และจิตใจได้ดังนี้ คือ

ภาครัฐ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐเสนอแนะว่าควรดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีมากขึ้น ใช้ผลิตภัณฑ์ที่รักษาสิ่งแวดล้อม ห้ามตัดไม้ทำลายป่าพร้อมทั้งส่งเสริมการปลูกป่าให้มีมากขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารที่สำคัญ อีกทั้งต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวควบคู่ไปกับทรัพยากรทางวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ ควรมีการปรับปรุงถนน และสร้างเส้นทางเชื่อมโยงที่ได้มาตรฐานระหว่างเกาะสมุย-เกาะพะงัน-เกาะเต่า-หมู่เกาะอ่างทอง ที่สำคัญควรมีการแปรรูปสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ให้กับเกาะพะงัน ในด้านสังคม ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับประชาชนมากขึ้นโดยต้องให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของทั้งประชาชน และนักท่องเที่ยว รวมถึงบังคับกฎหมายในการควบคุมการก่อสร้าง และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ในด้านเศรษฐกิจ จัดให้มีคณะกรรมการการท่องเที่ยวของเกาะพะงันกำหนดผู้รับผิดชอบด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน อีกทั้งทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา และมีการวางแผนและบูรณาการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ และสร้างเครือข่ายเยาวชน และชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการการท่องเที่ยว โดยควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ที่สำคัญภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร หลังจากนั้นต้องมีการประชาสัมพันธ์เกาะพะงันให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ภาคเอกชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาคเอกชนมีข้อเสนอแนะว่าควรเน้นเรื่องการรักษาความสะอาด และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวโดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการการท่องเที่ยวดังกล่าว ภาคเอกชนเสนอแนะให้มีการดูแลเรื่องความคมนาคมอย่างจริงจัง ได้แก่ การขี้นเขาพาหนะต่าง ๆ ทั้งบนบก และในทะเลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ควบคุมเส้นทางโดยสารเรือ และตารางเวลาเรือให้ตรงตามเวลาที่กำหนด และ

การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และป้ายบอกทิศทางเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมากขึ้น ที่สำคัญภาคเอกชนต้องการให้โครงการนำร่องของโรงแรม และรีสอร์ทในเกาะพะงันที่ใช้พลังงานทดแทนแบบเกาะสมุย และมีการสร้างระบบความน่าเชื่อถือด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับที่พักแรมเชิงอนุรักษ์บนเกาะพะงันเพื่อพัฒนามาตรฐานที่พักแรมบนเกาะพะงันสู่มาตรฐานสากลมากขึ้น ในด้านสังคม ภาคเอกชนต้องการให้ตำรวจเข้ามาดูแลความปลอดภัยของงานปาร์ตี้ต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักท่องเที่ยว ในด้านเศรษฐกิจเสนอแนะให้มีจัดตั้งองค์กรกลางเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอำนาจบัญชาการผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติให้รักษากฎหมาย โดยรัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาด กำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทำการประชาสัมพันธ์ และดูแลในเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สุดท้ายในด้านจิตใจเสนอแนะให้ประชาชนมีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปลูกฝังจิตสำนึก และจัดอบรมผู้นำท้องถิ่นเพื่อลดอาชญากรรม ยาเสพติดอย่างจริงจัง

ภาคประชาชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ภาคประชาชนเสนอแนะว่าการพัฒนาต้องไปในทิศทางที่มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด พัฒนาแหล่งศิลปกรรมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และควรมีการสนับสนุน และเพิ่มพื้นที่การทำไร่ ทำนา ทำสวน และปลูกผักตามแนวคิดของเกษตรอินทรีย์ หรือเกษตรปลอดสารพิษเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค และลดการนำเข้าสินค้าเกษตรเหล่านี้จากภายนอกเกาะ ในด้านสังคมประชาชนเสนอแนะว่าความเพิ่มการรักษาความปลอดภัยทั้งแก่นักท่องเที่ยว และผู้ที่มาทำธุรกิจ ในด้านเศรษฐกิจต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เกาะจุดเด่นของพะงันให้เป็นที่รู้จักให้มากขึ้น และควบคุมราคาสินค้าไม่ให้แตกต่างจากบนฝั่งมากเกินไป ในด้านจิตใจประชาชนเสนอแนะให้มีการปราบปรามอาชญากรรม และยาเสพติดมากขึ้น

นักท่องเที่ยว

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวเสนอแนะให้รักษาความเป็นธรรมชาติให้เป็นอย่างเดิมหรือมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่พัฒนาเป็นแบบเกาะภูเก็ต และเกาะสมุย รักษาความสะอาดหลังจากการจัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ รักษาคุณภาพของแนวปะการัง ชายหาด น้ำทะเล ป้องกันการทำลายป่าไม้ ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ อีกทั้งควรมีการสนับสนุนการพัฒนาสินค้าท้องถิ่น เพื่อลดการนำเข้าสินค้าจากภายนอก เช่น พัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว พัฒนาที่พักแรมเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในเกาะพะงัน ในอนาคตควรมีการกำหนดเส้นทางการดำน้ำ และการเดินเรือยอร์ชเชื่อมโยงหมู่เกาะอ่างทอง เกาะสมุย เกาะเต่า และเกาะพะงัน ในด้านสังคมนักท่องเที่ยวเสนอแนะให้

เพิ่มมาตรการ และคุณภาพในการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้มากขึ้น มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีการอบรมการรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ในด้านเศรษฐกิจเสนอแนะให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีงแวดล้อม และรักษาเกาะพะงันให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง อย่าทำให้เหมือนกับเกาะสมุย และเกาะเต่า อีกทั้งควรมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวกลางคืนให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ลดการจัดงานปาร์ตี้คืนอื่น ๆ ลงเหลือแค่พระจันทร์เต็มดวง ที่สำคัญเสนอแนะให้เพิ่มการลงทุนของชาวไทย โดยเฉพาะประชาชนท้องถิ่นให้มากขึ้น และสร้างมาตรฐานที่พักแรมบนเกาะพะงันให้เป็นมาตรฐานในระดับสากล

อภิปรายผล

การวิจัยค้นคว้า เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

การอภิปรายผลการตรวจสอบทรัพยากร

จากผลจำแนกรายการทรัพยากรท่องเที่ยวสามารถอภิปรายผลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวของเกาะพะงันได้ดังต่อไปนี้ คือ กิจกรรมพูลมูนปาร์ตี้เป็นทรัพยากรที่มีความโดดเด่นมากที่สุดบนเกาะพะงัน เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกาะพะงันเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาด้วยจุดประสงค์นี้สำคัญ และยังมีส่วนในการหมุนเวียนเศรษฐกิจของเกาะเป็นอย่างมาก ในส่วนของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล มีความโดดเด่นมาก เพราะมีชายหาดที่สวยงาม น้ำทะเลที่ใสสะอาด และมีความโดดเด่นแตกต่างกันไปในแต่ละชายหาด ที่สำคัญยังคงมีความเป็นธรรมชาติอยู่ค่อนข้างมาก ทรัพยากรป่าไม้มีความสำคัญในแง่ของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายากไว้หลายชนิด เหมาะสำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ในระดับชาติ อีกทั้งยังมีน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานหลายร้อยปีอยู่ร่วมกับแหล่งทางวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นอีกหลายแห่ง สามารถพัฒนาการเป็นท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีอยู่ควบคู่ไปด้วยกัน ในส่วนของกิจกรรมการดำน้ำดูปะการัง เป็นกิจกรรมที่โดดเด่นเพราะสามารถดำน้ำได้เกือบทุกหาดรอบ ๆ เกาะพะงันตลอดทั้งปี และการเดินป่าศึกษาธรรมชาติเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติด้านระบบนิเวศป่าไม้เป็นอย่างมาก การบริการที่โดดเด่นคือการมีที่พักแรมที่ได้มาตรฐาน และตั้งอยู่ในภูมิทัศน์ที่สวยงามในทุกจุดของเกาะพะงัน อีกทั้งที่พักแรมแต่ละแห่งยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี

การอภิปรายผลเรื่องข้อมูลทั่วไปของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัยขออภิปรายผลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ซึ่งเป็นภาคสนับสนุน (Supply site) และนำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว จึงควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมระดับการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมระดับการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน (เอกสารประกอบการสอน สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2549) สำหรับกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีทั้งเพศหญิง และเพศชายนิยมมาท่องเที่ยวพอ ๆ กัน ซึ่งข้อมูลนี้จะมากำหนดการวางแผนสร้างสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าทั้ง 2 เพศได้ เช่น การสร้าง Package tour ด้านการท่องเที่ยวผจญภัย กีฬาทางน้ำ การดำน้ำ การตกหมึก การเดินป่า และการท่องเที่ยวสวนเกษตร สำหรับนักท่องเที่ยวชาย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การนวดแผนโบราณ การทำสปา แพทย์แผนไทย บทเรียนด้านการปรุงอาหารไทย สำหรับนักท่องเที่ยวเพศหญิง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 24- 44 ปี มีรายได้ 5,001 ถึง 25,000 USD ผู้วิจัยขออภิปรายว่าข้อมูลด้านประชากรศาสตร์เหล่านี้สามารถนำมาพิจารณาประกอบการเตรียมสินค้าและบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในตลาดที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบัน ตลาดส่วนใหญ่เป็นพวก Backpacker ที่มีรายได้ต่ำ ดังนั้นในอนาคตจึงควรมีแผนการตลาดเพื่อยกระดับเกาะพะงันขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทางทะเล เพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มตลาดเป้าหมายในระดับสูง (High-end Market) จากตลาดต่างชาติ เพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวให้อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันได้กับหมู่เกาะที่มีชื่อเสียงระดับโลกอยู่แล้ว เช่น หมู่เกาะมัลดีฟ (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 4) ในส่วนที่เกี่ยวกับสัญชาติของกลุ่มตลาดเป้าหมาย ตลาดหลักได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวจากสหภาพยุโรป ซึ่งรวมถึงสหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส และนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเป็นนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (long stayed) ในอนาคตควรพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยในช่วงพูลมูนปาร์ตี้ จะมีนักท่องเที่ยวมาจากเกาะสมุย และเกาะอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรแสวงหาแนวทางการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพำนัที่เกาะพะงันนานมากขึ้น โดยใช้ความเป็นธรรมชาติของเกาะพะงันในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากเกาะสมุยได้ เพราะเกาะสมุยไม่มีความเป็นธรรมชาติเหลืออยู่แล้ว

การอภิปรายผลทรัพยากรท่องเที่ยว

ความโดดเด่น และจุดดึงดูดของทรัพยากรธรรมชาติของเกาะพะงันอยู่ที่ความมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ได้แก่ หาดรี้น หาดท้องนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาสลัด และหาดบ้านใต้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า เกาะพะงันสามารถที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลระดับโลกได้โดยการสร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และที่พักแรมเพื่อสร้างตราสินค้า (Branding) ให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลกระดับเดียวกับเกาะสมุย และภูเก็ตโดยเน้นความแตกต่างที่จะไม่พัฒนาให้เป็น resort city แต่เน้นที่การอนุรักษ์ความเป็นธรรมชาติ เพื่อสร้างสินค้าและบริการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวตามข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หนึ่งในทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นของเกาะพะงัน ได้แก่ ป่าดิบชื้นบริเวณน้ำตกธารเสด็จ ซึ่งมีพืชพรรณหลากหลายชนิด มีกล้วยไม้ที่มีลำต้นใหญ่ที่สุด คือ วานเพชชิง และวานหางช้าง และภายในป่ายังมีสัตว์ป่า และนกนานาชนิดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นภาพลักษณ์ของเกาะพะงันจึงสมควรยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางบกที่ยังมิได้ถูกทำลาย โดยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดที่มีภูมิอากาศหนาวเย็นให้เข้ามาศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ผู้วิจัยจึงขอสรุปการอภิปรายด้านทรัพยากรธรรมชาติของเกาะพะงันว่าควรที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งทางบก และทางทะเลที่โดดเด่นที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะเป็นจริงได้นั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เกาะพะงันเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับสาระสำคัญ 3 ประการของแผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ กรอบนโยบายรัฐบาลเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ กรอบนโยบายของคณะกรรมการการท่องเที่ยว เน้นที่ความเข้มแข็งของ brand และเอกลักษณ์ของประเทศไทย และกรอบยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะ 5 ปี ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550-2554) ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในระดับโลก (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 4)

ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งที่สร้างขึ้นของเกาะพะงัน พบว่าเกาะพะงันมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจคือ วัด ถึงแม้ว่าที่เกาะพะงันจะมีวัดไม่มากนัก แต่ส่วนใหญ่จะมีความเก่าแก่อยู่มาก วัดเขาถ้ำเป็นสถานที่นั่งวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ตั้งอยู่บนภูเขาสูงที่สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ของเกาะพะงันได้ มีถ้ำสำหรับนั่งวิปัสสนากรรมฐาน วัดในเป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดของเกาะพะงัน ถึงแม้ปัจจุบันจะไม่ได้รับการทำนุบำรุงรักษาเท่าที่ควรเพราะว่าไม่มี

พระสงฆ์จำพรรษาอยู่แต่ก็เป็นวัดที่มีความสำคัญของเกาะพะงันเพราะเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ส่วนศาลเจ้าแม่กวนอิม ตั้งอยู่บนยอดเขาที่มองเป็นวิวทิวทัศน์ของอ่าว โฉลกหล้าได้ ซึ่งเป็นจุดชมวิวยที่สวยงาม และในช่วงกินเจ ชาวไทย และชาวจีนจากที่ต่าง ๆ จะ เดินทางมาร่วมกันเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยขออภิปรายว่า เกาะพะงัน มีแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมที่อาจดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ และชาวไทย เพราะแต่ละสถานที่ดังกล่าวตั้งอยู่ใน ภูมิทัศน์ทางทะเลที่สวยงามสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น การตามรอยเสด็จของกษัตริย์หลายพระองค์ ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมควบคู่ไป กับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะสนองนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการนำเสนอเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 4)

ในส่วนของการพยากรท่องเที่ยวประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล พบว่า งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party) เป็นจุดดึงดูดที่มีความสำคัญที่สุดของเกาะพะงัน ซึ่งสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดทั้ง ปี และเกาะพะงันเป็นเพียงเกาะเดียวในเมืองไทยที่ไม่ถูกกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวโดยฤดูกาล นอกจากจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เกาะพะงันแล้วยังส่งผลถึงเกาะที่อยู่ใกล้ ๆ คือ เกาะสมุย และ เกาะเต่าอีกด้วย ทำให้เกิดการกระจายรายได้ การจ้างงาน และการหมุนเวียนเงินตราอย่างมหาศาล ในช่วงเวลานั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตามกลับเกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก เกิดความ สกปรกบริเวณชายหาด ปริมาณขยะ และน้ำเสียที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งทั้งโดยตรงลงสู่ทะเล อีกทั้งเกิด ปัญหาในการก่ออาชญากรรม และการใช้ยาเสพติดในช่วงระหว่างงานฟูลมูนปาร์ตี้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยใคร่ขออภิปรายว่าควรปรับปรุงงานฟูลมูนปาร์ตี้ให้เข้ากับวิถีชีวิต และเอกลักษณ์ของประเทศไทย เพราะว่างานฟูลมูนปาร์ตี้เป็นเพียงการประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรม และยาเสพติดจะส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเยาวชนของเกาะพะงัน จะเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และนำมา กำหนดวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ที่ขัดแย้งกับขนบธรรมเนียมวิถีชีวิตของคนไทย ชุมชนเกาะพะงันควร พิจารณาสรางสมดุลระหว่างรายได้ทางเศรษฐกิจ และต้นทุนทางสังคม โดยแสวงหาแนวทางที่ เหมาะสมที่สุดในการพัฒนา อนึ่งประเพณีชักพระทางทะเลเป็นประเพณีท้องถิ่นที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มาช้านานเป็นร้อยปีในเกือบทุกจังหวัดของภาคใต้ถึงแม้ว่าจะมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่เกาะพะงันมีเอกลักษณ์ที่สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือ การจัดขบวนเรือพนมพระทางทะเลแบบเกาะ พะงัน ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวที่มีการจัดขบวนเรือแบบนี้จึงเป็นประเพณีที่ควรได้รับการยกระดับขึ้น เป็นสินค้าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับสากล แล้วทำการประชาสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน

ทรัพยากรกิจกรรมการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญ เพราะในการท่องเที่ยวจะได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การดำน้ำดูปะการังไปพร้อมกับชาวบ้านในการทำประมงพื้นบ้าน การเดินป่าศึกษาระบบนิเวศในป่าดิบชื้น การพายเรือแคนูในทะเล และการไปเที่ยวรอบเกาะกับเรื่อนำเที่ยว ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว และยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ผู้วิจัยขอเสนอความคิดว่าควรมีการปรับปรุงกิจกรรมทั้งหมดให้มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เช่น ควรเคารพความสามารถในการเดินเรือ ไม่บรรทุกเกินอัตราที่กำหนด และอบรมมัคคุเทศก์ในการเดินป่าแก่ชุมชน เพราะชุมชนคือผู้รู้จักพื้นที่ ป่า และสัตว์ป่าดีที่สุด อนึ่งควรมีการสนับสนุน และพัฒนาสินค้าการนำนักท่องเที่ยวไปตกปลาแบบประมงพื้นบ้าน เพราะการทำประมงเป็นอาชีพพื้นบ้านที่แท้จริงอาชีพหนึ่งของชาวเกาะพะงัน และเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาต่อไปได้เป็นอย่างดี แต่ต้องมีการกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัย และด้านราคาแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพราะว่ามีมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ ถือเป็นหัวใจที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ทรัพยากรด้านการบริการ ในส่วนของที่พักแรมของเกาะพะงัน ที่พักแรมส่วนใหญ่ คือ บังกะโล ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงคุณภาพของบังกะโลโดยยกระดับมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ต้องการพักในระยะยาว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางทะเลระหว่างเกาะต่าง ๆ ได้แก่ เกาะสมุย เกาะเต่า หมู่เกาะอ่างทอง และหมู่เกาะวัวตาหลับ ควรมีการสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัย และขีดความสามารถในการรองรับได้ของเรือแต่ละประเภท โดยมีการปรับปรุงท่าจอดเรือ สร้างมาตรฐานท่าจอดเรือ และวางทุ่นให้เรือทอดสมอเพื่อเป็นการไม่ทำลายปะการังในทะเล ในส่วนของการปรับปรุงป้ายบอกทิศทาง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล โดยมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีการสร้างศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เป็นหน่วยงานกลางทั้งของภาครัฐ และเอกชนในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวในบริเวณท่าเรือท้องศาลา อ่าวโฉลกหล้า และหาดรีน ในส่วนของสินค้าท้องถิ่นควรได้รับการอบรม พัฒนาสินค้า และการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และมีการสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าโดยอาจจะร่วมกับศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว แล้วพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว และการให้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวภายในเกาะพะงัน ในด้านการไฟฟ้า ควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ในด้านการโรงพยาบาล และสถานบริการด้านสุขภาพที่เกาะพะงันยังขาดมาตรฐาน และเครื่องมือทางการแพทย์ในระดับสากล มีจำนวนเตียงไม่

เพียงพอ และยังอยู่ในจุดที่เข้าถึงยาก จึงควรยกระดับมาตรฐานโรงพยาบาลเกาะพะงันให้เท่ากับโรงพยาบาลเกาะสมุยเพื่อที่จะรองรับความต้องการทั้งของนักท่องเที่ยว และประชาชนได้เป็นอย่างดี

การอภิปรายผลเรื่องการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

เมื่อพิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ร่วมกันในภาพรวมแล้ว พบว่า จุดแข็งของเกาะพะงันควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องคือ ความมีชื่อเสียงของงานฟูลมูนปาร์ตี้ และความ เป็นธรรมชาติซึ่งยังไม่ได้ถูกทำลายด้วยระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทางทะเลระดับโลก อีกทั้งเกาะพะงันมีเกาะเป็นเกาะเล็ก อยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ชื่อว่า เกาะม้า ซึ่งเป็นเกาะที่ได้รับการรับรองเป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์แห่งแรก และแห่งเดียวในประเทศไทย ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามี ความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ให้ทั่วพื้นที่ของเกาะพะงันเพื่อให้เป็นต้นแบบในการ พัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไปยังพื้นที่เกาะอื่น ๆ ต่อไปได้ แล้วใน อนาคตเกาะพะงันอาจจะเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์ที่มีชื่อเสียงในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และทำให้เกาะพะงันสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้อง มีการนำเข้ามาจากภายนอกเกาะ แนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์เป็นการสร้างรายได้ให้เกิด ขึ้นกับชุมชนท้องถิ่นได้อีกด้วย ที่สำคัญ เกาะพะงันควรสร้างมาตรฐานเพื่อควบคุมปัญหาสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด อบายมุข โรคเอดส์ และจำนวนโสเภณีที่เพิ่ม มากขึ้น มีการควบคุมการลงทุนของชาวต่างชาติในอยู่ในระดับที่เหมาะสม และถูกต้องตาม กฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาเยือนเกาะพะงัน ซึ่งจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก เฉพาะในช่วงประมาณ 1 อาทิตย์ก่อนงานที่มีงานฟูลมูนปาร์ตี้ เท่านั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการ พัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้านอื่น ๆ รวมทั้งประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญา ชาวบ้านให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในช่วงอื่น ๆ มากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยสรุปว่าการพัฒนาเกาะพะงันเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนได้นั้นจำเป็นต้องมี การกำหนดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และชัดเจน ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของศักยภาพของ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในภาพรวมดังกล่าว และจัดทำให้เกิดแผนยุทธศาสตร์ และพัฒนาอย่างยั่งยืน

การอภิปรายผลทัศนคติที่มีต่อวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาเกาะพะงัน

ตามกรอบนโยบายแผนการตลาดการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ประจำปี 2551 (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 4) ได้กำหนดกรอบ นโยบายของรัฐบาล ซึ่งต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ มุ่งเน้นการ พัฒนาการท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เน้นการนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ควบคู่ ไปด้วยกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ ซึ่งคณะกรรมการ ททท. ได้กำหนดกรอบนโยบายของ องค์กร ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อบทบาทของการท่องเที่ยวเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนทั่วภูมิภาค เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย โดยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้ความเข้มแข็งของ Brand และเอกลักษณ์ของประเทศไทย และจะต้องสร้างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม ภายใต้จิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม และความภูมิใจในชาติ เพื่อให้ประชาชนไทยสามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ในขณะที่สำนักงานพัฒนาอำเภอเกาะพะงันได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันไว้ว่า “เกาะพะงันมีความสงบ สะอาด สะอาด สวยงาม ปลอดภัย มีระเบียบวินัย เศรษฐกิจฐานล่างเข้มแข็ง มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทะเลในอ่าวไทย” ผู้วิจัยขออภิปรายวิสัยทัศน์ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากแบบสอบถาม โดยยึดหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับประเทศ และท้องถิ่นดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ในการประการแรกที่ว่า “เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น” นั้น จัดเป็นแนวทางพัฒนาที่อยู่ภายใต้กรอบนโยบายระดับชาติ และกรอบนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การวางแผน และการจัดการการท่องเที่ยวของเกาะพะงันควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการจัดการทรัพยากรเชิงระบบ โดยปลูกจิตสำนึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในร่วมกันจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงเรื่องของการแย่งชิงทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับฝ่ายต่าง ๆ เช่น ชาวบ้านกับชาวบ้าน ชาวบ้านกับรัฐ ชาวบ้านกับนายทุน รัฐกับนายทุน นักอนุรักษ์กับนักพัฒนา นายทุนกับนักอนุรักษ์ และรัฐกับนักอนุรักษ์(เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545 : 21) ในการจัดการทรัพยากรเหล่านี้ควรมีกฎหมายที่เหมาะสมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และการมุ่งเห็นให้เป็นการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถอนุรักษ์อำนาจในการดึงดูดทรัพยากรท่องเที่ยวนั้น ๆ ไว้ได้อย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ในการประการที่สองที่ว่า “เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก” สอดคล้องนโยบายของการสร้างแบรนด์ของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะเกาะพะงัน มีเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ซึ่งเป็นแบรนด์ที่ติดอยู่ในระดับโลก จึงควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเกาะพะงันในภาพรวมให้มีภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสากล และระดับเดียวกับงานฟูลมูนปาร์ตี้

วิสัยทัศน์ในการประการที่สามที่ว่า “เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง” เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งตรงกับ 7 แนวทางสร้างความสุข

ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในข้อที่ 5 รักษ์ ห่วงใย ใส่ใจธรรมชาติ (The Beauty of Nature Wonders) สร้างความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ด้วยรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Green Tourism) การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวยอมรับประเทศไทยในฐานะที่ห่วงใยธรรมชาติ และเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม เช่น ดำนํ้าเก็บขยะ ปลุกปะการังได้นํ้า ผจญภัยหัวใจสีเขียว เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม กิจกรรมจักรยานเสือภูเขานานาชาติ (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 5) ที่กล่าวถึงการตระหนักในคุณค่าสิ่งแวดล้อมด้วยรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวยอมรับเกาะพะงันในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ห่วงใยธรรมชาติ มีความเข้าใจคุณค่า และอนุรักษ์ไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังสามารถที่จะใช้ประโยชน์ และก่อให้เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจต่อไปได้

และวิสัยทัศน์ในประการสุดท้ายที่ว่า “เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน” นั้นจะตรงกับหลักการในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เกี่ยวกับกระแสของการพัฒนาชุมชน คือ กระแสที่ 2 คือ ความต้องการพัฒนาคน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากรากหญ้า(ประชาชนท้องถิ่น) อันจะเป็นหลักประกันที่จะทำให้การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปอย่างมีทิศทาง ถูกต้อง และเหมาะสม ตลอดจนมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม (เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545 : 21) ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้แก่ การจัดการที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นเจ้าของทรัพยากร ตลอดจนการสงวนรักษาทรัพยากรไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง

และผู้วิจัยขออภิปรายในส่วนของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 “ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น” ซึ่งจะเป็นแนวทางการวางแผนเพื่อให้วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาเกาะพะงันในประการแรกเป็นจริงในระดับปฏิบัติการ จำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการในระดับกลยุทธ์ (Tactics) 4 ด้าน ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจัดอยู่หลักการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่กล่าวถึงกระแสความต้องการให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก ทั้งการอนุรักษ์ ป้องกัน และแก้ไขวิกฤตการณ์ใน

ระดับท้องถิ่นและระดับโลก โดยเฉพาะการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อให้คงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศในซีกโลกตะวันตกมีความสนับสุนกับคุณภาพ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ทรัพยากรประเพณี การท่องเที่ยวจึงเน้นที่การปลูกจิตสำนึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในส่วนที่เกี่ยวกับการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน ควรมีโครงการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการังเป็นรูปธรรม เพราะกิจกรรมดำน้ำเป็นจุดขายที่สำคัญที่สุดของเกาะพะงัน จึงเป็นโครงการเร่งด่วน ในขณะที่โครงการอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศ ต้นน้ำ และลำธาร ซึ่งควรจะได้ลงมือปฏิบัติโครงการนี้ที่น้ำตกแพงภายในอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ-เกาะพะงัน ในขณะเดียวกันควรมีการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และชุมชนโดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร และไม่ทำลายธรรมชาติ ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ไม่ว่าจะจากกิจกรรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมภาคเกษตร การปลูกจิตสำนึกนับเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญที่สุด เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีจิตสำนึกเท่านั้นจึงจะลงมือปฏิบัติการในการอนุรักษ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เกาะพะงันมีชื่อเสียงระดับโลกเนื่องมาจากงานเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ แต่มีกิจกรรมบางส่วนเป็นไปในทางลบ ได้แก่ การให้ยาเสพติด หรือ ความประพฤติผิดทางศีลธรรมประเพณีของประเทศไทย และยังนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรรมของทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินบนเกาะพะงันอีกด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการอย่างเร่งด่วนในการแก้ปัญหาเสพติด และอาชญากรรมของเกาะพะงัน และมีโครงการรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะสีขาว แก้ปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติดให้ลดลง และหมดลงไปในที่สุด อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับงานเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้เป็นอย่างดี อนึ่งการจัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ในรูปแบบเก่าขัดต่อวิถีชีวิตของชุมชนชาวเกาะพะงันจึงจำเป็นต้องมีโครงการอบรมนักอนุรักษ์ของชุมชนเพื่อให้ธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม และสุนทรียภาพของเกาะพะงัน ทำให้นักท่องเที่ยว และชุมชนเกิดความปลอดภัย กำหนดมาตรการทางสังคม เป็นการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับสังคม และประชาชน กลยุทธ์นี้จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : 2545: 22)

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาจิตใจ ควรต้องมีโครงการอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ อบรมสภาวะความเป็นผู้นำให้กับชุมชน และอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนา

จิตใจให้กับเยาวชน และประชาชน กลยุทธ์ด้านการพัฒนาจิตใจถือเป็นกลยุทธ์หลักอันหนึ่งในการพัฒนา เพราะผู้ที่มีการพัฒนาจิตใจแล้วนั้นจึงจะสามารถปฏิบัติการด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาจิตใจด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้น จัดเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นวิสัยทัศน์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งสนองตอบการพัฒนาคุณภาพ และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณธรรม นำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาพแข็งแรงทั้งกาย และใจ มีความสัมพันธ์ทางสังคม และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ทำให้คนไทยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554))

กลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากลยุทธ์นี้มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การพัฒนาทางจิตใจทำให้ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งทำให้ประเทศชาติยังคงดำรงความเป็นประเทศชาติได้ เพราะยังคงมีเอกลักษณ์ และความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมยังคงอยู่ในขณะที่วัฒนธรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะวิวัฒนาการไปเป็นวัฒนธรรมเดียวกัน (Monoculture) คือวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ (Modernism) จึงจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การลากพระทางทะเล พิธีพูนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพรอันเป็นเอกลักษณ์ของเกาะพะงันเพื่อเป็นการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นสมควรให้มีโครงการสร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน อันจะเป็นการสร้างภาคภูมิใจของเกาะพะงัน และยังเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และสังคมในเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ(แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554))

ยุทธศาสตร์ที่ 2 “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก” ยุทธศาสตร์นี้มีกลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์นี้อยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยไว้ประการหนึ่งว่าประเทศไทยจะพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ และจะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว แผนพัฒนาฉบับนี้ยังได้กำหนดเป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพะงันจำเป็นต้องยึดนโยบายของภาครัฐดังกล่าวไว้เป็นหลัก จำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งได้แก่ การจัดการ

สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนในเกาะพะงัน เพราะเกาะพะงันมีแหล่งน้ำในธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกแพง และน้ำตกธารเสด็จ ซึ่งสามารถสร้างระบบประปาได้จากแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว ในอนาคตที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกาะพะงันควรมีการวางแผนควบคุมการสร้างรีสอร์ท และที่พักแรม โดยป้องกันการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ควบคุมการพัฒนาดังกล่าวให้เป็นไปอย่างเหมาะสมโดยใช้แนวทางของการประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ เพราะเป็นวิธีการที่เราสามารถที่จะหาทางเลือกที่หลากหลายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำบนเกาะพะงัน ได้แก่ การขุดเจาะบ่อบาดาล และการสร้างบ่อกักเก็บน้ำฝนเพื่อใช้ในฤดูแล้ง ตลอดจนการสำรวจการรั่วไหลของน้ำ (Leakage) บนพื้นที่เกาะพะงัน และทำการประเมิน ซึ่งอาจเป็นการป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งได้อีกทั้งควรมีโครงการบำบัดน้ำเสียในที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวทุกจุดบนเกาะพะงัน โดยอาจจะมีการสร้างตราระบบมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Ecolabeling) ที่เป็นของเกาะพะงันขึ้นมา ตามแนวคิดของการจัดการที่พักแรมเชิงอนุรักษ์ของมูลนิธิใบไม้สีเขียว และในการบำบัดน้ำเสียนั้นเกาะพะงันอาจจะได้พลังงานจากน้ำเสียที่สามารถนำมาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพโดยวิธีไร้อากาศได้(มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม. 2550) นอกจากนี้ ที่พักบริเวณเกาะพะงันควรควรริเริ่มโครงการใช้พลังงานทดแทนในรีสอร์ท และแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์เป็นพลังงานแทนการใช้ไฟฟ้า และการนำเศษอาหารที่เกิดขึ้นมาทำเป็นปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมักใส่ให้กับต้นไม้ ในส่วนของการจัดการขยะควรมีการใช้ระบบ 4R ได้แก่ การลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และการซ่อมบำรุง (Repair) เพราะการจัดการขยะที่ดีตามหลักการสิ่งแวดล้อมจะเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเป็นการสร้างกำไรให้กับรีสอร์ท และโรงแรมอีกด้วย อีกทั้งขยะที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ยังเป็นพวกมูลชีวภาพ ได้แก่ กระดาษ เศษอาหาร และไม้ ซึ่งสามารถใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าที่ถูกออกแบบให้ใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิงได้โดยนำขยะมาเผาบนตะแกรงความร้อนที่เกิดขึ้นใช้ต้มน้ำในหม้อน้ำจนกลายเป็นไอน้ำเดือด ซึ่งจะไปหมุนกังหันของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าใช้ภายในโรงแรม และรีสอร์ทได้(อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย, 2548) นอกจากนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่หาดรีน ซึ่งเป็นบริเวณที่จัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ ซึ่งจะมีเรือมาจอดมากในวันที่มีการจัดงานซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเสียง และอากาศเสียจากการใช้เครื่องยนต์เรือ และเสียงจากการเปิดเครื่องเสียงในการจัดงานรื่นเริงดังกล่าวนั่นเอง

กลยุทธ์ที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) ในแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กลยุทธ์ดังกล่าวสนองตอบยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานของความหลากหลาย

ทางชีวภาพ และการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) เกาะพะงันจึงควรมีโครงการการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟู ทะเล ปะการัง และชายหาด และโครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน เพราะการก่อสร้างใด ๆ ทั้งทางบก และทางทะเลควรมีการจัดทำที่ไม่เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ และไม่เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิม ในกรณีที่จะมีการก่อสร้างใน ทะเลควรมีการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ก่อนการตัดสินใจ และควรมี โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล เพราะนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติจำนวนมากต้องการความเป็นธรรมชาติ และต้องการให้อนุรักษ์ความเป็นธรรมชาติ ของเกาะพะงันไว้ในสภาพเดิมให้ได้มากที่สุด เพราะคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว นับเป็นหัวใจใน การดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังเกาะพะงัน ดังนั้น การปรับปรุงภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวควรเป็นไป โดยยึดหลักการรักษาฐานของทรัพยากร และความสมดุลของระบบนิเวศของเกาะพะงัน โครงการ ที่สำคัญอีกโครงการคือการแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเกาะ พะงันซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นป่าดิบชื้นที่มีพืชพันธุ์ที่หายาก เช่น หลักเขี้ยว และกล้วยไม้จำพวกกว่านเพชรหึง การแบ่งเขตพื้นที่บริเวณเกาะพะงันอย่างชัดเจนว่า พื้นที่ใดควรใช้ในการท่องเที่ยว และพื้นที่ใดควรใช้เพื่อการอนุรักษ์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการอนุรักษ์ไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปรบกวนระบบนิเวศดังกล่าวให้เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้ง ควรมีโครงการแบ่งพื้นที่ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าของชาวบ้าน ไม่ว่าเพื่อทำการเกษตร หรือสร้างที่พัก และในพื้นที่เกษตรก็ควรทำการอนุรักษ์ไว้เพื่อการทำการเกษตร เพราะในปัจจุบัน ชาวบ้านมักจะมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตรของตน หรือ ขายให้กับนายทุนต่าง ๆ เพื่อสร้างที่พัก แลรีสอร์ต ที่สำคัญในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น ควรมีการให้เวลากับธรรมชาติในการฟื้นฟู ตัวเองโดยการปิด และเปิด แหล่งท่องเที่ยวตามฤดูกาล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 “ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและ การบริหารจัดการ” มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว เป็นการสนองตอบ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล และยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้าง การผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภัณท์ และคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) เป็นกลยุทธ์เพื่อสร้าง มาตรฐานของสินค้าต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว ได้แก่ การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหารบน

เกาะพะงัน ในการสร้างมาตรฐานนี้ควรมีการกำหนดให้เป็นมาตรฐานสากลโดยเฉพาะที่ตั้งอยู่บริเวณชายหาดซึ่งเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญ ควรมีการกำหนดระบบความน่าเชื่อถือ (Accreditation System) ของเกาะพะงันขึ้นมา หรือหากสามารถนำระบบความน่าเชื่อถือที่มีอยู่แล้วของมูลนิธิไบโอมัสเซียมาประยุกต์ และปรับใช้ได้(มูลนิธิไบโอมัสเซีย, 2541) อย่างไรก็ตามเราควรมีการสร้างมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล บัมน้ำมัน และห้องน้ำ ในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การดำน้ำดูปะการัง การนั่งเรือสำราญเที่ยวรอบเกาะ และการโดยสารเรือที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวไปยังเกาะต่าง ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมาตรฐานด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ในแหล่งท่องเที่ยว อนึ่ง การเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวระหว่างแหล่งต่าง ๆ บนเกาะพะงันสามารถที่จะเป็นการกระจายจำนวนนักท่องเที่ยวจากหาดรีนไปยังหาดอื่น ๆ ได้อีกด้วย เช่น การไปเดินป่าศึกษาธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน ซึ่งนอกจากจะมีป่าไม้ที่สมบูรณ์แล้ว ยังมีชายหาดที่สวยงาม และเงียบสงบด้วย และต้องได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นในระดับเดียวกับหาดรีน ควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยสามารถพัฒนาที่พักรวมในรูปแบบโฮมสเตย์ที่เกาะพะงันอย่างมีระบบ โดยเกาะพะงันมีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์จำนวน 35 ไร่ ในบริเวณเกาะม้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (2550) ซึ่งสมควรเป็นโครงการนำร่องในการเป็นต้นแบบของโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ เพราะเป็นการผสมผสานของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้ากับภาคเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี แล้วควรจะสร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ขึ้นเป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่สามารถเป็นแบรนด์ของเกาะพะงันได้เป็นอย่างดี

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้สนองตอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) โดยบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมของการจัดการการท่องเที่ยวบนเกาะพะงันอย่างมีประสิทธิภาพให้มีการจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ และสวัสดิการสูงสุดบนเกาะพะงัน จึงควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และการรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงันเพราะแผนยุทธศาสตร์จะกำหนดให้มีองค์กรกลางที่มีหน้าที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การ

กำหนดนโยบาย และวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผลโครงการ(เอกสารประกอบการสอน สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2549) และแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะสร้างระบบบริหารจัดการนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย อนึ่งควรมีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการโดยผู้องค์กรดังกล่าวควรมีผู้แทนทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรที่ไม่ใช่ของภาครัฐ (NGOs) ร่วมกันพิจารณาทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะพะงันอย่างมีระบบ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ควรร่วมกันเข้ามาเป็นเจ้าภาพขององค์กรดังกล่าว และมีคณะกรรมการจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผังเมืองจังหวัด อุทยานแห่งชาติ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถาบันการศึกษา นักวิชาการ ผู้แทนชุมชน และNGOs โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด และผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนขึ้นมาทำงานร่วมกัน ส่วนในการสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงันโดยควรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ 5 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน ได้แก่ ข้อมูลด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลด้านที่พักแรมรูปแบบต่าง ๆ ของเกาะพะงัน ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งหมดภายในเกาะพะงัน และควรรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ขึ้นไว้ในเว็บไซต์ โดยมีการเชื่อมโยงกับระบบการขายตรงในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกทำการสืบค้นข้อมูล และจองที่พักได้โดยตรงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต(Destination Management System) และโครงการสุดท้ายที่สำคัญคือการแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาวไทยให้มากขึ้น เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นของเกาะพะงัน เพราะในปัจจุบันชาวบ้านมีแนวโน้มที่จะขายที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินที่อยู่ใกล้ชายทะเลให้กับนายทุนชาวต่างชาติเพื่อนำมาสร้างเป็นโรงแรม และรีสอร์ท จึงควรมีการอบรมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านหวงแหนถิ่นที่อยู่อาศัยของตน และควรมีการอบรมทักษะในการจัดตั้งธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเป็นของชุมชนท้องถิ่น โดยรัฐบาล หรือธนาคารอาจจะให้เกิดกู้ปลอดภาษีเพื่อให้เกิดการลงทุนขึ้นโดยท้องถิ่น หรือการลดการขายที่ดินโดยการให้เช่าในระยะเวลาอย่างน้อย 30 ปีขึ้นไป เพื่อใช้ในการสร้างโรงแรม และรีสอร์ทตามที่รายทุนต้องการ และให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ และเป็นหุ้นส่วนในการลงทุนดังกล่าว

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการด้านการตลาด โดยการพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวของเกาะพะงันจำเป็นต้องสนองตอบแผนการตลาดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำปี 2551 ซึ่งมุ่งเน้น

การสร้างภาพลักษณ์ และแบรนด์ของการท่องเที่ยวของประเทศไทย และได้ให้ความสำคัญกับ 7 แนวทางสร้างความสุข (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551 หน้า 4) ซึ่งสามารถปรับเป็นผลิตภัณฑ์ 7 ประเภท และในบรรดาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เกาะพะงันมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และสามารถนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว 3 ประเภท ได้แก่ เทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ การอนุรักษ์ธรรมชาติในป่าดิบชื้นเขตเส้นศูนย์สูตร และการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรนำเอกลักษณ์ทั้ง 3 ประการดังกล่าวมาผนวกเข้าด้วยกันเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของเกาะพะงัน และกำหนดแนวทาง Branding การท่องเที่ยวเกาะพะงันขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ส่วนการวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร ผู้วิจัยเห็นสมควรทำตามแนวคิดของการจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ Balanced Scorecard หรือ BSC มาประยุกต์ใช้กับการวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน (เส้นทางกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ด้วย Balanced Scorecard : 2546) โดยกำหนดตัวชี้วัดแผนการดำเนินงานซึ่งมี 4 มุมมอง ได้แก่ (1) มุมมองด้านการเงินซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว และการสร้างภาพลักษณ์ และ brand การท่องเที่ยวเกาะพะงัน (2) สำหรับมุมมองด้านลูกค้า เกาะพะงันควรทำส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และควรทำการรักษาลูกค้าเก่าที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะพะงัน ในขณะเดียวกันควรต้องมีการเพิ่มลูกค้าใหม่ และสร้างความพึงพอใจ และผลกำไรให้แก่ลูกค้า (3) สำหรับมุมมองด้านกระบวนการภายใน เกาะพะงันจะต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สนองตอบความต้องการของลูกค้า เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และไม่พัฒนาเกาะพะงันไปในทิศทางเดียวกับเกาะสมุย (4) ส่วนมุมมองด้านการเรียนรู้ และพัฒนานั้น ควรต้องอาศัยความร่วมมือของชาวเกาะพะงันทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าควรมีการเรียนรู้ พัฒนา และเตรียมตัวอย่างไรบ้าง การปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศภายในเกาะพะงันควรมีการตั้งวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่เกาะพะงันและทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีแผนการดำเนินงานดังกล่าวออกมาอย่างชัดเจนในรูปของแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) (Robert S. Kaplan ;& David Norton. 2548 : 20-27) อย่างไรก็ตาม เกาะพะงันควรมีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในทะเลอ่าวไทย ซึ่งมีความโดดเด่นไม่ซ้ำแบบใครในแต่ละแหล่ง เช่น การเชื่อมโยงระหว่างเกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า และเกาะนางยวน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน เป็นกลยุทธ์ที่สนองตอบ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) เพราะในการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะพะงันควรยึดชุมชนเป็นศูนย์กลางเนื่องด้วยชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบ และดูแลรักษาทรัพยากรท้องถิ่น โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว อบรมทักษะด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการแก่ชุมชน และมีการรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการจัดองค์ความรู้ และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพชุมชนเกาะพะงัน และองค์บริหารส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว สามารถที่จะรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรมไว้ได้ เพื่อที่จะเป็นสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) ด้วยการบูรณาการอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่า การทำเกษตรกรรมเป็นสิ่งสำคัญทำให้ชาวเกาะพะงันสามารถมีสินค้าทางการเกษตรบริโภคได้อย่างเพียงพอในชุมชน อีกทั้งยังสามารถเป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวได้อีกด้วย สนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) และจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME) อบรมภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ตลอดจนการอบรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการใช้สมุนไพร สนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์คุณภาพสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว โดยภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมกับชุมชนในการลงทุน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการจัดสรรประโยชน์แก่ชุมชนอย่างเป็นธรรม มีการสร้างวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด และทักษะในการประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง สนองตอบยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

(แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) ในการนี้จำเป็นต้องมีการ
 อบรมการอบรมวิธีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบ
 เศรษฐกิจพอเพียงเพราะเกาะพะงันเป็นเกาะแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีโครงการนำร่องในการทำ
 เกษตรอินทรีย์บนเกาะ อีกทั้งการทำเกษตรอินทรีย์เป็นการที่ทำให้มนุษย์ และสิ่งแวดล้อมอยู่
 ร่วมกันได้ดี พึ่งพาอาศัย และเกื้อกูลกัน อันจะเป็นการคุ้มครองธรรมชาติบนเกาะพะงัน จึง
 ควรมีการอบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และวัชพืชธรรมชาติ
 และพัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร ปรับระบบการผลิต
 การเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และเมื่อสามารถการทำเกษตร
 อินทรีย์บนเกาะพะงันได้แล้วจึงสามารถที่จะพัฒนาการกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ซึ่งก็
 คือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บริเวณเกาะพะงัน (Agro-tourism) โดยการนำนักท่องเที่ยวเข้า
 ชมแปลงผัก สวนผลไม้ วิธีการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม และการทำเกษตรอินทรีย์ และควรมีการ
 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมในผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรภายในเกาะเพื่อบริการลูกค้า หรือ
 มีแปลงสาธิตภายในรีสอร์ทหรือโรงแรม และควรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าว
 เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า และสามารถลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายใน
 ท้องถิ่นโดยชุมชน

การอภิปรายผลของความคิดเห็นด้านทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ในการมีส่วนร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวมนั้น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และ
 ระบบสาธารณูปโภคบนเกาะพะงันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ตามมาด้วยการพัฒนา
 สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แหล่งท่องเที่ยวในด้านที่พัก และร้านอาหาร ทุกภาคส่วนควร
 ร่วมกันพัฒนาให้มีความสะอาด ปลอดภัย มีความหลากหลาย และต้องมีการให้บริการที่มีคุณภาพ
 แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้ความรู้ และการสื่อความหมายที่ดี ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
 ทุกภาคส่วนควรร่วมกันจัดกิจกรรมทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ส่วนในด้านการบริการ
 ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิต และ
 ทรัพย์สิน การรักษาพยาบาล และการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

การอภิปรายผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ผู้ประกอบการ และ ประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของภาครัฐอยู่ในระดับบนคือไปในทิศทางของการสนับสนุนงบประมาณ
 เพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว และสร้างระบบฐานข้อมูล เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนด้าน
 นโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน ส่วนภาคเอกชนมีบทบาทในการการสร้าง

ภาพลักษณ์ และ Branding เกาะพะงัน และมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ และประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และก่อนให้เกิดการกระจายรายได้แก่ชุมชน ภาคประชาชนเป็นเจ้าของทรัพยากรจึงมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน อีกทั้งควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ และร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และลดปัญหาอาชญากรรม

การอภิปรายผลของแรงจูงใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเกาะพะงัน

แรงจูงใจที่สำคัญที่สุด คือ งานเข้ามาร่วมงานเทศกาลฟูลมูนปาร์ตี้ ที่หาดรีน ดังนั้น การพัฒนาเกาะพะงันจึงควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจนี้มากที่สุดตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า แต่ควรจะทำให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น ไม่ขัดต่อศีลธรรม ไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรม และยาเสพติด จึงควรมีแผนยุทธศาสตร์ในการปรับงานฟูลมูนปาร์ตี้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ของเกาะพะงันไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตาม การหาประสบการณ์ชีวิตที่แปลกใหม่ และความงดงามของธรรมชาติทางทะเล และความสมบูรณ์ของป่าไม้ก็เป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ดังนั้นเกาะพะงันจึงควรมียุทธศาสตร์เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรที่โดดเด่นเหล่านี้ให้คงไว้อย่างยั่งยืน

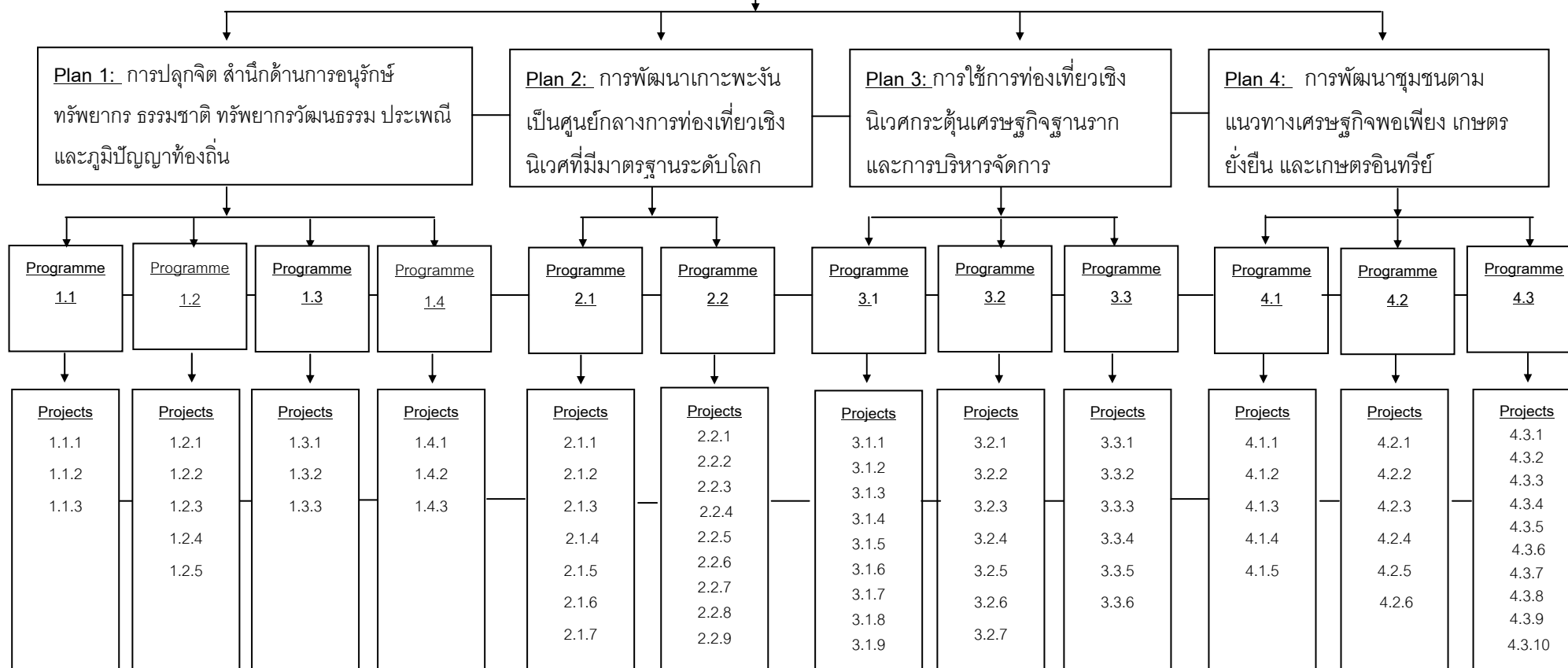
จากผลการวิจัย การสรุป และการอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยจะนำข้อมูลในภาพรวมทั้งหมดมาเสนอในเชิงบูรณาการโดยเริ่มจากการกำหนดนโยบาย (Policy) ที่นำมาจากวิสัยทัศน์ซึ่งจะเป็นกรอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และภายใต้กรอบนโยบาย (Policy) เป็นลำดับแรก วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยผู้วิจัยจะบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ (Strategy) หรือแผนงานหลัก (Plan) การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ากับการพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก และการใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ เพราะแผนหลักทั้ง 4 ประการ จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสมดุลในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ดังกล่าวจึงเป็นแผนงานลำดับที่สองอยู่ภายใต้กรอบของนโยบายอันจะทำให้วิสัยทัศน์ของเกาะพะงันเป็นจริง นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านจัดเป็นกรอบของการพัฒนาในระดับสูง (Top Level) ภายใต้แต่ละแผนงาน

หลักจะมีแผนปฏิบัติการระดับกลยุทธ์ (Tactics) หรือ กลุ่มโครงการ (Programs) ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่สาม ของแผนพัฒนาในภาพรวม แต่ละยุทธศาสตร์จะมีจำนวนกลยุทธ์ตามความเหมาะสม ทั้งนี้กลยุทธ์ทั้งหมดจะมีผลกระทบ และมีความสัมพันธ์ต่อกัน และเมื่อมีการดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์แต่ละด้านจะมีโครงการ (Projects) ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้กลยุทธ์เหล่านั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นอันดับที่สี่ และโครงการทุกโครงการก็จะมี ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และกันในระดับปฏิบัติการเช่นกัน การวางแผนระดับกลยุทธ์ หรือกลุ่มโครงการ และโครงการนั้นจัดเป็นการวางแผนในระดับล่าง (Down Level) ซึ่งก็คือ แผนในระดับปฏิบัติการซึ่งต้องอยู่ภายใต้แผนระดับบน ดังนั้น แผนพัฒนาอย่างยั่งยืนของเกาะพะงันจึงมีลักษณะบูรณาการแผนพัฒนาทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้ตระหนักถึงผลกระทบของแต่ละแผนที่มีต่อกันและกัน ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอแผนดังกล่าวในภาพรวมดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์: เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

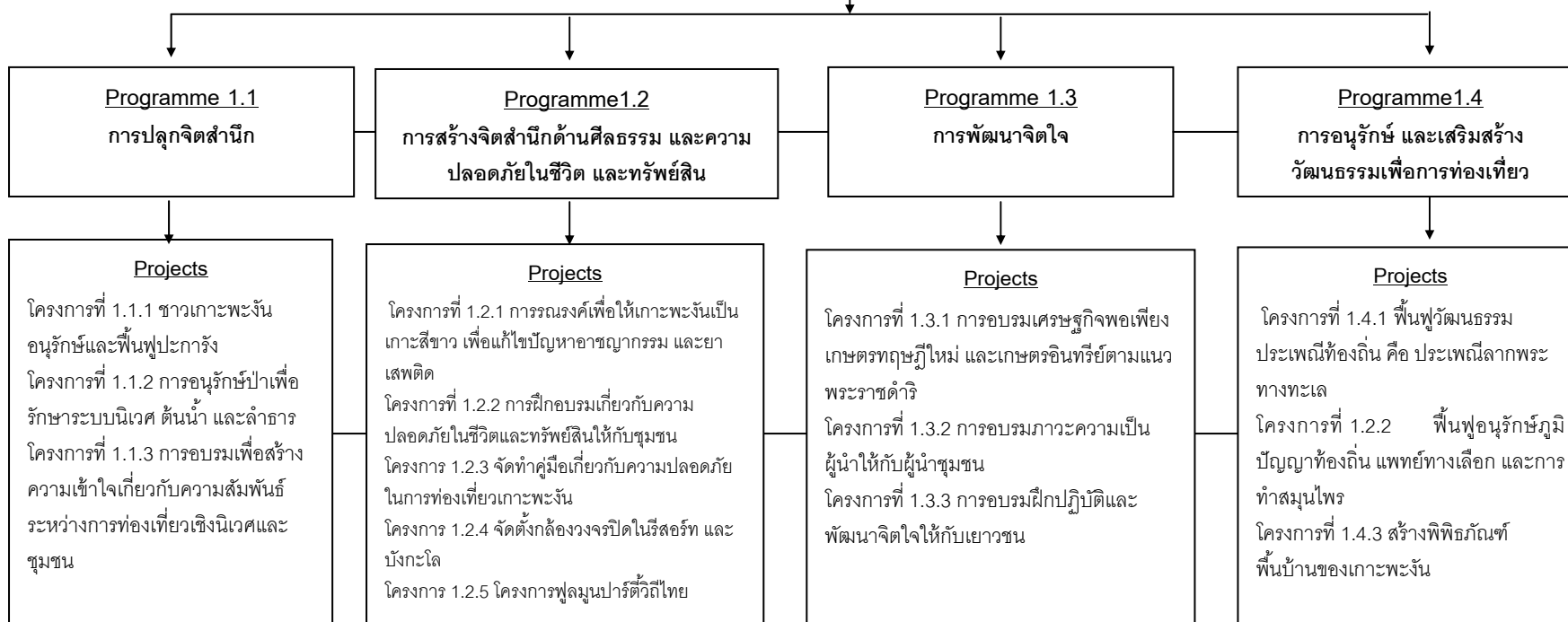
นโยบาย (Policy)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ : เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

Plan 1: การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ : เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

Plan 2: การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก

Programme 2.1

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

Projects

- โครงการที่ 2.1.1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน และการจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว
- โครงการที่ 2.1.2 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- โครงการที่ 2.1.3 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่งและเกาะต่างๆ
- โครงการที่ 2.1.4 การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว
- โครงการที่ 2.1.5 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน
- โครงการที่ 2.1.6 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน
- โครงการที่ 2.1.7 ยกกระดับโรงพยาบาลเกาะพะงันขึ้นสู่มาตรฐานสากล

Programme 2.2

การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Projects

- โครงการที่ 2.2.1 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูปะการัง และชายหาด
- โครงการที่ 2.2.2 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน
- โครงการที่ 2.2.3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- โครงการที่ 2.2.4 การปรับปรุงภูมิทัศน์
- โครงการที่ 2.2.5 การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว
- โครงการที่ 2.2.6 พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มีมากขึ้น
- โครงการที่ 2.2.7 พัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน
- โครงการที่ 2.2.8 กำหนดเส้นทางดำน้ำ และเส้นทางเดินเรือยอร์ชบริเวณหมู่เกาะอ่างทอง-สมุย-เตาพะงัน
- โครงการที่ 2.2.9 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มการพำนักระยะยาว

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์: เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

Plan 3 : การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ

Programme 3.1

การพัฒนาสินค้า และการผลิตสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

Projects

โครงการที่ 3.1.1 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และร้านอาหาร
โครงการที่ 3.1.2 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการทางแหล่งท่องเที่ยว
อื่นๆ เช่น โรงพยาบาล บิมน้ำมัน และห้องน้ำ
โครงการที่ 3.1.3 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว
โครงการที่ 3.1.4 การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยของกิจกรรมการ
ท่องเที่ยว
โครงการที่ 3.1.5 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยว
โครงการที่ 3.1.6 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์
ให้เป็นที่รู้จัก
โครงการที่ 3.1.7 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์
โครงการที่ 3.1.8 จัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อพัฒนาจิตใจ
โครงการที่ 3.1.9 ปรับปรุงป้ายบอกทิศทางแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

Programme 3.2

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

Projects

โครงการที่ 3.2.1 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวแบบบูรณา
การ และการรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน
โครงการที่ 3.2.2 การสร้างระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว
โครงการที่ 3.2.3 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยว
เกาะพะงันแบบบูรณาการ โดยต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างทั้ง
ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว
โครงการที่ 3.2.4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกาะพะงัน
โครงการที่ 3.2.5 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดย
เน้นการลงทุนของชาวไทยให้มีมากขึ้น
โครงการที่ 3.2.6 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว และศูนย์จำหน่ายสินค้า
โครงการที่ 3.2.7 ปรับปรุงงานพุลมูนปาร์ตี้ให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Programme 3.3

การจัดการด้านการตลาด

Projects

โครงการที่ 3.3.1 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) และแบรนด์
(Branding) เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
โครงการที่ 3.3.2 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร
โครงการที่ 3.3.3 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และ
สร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน
โครงการที่ 3.3.4 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขาย
เกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง
โครงการที่ 3.3.5 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
(Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอ่าวไทย
โครงการที่ 3.3.6 จัดทำ package เพื่อการท่องเที่ยวเกาะพะงัน
แบบครบวงจร

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์: เกาะพะงันจะมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลกเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

Plan 4: การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์

Programme 4.1

การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

Projects

โครงการที่ 4.1.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
โครงการที่ 4.1.2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
โครงการที่ 4.1.3 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว
โครงการที่ 4.1.4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม
โครงการที่ 4.1.5 อบรมทักษะการจัดการและจัดตั้งกลุ่มที่พักแบบโฮมสเตย์

Programme 4.2

การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น

Projects

โครงการที่ 4.2.1 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว
โครงการที่ 4.2.2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP)
โครงการที่ 4.2.3 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)
โครงการที่ 4.2.4 อบรมมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
โครงการที่ 4.2.5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
โครงการที่ 4.2.6 อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

Programme 4.3

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

Projects

โครงการที่ 4.3.1 การอบรมวิธีคิด จิตสำนึก อุทิศตนเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน
โครงการที่ 4.3.2 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ
โครงการที่ 4.3.3 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
โครงการที่ 4.3.4 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและไร้มลภาวะ
โครงการที่ 4.3.5 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า
โครงการที่ 4.3.6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
โครงการที่ 4.3.7 จัดระบบการแปรรูปสินค้าจากเกษตร
โครงการที่ 4.3.8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอกโดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน
โครงการที่ 4.3.9 พัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร
โครงการที่ 4.3.10 พัฒนาเกาะพะงันเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนดังที่นำเสนอ โดยใช้รูปแบบการนำเสนอแบบแผนผังยุทธศาสตร์นั้น เป็นเพียงขั้นตอนเริ่มต้นของการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเท่านั้น ในขั้นตอนที่จะมีการวางแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและละเอียดต่อไปนี้จะต้องมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ระดับนโยบาย แผนงาน และกลุ่มโครงการ ตลอดจนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับโครงการ (EIA) เพื่อศึกษาทางเลือกที่หลากหลายของการพัฒนา เพื่อหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น (Mitigation) ได้ ตลอดจนการกำหนดตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อพัฒนาภายใต้กรอบของความยั่งยืน (Sustainability) และในกรณีที่เกิดวิกฤติหรือเหตุการณ์ที่อยู่เหนือความคาดหมาย มีความจำเป็นต้องปรับแผนตามความเหมาะสมเพื่อให้สามารถพัฒนาต่อไปได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่อำเภอไทยจะให้นักท่องเที่ยวเพิ่มวันพำนักและสามารถกระจายนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวที่เปราะบาง
2. ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ระดับชาติได้มีการกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) สำหรับโครงการระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัดและโครงการเฉพาะด้านเช่น ด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว ตลอดจนโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานและโครงการระดับโปรเจกขนาดใหญ่ที่มีมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาทขึ้นก่อนการตัดสินใจดำเนินการ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้มีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทย โดยขยายผลจากโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะพะงัน
3. ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรมีการบูรณาการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) จากทุกภาคส่วนเข้ามาระดมสมองเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดนำมาปฏิบัติการ
4. ในด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะพะงันในรายละเอียด ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะให้นำแนวคิดทฤษฎีด้าน Balanced scorecard และแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy map) มาประยุกต์ใช้โดยให้ความสำคัญกับทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ (Intangible asset) ของพื้นที่ เช่น ความมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ได้แก่งานพุลมุนปาร์ตี้ พร้อมทั้งนำมุมมองในการสร้างแผนที่ยุทธศาสตร์ของทฤษฎี Balanced scorecard มากำหนด Strategy map ของการ

พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะพะงัน อันได้แก่ มิติด้านการเงิน มิติด้านลูกค้า มิติด้านกระบวนการภายใน และมิติด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร

5. ในส่วนที่เกี่ยวกับการ Branding การท่องเที่ยวเกาะพะงันนั้นควรมีการกำหนดโครงการ Branding ทั้งระดับโลกและระดับประเทศเพื่อยกระดับสินค้าและบริการสู่ระดับมาตรฐานและสร้างความโดดเด่นเพื่อให้ Brand Image เกาะพะงันเป็นที่จดจำของคนทั่วโลก (สุวิมล แหม่นจริง 2546: 178 – 179)

6. ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงแรม และรีสอร์ทตลอดจนที่พักแรมอื่น ๆ ให้เป็นที่พักแรมเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโครงการระยะสั้น เพื่อสนองตอบความต้องการลูกค้าของประเทศในยุโรป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยเรื่องขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่เกาะพะงัน เพราะพื้นที่มีความเปราะบางสูง และยังมีความเป็นธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลของเกาะพะงัน

2. ควรมีโครงการทำเกษตรอินทรีย์ที่เกาะพะงันเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงและเพื่อลดมลพิษในน้ำตกและต้นน้ำลำธาร ตลอดจนเพื่อนำผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างเสนอต่อนักท่องเที่ยว และใช้ในการบริโภคที่เกาะพะงัน

3. ควรมีการวิจัยเรื่องกลุ่มตลาดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยศึกษาความต้องการ รูปแบบกิจกรรม แรงจูงใจ ในระดับการวิเคราะห์กลุ่มตลาดเป้าหมายและการกำหนดตำแหน่งในตลาดในภาพรวมของการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

4. ควรมีการวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบจาเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

5. ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 10 ปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ส่องวัฒนา. (2534). *หลักการวางแผน*. สงขลา : คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2533). *ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ _____ . (2539). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พ.ศ.2539-2540*. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2540). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเรื่องกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ : มปท.
- _____. (2544). *แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ _____ . (2544). *แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมพร้อมบริการ*. กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (อัครา).
- _____. (2550). *แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี 2551 (ตุลาคม 2550 – กันยายน 2551)*. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2550, จาก www.tat.or.th/?pv=14%20&view=1 - 65k
- กิ่งพร ทองใบ. (2546). *กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เครือข่ายการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจไทย. (2550). *หลักการของ EcoDesign*. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2550, จาก http://www.mtec.or.th/website/article_list.aspx?id=46&cate=26
- ควบคุมมลพิษ, กรม. (2535). *แผนปฏิบัติงานที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2548, จาก <http://infofile.pcd.go.th/mgt/Agenda21.pdf>
- จุฬามาศ เชาว์พิพัฒน์. (2549). *การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนินทร์ ชุนทพันธ์. (2544). *นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน (2549). *คู่มือการทำเกษตรอินทรีย์จากประสบการณ์. พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพมหานคร : ฟาอภัย.
- ฐิติ์ ชูชาติ. (2542). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
- ดนัย เทียนพุฒ. (2540). *วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : บิ๊กแบงค์.

- ดำรงค์ วัฒนา. (2548).คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2549. จาก <http://www.ops.moc.go.th/pcni/Strategie%20manual.htm>
- ตำบลตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2548). สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2548, จาก<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=840501>.
- ตำบลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2548). สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2548, จาก<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=840502>.
- ธงชัย สันติวงษ์.(2532). การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2541). การตลาดโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ. (2533). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- นันทิยา หุตานุวัตร ; และ ณรงค์ หุตานุวัตร. (2541). กลยุทธ์การวิเคราะห์ SWOT. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
- นิคม จารุมณี. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร
- นำชัย ทนุผล; และคณะ.(2543).รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่.สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บรรยายสรุปอำเภอเกาะพะงัน. (2549). สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2549, จาก <http://www2.suratthani.go.th/document/aumphur/kohpahan.doc>
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2530, 26-29 ตุลาคม). รายงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทของภูมิศาสตร์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว. กาญจนบุรี : สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย ร่วมกับวิทยาลัยครูกาญจนบุรี
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ. ไฟว์ แอนด์ ไฟว์ พรินติ้ง.
- แผนการตลาดการท่องเที่ยว. (2551). สารสำคัญของแผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). (2550). ยุทธศาสตร์การ
พัฒนาประเทศ. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2550, จาก [http://www.idd.go.th/Thai-](http://www.idd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/005.pdf)
[html/05022007/PDF/PDF01/005.pdf](http://www.idd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/005.pdf)

แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2550). สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2550, จาก
[http://www2.suratthani.go.th/int_mgt/index.php?option=com_content&task=cate](http://www2.suratthani.go.th/int_mgt/index.php?option=com_content&task=category§ionid=3&id=18&Itemid=33)
[gory§ionid=3&id=18&Itemid=33](http://www2.suratthani.go.th/int_mgt/index.php?option=com_content&task=category§ionid=3&id=18&Itemid=33)

พะจิต ตามประทีป. (2549). การวางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดชัยนาท. ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

พัฒนา สุขประเสริฐ. (2541). เกษตรไทยกับการพัฒนา: มิติของความยั่งยืน. ภาควิชาส่งเสริมและ
นิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัฒนาที่ดิน, กรม. (2546). แผนที่พื้นการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
กรุงเทพฯ

ไพฑูลย์ ปิ่นสุวรรณ. (2549). สรุปผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของ
เกาะพะงัน สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2550, จาก [http://www.tat.or.th/e-journal/article-](http://www.tat.or.th/e-journal/article-06_4-49.html)
[06_4-49.html](http://www.tat.or.th/e-journal/article-06_4-49.html)

ไพรัช เดชะรินทร์. (2516). ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.ม.ป.ท.: ม.ป.พ
พงศธร เกษล่ำลี. (2530). การพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมจริงหรือ. จุลสารการ
ท่องเที่ยว. 6: 11-15, กรกฎาคม 2530. <http://rirs3.royin.go.th/ridictionary/lookup.html>

พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนการเกี่ยวกับองค์ประกอบของการ
ท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.

พยอม ธรรมบุตร. (2546). เอกสารประกอบการเรียนการสอนหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2542). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2550, จาก <http://www.oeadc.org/caution/lonearticlemultipage>. 2005-11-30.3375637892/Plonearticle.2007-01-04.8892039587
- พรเพ็ญ จรรย์นฤมล. (2542). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ. วิทยาลัยนวัตศิลป์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.
- พสุ เดชะรินทร์. (2547). *เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติการด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร
- พิบูล ทีปะपाल. (2546). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ
- ภราเดช พยัณวิเชียร. (2537). "การท่องเที่ยวอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม", เอกสารประกอบโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์การท่องเที่ยว ครั้งที่ 4 นิเวศสัญจรวิถีทางการอนุรักษ์ 12 - 17 ตุลาคม 2537. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2541). *การจัดการองค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีชนบท.
- บริษัท ไทยทัวร์ อินโฟ จำกัด .(2548). *สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอเกาะพะงัน*.สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2548, จาก <http://www.thai-tour.com/thai-tour/South/Suratthani/data/place/pha-ngan.htm>.
- ปกรณ ปรียากร. (2527). *แนวความคิดว่าด้วยการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- ปิยะ อุทาโย. (2543). *การสร้างมาตรฐานวัดความพึงพอใจของประชาชน*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มนัส สุวรรณ. (2530). *นิเวศวิทยากับการพัฒนาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ
- มिरารัตน์ ไชยมาณี. (2546). *ระบบเกษตรกรรมที่นำไปสู่เกษตรยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2550, จาก <http://lib.kru.ac.th/rLocal/profiles.php?Author=%B9%D2%A7%CA%D2%C7%C1%D4%C3%D2%C3%D1%B5%B9%EC+%E4%AA%C2%C1%D1%AA%AC%D4%C1&AuthorEmail=mirarat@siam-mail.com&AuthorURL=>
- มูลนิธิใบไม้เขียว. (2541). *มาตรฐานของโรงแรมเพื่อโลกสวย (โรงแรมใบไม้เขียว)*. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2550, จาก http://www.greenleafthai.org/Hotel_th.asp

- มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม. (2550). พลังงานจากน้ำเสีย. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2550, จาก <http://www.thaienergynews.com/ArticleShowDetail.asp?ObjectID=146>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร
- รัตติยา คีตานนท์. (2549). การเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรสงครามภายใต้การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน. ปรินูญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2535. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วันดี สีสังข์ (2549). แนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดกาญจนบุรี. ปรินูญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วัลลีพันธ์ สถิติยุทธการ ; ลำอาง หิรัญบุรณะ ; และพะยอม ธรรมบุตร. (2538). *The Greening of Thai Hotel*. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. (2541). เกษตรอินทรีย์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสายใยแผ่นดิน
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย. กรุงเทพมหานคร : เรือนอักษร.
- วินิจ วีรยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิลาวรรณ ภัทรสิริวงศ์. (2549). *ซีจักษ์ยานชมสวน ชวนทานไม้ผล ที่จันทบุรี*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2550, จาก <http://www.doa.go.th/th/ShowArticles.aspx?id=2320>
- วีณา ชุ่มบัณฑิต. (2549). การวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินูญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วรรณิ ศิริมานะพงษ์. (2549). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). *กลยุทธ์การตลาด และการบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม และ
ไซเท็กซ์ จำกัด

ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ (2546). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ. พัฒนา
ศึกษา

ศรัพร สมบุญธรรม. (2536, เมษายน – มิถุนายน). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน .*จุลสาร
การท่องเที่ยว*. 12 : 25-30.

ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร .(2543).*"รายงานชั่วคราว"*. การศึกษาเพื่อกำหนด
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร(Agrotourism). กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2548). *ประเภทของพลังงานทดแทน*.
สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2550, จาก <http://elearning.nectec.or.th/index.php?mod=Courses&op=showcontent&cid=58&qid=&lid=443&sid=&page=>

สุวิมล แม้นจริง. (2546). *การจัดการการตลาด*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด(มหาชน).

เสรี วังสีไพจิตร. (2537). *ท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน*. เอกสารโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อน
การอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 4 นิเวศสัญจร - วิธีการอนุรักษ์ 12 - 17
ตุลาคม 2537. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะพะงัน. (2547). *ประวัติความเป็นมาอำเภอเกาะพะงัน*. สืบค้นเมื่อ 2
สิงหาคม 2548, จาก <http://www.phanganweb.com/kohphangan/modules.php?name=News&file=print&sid=1>.

สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์. (2544). *รายชื่อผู้ผลิต-ผู้ประกอบการ ที่ได้รับการรับรอง
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2550, จาก http://www.actorganic-cert.or.th/download/Totallist_May_2007-Thai.xls

สุโท เจริญสุข. (2524). *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา

สุรเชษฐ์ เชษฐุมาศ.(2541).*วิสัยทัศน์การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ*.รายงานการฝึกอบรม
หลักสูตรการให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ.กรุงเทพมหานคร:
ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.

สุรเชษฐ์ เชษฐุมาศ; และดร.ชนันท์ เอมพันธุ์. (2538). *แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*.
อัสสัมชัญ.

- สุวิทย์ ยอดมณี. (2536, มกราคม - กุมภาพันธ์). การพัฒนาการท่องเที่ยวกับนิเวศทัศน์, วารสาร
การส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม. 5: 2-4.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และอื่นๆ. (2522). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ศิริชัยการพิมพ์.
- สถาบันนวัตกรรมวชิรจันทร์. (2549). การพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ. 7 เมษายน 2550, จาก
<http://www.surajet.com/catalog.php?idp=17>
- สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (2542). เอกสารประกอบการสอนวิชา
นโยบาย และการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). การดำเนินการเพื่อกำหนด
นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ. ศูนย์บริการวิชาการ
- เสถียร เหลืองอร่าม. (2517). การจัดองค์การและการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร : แพรวพิทยา
- สมยศ นาวิการ. (2542). เศรษฐศาสตร์การบริหาร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า
- สถาบันศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา. (2547). ความหมายของการท่องเที่ยว. สืบค้น
เมื่อ 24 กรกฎาคม 2547, จาก <http://www.nectec.or.th/courseware/siamculture/travel/knowledge/travel04.html>.
- สมาคมเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม. (2537). แผนปฏิบัติการที่ 21 เพื่อพัฒนาการที่ยั่งยืน. เรียบเรียง
โดย Michael Keating. สวิตเซอร์แลนด์. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ
- ส่วนพัฒนาการอำเภอเกาะพะงัน. (2549). โครงการจังหวัดสุราษฎร์ธานีเคลื่อนที่.
สำนักงานอำเภอเกาะพะงัน (อัดสำเนา).
- ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ. (2548). รายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ
ต่างๆ ปีงบประมาณ 2548(ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 47 – 30 กันยายน 48) แยกตามพื้นที่
รับผิดชอบ. สำนักอุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมฯ.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ. (2538, 15 กันยายน). ท่องเที่ยวแบบ “นิเวศสัญจร” ทางรอดแหล่งท่องเที่ยวไทย.
มติชน. หน้า 21
- _____. (2541). วิสัยทัศน์การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ. รายงานการฝึกอบรม
หลักสูตรการให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:
ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ; และดรชนันท์ เอมพันธุ์. (2538). แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.
อัดสำเนา.

- อภิรมย์ พรหมจรรยา. (2544). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต*. ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร
- อุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2550) .*ลักษณะป่าไม้*. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2550, จาก <http://www.dnp.go.th/parkreserve/asp/style2/default.asp?npid=83&lg=1>
- Best, John W. (1997). *Research in Education*. New Jersey : Prentice Hall.
- Bloom B.S., Hastings, J.T ;& Madeus, G.F.(1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*.New York:McGraw Hill.
- Boo, Elizabeth. (1991). *Ecotourism : The Potentials and Pitfalls*. Washington D.C. : World Wildlife Fund-US.
- Ceballos-Lascurain, Hector. (1996).*Tourism, ecotourism, and protected areas: the state of nature-based tourism around the world and guidelines for its development..* Gland; Cambridge: IUCN
- _____(1998). Properties Opinion on Ecotourism: A case study of the Roxz Bau, Sydney Australia, *Journal of Ecotourism Research*.60 (4): 248-A.
- Clifford T, Morgan ;& Richard A, King. (1991). *Introduction to Psychology*. Tokyo : International Student McGraw-Hill Kongakussha.
- Crist, Costas. (2002). *Ecotourism and sustainable Development*. The 6th International Conference 7-8 September 2002. Bangkok : Institute of Ecotourism, Srinakharinwirot University.
- Cronbach, L.J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. Psy-Chometrika 16 : San Francisco.
- Gee, C, Makens, J ;& Choy,D, 1989, *The travel industry*, 2nd ed., Van Nostrand Reinhold, New York.
- Gerald Feinberg ;& Robert Spapirol, (1980). *Life Beyond Earth*, New York: Morrow Quill Paperbacks.
- Gunn, Clare A. (1994). *“Environmental Design and Landuse”*, Travel Tourism and Hospitality Research A Handbook for Managers and Researchers. New York: John Wiley & Sons.

Kotler, Philip. (2000). *Marketing Management*. The millennium Edition. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Kotler, Philip; Amstrong ;& Grey. (2001). *Principles of Marketing*. Ninth Edition. Prentice-Hall Inc.

McIntosh, Robert W ; Goelder, Charles R ; & Ritchie, J.R. Brent. (1995). *Tourism Principles, Practices, Philosophies*. USA

Mitchell, Geoffrey Duncan. (1971). *A New Dictionary of Sociology*. New ed. London : Roulledge & Keygan Paul.

Oskamp, S. (1977). *Attitude and Opinion*. New Jersey : Prentice-Hall.

Stark, Elizabeth. (1993). *Ecotourism, Information Please Environment Almanac*. Boston : Houg Mifflin.

Yamane, Taro (1973). *Statistics: An introductory analysis*. 3rd edition. New York ; Harper and row.

WTO (World Tourism Organization). (1993). *Sustainable Tourism Development*. USA

Zadrozny, John Thomas. (1979). *Dictionary of Social Science*. Washington D.C. : Public Affair Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

(หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม – คนที่ 1)

(หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม คนที่ 2-3)

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

รายชื่อ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภพันธุ์ สติยยุทธการ	อาจารย์ประจำวิทยาลัย
นานาชาติเพื่อความยั่งยืน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรองแก้ว พุทธิยาสถาพร	อาจารย์ประจำคณะ
วิทยาศาสตร์
3. อาจารย์นลินา ประไพรัชสิทธิ์	อาจารย์ประจำคณะ
วิทยาศาสตร์

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการวิจัย

ตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane'

Sample Size (n) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ						
Size of Population (N)	$\pm 1\%$	$\pm 2\%$	$\pm 3\%$	$\pm 4\%$	$\pm 5\%$	$\pm 10\%$
500	B	B	B	B	222	83
1,000	B	B	B	385	206	91
1,500	B	B	638	441	316	94
2,000	B	B	714	476	333	95
2,500	B	1,250	769	500	345	96
3,000	B	1,364	811	517	353	97
3,500	B	1,458	843	530	359	97
4,000	B	1,538	870	541	364	98
4,500	B	1,607	891	549	367	98
5,000	B	1,667	909	556	370	98
6,000	B	1,765	938	566	375	98
7,000	B	1,842	959	574	378	99
8,000	B	1,905	976	580	381	99
9,000	B	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,001	2,439	1,099	621	398	100
∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

B ไม่สามารถประมาณค่าได้

1. รายการทรัพยากรธรรมชาติ

1. ทรัพยากรธรรมชาติ	ลักษณะและผู้จัดการ	ที่ตั้ง (แผนที่)	การเข้าถึง	ผู้ใช้ประโยชน์	บริการนักท่องเที่ยว	ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ชื่อผู้ที่จะติดต่อสถานที่ โทร./แฟกซ์
1.1 ภูมิทัศน์และภูมิอากาศ : หาด ถ้ำ ปะการัง เกาะ เขา ที่ราบ หุบเขา ที่ราบสูง ภูเขาไฟ ที่ราบ ที่ดอน ฤดูกาล อุณหภูมิ ชายฝั่งทะเล ลม ฯลฯ							
1.2 พืช : ป่า ไร่ เขา สวน สวนผลไม้ ฟาร์ม ต้นไม้ ดอกไม้ ไร่ถั่ว ป่าสมบูรณ์ ดอกไม้ป่า พืชหายาก สมุนไพร สวนครัว ป่าชายเลน ป่าเขตร้อน ฯลฯ							
1.3 น้ำ : ลำธาร แม่น้ำ คู่งน้ำ น้ำตก ทะเลสาบ น้ำพุร้อน บึงหนอง ทะเล หิมะ ฝน น้ำแข็ง ฯลฯ							

2. รายการทรัพยากรวัฒนธรรม

2. ทรัพยากร วัฒนธรรม	ลักษณะ และ ผู้จัดการ	ที่ตั้ง (แผนที่)	การ เข้า ถึง	ผู้ใช้ ประโยชน์	บริการนัก ท่องเที่ยว	ข้อมูล นักท่องเที่ยว	ชื่อผู้ที่ จะ ติดต่อ สถานที่ โทร./ แฟกซ์
2.1 มรดกวัฒนธรรม : ปราสาท ป้อม โบราณสถาน โบราณวัตถุ หมู่บ้าน เมือง พิพิธภัณฑ อนุสาวรีย์ ภาษา ท้องถิ่น ฯลฯ							
2.2 มรดกด้าน ศาสนา : โบสถ์ สุเหร่า โบสถ์คริสต์ วัด สุสาน เมรุ เจดีย์ พระพุทธรูป ปางต่าง ๆ ประติมากรรม ฯลฯ							
2.3 ศิลปะ/ชาติพันธุ์ : ชนกลุ่มน้อย ชาวเขา คนพื้นเมือง การฟ้อนรำ ดนตรี ภาษาท้องถิ่น อาหาร เครื่องดื่ม หัตถกรรม อุตสาหกรรม ครัวเรือน บ้านเรือน							

3. รายการทรัพยากรมหกรรมปรากฏการณ์สำคัญ (Events)

3. ทรัพยากร มหกรรม (Events)	ลักษณะ และ ผู้จัดการ	ที่ตั้ง (แผนที่)	การ เข้า ถึง	ผู้ใช้ ประโยชน์	บริการนัก ท่องเที่ยว	ข้อมูล นักท่องเที่ยว	ชื่อผู้ที่ จะ ติดต่อ สถานที่ โทร./ แฟกซ์
3.1 มหกรรม : เฟสติวล ดนตรีชนิดต่าง ๆ แจส บัลเล่ ลีเก หนังกใหญ่ เหล้า งานแสดงสินค้า							
3.2 การ Tournaments : การแข่งขันกีฬา กอล์ฟ เทนนิส ฟุตบอล การแข่งเรือ ยาว ประกวดสุนัข แข่งรถ แข่งรถจักรยาน							
3.3 งานแสดงสินค้า ธุรกิจ : งานแสดงสินค้าเกษตรกรรม รถยนต์ เรือ อุปกรณ์กีฬา							
3.4 งานแสดงอื่นๆ : วันชาติ งานฉลอง ชาวเขา งานฉลอง ถนนต่าง ๆ แสงบุญ มหกรรม หัตถกรรม							

4. รายการทรัพยากรด้านกิจกรรม

4. ทรัพยากรด้านกิจกรรม	ลักษณะ และ ผู้จัดการ	ที่ตั้ง (แผนที่)	การ เข้า ถึง	ผู้ใช้ ประโยชน์	บริการนัก ท่องเที่ยว	ข้อมูล นักท่องเที่ยว	ชื่อผู้ที่ จะ ติดต่อ สถานที่ โทร./ แฟกซ์
4.1 กิจกรรมสันตนา การ : สนามเทนนิส เส้นทางศึกษา ธรรมชาติ ทาง จักรยาน คลอง ไตด ร่วม กีฬา สระว่าย น้ำ การพายเรือ ตก ปลา ยิงปืน แกะสลัก							
4.2 กิจกรรมด้าน บริการ : ขายปลีก อุปกรณ์แคมป์ปิ้ง อุปกรณ์เล่นสกี หอ ศิลป์ เสื้อผ้าเฉพาะ เซรามิคแก้ว สินค้า โรงงาน สินค้ามือ สอง ละคร ภาพยนตร์ ศูนย์ ประชุม							

5. รายการทรัพยากรด้านบริการ

5. ทรัพยากรด้านบริการ	ลักษณะ และ ผู้จัดการ	ที่ตั้ง (แผนที่)	การ เข้าถึง	ผู้ใช้ ประโยชน์	บริการนัก ท่องเที่ยว	ข้อมูล นักท่องเที่ยว	ชื่อผู้ที่จะ ติดต่อ สถานที่ โทร./ แฟกซ์
5.1 การขนส่ง : การเข้าถึง ยานพาหนะ เรือ รถไฟ รถยนต์ เครื่องบิน รถทัวร์ สนามบิน ท่าเรือ							
5.2 ที่พักแรม : โรงแรม 2-3-4-5ดาว Guest House B+B Homestay Framstay โมเต็ล หอพัก							
5.3 การต้อนรับ : แผนที่ โบชัวร์ ป้าย บอกทางแผนที่เดิน เที่ยวเอง ท่าที่ของ เจ้าบ้าน บริษัททัวร์ ฯลฯ							
5.4 บริการอื่นๆ : การซ่อมต่าง ๆ ปั๊มน้ำมัน ธนาคาร ATM ที่แลกเงิน ตำรวจท่องเที่ยว บริการสุขภาพ							

6. การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยว

ลักษณะของทรัพยากร	คุณภาพ	ความโดดเด่นเมื่อเทียบกับที่อื่น	จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
6.1 ทรัพยากรธรรมชาติ			
6.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม			
6.3 กิจกรรม			
6.4 บริการ			

7. การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยว

ลักษณะของทรัพยากร	คุณภาพ	ความโดดเด่นเมื่อเทียบกับที่อื่น	จุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
7.1 ทรัพยากรธรรมชาติ			
7.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม			
7.3 Events			
7.4 กิจกรรม			
7.5 บริการ			

8. ตารางการจัดอันดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว

ลักษณะ ทรัพยากร	คุณสมบัติ ความโดดเด่น	ลูกค้าสำคัญ	โอกาสใน การพัฒนา	อุปสรรค ต่อการ พัฒนา	อันดับ
8.1 ทรัพยากร ธรรมชาติ					
8.2 ทรัพยากร วัฒนธรรม					
8.3 Events					
8.4 กิจกรรม					
8.5 บริการ					

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืน
ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำปฏิญาณพันธกิจเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดจนวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน และเพื่อเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการที่เกาะพะงัน และท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลดังกล่าว การตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีนำไปใช้ทำประโยชน์อย่างอื่น นอกจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การตรวจสอบทรัพยากร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT)

ของเกาะพะงัน

ตอนที่ 4 วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงัน

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตอนที่ 6 บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกาะพะงันในประเด็นอื่นๆ

นางสาวปิยวรรณ คงประเสริฐ

นักศึกษานิเทศศาสตร์ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

สาขาการวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวเชิงเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเขียนเติมลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ	☐ หญิง	☐ ชาย
2. อายุ	☐ 1.ต่ำกว่า 15 ปี	☐ 2. 15 – 24 ปี
	☐ 3. 25 – 34 ปี	☐ 4. 35 – 44 ปี
	☐ 5. 45 – 54 ปี	☐ 6. มากกว่า 54 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ	☐ โสด ☐ สมรส	☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	☐ 1.ระดับประถมศึกษา	☐ 2.ระดับมัธยมศึกษา
	☐ 3.ระดับประกาศนียบัตร	☐ 4.อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
	☐ 5.ปริญญาตรี	☐ 6.ปริญญาโท
	☐ 7. 10.อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
5. อาชีพหลัก	☐ 1.ข้าราชการ	☐ 2.ข้าราชการบำนาญ
	☐ 3.พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 4.พนักงานบริษัทเอกชน
	☐ 5.เกษตรกร	☐ 6.นักเรียน/นักศึกษา
	☐ 7.พ่อค้า/นักธุรกิจ	☐ 8.กิจการบริการที่พัก
	☐ 9. กิจการบริการนำเที่ยว	☐ 10. กิจการบริการอาหารและเครื่องดื่ม
	☐ 11. กิจการเช่าอุปกรณ์ดำน้ำ	☐ 12.กิจการการรถ/เรือเช่า จำนวน
	☐ 13. กิจการบริการกีฬาทางน้ำ เช่น เจ็ตสกี เรือแคนู ฯลฯ	
	☐ 14. กิจการสถานบันเทิง เช่น ผับ คาราโอเกะ ฯลฯ	
	☐ 15.อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
6. รายได้ต่อเดือน	☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,001 – 10,000 บาท
	☐ 3. 10,001 – 20,000 บาท	☐ 4. 20,001 – 30,000 บาท
	☐ 5.30,001 – 40,000 บาท	☐ 6. 40,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การตรวจสอบทรัพยากร

คำชี้แจง ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อไปนี้มีคุณภาพ มีความโดดเด่น เป็นจุดดึงดูดและมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชายหาด ได้แก่ หาดรีน หาดทองนายปาน หาดแม่หาด หาดสน หาดยาว หาดสลัด หาดบ้านไค้					
2.อ่าว ได้แก่ อ่าวโหลกหล้า อ่าววกตุม อ่าวโนนก อ่าวหินกอง อ่าวศรีบุญ อ่าวทองศาลา					
3. น้ำตก ได้แก่ น้ำตกแพง น้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประเวศ น้ำตกธารประพาส					
4. เกาะ ได้แก่ เกาะพะงัน เกาะเตนมใน เกาะม้า					
5. ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน					
2.2 ทรัพยากรวัฒนธรรมและสิ่งทีสร้างขึ้น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัด ได้แก่ วัดเขาถ้ำ วัดโน วัดโพธิ์ และวัดราษฎร์เจริญ					
2. ศาล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม					
3. พระเจดีย์ ได้แก่ พระเจดีย์ภูเขาน้อย					
4. พระพุทธรูปจำลองบนภูเขาวัดมรุวราราม (วัดมะเดื่อหวาน)					
2.3 ทรัพยากรประเพณี วิถีชีวิต และงานเทศกาล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. งานฟูลมูนปาร์ตี้ (Full moon Party)					
2. การแข่งขันหาหอยกลม บ้านหินกอง					
3. ประเพณีลากพระทางทะเล					
2.4 ทรัพยากรด้านกิจกรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การดำน้ำดูปะการัง					
2. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ					
3. การพายคายัค แคนู และเรือน้ำเทียว					
4. การประมงพื้นบ้าน					

2.5 ทรัพยากรด้านบริการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีโรงแรมที่พักหรือรีสอร์ทที่ได้มาตรฐาน					
2. มีบริการด้านการคมนาคมขนส่งที่สะดวก					
3. มีบริการข้อมูล และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว					
4. มีโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสุขภาพ					
5. มีสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง					
6. มีบริการด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน					
7. มีป้ายบอกทิศทาง ระบบสื่อความหมายในสถานที่ท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน

คำชี้แจง ท่านคิดว่าข้อต่อไปนี้เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในระดับใด

จุดแข็ง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีเทศกาลพุดมุลปาร์ตีเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก					
2. มีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น ชายหาดที่สวยงาม และน้ำตกที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน					
3. มีรีสอร์ทและบังกะโลในภูมิทัศน์ที่สวยงาม					
4. มีปะการังที่สวยงามและมีชื่อเสียงสำหรับการดำน้ำระดับโลก					
5. มีพื้นที่เกาะม้าที่ได้รับการรับรองเป็นเกาะเกษตรอินทรีย์แห่งเดียวในประเทศไทย					
จุดอ่อน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่น้อยมาก					
2. ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ถูกทำลายจนกลายเป็นป่าเสื่อมโทรมเป็นจำนวนมาก					
3. ขาดการจัดการด้านขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้อง					
4. การบริการการท่องเที่ยวยังขาดมาตรฐาน					
5. การลงทุนด้านที่พักส่วนใหญ่เป็นของชาวต่างชาติ					
6. จะมีนักท่องเที่ยวมาเฉพาะในช่วง high season เท่านั้น					
7. ขาดแหล่งน้ำในการทำเกษตร					

โอกาส	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการดำเนินา ระดับโลก					
2. นโยบายรัฐบาลและจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านเกษตรอินทรีย์					
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย					
5. เป็นเป้าหมายและเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการ พัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว					
อุปสรรค	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาการสนับสนุน และงบประมาณจากส่วนกลาง					
2. มีการลงทุนจากชาวต่างชาติมาก					
3. ปัญหาสังคม ด้านยาเสพติด และอบายมุข					
4. ระบบสาธารณูปโภค และเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวก					
5. ไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เองอย่างเพียงพอ					
6. สินค้าเกษตรมีราคาแพง					

ตอนที่ 4 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงัน

คำชี้แจง ท่านเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงันในระดับใด

วิสัยทัศน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เกาะพะงันจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทาง ทะเลที่มีมาตรฐานระดับโลก					
2. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิง นิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง					
3. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิง นิเวศเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนโดยยึดหลักการ พัฒนาตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และ เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถ พัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน					
4. เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิง นิเวศเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะพะงัน ได้แก่ การแสวงหาแนวทางในการทำความเข้าใจที่จะทำให้เกาะพะงันพัฒนาไปในทิศทางที่ดีที่สุด

คำชี้แจง ท่านคิดว่ายุทธศาสตร์ต่อไปนี้มีควมสำคัญในระดับใด

ยุทธศาสตร์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก					
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการบริหารจัดการ					
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์					
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น					

กลยุทธ์ ได้แก่ แผนปฏิบัติการที่ชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ภายในกรอบเวลาที่กำหนด

คำชี้แจง ท่านคิดว่ากลยุทธ์ของแต่ละยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมในระดับใด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะพะงันเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานระดับโลก

กลยุทธ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land use) แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
โครงการที่ 1 การแบ่งพื้นที่เป็นเขต (zoning) เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว					
โครงการที่ 2 การปรับปรุงภูมิทัศน์					
โครงการที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
โครงการที่ 4 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูพื้นที่ป่า และป่าชายเลน					

กลยุทธ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 5 การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทางทะเล การฟื้นฟูทะเล ปะการัง และชายหาด					
โครงการที่ 6 พัฒนาพื้นที่เกษตร และการทำเกษตรกรรมให้มีมากขึ้น					
กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม					
โครงการที่ 1 การจัดการคุณภาพน้ำอย่างยั่งยืนบนเกาะพะงัน					
โครงการที่ 2 การจัดการคุณภาพอากาศ และเสียงตามแหล่งท่องเที่ยว					
โครงการที่ 3 การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะพะงัน					
โครงการที่ 4 การจัดการขยะ และการบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว					
โครงการที่ 5 การจัดระเบียบการจอดเรือ และการทอดสมอทางทะเลบริเวณชายฝั่ง และเกาะต่างๆ					
โครงการที่ 6 การปรับปรุงซ่อมแซมถนนรอบเกาะให้มีคุณภาพดีเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เกาะพะงันจะพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการที่ดี

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการด้านการตลาด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การวางแผนด้านการตลาดแบบครบวงจร					
โครงการที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ และแบรนด์เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ					
โครงการที่ 3 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (Cluster) ในกลุ่มเกาะทะเลอ่าวไทย					
โครงการที่ 4 การศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย และสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขัน					
โครงการที่ 5 การจัดประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายเกาะพะงันโดยสร้างเว็บไซต์รวมเพื่อขายตรง					

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้า และการผลิต สินค้าเพื่อการท่องเที่ยว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างแหล่ง ท่องเที่ยว					
โครงการที่ 2 การสร้างมาตรฐานที่พักแรม และ ร้านอาหาร					
โครงการที่ 3 การสร้างมาตรฐานด้านความ ปลอดภัยของกิจกรรมการท่องเที่ยว					
โครงการที่ 4 สร้างมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว					
โครงการที่ 5 การสร้างมาตรฐานด้านการบริการ ทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน และห้องน้ำ					
โครงการที่ 6 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแนวทางใหม่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก					
กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
โครงการที่ 1 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อบริหาร จัดการการท่องเที่ยวเกาะพะงันแบบบูรณาการ					
โครงการที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการ ท่องเที่ยวแบบบูรณาการ					
โครงการที่ 3 การรักษาและเสริมสร้างจุดแข็งของ การท่องเที่ยวเกาะพะงัน					
โครงการที่ 4 การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านการ ท่องเที่ยวเกาะพะงัน					
โครงการที่ 5 การสร้างระบบการบริหารจัดการ นักท่องเที่ยว					
โครงการที่ 6 การแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นการลงทุนของชาว ไทยให้มากขึ้น					

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การรวมกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว					
โครงการที่ 2 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ					
โครงการที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
โครงการที่ 4 การรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการท่องเที่ยว (SME)					
โครงการที่ 2 การสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP)					
โครงการที่ 3 การอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการจัดการที่พัก (Home stay) ร้านอาหาร และบริการการท่องเที่ยว					
โครงการที่ 4 อบรมภาคีเครือข่ายเชิงนิเวศ					
โครงการที่ 5 การอบรมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ					
โครงการที่ 6 อบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่น					
กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการเกษตร โดยเน้นแนวคิดเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การอบรมวิธีคิด จิตสำนึก อุดมการณ์เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ เกษตรยั่งยืน และเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในเกาะพะงัน					
โครงการที่ 2 พัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถฟื้นฟูตัวเองได้ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
โครงการที่ 3 พัฒนาการใช้พลังงานสะอาดและใช้มลภาวะ					
โครงการที่ 4 อบรมการทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ สารปราบศัตรูพืช และเวชพืชธรรมชาติ					
โครงการที่ 5 จัดระบบการแปรรูปสินค้าจากเกษตร					

กลยุทธ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 6 ปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
โครงการที่ 7 พัฒนาการทำไร่นาสวนผสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำเกษตร					
โครงการที่ 8 ลดการนำเข้าผลผลิตจากภายนอก โดยเพิ่มการผลิตภายในท้องถิ่นโดยชุมชน					
โครงการที่ 9 สนับสนุนให้รีสอร์ท และโรงแรมบนเกาะพะงันใช้ผลิตภัณฑ์จากการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริการลูกค้า					

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 1 การปลูกจิตสำนึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน					
โครงการที่ 2 การอนุรักษ์ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศต้นน้ำ และลำธาร					
โครงการที่ 3 ชาวเกาะพะงันอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง					
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาจิตใจ					
โครงการที่ 1 การอบรมเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ					
โครงการที่ 2 การอบรมฝึกปฏิบัติและพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน					
โครงการที่ 3 การอบรมภาวะความเป็นผู้นำให้กับผู้นำชุมชน					
กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ และเสริมสร้างวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีลากพระทางทะเล					
โครงการที่ 2 สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของเกาะพะงัน					
โครงการที่ 3 ฟื้นฟูอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แพทย์ทางเลือก และการทำสมุนไพร					

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกด้านศีลธรรม และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
โครงการที่ 1 การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินให้กับชุมชน					
โครงการที่ 2 การรณรงค์เพื่อให้เกาะพะงันเป็นเกาะ สีขาว เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติด					

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง ท่านคิดว่าทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสวนเหล่านี้? มากน้อยเพียงใด

1. การจัดการด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1 การปรับปรุงถนนและพัฒนาเส้นทางการเดินทาง ไปยังเกาะอื่น ๆ ให้เชื่อมโยงถึงกัน					
1.2 การเร่งพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ในแหล่งท่องเที่ยว					
2. การจัดการด้านที่พัก และร้านอาหาร					
2.1 การพัฒนาที่พักแรมให้มีความหลากหลาย					
2.2 สถานที่พัก และร้านอาหารในเกาะพะงันให้มี ความสะดวก และปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น					
3. การจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
3.1 การจัดการด้านการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ					
3.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
3.3 การให้ความรู้ และการสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว					
4. การจัดการด้านกิจกรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1 การจัดกิจกรรมทางธรรมชาติ และผจญภัย					
4.2 การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น นำชมน้ำตก แห่งประวัติศาสตร์ จัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวบ้าน					
5 การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ					
5.1 การผลิตสินค้า และของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ในเชิงนิเวศโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
5.2 การจัดการสถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย หรืออาสาสมัครด้านสาธารณสุขบรรเทาภัย					
5.3 การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ณ ศูนย์ท่องเที่ยวต่างๆ					
5.4 การให้บริการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน					

ตอนที่ 6 บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบ
บูรณาการอย่างยั่งยืน

คำชี้แจง ท่านคิดว่าแต่ละภาคส่วนควรมีบทบาท และหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนต่าง ๆ เหล่านี้
มากน้อยเพียงใด

บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การกำหนดนโยบาย และแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการลงทุนด้านสาธารณูปโภค					
2. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาฟื้นฟู อนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม					
3. เป็นแกนนำในการสร้างมาตรฐานของสินค้า และบริการ ด้านการท่องเที่ยว					
4. สนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูล และ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทำแผนยุทธศาสตร์ ด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน					
5. จัดตั้งองค์การบริหารจัดการ เพื่อปลูกจิตสำนึก ตลอดจน พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จัดหลักสูตร ฝึกอบรม เพื่อให้มีมาตรฐานในระดับสากล					
6. ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยที่ดี					
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการ บริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะพะงัน					
8. พัฒนาสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล และร้านอาหารสู่มาตรฐานโลก					
9. มีส่วนร่วมในการสร้างภาพลักษณ์ และ branding เกาะ พะงันในระดับนานาชาติ					
10. ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรการ ท่องเที่ยว และสนับสนุนการกระจายรายได้จากการ ท่องเที่ยวสู่ชุมชน					
11. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และประชาชนในการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยที่ดี					

บทบาท และหน้าที่ของประชาชน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนบนเกาะพะงัน					
13. จัดตั้งธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมของชุมชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะพะงัน เช่น ที่พัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท ภัตตาคาร และบริการเรือเช่า					
14. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และควบคุมคุณภาพมาตรฐานของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวของเกาะพะงัน					
15. พัฒนาทักษะด้านการบริการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ประชาชนในท้องถิ่น					
16. สร้างมูลค่า และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำเกษตรปลอดสารพิษ เกษตรพอเพียง และเกษตรอินทรีย์					
17. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ลดอาชญากรรม ลดปัญหายาเสพติด และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยที่ดี					

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างบูรณาการของเกาะพะงัน

1. _____
2. _____
3. _____

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

Questionnaire for Tourists about Integrated Planning for Sustainable
Ecotourism Development on Pha-ngan Island, Suratthani Province

Instructions: There are 7 parts in this questionnaire

Part 1: General Information

Part 2: Tourist Behavior

Part 3: Resource Audit for Ecotourism Development

Part 4: SWOT analysis for Ecotourism Development

Part 5: Attitude about Vision, Strategy and Tactic for Ecotourism Development

Part 6: Motivations to visit Pha-ngan Island

Part 7: Suggestions for Ecotourism Development on Pha-ngan Island

Miss Piyawan Kongprasert
Master Degree of Ecotourism Management
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Part 1 General Information

Instructions: Mark (/) in front of information chosen.

1. Gender	☐ Female	☐ Male
2. Age	☐ 1. less than 15 years	☐ 2. 15 – 24 years
	☐ 3. 25 – 34 years	☐ 4. 35 – 44 years
	☐ 5. 45 – 54 years	☐ 6. more than 54 years
3. Status	☐ 1. Single ☐ 2. Married	☐ 3. Widow ☐ 4. Divorced
4. Education	☐ 1. Below or High School Completion	☐ 2. below or College Certificate/Diploma
	☐ 3. University Undergraduate	☐ 4. Bachelor Degree
	☐ 5. Master Degree	☐ 6. Doctor of Philosophy
	☐ 7. Other.....	
5. Occupation	☐ 1. Government Official / Enterprise	☐ 2. Private Sector
	☐ 3. Personal Business	☐ 4. Student
	☐ 5. agriculturist	☐ 6 Other.....
6. Average Income per month	☐ 1. Below 5,000 USD	☐ 2. 5,001 – 10,000 USD
	☐ 3. 10,001 – 15,000 USD	☐ 4. 15,001 – 20,000 USD
	☐ 5. 20,001 – 25,000 USD	☐ 6. over 25,000 USD
7. Nationality		

Part 2 tourism behavior

1. How do you travel?

- ☐ 1. alone
 ☐ 2. with friends / colleagues
☐ 3. with family
 ☐ 4. Other.....

2. Objectives of this travel

- ☐ 1. Nature tourism (Beaches, Plantation and trekking)
☐ 2. Night life and Full Moon Party
☐ 3. both 1 and 2
☐ 4. Other

3. Do you have an overnight?

- ☐ 1. Yes
 ☐ 2. No (Skip to item 6)

4. Where do you have this overnight?

- ☐ 1. Hotel
 ☐ 2. Bungalow
 ☐ 3. Relatives
☐ 4. Temple / School
 ☐ 5. Homestay
 ☐ 6. Other.....

5. Length of stay

- ☐ 1. less than 7 days
 ☐ 2. 1-2 weeks
 ☐ 3. 3-4 weeks
☐ 4. more than 4 weeks
 ☐ 5. long stay

6. From which source do you get information about Pha-ngan Island?

- ☐ 1. Friend or relatives
 ☐ 2. Newspaper/Magazine
 ☐ 3. Visitor center
☐ 4. Internet
 ☐ 5. TV/Radio
 ☐ 6. Other.....

7. Do you want to repeat this trip?

- ☐ 1. Yes
 ☐ 2. No
 ☐ 3. Not sure

8. The expenditure of this trip is (Including cost of your travel from your country)

- ☐ 1. Below 500 USD
 ☐ 2. 501-1,000 USD
 ☐ 3. 1,001 – 1,500 USD
☐ 4. 1,500 – 2,000 USD
 ☐ 5. 2,001 – 2,500 USD
 ☐ 6. Over 2501 USD

Part 3 Resource Audit for Ecotourism on Pha-ngan Island

Instructions: Mark (/) in front of information chosen.

3.1 What is the level does Pha-ngan Island offer natural resources?

3.1 Natural Resources	LEVEL				
	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Beaches					
2. Bays					
3. Waterfalls					
4. Islands					
5. Forest and Natural park					

3.2 What is the level does Pha-ngan Island offer cultural resources?

3.2. cultural resources	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Temples					
2. Chinese shrines					
3. pagoda					
4. Buddha Footprint on the mountain					

3.3 What is the level does Pha-ngan Island offer Events, Festival and way of life resources?

3.3 Events, Festival and way of life resources	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Full Moon Party					
2. Local amusement					
3. Buddha Image Processing Ceremony in sea					

3.4 What is the level does Pha-ngan Island offer activity resources?

3.4. activity resources	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Snorkeling					
2. Trekking					
3. Canoeing Kayaking and boat service					
4. Local fishing					

3.5 What is the level does Pha-ngan Island offer service resources?

3.5 service resources	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Standard Accommodations					
2. Good transportation and communication					
3. Visitor center					
4. Hospitals and health services					
5. Local product shop					
6. Infrastructure					
7. Interpretation in attractions signage					

Part 4 SWOT analysis for Ecotourism Development

Instructions: **Mark (/) in front of information chosen.**

4.1 Put (/) in front of the item chosen at what level do you think that items are the STRENGTH of ecotourism on Pha-ngan Island

STRENGTH	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Well known Full Moon Party					
2. Unique natural resource-Beaches & waterfalls					
3. Resort in beautiful landscape					
4. Outstanding coral reef					
5. Koh Ma is the only Organic Island in Thailand					

4.2 Put (/) in front of the item chosen at what level do you think that items are the WEAKNESS of ecotourism on Pha-ngan Island

WEAKNESS	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Lacking of public and local participation in Tourism Development					
2. Deforestation					
3. Lacking of appropriate management of solid waste and waste water					
4. Lacking of standard tourism service					
5. Most of the accommodation investment belongs to foreigner					
6. Tourists come only during the High season					
7. Lacking of water for agriculture					

4.3 Put (/) in front of the item chosen at what level do you think that items are the OPPORTUNITY of ecotourism on Pha-ngan Island

OPPORTUNITIES	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Development to become the World Best Driving site					
2. Public and province policies enhancing Ecotourism Development					
3. Development to be the center of organic agriculture tourism					
4. Attraction Trails of Tourism Authority of Thailand (TAT)					
5. Strategic Target of Tourism Product and service in Suratthani Province					

4.4 Put (/) in front of the item chosen at what level do you think that items are the THREATS of ecotourism on Pha-ngan Island

THREATS	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Lacking of National Budget					
2. A lot of foreign investor					
3. Social problems as drugs and all vices					
4. Inappropriate infrastructure and road system					
5. Lacking of self reliance for consume products					
6. Agriculture products is expensive					

Part 5 Attitude about Vision, Strategy and Tactic for ecotourism on Pha-ngan Island

Instructions: Mark (/) in front of information chosen.

5.1 Vision for Ecotourism, dream, aspiration for the best development in 5 years. At what level do you think that visions should be the visions of ecotourism on Pha-ngan Island?

Vision	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Pha-ngan Island will be the center of Marine World Class Tourism Site					
2. Pha-ngan Island will develop Ecotourism to strongly stimulate to local grass root economy and good administration					
3. Pha-ngan Island will empower community based and ecotourism hold to one's principles in new way of agricultural to develop local community as sustainable					
4. Pha-ngan Island will develop Ecotourism to raise awareness for the preservation of nature, culture local traditional and wisdom					

5.2 Strategy for tourism is the roadmaps for developing the ecotourism development in the best direction at what level do you think that strategies are important?

Strategies	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
Strategy 1: Pha-ngan Island development to be the center of World class Ecotourism site					
Strategy 2: Pha-ngan Island develop ecotourism to stimulate local economy and local management					
Strategy 3: Pha-ngan Island develop community hold to one's principles in organic agriculture, sustainable agriculture and Self-Sufficiency Economic					
Strategy 4: Awareness the preservation of nature, culture, local tradition and wisdom					

5.3 Tactics are the more precise action plans for meeting the objectives of the vision on the timeframe, at what level do you think that tactics are important?

Strategy 1 Pha-ngan Island development to be the center of World class Ecotourism site

Tactics	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
Tactics 1 Land Use planning for attractions and activity					
<u>Project 1</u> Zoning for tourism					
<u>Project 2</u> Attraction and landscape improving for Ecotourism Development					
<u>Project 3</u> Develop ecotourism activities					
<u>Project 4</u> Reforest and Preserve Bio-diversity					
<u>Project 5</u> Preserve marine bio-diversity					
<u>Project 6</u> Develop agriculture and extend agriculture area					
Tactics 2 Natural resource and environmental management					
<u>Project 1</u> Sustainable water quality management on Pha-ngan Island					
<u>Project 2</u> Sustainable air and noise quality management on Pha-ngan Island					
<u>Project 3</u> Study of carrying capacity in attractions					
<u>Project 4</u> Waste management and waste water treatment					
<u>Project 5</u> Manage boat parking and cast anchoring system on the shores and islands					
<u>Project 6</u> Improving all the route around the island to connect the attractions					

Strategy 2 Pha-ngan Island develop ecotourism to stimulate local economy and local management

Tactics	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
Tactics 1 Marketing Management					
<u>Project 1</u> Complete Marketing Planning					
<u>Project 2</u> Create image and brand Pha-ngan Island to International attractions					
<u>Project 3</u> Networking and clustering all attraction in gulf of Thailand					
<u>Project 4</u> Study the target group and create competitive strategy					
<u>Project 5</u> Public Relation and promote Pha-ngan Island by creating website to direct sell					
Tactics 2 Tourism Product Development					
<u>Project 1</u> Connecting all attractions					
<u>Project 2</u> standardize accommodations					
<u>Project 3</u> standardize security for tourism activity					
<u>Project 4</u> standardize attractions					
<u>Project 5</u> standardize tourism services such as hospital, petroleum station and restroom					
<u>Project 6</u> Develop and promote new attractions					
Tactics 3 Attraction Management					
<u>Project 1</u> Establishing Integrated Tourism Management Organization of Pha-ngan Island					
<u>Project 2</u> Establishing a strategic plan for integrated tourism					
<u>Project 3</u> Maintain and enhance the Strength of Pha-ngan Island tourism					
<u>Project 4</u> Create Pha-ngan Island tourism database					
<u>Project 5</u> Create visitor management system					
<u>Project 6</u> Fund racing for Tourism Development focusing on Thai investors					

Strategy 3 Pha-ngan Island develop community hold to one's principles in organic agriculture, sustainable agriculture and Self-Sufficiency Economic

Tactics	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
Tactics 1 Networking for empower community					
<u>Project 1</u> Tourism stakeholders networking					
<u>Project 2</u> Training for Integrated Tourism Management					
<u>Project 3</u> Enhance local participation in attraction management					
<u>Project 4</u> Preserve culture diversity					
Tactics 2 Income distribution to local community					
<u>Project 1</u> Establish Tourism Small and Medium Enterprise					
<u>Project 2</u> Create local products					
<u>Project 3</u> Training for management of homestay restaurant and service skill					
<u>Project 4</u> Training for Ecotourism guide					
<u>Project 5</u> Training for health tourism management skill					
<u>Project 6</u> Training for local product development from coconut skill					
Tactics 3 Agro-tourism development focusing on organic agriculture, sustainable agriculture and Self-Sufficiency Economic					
<u>Project 1</u> Training the way of thinking, awareness and believe in organic agriculture, sustainable agriculture and Self-Sufficiency Economic					
<u>Project 2</u> Develop the renewable resource in the local to preserve the natural resource					
<u>Project 3</u> Using clean energy to reduce pollution					
<u>Project 4</u> Training in organic farming, fertilizer, pesticide and herbicide					
<u>Project 5</u> Set system for agriculture processing					
<u>Project 6</u> Adjust agricultural processing system to cope with local attribute and wisdom					
<u>Project 7</u> Develop joint plantation					

Tactics	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
<u>Project 8</u> minimize importation from outside products and maximize production in local					
<u>Project 9</u> Encourage organic products to service in the hotels and resorts on Pha-ngan Island					

Strategy 4 Awareness the preservation of nature, culture, local tradition and wisdom

Tactics	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
Tactics 1 Awareness raising					
<u>Project 1</u> Training for understanding about relationship between ecotourism and community					
<u>Project 2</u> Forest preservation to balance ecosystem					
<u>Project 3</u> Pha-ngan Island people preserve and restore coral reef					
Tactics 2 Mind Development					
<u>Project 1</u> Training in royal thought about self sufficient economy and organic farming					
<u>Project 2</u> Practice for mind development to the youth					
<u>Project 3</u> Leadership training					
Tactics 3 Preserve and enhance culture for tourism					
<u>Project 1</u> Cultural and traditional reservation					
<u>Project 2</u> Creating local museum for Pha-ngan Island					
<u>Project 3</u> Restore local wisdom, alternative medicine and herb making					
Tactics 4 Moral awareness raising and life and asset security					
<u>Project 1</u> Training about security					
<u>Project 2</u> campaign Pha-ngan Island to be the White Island to solve drug and criminal problem					

Part 6 Motivations to visit Pha-ngan Island

Instructions: Mark (/) in front of information chosen.

What level those motivations draw you to choose Pha-ngan Island for your tourism Destination?

Motivation	LEVEL				
	Maximum	Fairy	Neutral	somewhat	Minimum
1. Full Moon Party participation					
2. Follow Rama V's proceed trail at the waterfall					
3. Beaches and Island have the natural manner					
4. Learning local way of life					
5. Relaxing and enjoying life					
6. Excitement and adventure					
7. Finding new experience					
8. Finding new friends					
9. Reducing stress					
10. Keeping on having new experience					

Part 7: Suggestions for Ecotourism Development in Pha-ngan Island

1. _____
2. _____
3. _____

Thank you for your cooperate

Miss Piyawan Kongprasert

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปิยวรรณ คงประเสริฐ
วันเดือนปีเกิด	2 ธันวาคม 2525
สถานที่เกิด	พิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	37 ถ.ชาญเวชกิจ อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ) วิชาเอกวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2551	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม) วิชาเอกการวางแผนและ การจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ